

Krokoms kommun

Ekonomisk analys

Februari 2023

Ekonomisk analys

PwC har på uppdrag av Krokoms kommun genomfört en demografisk tillbakablick, analys av nyckeltal över kommunens verksamhetsområden samt en långsiktig finansiell analys.

Arbetet har genomförts genom analys av offentlig statistik och annan dokumentation.

Rapporten är uppdelad i tre.

- 1. Dåtid:** I den första delen presenteras resultatet av den demografiska bakskrivning som genomförts i syfte att analysera den historiska nettokostnadsutvecklingen inom stadens kärnverksamheter i förhållande till den demografiska utvecklingen.
- 2. Nutid:** I del två presenteras en nulägesanalys av stadens ekonomi utifrån relevanta offentliga nyckeltal. I nulägesanalysen analyseras stadens resurser och resursfördelning i förhållande till stadens standardkostnad. Resultaten jämförs sedan med jämförbara kommuner, kommungruppen, övriga kommuner i Jämtlands län och genomsnittet för samtliga kommuner i riket.
- 3. Framtid:** Den sista delen består av en långsiktig finansiell analys. I denna del redovisas vår framräkning av det demografiskt betingade investeringsbehovet i förhållande till kommunens investeringsplan samt resultatet av en konsekvens- och driftkostnadsanalys av investeringsplanen samt scenarioanalyser av kommunens långsiktiga ekonomi.

Sammanfattning

Förskola, fritidshem och annan verksamhet

Dåtid

Kostnaderna för förskola, fritidshem och annan verksamhet har minskat i lägre utsträckning än vad som är motiverat utifrån demografin under perioden 2011-2021. Det demografiska trycket motsvarar en minskning av kostnaderna med 3,4 procent i fasta priser, medan de faktiska kostnaderna har minskat med 1,4 procent under perioden.

Nutid

Krokoms kommun bedriver förskoleverksamheten till en kostnad som är 3,1 procent högre än vad som förväntas utifrån kommunens struktur samt genomsnittlig ambition och effektivitet. Sammantaget uppgår avvikelser till 3,7 miljoner kronor. Det höga kostnadsläget förklaras delvis av höga kostnader inom kommunal förskoleverksamhet. Krokoms redovisar en volym i linje med jämförelsegrupperna men mycket mindre förskoleenheter. Fritidshemsverksamheten drivs till en kostnad som är 21,1 procent högre än vad som förväntas utifrån kommunens befolkningsstruktur samt genomsnittlig ambition och effektivitet. Sammantaget uppgår avvikelser till 6,6 miljoner kronor.

Framtid

Det demografiska trycket förväntas öka med 24,5 procent fram till 2037, vilket är lägre än kommunens totala kostnadstryck. Kostnadstrycket inom förskolan förväntas framför allt öka fram till år 2032. Kostnadstrycket motsvarar en total ökning med 46,3 miljoner kronor

Utifrån den demografiska utvecklingen och tillgänglig kapacitet ser vi behov av en ny förskoleenhet.

Grundskola

Dåtid

Sett över hela perioden har kostnaderna för grundskola utvecklats snabbare än det demografiska trycket. Under hela perioden motsvarar det demografiska trycket en ökning av kostnaderna med 26,9 procent, medan de faktiska kostnaderna har ökat med 38,8 procent under perioden.

Nutid

Krokoms kommun bedriver grundskoleverksamheten till en kostnad som överstiger vad som förväntas utifrån kommunens struktur och genomsnittlig ambition och effektivitet med 9,1 procent. Sammantaget uppgår avvikelser till 23,2 miljoner kronor. Skillnaden förklaras främst av en hög kostnad per elev inom grundskolan. Kostnaderna per elev är högre än i samtliga jämförelsegrupper utom länet.

Framtid

Det demografiska trycket förväntas öka med 18,6 procent fram till 2037, vilket understiger det totala kostnadstrycket. Kostnadstrycket inom grundskolan ökar framför allt år 2025 och framåt. Totalt motsvarar det demografiska kostnadstrycket en ökning med 56,0 miljoner kronor. Vi ser inget behov av nya grundskolor utifrån den demografiska utvecklingen och tillgänglig kapacitet. Det är dock viktigt att poängtera att det kan finnas andra faktorer som kan motivera investeringar i nya grundskolor – exempelvis om kommunen har eftersatta lokaler/har upparbetat en underhållsskuld.

Sammanfattning

Gymnasieskola

Dåtid

Sett över hela perioden har de faktiska kostnaderna för gymnasieskola ökat i högre utsträckning än vad som är motiverat av demografin. Det demografiska trycket under perioden motsvarar en minskning av kostnaderna med 0,9 procent i fasta priser. Under motsvarande period har de faktiska kostnaderna ökat med 3,5 procent i fasta priser.

Nutid

Gymnasieverksamheten bedrivs till en kostnad som är lägre än vad som förväntas utifrån kommunens struktur och genomsnittlig ambition och effektivitet. Den negativa nettokostnadsavvikelsen uppgår till 13,1 procent. Sammantaget uppgår avvikelsen till 11,5 miljoner kronor. Avvikelsen förklaras främst av ett lågt kostnadsläge för gymnasieskolan som helhet. Krokoms kommuns kostnad för gymnasieskolan är lägre än i samtliga jämförelsegrupper. Krokoms kommun har inte någon egen gymnasieskola utan tillhandahåller gymnasieutbildning genom Jämtlands gymnasieförbund tillsammans med kommunerna Bräcke, Ragunda, Åre och Östersund.

Framtid

Det demografiska trycket förväntas öka med 19,8 procent fram till 2037, vilket understiger det totala kostnadstrycket. Kostnadstrycket motsvarar 15,1 miljoner kronor. Kostnadstrycket inom gymnasieskolan förväntas öka fram till 2026 och därefter avta.

Utifrån den demografiska utvecklingen ser vi inget behov av ytterligare en gymnasieskola. Det ska dock framhållas att investeringar i gymnasieskolor bör diskuteras och planeras tillsammans med kringliggande kommuner – både utifrån befolkningsutvecklingen och programinriktning.

Äldreomsorg

Dåtid

Kostnaderna för äldreomsorgen har ökat snabbare än vad som motiveras av demografin sett till hela perioden. Under hela perioden motsvarar det demografiska trycket en ökning av kostnaderna med 5,2 procent i fasta priser, medan de faktiska kostnaderna har ökat med 20,4 procent.

Nutid

Krokoms kommun bedriver äldreomsorgen till en kostnad som överstiger vad som förväntas utifrån kommunens struktur och genomsnittlig ambition och effektivitet. Sammantaget uppgår avvikelsen till 27,6 miljoner kronor, motsvarande 14,8 procent. Nettokostnaden för äldreomsorgen översteg referenskostnaden samtliga år under mätperioden. Nettokostnadsavvikelsen har dessutom ökat under perioden. Sammantaget ökade kostnaden för äldreomsorgen per invånare 65+ år med 9,8 procent mellan år 2017 och 2021. Den främsta orsaken till att kostnaden för äldreomsorgen ökat under perioden var ökade kostnader inom särskilt boende med nästan 20 procent.

Framtid

Det demografiska trycket förväntas öka med 50,0 procent fram till 2037. Äldreomsorgens kostnadstryck är den största bidragande verksamheten till kommunens totala utveckling av kostnadstrycket. Totalt motsvarar kostnadstrycket 124,8 miljoner kronor. Kostnadstrycket ökar succesivt under hela mätperioden.

Den demografiska utvecklingen skapar behov av ett särskilt boende med totalt 90 platser, vilket beräknat på en schablonutgift på 2 miljoner kronor per plats motsvarar en investeringsutgift på 180 miljoner kronor.

Sammanfattning

Individ- och familjeomsorg

Dåtid

Kostnaderna för individ- och familjeomsorg exklusive bistånd har utvecklats i en högre takt än vad som är motiverat av demografin. Det demografiska trycket motsvarar en ökning av kostnaderna med 5,2 procent i fasta priser, medan de faktiska kostnaderna har ökat med 64,9 procent under perioden 2011-2021.

Nutid

Krokoms kommun bedriver individ- och familjeomsorgen till en högre kostnad än vad som förväntas med 57,1 procent. Sammantaget uppgår avvikelsen till 25,1 miljoner kronor. Av jämförelsegrupperna redovisar Krokoms den klart största nivån av nettokostnadsavvikelse. Skillnaden gentemot liknande kommuner uppgår till 36,4 procentenheter. I förhållande till liknande kommuner har Krokoms en högre kostnad för samtliga delposter som utgör totalen för individ- och familjeomsorg utom kostnaderna för ekonomiskt bistånd samt familjerätt och familjerådgivning.

Framtid

Eftersom kopplingen mellan demografi och individ- och familjeomsorg är relativt svag har vår framtidsanalys inte inkluderat individ- och familjeomsorgens områden.

LSS

Dåtid

Kostnaderna för LSS har utvecklats i lägre takt än vad som är motiverat av demografin. Det demografiska trycket motsvarar en ökning av kostnaderna med 2,2 procent i fasta priser, medan de faktiska kostnaderna har ökat med 1,1 procent under perioden.

Nutid

Krokoms kommun bedriver LSS-verksamheten till en högre kostnad än vad som förväntas utifrån kommunens insatser och genomsnittlig ambition och effektivitet. Sammantaget uppgår avvikelsen till 6,9 miljoner kronor, motsvarande 6,7 procent. Vi noterar att kommuner med liknande struktur redovisar lägre kostnader och avviker mindre mot referenskostnaden än Krokoms kommun gör. Kostnaden för insatser enligt LSS har följt en ökande trend under perioden. Den totala kostnadsökningen motsvarar 3,7 procent, vilket korresponderar med 270 kronor per invånare. Bakom ökningen ligger ökade kostnader inom LSS boende och övriga insatser.

Framtid

Det demografiska trycket förväntas öka med 22,7 procent fram till 2037, vilket är lägre än det totala kostnadstrycket. Kostnadstrycket motsvarar 32,1 miljoner kronor. Det är viktigt att understryka att det är svårt göra demografiska analyser av målgruppen.

Utifrån den demografiska utvecklingen och tillgänglig kapacitet ser vi behov av en ny gruppboende med totalt 6 platser, vilket beräknat på en schablonutgift på 2,5 miljoner kronor per plats motsvarar en investeringsutgift på 15 miljoner kronor.

Sammanfattning

Övrig verksamhet

Dåtid

Kostnaderna för övrig verksamhet har utvecklats i samma takt som är demografiskt motiverat. Det demografiska trycket motsvarar en ökning av kostnaderna på 6,8 procent i fasta priser, medan de faktiska kostnaderna har ökat med 6,8 procent under perioden. Kostnadsutvecklingen fluktuerade dock på en lägre nivå under delar av mätperioden.

Nutid

Krokoms kommun bedriver övrig verksamhet till en kostnad som sammantaget understiger genomsnittet med 37,0 miljoner kronor. Kommunen har låga kostnader inom samtliga delområden förutom politisk verksamhet.

Framtid

Det demografiska trycket inom övrig verksamhet uppgår till 20,2 procent. Detta är 6,8 procentenheter lägre än kommunens totala kostnadstryck. Kostnadstrycket för övrig verksamhet motsvarar 49,8 miljoner kronor.

Enligt vår kalkyl skapar den demografiska utvecklingen behov av en reinvesteringstakt som uppgår till avskrivningar och 1 procent av skatter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Totalt beräknas basnivån/reinvesteringar uppgår till 1,18 miljarder kronor fram till 2037, frivilliga investeringar exkluderade.

Övergripande

Dåtid

Kommunens totala kostnader har under hela perioden utvecklats i högre takt än vad som är motiverat av demografin. Det demografiska trycket motsvarar en ökning av kostnaderna med 7,2 procent i fasta priser, medan de faktiska kostnaderna har ökat med 13,5 procent under perioden. Kommunen har framförallt fördelat resurser till individ- och familjeomsorgen.

Nutid

Kommunen har beslutat om en skattesats på 22,17 procent. Skattesatsen har varit konstant under perioden. Kommunen bedriver kärnverksamheten till en kostnad som överstiger förväntad nivå med 81,6 miljoner kronor. Mellan de kommunala kärnverksamheterna prioriteras individ- och familjeomsorgen, fritidshem, äldreomsorgen och grundskolan framom förskolan, gymnasieskolan och LSS-verksamheten.

Framtid

Det totala kostnadstrycket förväntas öka med 27,0 procent fram till 2037, vilket överstiger den förväntade ökningen av totalbefolkningen med 5,3 procentenheter. Det totala kostnadstrycket motsvarar 324,1 miljoner kronor. Äldreomsorgens tryck motsvarar 38,5 procent av kommunens totala kostnadstryck.

Enligt kommunens investeringsprognos finns det fram till 2037 behov av investeringar motsvarande 2,31 miljarder kronor i fasta priser. Den genomsnittliga investeringsnivån uppgår till 145 miljoner kronor per år, vilket är 62,9 procent högre än i den demografiska modellen. Kommunen planerar omfattande volyminvesteringar i början av mätperioden, medan vi ser ett relativt jämnt investeringsbehov under hela mätperioden.

Innehållsförteckning

Dåtid – demografisk bakskrivning	09
Nutid – nulägesanalys	20
Övergripande analys av kostnader och finansiering	23
Standardkostnad	27
Barn och utbildning	34
- <i>Förskola inklusive öppen förskola</i>	38
- <i>Fritidshem inklusive öppen fritidsverksamhet</i>	47
- <i>Grundskola och förskoleklass</i>	55
- <i>Gymnasieskola</i>	63
- <i>Övrig utbildning</i>	69
Socialtjänst	72
- <i>Äldreomsorg</i>	76
- <i>Omsorg för personer med funktionsnedsättning</i>	89
- <i>Individ- och familjeomsorg</i>	98
Övrig verksamhet	107
Sammanfattning	115

Innehållsförteckning

Framtid – långsiktig finansiell analys	117
Inledning	118
Samhällsekonomiska förutsättningar	121
Kommunalekonomisk utjämning	133
Befolkning	139
Framskrivning av verksamhetens kostnader	145
Platsbehov och investeringar	151
Framskrivning av intäkterna	164
Utveckling av kostnader och intäkter	167
Kassaflöde och finansiering	171
Balansräkning	176
Känslighetsanalys	178
Utmaningar, risker och rekommendationer	180
Appendix	186

Demografisk tillbakablick

I detta kapitel presenteras resultatet av den demografiska bakskrivningen där stadens historiska nettokostnadsutveckling analyseras i förhållande till den demografiska utvecklingen.

Kommunal verksamhet och befolkningsförändringar

Att en kommun med stor befolkning har ”mer” kommunal verksamhet än en liten är tämligen självklart. Två lika stora kommuner kan dock ha olika utbyggd kommunal verksamhet.

Skillnader kan förklaras av:

- Åldersstrukturen
- Socioekonomiska strukturen
- Graden av ”frivillig” verksamhet
- Ambitionsnivån i obligatorisk verksamhet
- Inslag av entreprenad (påverkar nivån på den verksamhet där kommunen är huvudman)

Den enklaste kommunen att driva är den där befolkningsutvecklingen är stabil och där ålderskullarna är ungefär lika stora mellan åren. Verkligheten ser dock annorlunda ut.

Både minskande och växande kommuner upplever svängningar i ålderskullarnas storlek på grund av historiska variationer av födelsetalen (40-talet, 60-talet, 90-talet).

Efterfrågan på kommunens tjänster behöver nödvändigtvis inte öka eller minska i samma takt som antalet invånare förändras. Alla invånare efterfrågar inte alla delar av kommunernas tjänsteutbud.

Efterfrågan på verksamhetslokaler beror framför allt av utvecklingen för de specifika åldersgrupper som verksamheterna vänder sig till och av statliga reformer eller samhällsförändringar som påverkar målgruppernas efterfrågan.

För de individuella tjänsterna kostar nya lokaler och anläggningar mer än gamla. Finns det ledig kapacitet kan exempelvis en ytterligare elev kosta mindre än genomsnittet (marginalkostnaden). När kommunen slår i kapacitetstaket kan den extra eleven bli väldigt dyr.

För de kollektiva tjänsterna bör det finnas stordriftsfördelar för vissa verksamheter där kostnaden kan öka mindre än vad som följer av befolkningstillväxten.

Viktiga verktyg för att hantera expansionen är:

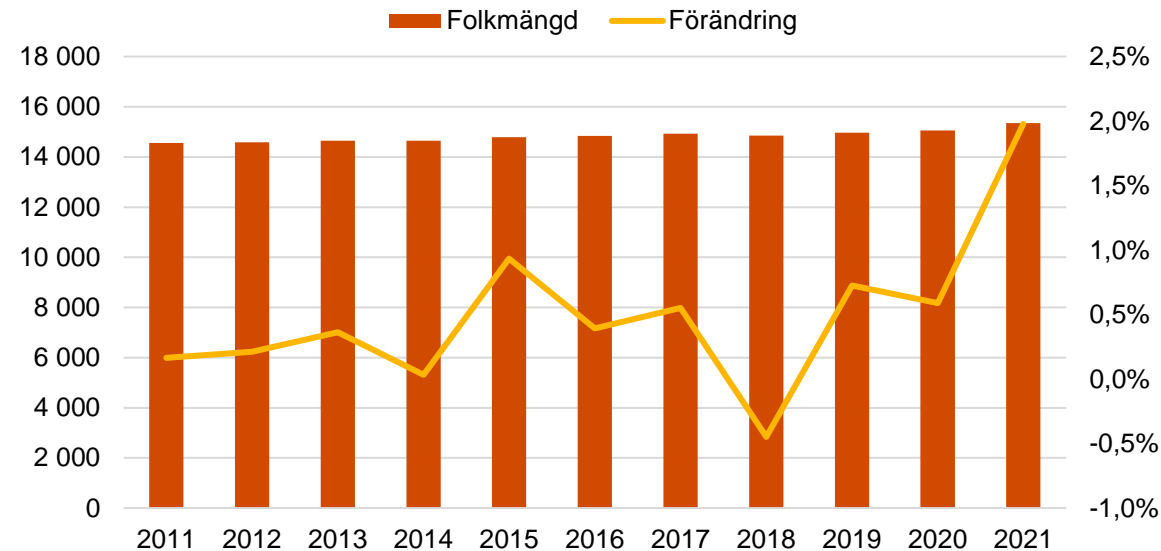
- Bostadsbyggnadsprognos
- Befolkningsprognos
- Lokalresursplan
- En adekvat resursfördelningsmodell i budgetprocessen

Befolkningsutveckling 2011–2021

2011–2021, befolkningsutveckling

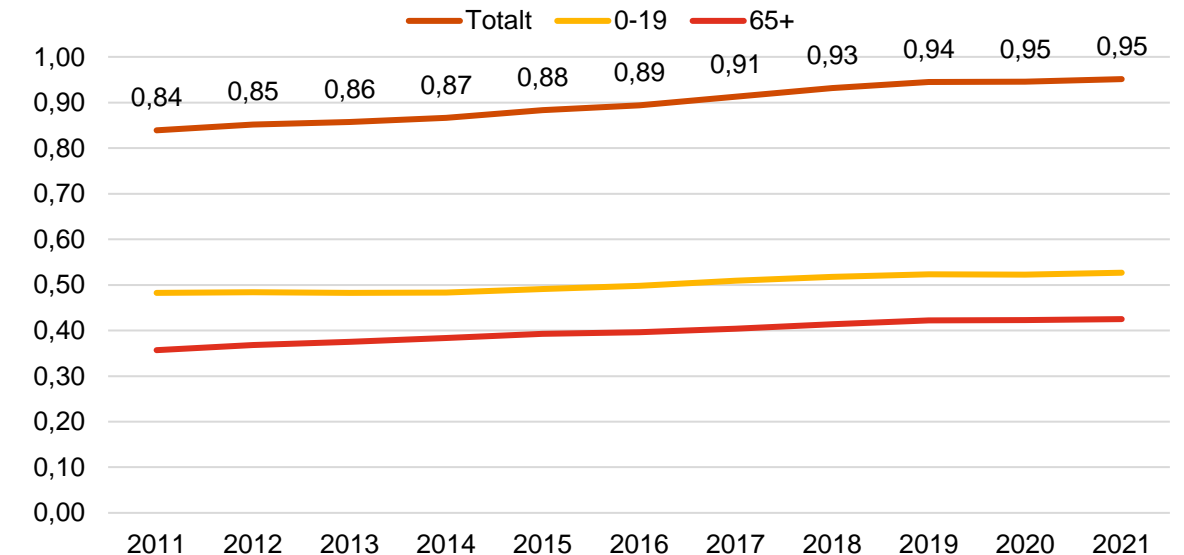
Kommunens folkmängd har ökat med 6,2 procent under perioden 2011 till 2021. Den årliga förändringen har varit som störst de sista tre åren av perioden och uppgår i genomsnitt till 0,5 procent.

De åldersgrupper som är föremål för kommunal service (0-19 samt 65+) har ökat med 15,5 procent under perioden, vilket är en högre ökning än den totala befolkningsökningen.

2011–2021, försörjningskvot

Den högre befolkningsökningen i åldersgrupperna som är föremål för kommunal service (0-19 år samt 65+) gör att kommunens försörjningskvot har ökat under perioden (från 0,84 till 0,95).

Kostnader vs. demografi

Ett sätt att utvärdera hur pass väl kommunens resursfördelning har fångat den historiska befolkningsutvecklingen (och därmed det förändrade trycket på verksamheten) är att jämföra den faktiska kostnadsutvecklingen med en beräkning där kostnaderna antas följa demografien (förändring av befolkningen).

Kostnadsutvecklingen är hämtad från kommunens till SCB inrapporterade räkenskapssammandrag. Definitionen är "kostnad egen konsumtion", vilket är bruttokostnad minus interna intäkter samt försäljning till andra kommuner och landsting.

Kostnaderna har räknats om i fasta priser med hjälp av KPI och faktisk löneutveckling.

Kostnadsförändringar utöver demografien kommer att beaktas som en förändring av servicenivån/kvaliteten.

Förändringar föranledda statliga beslut:

- i allmänhet fullt ut finansierade av staten,
- regleringar enligt finansieringsprincipen,
- riktade statsbidrag.

Förändringar föranledda kommunala beslut:

- d.v.s. förändrade anslag till olika verksamheter utöver vad som kan motiveras av demografien,
- effekter på driftsekonomin p.g.a. nyinvesteringar.

Förändringar av konjunkturen:

- till exempel högre kostnader för ekonomiskt bistånd under en lågkonjunktur.

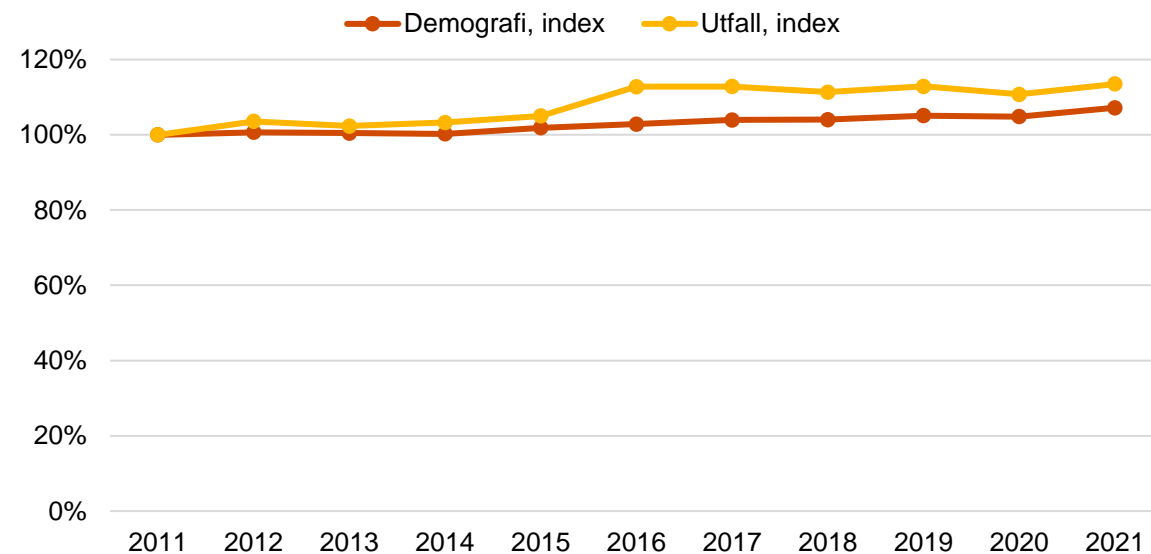
Kostnader vs. demografi

2011–2021, totalt

Det demografiska trycket under perioden motsvarar en ökning av kostnaderna med 7,2 procent i fasta priser.

De faktiska kostnaderna har i fasta priser ökat med 13,5 procent under perioden.

Sett över hela perioden har de totala kostnaderna utvecklats snabbare än vad som är motiverat av demografin.

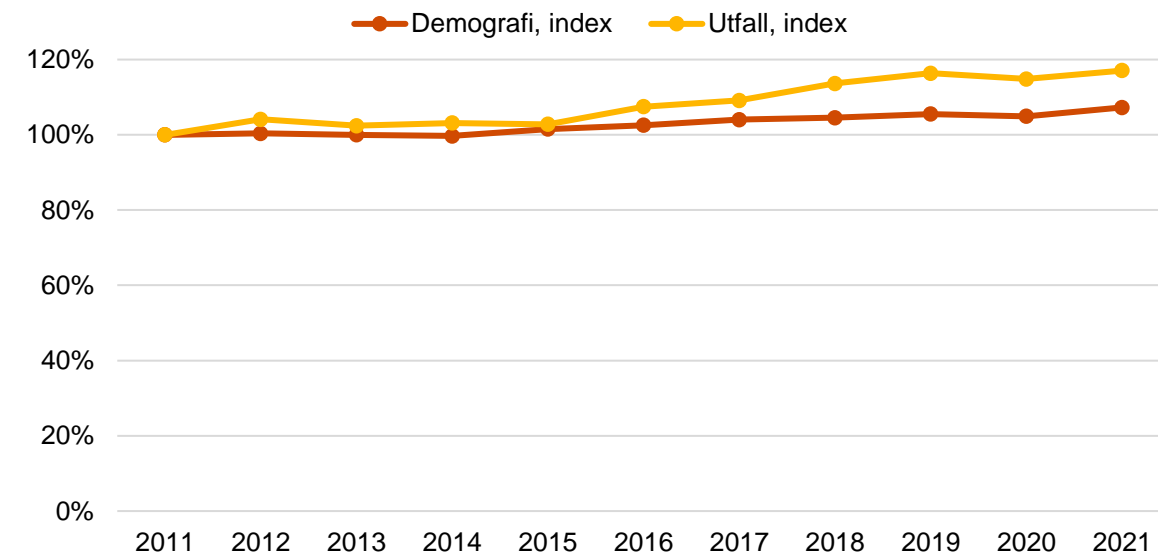

2011–2021, vård, skola och omsorg

Det demografiska trycket under perioden motsvarar en ökning av kostnaderna med 7,3 procent i fasta priser.

De faktiska kostnaderna har i fasta priser ökat med 17,1 procent under perioden.

Sett över hela perioden har kostnaderna för skola, vård och omsorg utvecklats snabbare än vad som är motiverat av demografin. Skillnaden minskade mellan år 2011 och 2015, men ökade mellan år 2015 och 2021.

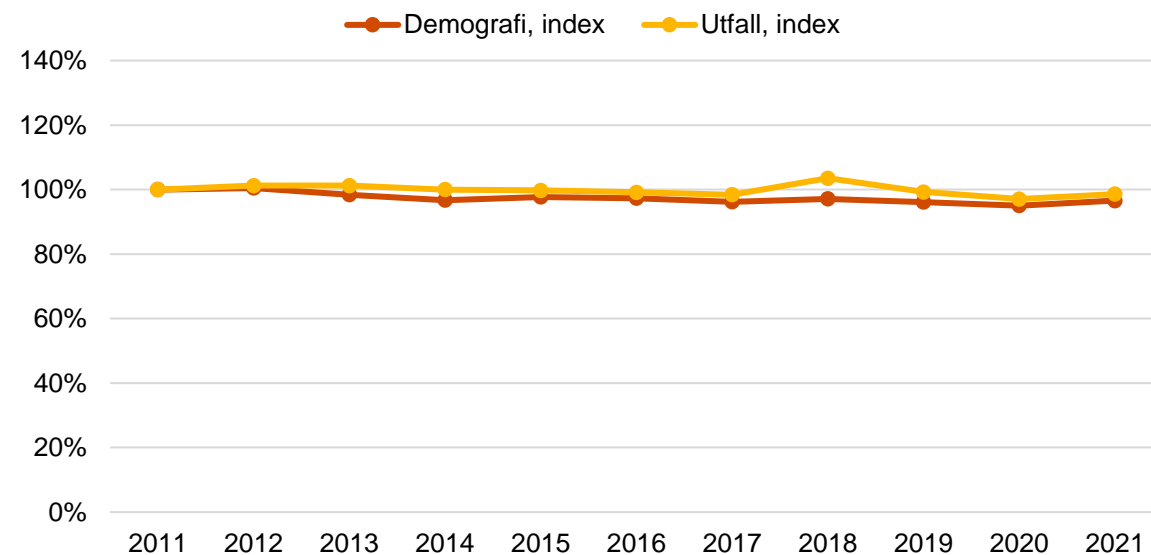
Kostnader vs. demografi

2011–2021, förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet

Det demografiska trycket under perioden motsvarar en minskning av kostnaderna med 3,4 procent i fasta priser.

De faktiska kostnaderna har i fasta priser minskat med 1,4 procent under perioden.

Sett över hela perioden har kostnaderna för förskola, fritidshem och annan verksamhet minskat långsammare än vad som är motiverat av demografin. I stort har dock utvecklingen av utfallet och demografin följt varandra, med viss diskrepans mellan åren.

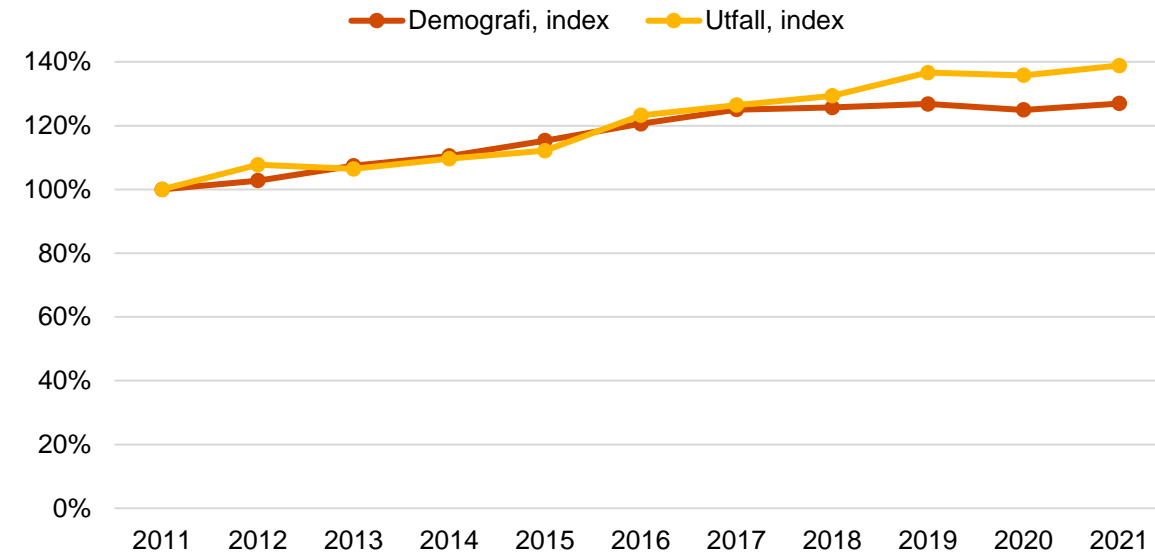

2011–2021, grundskola

Det demografiska trycket under perioden motsvarar en ökning av kostnaderna med 26,9 procent i fasta priser.

De faktiska kostnaderna har i fasta priser ökat med 38,8 procent under perioden.

Sett över hela perioden har kostnaderna för grundskola överlag utvecklats snabbare än vad som är motiverat av demografin, men förhållandet mellan utfall och demografi har varierat. Sedan år 2017 har skillnaden ökat.

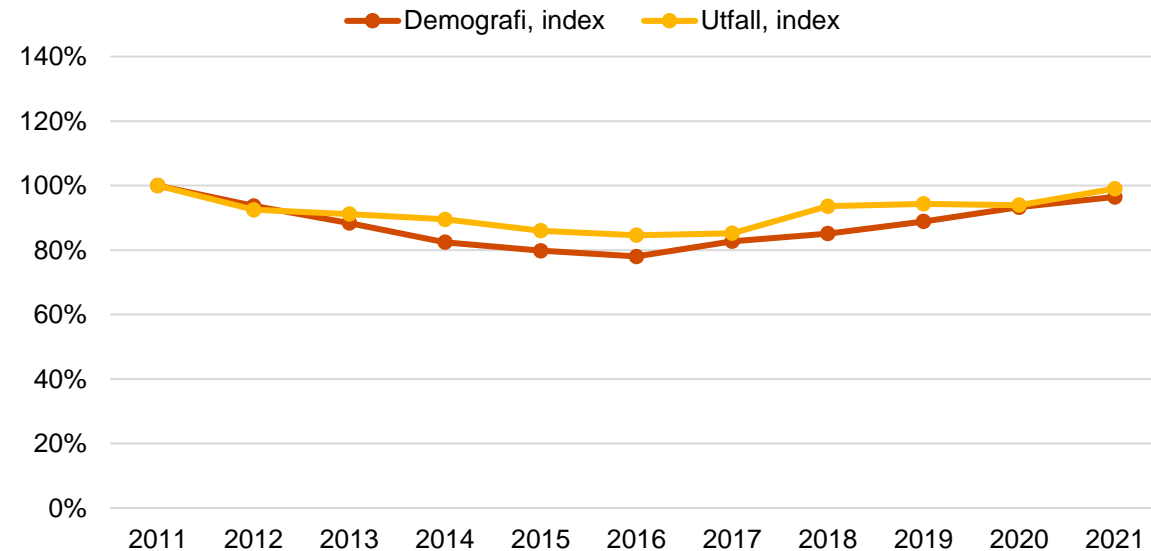
Kostnader vs. demografi

2011–2021, gymnasieskola

Det demografiska trycket under perioden motsvarar en minskning av kostnaderna med 0,9 procent i fasta priser.

De faktiska kostnaderna har i fasta priser ökat med 3,5 procent under perioden.

Sett över hela perioden har kostnaderna för gymnasieskola följt trenden för vad som är motiverat av demografin. Mellan år 2013 och 2019 var dock utfallet klart högre än demografin.

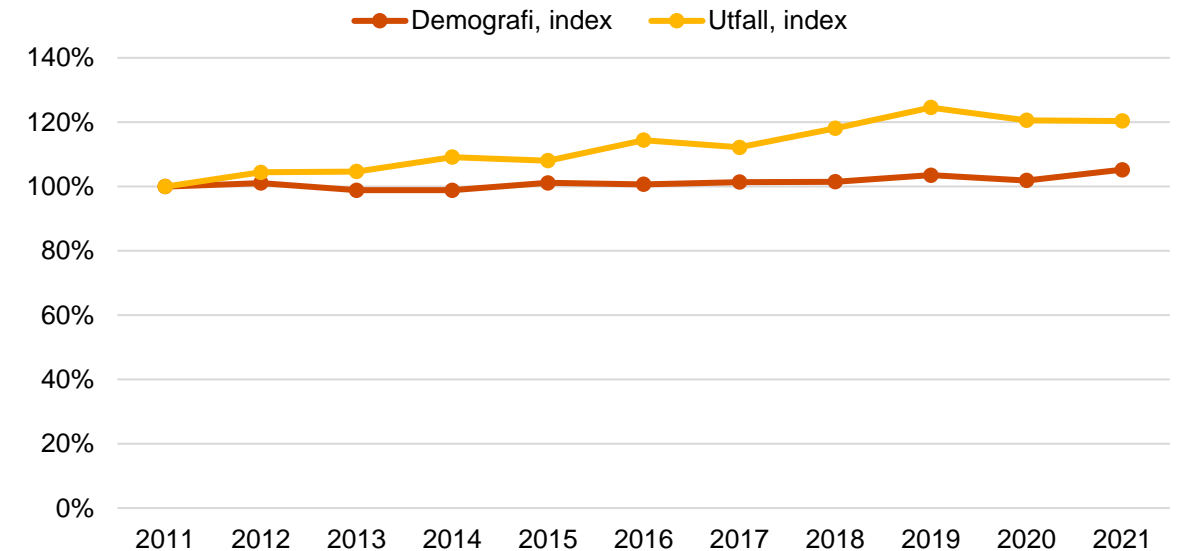

2011–2021, äldreomsorg

Det demografiska trycket under perioden motsvarar en ökning av kostnaderna med 5,2 procent i fasta priser.

De faktiska kostnaderna har i fasta priser ökat med 20,4 procent under perioden.

Sett över hela perioden har kostnaderna för äldreomsorgen utvecklats klart snabbare än vad som är motiverat av demografin. Avvikelsen mellan demografin och utfallen minskade dock en aning år 2021.

Kostnader vs. demografi

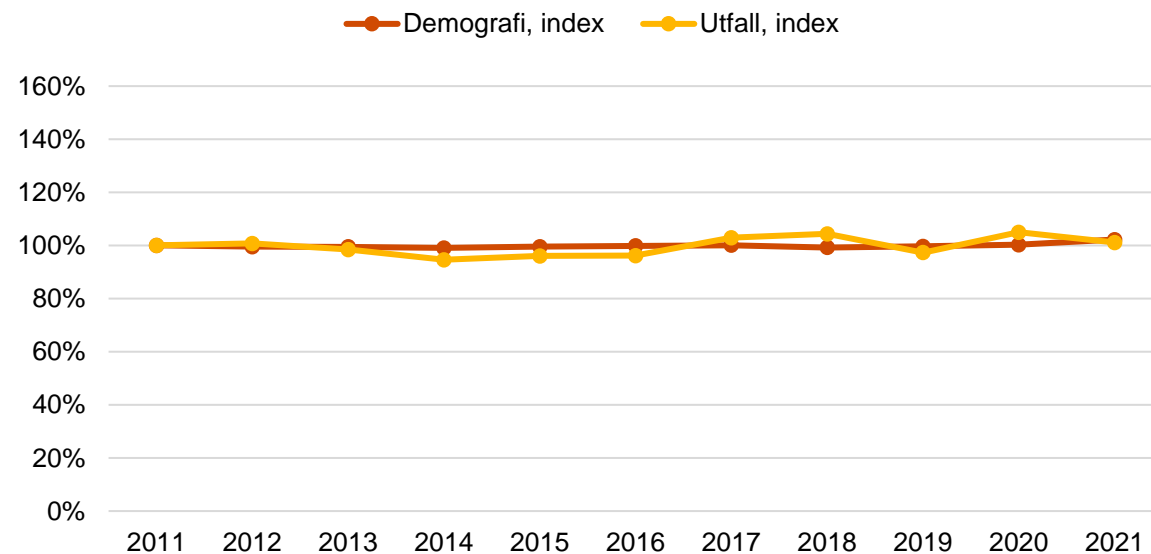

2011–2021, LSS

Det demografiska trycket under perioden motsvarar en ökning av kostnaderna med 2,2 procent i fasta priser.

De faktiska kostnaderna har i fasta priser ökat med 1,1 procent under perioden.

Sett över hela perioden har kostnaderna för LSS cirkulerat kring den demografiska utvecklingen. Totalt sett är dock ökningen lägre än vad demografin motiverar.

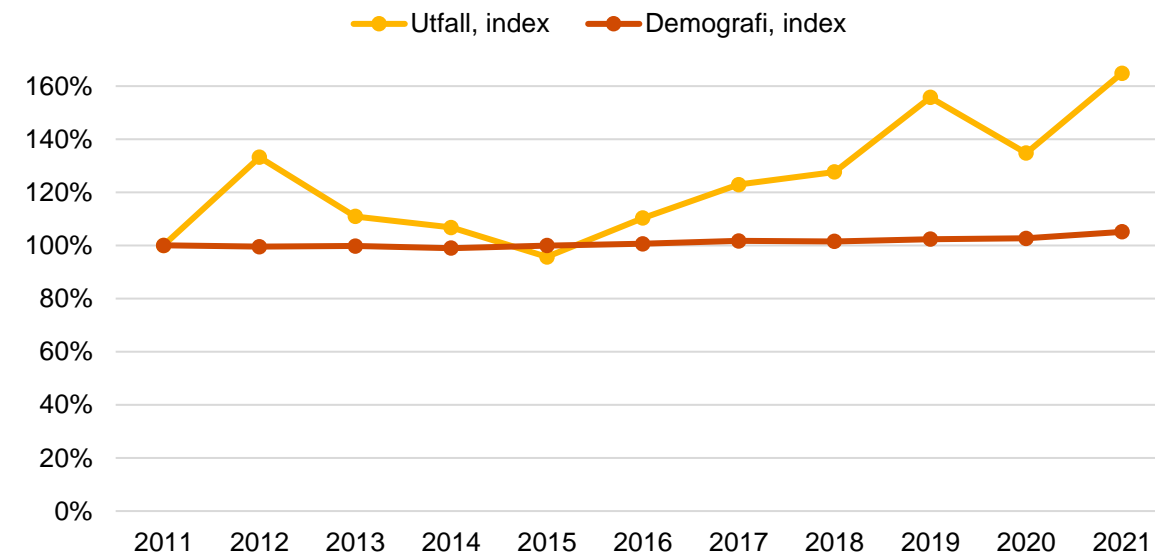

2011–2021, IFO exklusive bistånd

Det demografiska trycket under perioden motsvarar en ökning av kostnaderna med 5,2 procent i fasta priser.

De faktiska kostnaderna har i fasta priser ökat med 64,9 procent under perioden.

Sett över hela perioden har kostnaderna för IFO-verksamheten exkl. bistånd utvecklats betydligt snabbare än demografin. Tillväxten av utfallet minskade dock mellan år 2012 till 2015, för att sedan återigen öka fram till år 2019. Ökningen avtog år 2020 och ökade åter år 2021.

Kostnader vs. demografi

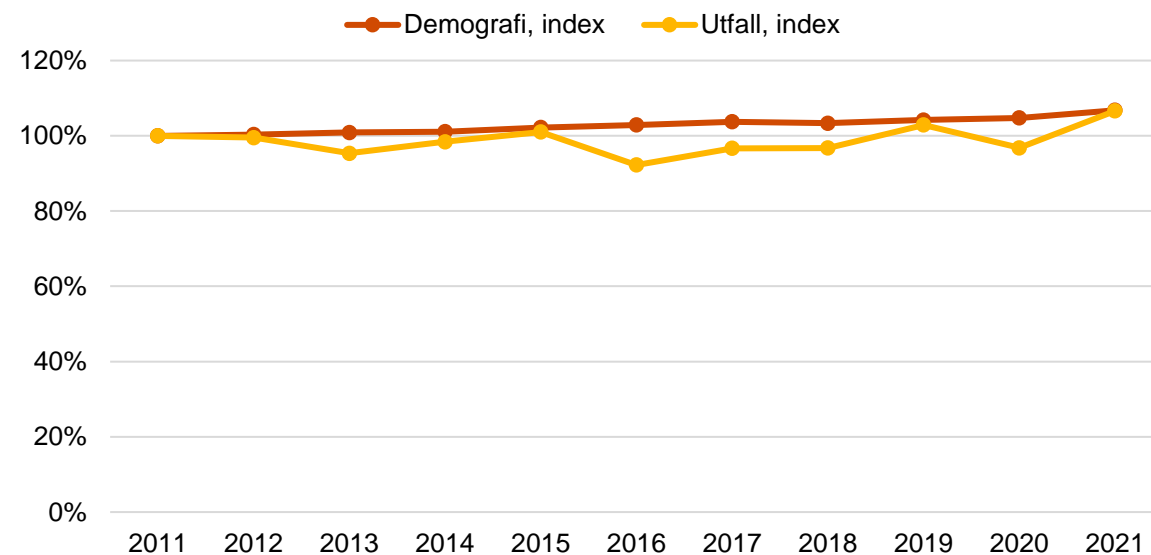
2011–2021, övrig verksamhet*

Det demografiska trycket under perioden motsvarar en ökning av kostnaderna med 6,8 procent i fasta priser.

De faktiska kostnaderna har i fasta priser ökat med 6,8 procent under perioden.

Sett över hela perioden har kostnaderna för övrig verksamhet ökat lika mycket som demografin. Historiskt har dock utvecklingen av utfallet varit långsammare än den demografiska utvecklingen.

*) politisk verksamhet, infrastruktur och skydd samt kultur och fritid

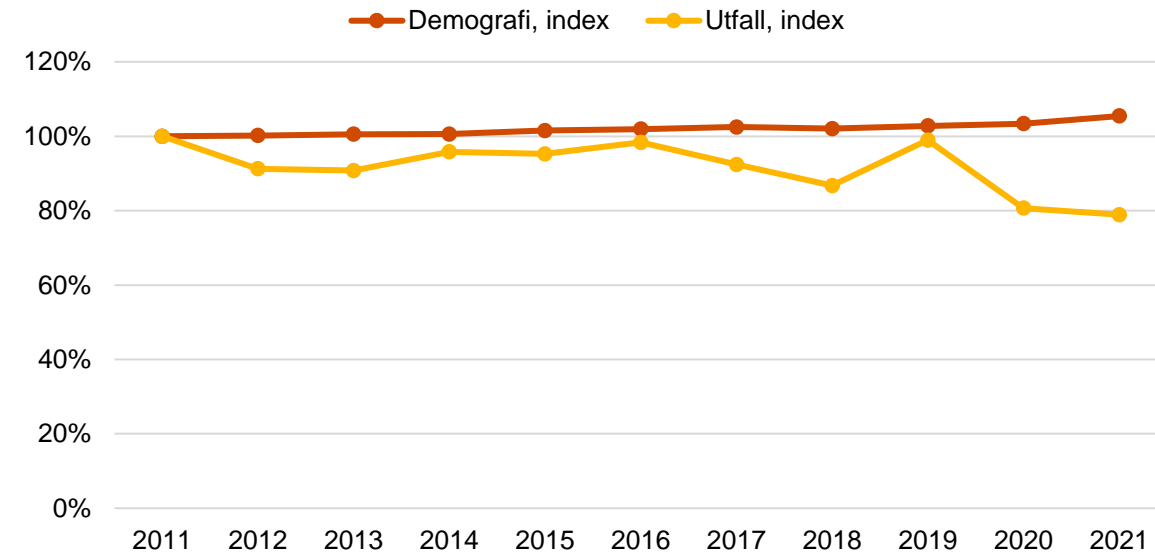

2011–2021, politisk verksamhet

Det demografiska trycket under perioden motsvarar en ökning av kostnaderna med 5,4 procent i fasta priser.

De faktiska kostnaderna har i fasta priser minskat med 21,1 procent under perioden.

Sett över hela perioden har kostnaderna för politisk verksamhet utvecklats långsammare än vad som är motiverat av demografin.

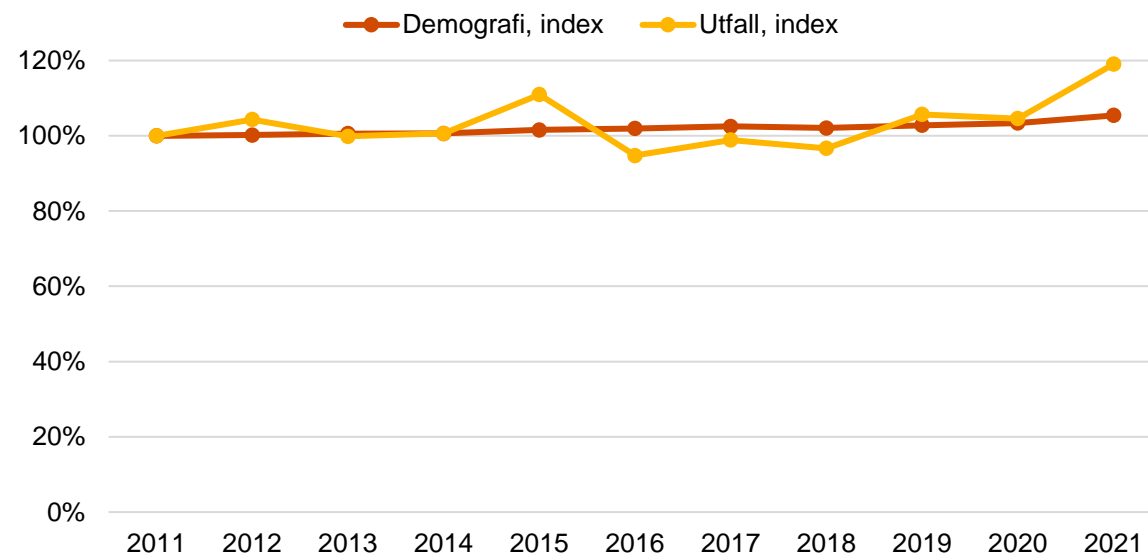
Kostnader vs. demografi

2011–2021, infrastruktur, skydd m.m.

Det demografiska trycket under perioden motsvarar en ökning av kostnaderna med 5,4 procent i fasta priser.

De faktiska kostnaderna har i fasta priser ökat med 19,0 procent under perioden.

Sett över hela perioden har kostnaderna för infrastruktur, skydd m.m. utvecklats snabbare än vad som är motiverat av demografin. Trenden har dock varierat, där utfallet minskade mellan år 2016 till 2018.

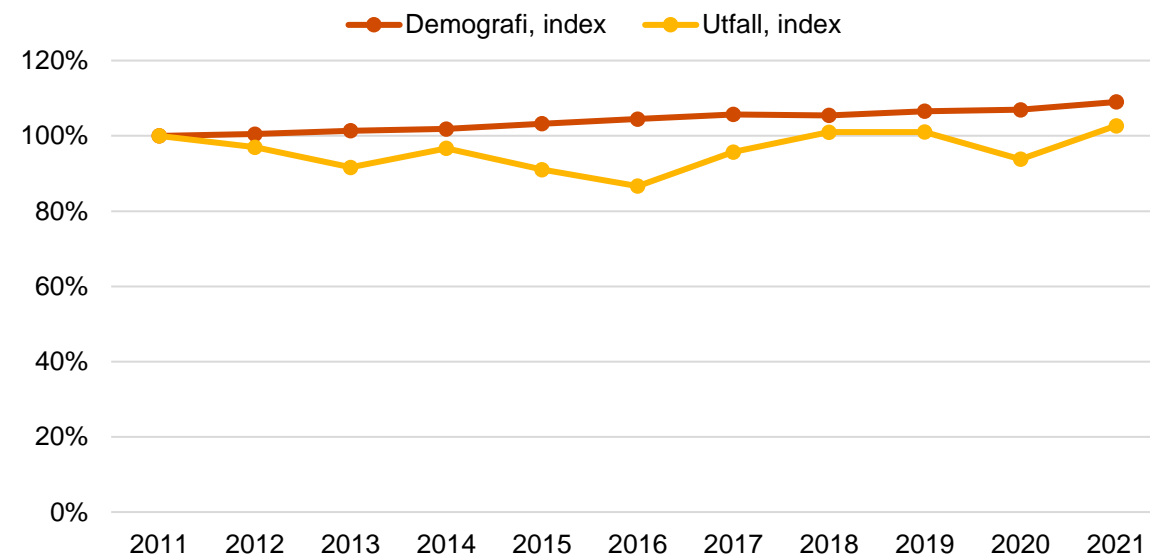

2011–2021, kultur och fritid

Det demografiska trycket under perioden motsvarar en ökning av kostnaderna med 9,0 procent i fasta priser.

De faktiska kostnaderna har i fasta priser ökat med 2,7 procent under perioden.

Sett över hela perioden har kostnaderna för kultur och fritid utvecklats i lägre omfattning än vad som är motiverat av demografin.

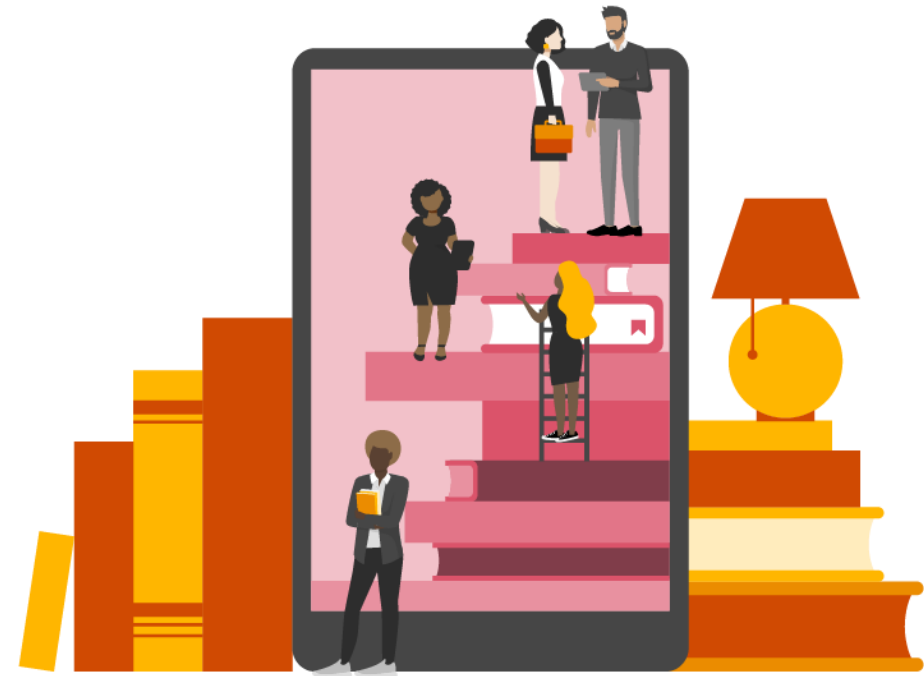
Sammanfattning

Det demografiska trycket under perioden motsvarar en ökning av kostnaderna med 7,2 procent i fasta priser.

De faktiska kostnaderna har i fasta priser ökat med 13,5 procent under perioden. Sett över hela perioden har de totala kostnaderna utvecklats snabbare än vad som är motiverat av demografin.

För kärnverksamheten – skola, vård och omsorg – har de faktiska kostnaderna har ökat med 17,1 procent i fasta priser under perioden. Detta ska jämföras med ett ökat demografiskt tryck på 7,3 procent. Det är särskilt inom grundskolan som kostnadsutvecklingen har överstigit den demografiska utvecklingen. Inom förskola, fritidshem och pedagogisk verksamhet samt gymnasieskola ligger kostnadsutvecklingen mer i linje med demografin. Kommunens utfall inom äldreomsorgen samt individ- och familjeomsorgen överstiger också den demografiska utvecklingen medan kostnadsutvecklingen inom LSS-verksamheten följer demografin väldigt väl.

Inom övrig verksamhet har utvecklingen av kostnaderna varit i linje med vad som är betingat av demografin. Kostnaderna har ökat med 6,8 procent. Vilket motsvarar det demografiska trycket. Inom övrig verksamhet finns störst diskrepans inom den politiska verksamheten samt infrastruktur och skydd.

Nutid

I detta kapitel presenteras en nulägesanalys av kommunens ekonomi utifrån relevanta offentliga nyckeltal.

Allmänt om nyckeltal

Nyckeltal benämns vissa tal som ofta används för att värdera ett företag eller en organisation och dess verksamhet.

Wikipedia

Varför nyckeltal?

- Nyckeltalens uppgift är bidra till presentationen av läge, mål och resultat för verksamhet och ekonomi.
- Nyckeltalen kan stärka beslutsunderlaget för kommunfullmäktige respektive kommunledning.
- Det är viktigt att nyckeltal:
 - är anpassade till uppdraget och verksamheten,
 - fokuserar på det väsentliga,
 - är förankrade i organisationen och enkla att förstå, samt,
 - möjliggör jämförelser (mellan bra/dåliga värden, med andra kommuner).
- Officiell statistik utgörs av kommunala räkenskaper och antalsuppgifter om brukare etc., och finns för samtliga kommuner.
- Det är viktigt att välja officiella och heltäckande nyckeltal.

Källa: Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA)

Varför nyckeltalsjämförelser?

Nedan ges några exempel på varför jämförelser är bra att göra:

- Ger ett signalsystem som speglar avvikelser
 - jämfört med andra kommuner
 - över tid i den egna kommunen
- Kan förklara skillnader
 - påverkbara och icke påverkbara faktorer
- Kan användas för att lära och utveckla verksamheten
- Man kan lära sig av goda exempel
- Ger underlag för bra uppföljning och prognoser
- Kan leda till att den egna redovisningen förbättras, d.v.s. höja statusen på statistik och räkenskapssammandrag

Med vem ska man jämföra sig?

- I materialet görs jämförelser mot liknande kommuner, länet, riket och kommungruppen.
- Likande är de sju mest lika kommunerna ur ett strukturellt perspektiv (Källa: www.kolada.se).
- Kvarvarande kostnadsskillnader kan förklaras av påverkbara faktorer (ej struktur).
- Olika kommuner för olika områden.
- Bygger på standardkostnader och folkmängd.

Liknande kommuner äldreomsorg	Liknande kommuner förskola	Liknande kommuner fritidshem	Liknande kommuner grundskola	Liknande kommuner gymnasieskola	Liknande kommuner ekonomiskt bistånd	Liknande kommuner LSS	Liknande kommuner IFO
Söderköping	Salem	Värmdö	Salem	Nykvarn	Vallentuna	Flen	Nykvarn
Östra Göinge	Sävsjö	Upplands-Bro	Nykvarn	Vaxholm	Nykvarn	Mörbylånga	Svedala
Klippan	Lessebo	Nykvarn	Danderyd	Habo	Lidingö	Olofström	Orust
Forshaga	Älmhult	Höör	Knivsta	Östra Göinge	Stenungssund	Vara	Lekeberg
Hallsberg	Östra Göinge	Ale	Staffanstorp	Åstorp	Kungälv	Sunne	Leksand
Kungsör	Åstorp	Bollebygd	Svedala	Bjurholm	Gagnef	Hällefors	Åre
Vännäs	Åre	Lekeberg	Härryda	Malå	Gällivare	Hedemora	Vännäs

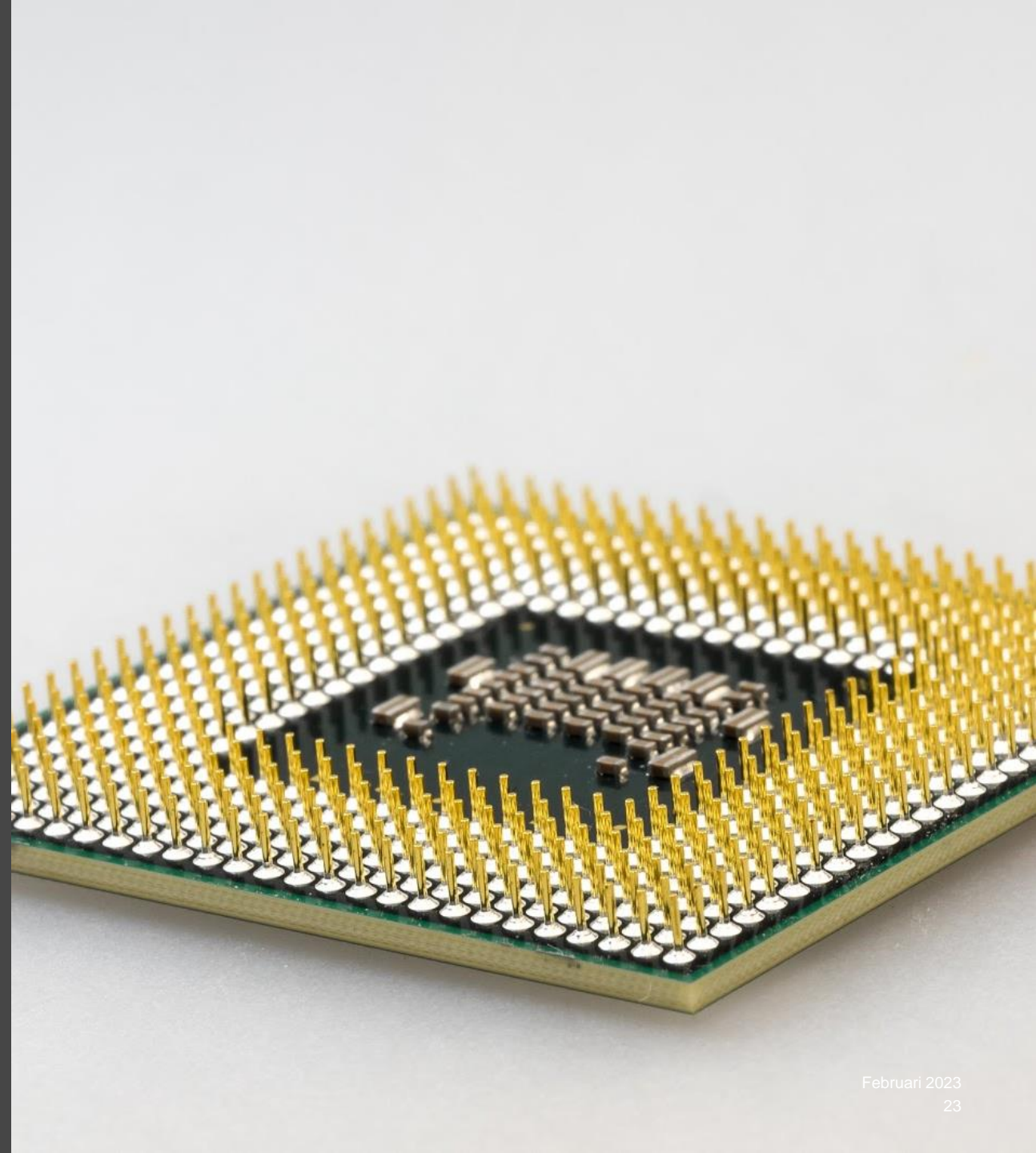
Övergripande analys av kostnader och finansiering

Kommunerna sköter lokala och regionala angelägenheter av allmänt intresse på den kommunala självstyrelsens grund. Närmare bestämmelser om detta finns i lag. På samma grund sköter kommunerna även de övriga angelägenheter som bestäms i lag.

Regeringsformen 14 kap 2 §

Kommunerna får ta ut skatt för skötseln av sina angelägenheter.

Regeringsformen 14 kap 4 §

Övergripande analys och skattesats

Kostnader och intäkter

Kommunen ansvarar för en stor del av samhällsservicen. Bland de viktigaste uppgifterna är förskola, skola, socialtjänst och äldreomsorg. Vidare har kommunen ett ansvar för den fysiska planeringen. Utöver detta erbjuder kommunen sina invånare bland annat vissa kultur- och fritidsaktiviteter.

Kostnaden för kommunens verksamhet varierar mellan kommunerna. Skillnaden kan förklaras av:

- åldersstruktur,
- socioekonomisk struktur,
- graden av "frivillig" verksamhet,
- ambition, samt,
- effektivitet.

Den största intäktskällan för kommunen är kommunalskatten. Den varierar med skattesatsens nivå och kommuninvånarnas deklarerade inkomster (skatteunderlaget).

Ytterligare finansiering kommer via den kommunalekonomiska utjämningen. Inom denna utjämnas det för kommunernas strukturella försättningar avseende skatteunderlag, demografi, geografi samt socioekonomi.

Kommunen har även finansiella intäkter och kostnader. Dessa varierar mellan kommunen. Orsaken kan bland annat vara:

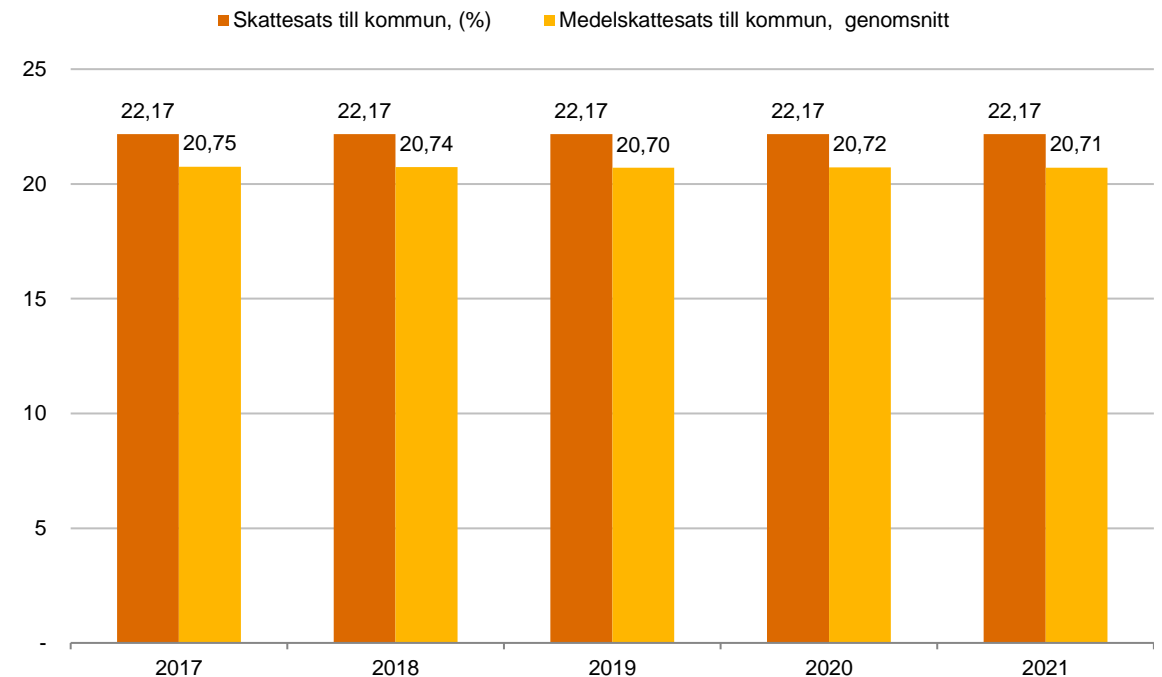
- upplåning,
- avkastning på placerade medel, samt,
- utdelning från ägda företag.

I det följande görs en jämförelse på resultaträkningsnivå mellan kommunen och genomsnittet i riket. Syftet är att göra en övergripande jämförelse av kostnaderna och dess finansiering.

2017–2021, skattesats i procent

Kommunen har beslutat om en skattesats på 22,17 procent. Skattesatsen har varit konstant under perioden.

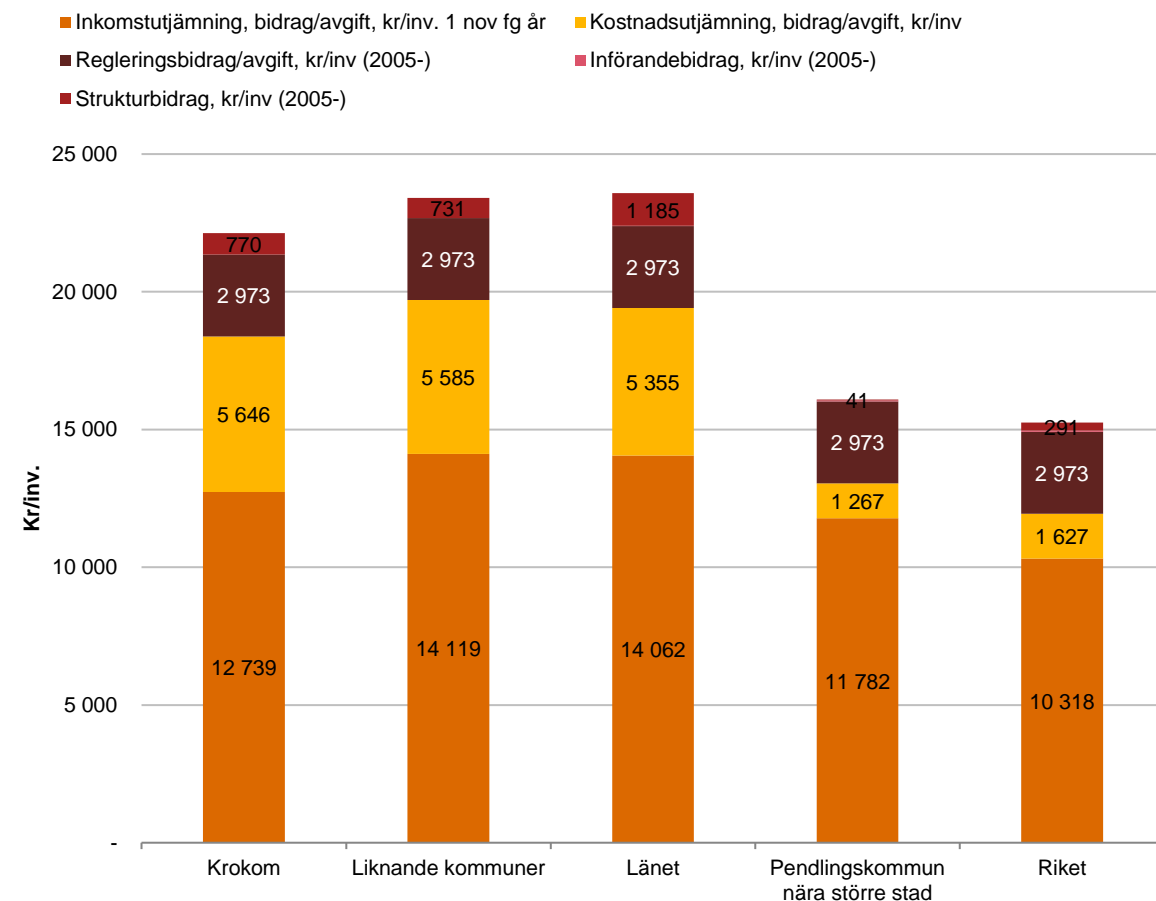
Jämfört med genomsnittet för samtliga kommuner har Krokoms valt en högre skattesats. Skillnaden mot genomsnittet uppgår till 1 krona och 46 ören.

Utjämnung och statsbidrag

2021 i jämförelse, kronor per invånare

Krokoms kommun erhåller ett bidrag i inkomstutjämnungen då kommunen har en skattekraft som understiger den som garanteras samtliga kommuner.

Om skattekraften understiger 115 procent av den genomsnittliga nivån (garantinivån) i riket får kommunen ett bidrag från staten. Valet av en högre skattesats påverkar inte utfallet i inkomstutjämnungen.

Kommunens demografiska, geografiska och socioekonomiska struktur är ogynnsam och kommunen erhåller ett bidrag á 5 646 kronor per invånare i kostnadsutjämnungen.

Sedan 2008 erhåller kommunen intäkter från den kommunala fastighetsavgiften. Vid införandet erhöjll alla kommuner samma belopp per invånare. Den enskilda kommunen har sedan fått tillgodoräkna sig ökningen av avgiften i den egna kommunen. Fastighetsavgiften ökar på grund av uppdaterad taxering samt att takbeloppet årligen räknas upp i takt med inflationen.

Krokoms kommun erhåller, i likhet med liknande kommuner, strukturbidrag men inget införandebidrag.

Sammanfattning övergripande analys

Kommunen har valt en högre skattesats än genomsnittet i riket 1 krona och 46 ören, och kan således välja att ligga över referenskostnaden. Skattesatsen var konstant under perioden 2017-2021.

Krokoms kommun erhåller ett bidrag i inkomstutjämnningen då kommunen har en skattekraft som understiger den som garanteras samtliga kommuner. Inom kostnadsutjämnningen erhåller kommunen ett bidrag på 5 646 kronor per invånare då kommunens demografiska, geografiska och socioekonomiska struktur är ogynnsam.

Referenskostnad

Referenskostnaden är den kostnad som kommunen skulle ha om verksamheten bedrevs med en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå men med hänsyn till kommunens strukturella förutsättningar.

Standardkostnad och kostnadsutjämnning

Vad beaktas i kostnadsutjämnningen?

Kostnadsutjämnningen utjämnar för kostnader som kommunen inte själv kan påverka. Med hjälp av mätbara och objektiva faktorer beräknas ett strukturellt mått på skillnaderna i förutsättningar och behov.

En grundprincip är att endast utjämna för strukturella skillnader som kan uppstå i verksamheter som är obligatoriska för kommunerna. Vidare ska kostnadsutjämnningen endast gälla för kostnads- och behovsskillnader i kommunal verksamhet och inte för skillnader i invånarnas privata konsumtion.

Verksamheter alternativt kostnadsslag som det utjämnas för:

- förskola och pedagogisk omsorg,
- grundskola inkl. förskoleklass,
- gymnasieskola,
- individ- och familjeomsorg,
- äldreomsorg,
- barn med utländsk bakgrund,
- befolkningsförändring,
- bebyggelsestruktur,
- lönekostnader, samt,
- kollektivtrafik.

Standardkostnad

Kostnadsutjämnningen är utformad enligt den så kallade standardkostnadsmetoden. Den innebär att kostnadsutjämnningen byggs upp av ett antal delmodeller. De olika delmodellerna avser verksamheter som till exempel barn- eller äldreomsorg.

Skillnaderna i standardkostnad ska spegla de strukturella kostnadsskillnaderna, det vill säga sådana kostnader som kommunen inte själv kan råda över.

Kostnadsutjämnningen tar inte och ska inte ta hänsyn till kommunens faktiska kostnader. Standardkostnaden är den kostnad som kommunen skulle ha om man bedrev verksamheten till en genomsnittlig kostnadsnivå och med hänsyn tagen till de egna strukturella faktorerna enligt kostnadsutjämnningen.

Att utgå ifrån den genomsnittliga kostnaden i landet innebär att utjämnningen sker till genomsnittlig servicenivå, kvalitet, avgiftsnivå och effektivitet.

Har en kommun högre kostnader på grund av att den håller en högre servicenivå än genomsnittet ska detta finansieras genom en högre skatt, effektivare verksamhet eller en högre avgiftsfinansiering. Vid lägre kostnader gäller det motsatta. Ingen kommun "bestraffas" eller "gynnas" av systemet om den väljer en annan kostnadsnivå än den genomsnittliga.

Standardkostnad i relation till verklig kostnad

Bakgrund

Sedan 1997 jämförs kommunernas faktiska kostnader för kärnverksamheterna med motsvarande standardkostnad. Beräkningen görs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och publiceras på www.kolada.se.

Att rakt av jämföra en kommuns kostnader med en annans utan att ta hänsyn till varje kommuns strukturella förutsättningar ger en begränsad indikation på om en kommun är "dyr" eller inte. Ett bättre mått är att jämföra kommunens faktiska nettokostnader i olika verksamheter med kommunens standardkostnad enligt kostnadsutjämningsystemet.

I den jämförelsen används standardkostnaden för att räkna ut en så kallad referenskostnad.

Eventuella skillnader mot referenskostnaden kan förklaras av den relativa effektivitetsnivån i verksamheten. Bedriver kommunen verksamheten mer kostnadseffektivt än genomsnittet (men till samma standard) visar det sig i en nettokostnad som är lägre än referenskostnaden. Det omvända gäller om verksamheten bedrivs ineffektivt ur ett kostnadsperspektiv.

Kommunen kan vidare göra en annan prioritering i budgettilldelningen än genomsnittet. Det kan handla om att medvetet hålla en högre ambitionsnivå i alla verksamheter (och finansiera detta med högre skatt än genomsnittet) eller att medvetet tilldela en viss verksamhet mer resurser på bekostnad av andra verksamheter.

Denna prioritering kommer att visa sig som en positiv nettokostnadsavvikelse för den prioriterade verksamheten.

Skillnad i tilldelning av resurser kan också spegla en intern resursfördelningsmodell med svaga kopplingar till den demografiska situationen och de strukturella behoven. Kostnadsutjämningsystemet (och referenskostnaden) anpassar sig tämligen direkt till hur situationen ser ut i kommunen. Om resursfördelningen inte "hänger med" kan det resultera i en nettokostnadsavvikelse (uppåt eller nedåt).

Slutligen kan kommunens kostnad påverkas av strukturella förutsättningar som inte systemet fångar.

I praktiken kan det vara svårt att konstatera vilket som är orsaken till en eventuell avvikelse. Inte sällan är det en kombination av flera orsaker. Via olika volymuppgifter och styckkostnader ges dock en indikation om orsaken.

Syftet med jämförelsen är således inte att anpassa kostnaden till referenskostnaden, utan att granska kommunens faktiska prioriteringar och resurstilldelning till olika verksamheter (jämfört med genomsnittet).

Innehåll i referenskostnaden

Förskola

Referenskostnaden för förskolan inkl. öppen förskola bygger på nettokostnaden för förskola i riket, andel 1-5-åringar i kommunen, behov genom beräknade skillnader i vistelsetid, behov genom beräknade skillnader i socioekonomi, produktionsförutsättningar genom beräknade skillnader i bebyggelsestruktur, merkostnader för befolkningsförändringar över fem år av 1-5-åringar, del av merkostnader för löner enligt löneutjämningsmodellen för barnomsorg samt del av standardkostnaderna för administration, uppvärmning och befolkningsminskning från utjämningsmodellen för verksamhetsövergripande kostnader.

Fritidshem

Referenskostnaden för fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet redovisas i kronor per invånare den 31/12, och bygger på nettokostnaden för fritidshemsverksamhet i riket, andel 6-12-åringar i kommunen, behov genom beräknade skillnader i inskrivningsgrad, del av merkostnader för löner enligt löneutjämningsmodellen för barnomsorg samt del av standardkostnaderna för administration, uppvärmning och befolkningsminskning från utjämningsmodellen för verksamhetsövergripande kostnader.

Grundskola

Referenskostnaden för grundskola inkl. förskoleklass redovisas i kronor per invånare den 31/12, och bygger på nettokostnaden för grundskola och förskoleklass i riket, andel 6-15-åringar i kommunen, barn 7-15 år med utländsk bakgrund, merkostnader för befolkningsförändringar över fem år av 7-15-åringar, antaganden om merkostnader för små skolor och skolskjuts, merkostnader för löner enligt löneutjämningsmodellen för grundskola samt del av standardkostnaderna för administration, uppvärmning och befolkningsminskning från utjämningsmodellen för verksamhetsövergripande kostnader.

Gymnasieskola

Referenskostnaden för gymnasieskola redovisas i kronor per invånare den 31/12, och bygger på nettokostnaden för gymnasieskola i riket, andel 16-18-åringar i kommunen, elevernas programval, antalet 19-20-åringar inskrivna på ett gymnasieprogram, antal 16-18-åringar som ej är inskrivna på ett gymnasieprogram, antaganden om merkostnader för små skolor, skolresor och inackorderingsbidrag, merkostnader för befolkningsförändringar över fem år av 16-18-åringar, merkostnader för löner enligt löneutjämningsmodellen för gymnasieskola samt del av standardkostnaderna för administration, uppvärmning och befolkningsminskning från utjämningsmodellen för verksamhetsövergripande kostnader.

Äldreomsorg

Referenskostnaden för äldreomsorgen redovisas i kronor per invånare den 31/12, och bygger på nettokostnaden för äldreomsorg i riket, åldersstruktur (andel 65-79 år, 80-89 år och 90+ år i kommunen), civilstånd (sammanboende/ensamstående), ohälsa, andel födda utanför Norden, restider i hemtjänsten, merkostnader för institutionsboende i glesbygd, merkostnader för löner enligt löneutjämningsmodellen för äldreomsorgen del av standardkostnaderna för administration, uppvärmning och befolkningsminskning från utjämningsmodellen för verksamhetsövergripande kostnader.

LSS

Referenskostnad LSS, kr/inv. Referenskostnaden bygger på nettokostnader och strukturvariabler för det aktuella året. Referenskostnaden för LSS beräknas med hjälp av antalet verkställda beslut 1/10 föregående år och personalkostnadsindex.

Individ- och familjeomsorg

Referenskostnaden för individ- och familjeomsorg redovisas i kronor per invånare den 31/12, och bygger på nettokostnaden för individ- och familjeomsorg i riket, andel barn 0-19 år i hushåll med låg inkomststandard, andel lågutbildade 20-40-åringar födda i Sverige, tätortsgrad, andel boende i flerfamiljshus byggda 1965-75, antal dagar med sjukpenning i åldersgruppen 16-64 år, andel pendlare över landsgräns, merkostnader för löner enligt löneutjämningsmodellen för individ- och familjeomsorg samt del av standardkostnaderna för administration, uppvärmning och befolkningsminskning från utjämningsmodellen för verksamhetsövergripande kostnader.

Skillnad mellan referenskostnad och standardkostnaden i kostnadsutjämnings

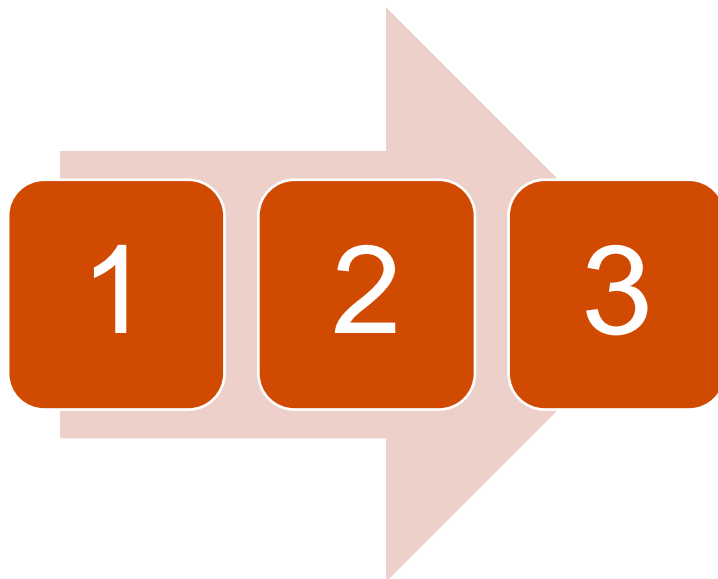
Skillnaden mellan referenskostnaden och standardkostnaden i kostnadsutjämnings för samtliga av verksamheterna utom LSS är dels att referenskostnaden mäter strukturen aktuellt år, medan standardkostnaden utgår från strukturen två år tidigare. Dels ingår delar av standardkostnaden för verksamhetsövergripande kostnader i referenskostnaden.

Analysens tre steg

Metoden

Referenskostnadsanalysen, enligt den metod som arbetats fram av SKR, består av tre steg.

1. Det *första* steget innebär att man jämför kommunens redovisade nettokostnad (kronor per inv.) med den genomsnittliga nettokostnaden i riket (kronor per inv.).
2. Det *andra* steget innebär att man jämför kommunens referenskostnad (kronor per inv.) med den genomsnittliga referenskostnaden i riket (kronor per inv.).
3. I det *tredje* steget sätts steg 1 i relation till steg 2.

Kommunens verksamheter 2021

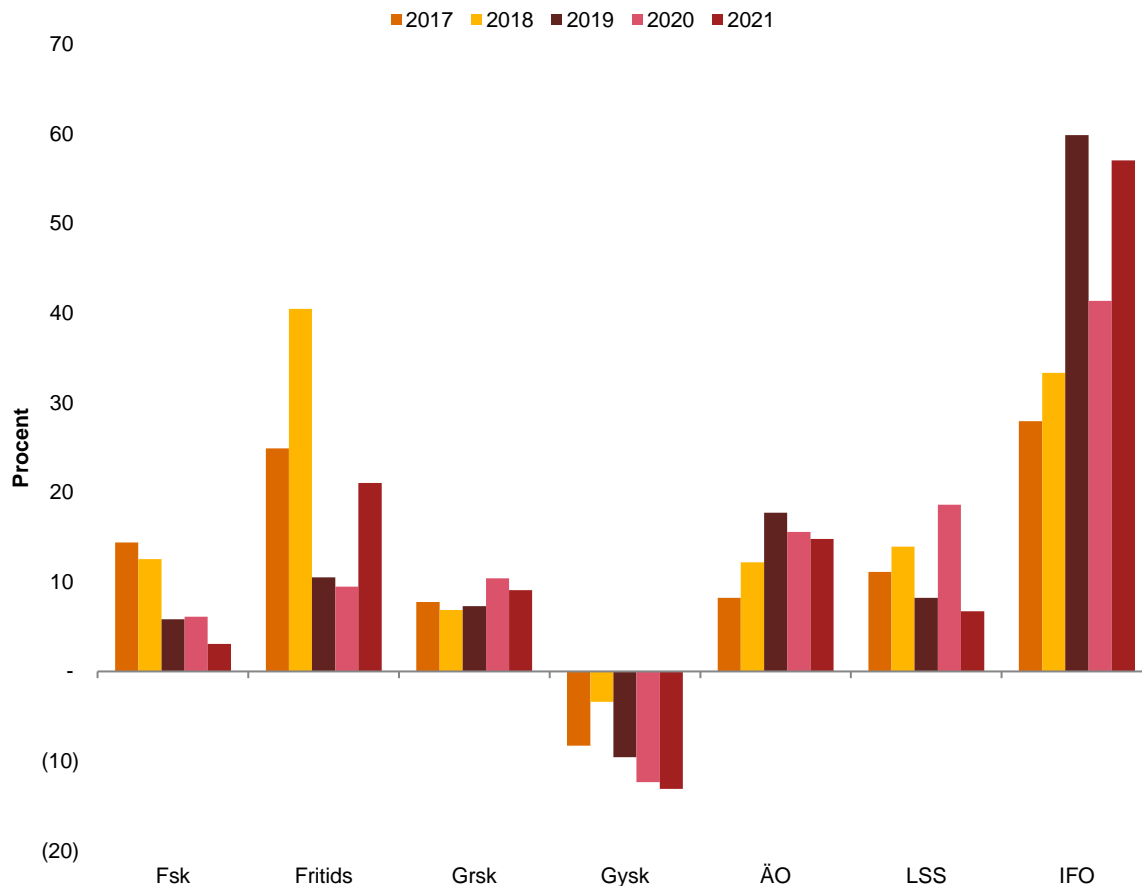
	Förskola	Fritidshem	Grundskola inkl. F-klass	Gymnasie- skola	Äldre- omsorg	LSS	IFO	Totalt
Nettokostnad i kommunen	8 094	2 468	18 122	4 962	13 933	7 111	4 504	59 194
Nettokostnad i riket	6 679	1 425	12 863	4 750	14 152	5 686	4 465	
Steg 1 (index)	121,2	173,2	140,9	104,5	98,5	125,1	100,9	
Referenskostnad kommunen	7 850	2 039	16 611	5 710	12 138	6 664	2 868	53 878
Referenskostnad riket	6 726	1 531	12 641	4 605	13 784	5 762	4 122	
Steg 2 (index)	116,7	133,1	131,4	124,0	88,1	115,6	69,6	
Steg 3 (%)	3,1%	21,1%	9,1%	-13,1%	14,8%	6,7%	57,1%	9,9%
Steg 3 kr/inv.	243	429	1 511	-747	1 796	447	1 636	5 315
Steg 3 mnkr	3,7	6,6	23,2	-11,5	27,6	6,9	25,1	81,6

Kommunens nettokostnadsavvikelse 2017 – 2021 (mnkr)

År	Förskola	Fritidshem	Grundskola inkl. F-klass	Gymnasie- skola	Äldre- omsorg	LSS	IFO	Totalt
2021	3,7	6,6	23,2	-11,5	27,6	6,9	25,1	81,6
2020	7,0	2,9	25,2	-10,0	28,1	18,0	16,8	88,1
2019	6,7	3,2	17,6	-7,4	32,7	7,8	24,1	84,7
2018	13,5	10,7	15,4	-2,4	21,4	13,0	13,1	84,7
2017	14,4	6,2	17,1	-5,4	14,2	10,8	10,3	67,7

Avvikelse över tid – verksamheterna i kommunen

2017–2021, procent

Både förskolan och grundskoleverksamheten har haft en positiv nettokostnadsavvikelse sedan 2017. Förskolans nettokostnadsavvikelse uppvisade en trend med försvagad positiv nettokostnadsavvikelse med undantag för år 2020, varefter avvikelsen åter avtog något år 2021. Grundskolans nettokostnadsavvikelse var relativt stabil under perioden med en ökning på 1,3 procentenheter.

Inom fritidsverksamheten har Krokoms kommun haft en positiv nettokostnadsavvikelse under perioden som utvecklats volatilt. År 2017 och 2018 uppgick nettokostnadsavvikelsen till 24,9 respektive 40,5 procent, för att sedan sjunka till 10,5 procent år 2019. Avvikelsen förstärktes återigen år 2021 till 21 procent.

Gymnasieskolan har haft en negativ avvikelse under hela perioden. I början av perioden försvagades den negativa nettokostnadsavvikelsen, för att sedan förstärkas till cirka 13 procent under förväntad kostnad.

Äldreomsorgen har legat högre än förväntat sedan 2017. Avvikelsen såg en tydlig ökning mellan år 2017 till 2019 och stabiliserades sedan runt 15 procent.

Nettokostnadsavvikelsen för LSS-verksamheten var positiv under hela perioden med en något volatilt utveckling. Med undantag för år 2020 kan en minskande trend skönjas.

För IFO-verksamheten har avvikelsen varit kraftigt positiv under perioden och uppgick år 2021 till 57,1 procent över förväntad kostnad. En klart stigande trend ses under perioden. År 2019 avvek från trenden och avvikelsen uppgick det året till nästan 60 procent.

Sammanfattning avvikelse mot standardkostnad

Sammantaget bedriver kommunen kärnverksamheten till en kostnad som överstiger den förväntade nivån med 9,9 procent, motsvarande 81,6 miljoner kronor. Krokoms kommun har valt en högre skattesats än genomsnittet och kan således välja att ligga över referenskostnaden.

Samtliga verksamheter utom gymnasieskolan bedrivs till en kostnad som överstiger förväntad nivå givet kommunens struktur inom de nämnda verksamheterna.

Skillnaden mot referenskostnaden kan förklaras av skillnader i:

- Ambitionsnivån (volym)
- Effektivitet (styckkostnad)

I det följande analyseras respektive verksamhetsområde i syfte att reda ut vad som förklarar eventuella avvikelser mot referenskostnaden.

Barn och utbildning

Kommuner är huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare och fritidshem, om inte annat följer av 4 §.

Skollagen 2 kap § 2

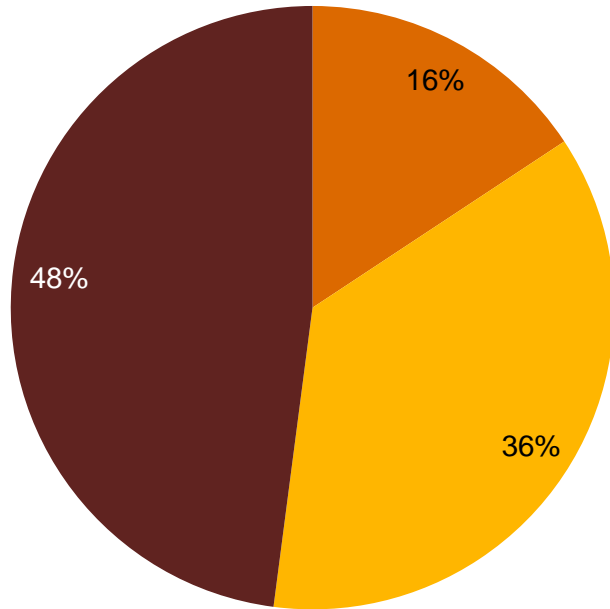

Barn och utbildning

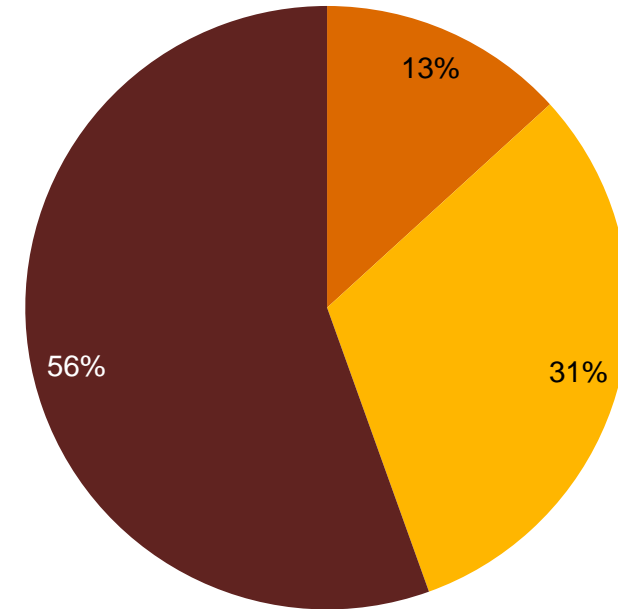
2021, andel av kommunens totala nettokostnad i procent

- Nettokostnad förskola och skolbarnsomsorg, kr/inv
- Nettokostnad utbildningsverksamhet, kr/inv
- Övrigt, kr/inv

2021, andel av rikets totala nettokostnad i procent

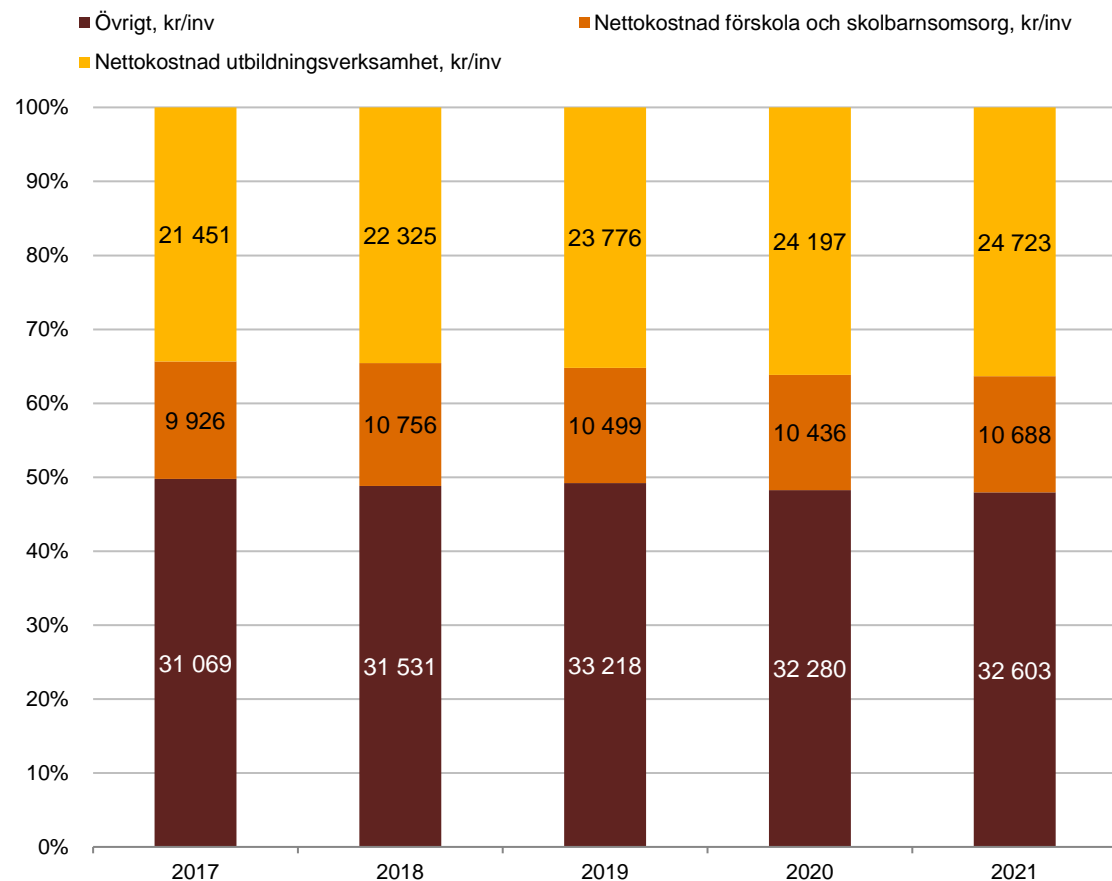
- Nettokostnad förskola och skolbarnsomsorg, kr/inv
- Nettokostnad utbildningsverksamhet, kr/inv
- Övrigt, kr/inv

Barn och utbildning*)

2017–2021, andel av kommunens totala nettokostnad i procent

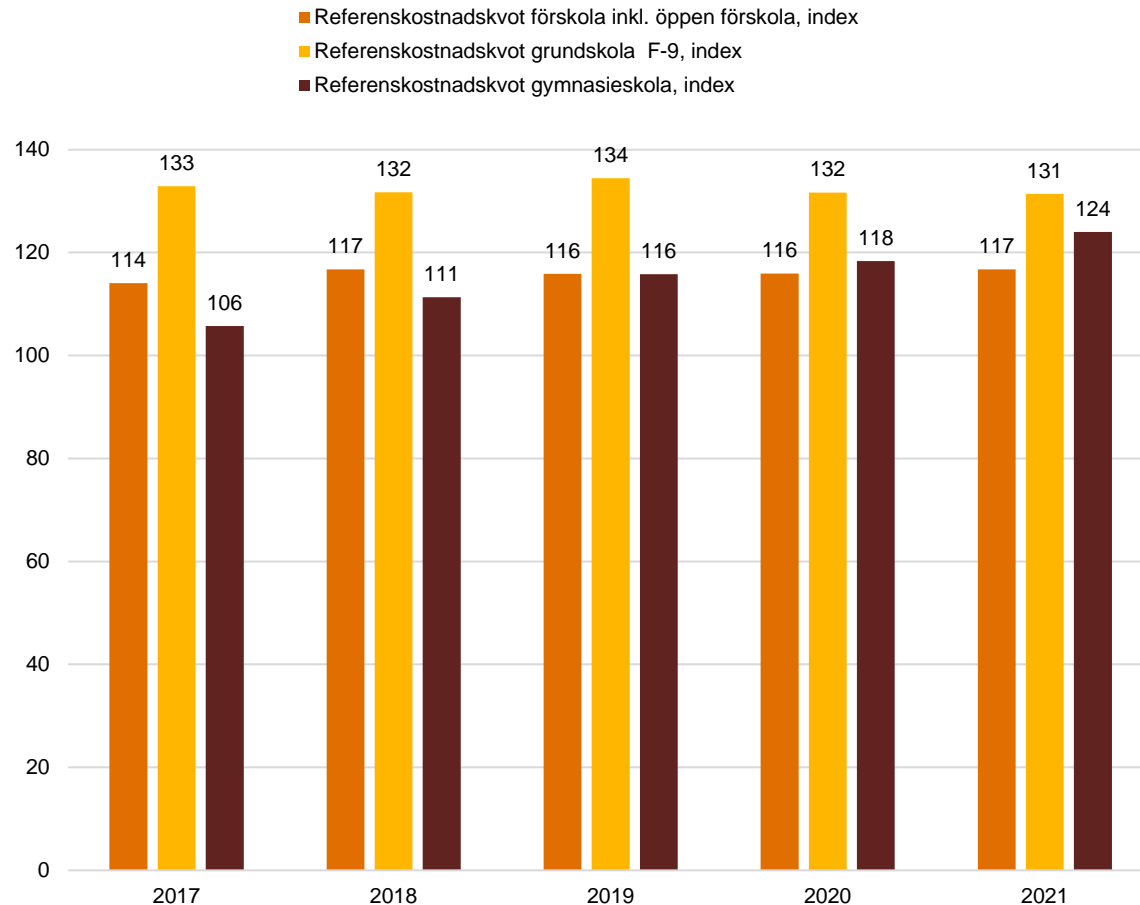
Kostnaden för barn och utbildning uppgår till 52 procent av de totala kostnaderna. Det är en högre nivå än riket som helhet.

Andelen har ökat sedan år 2017. Ökningen förklaras av ökade nettokostnader per invånare för utbildningsverksamheten med 15,3 procent samt en ökad nettokostnad per invånare för förskola och skolbarnsomsorg med 7,7 procent under perioden.

*) förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning med mera

Strukturella förutsättningar

2017–2021, referenskostnadsindex

Genom att jämföra kommunens referenskostnad inom respektive verksamhet med rikets referenskostnad kan man analysera vilken struktur kommunen har i förhållande till riksgenomsnittet. Ett värde under (över) 100 indikerar att kommunen har mer gynnsamma (ogynnsamma) förutsättningar än riket.

Utifrån Krokoms kommuns demografi och befolkningsstruktur i förhållande till riket har samtliga verksamheter kopplade till barn och utbildning ogynnsamma förutsättningar att bedriva sina respektive verksamheter.

Under perioden har kommunens struktur i förhållande till riket förbättrats en aning för grundskolan då kvoten minskat med 2 punkter. Förutsättningarna för gymnasieskolan och förskolan har däremot förvärrats under perioden.

Förskola inklusive öppen
förskola

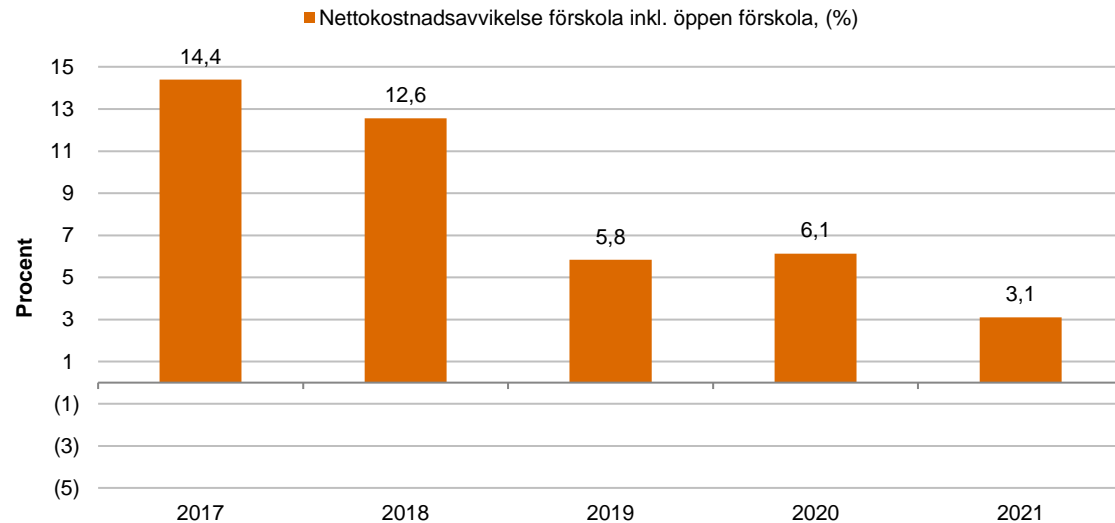
Nettokostnadsavvikelse, förskola

2017–2021, procent

Kommunen bedriver barnomsorgen till en kostnad som överstiger förväntad nivå med 3,1 procent. Skillnaden motsvarar 3,7 miljoner kronor. Nettokostnadsavvikelsen har varit positiv under hela perioden men har minskat med 11,3 procentenheter.

Förklaringen till avvikelsen mot förväntad kostnad kan bero på:

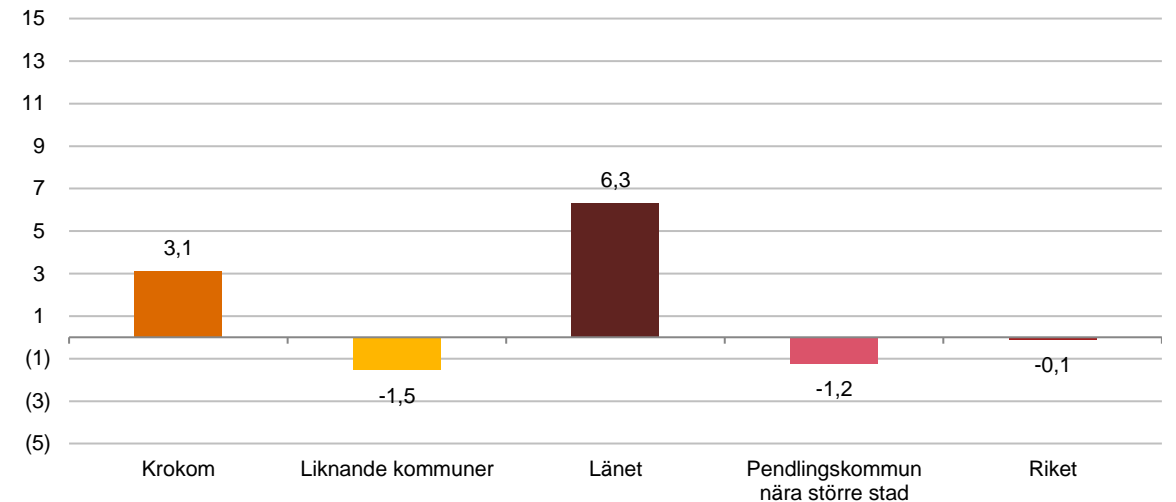
- Högre volym än förväntat
- Högre styckkostnad än förväntat
- Kombination av båda

2021 i jämförelse, procent

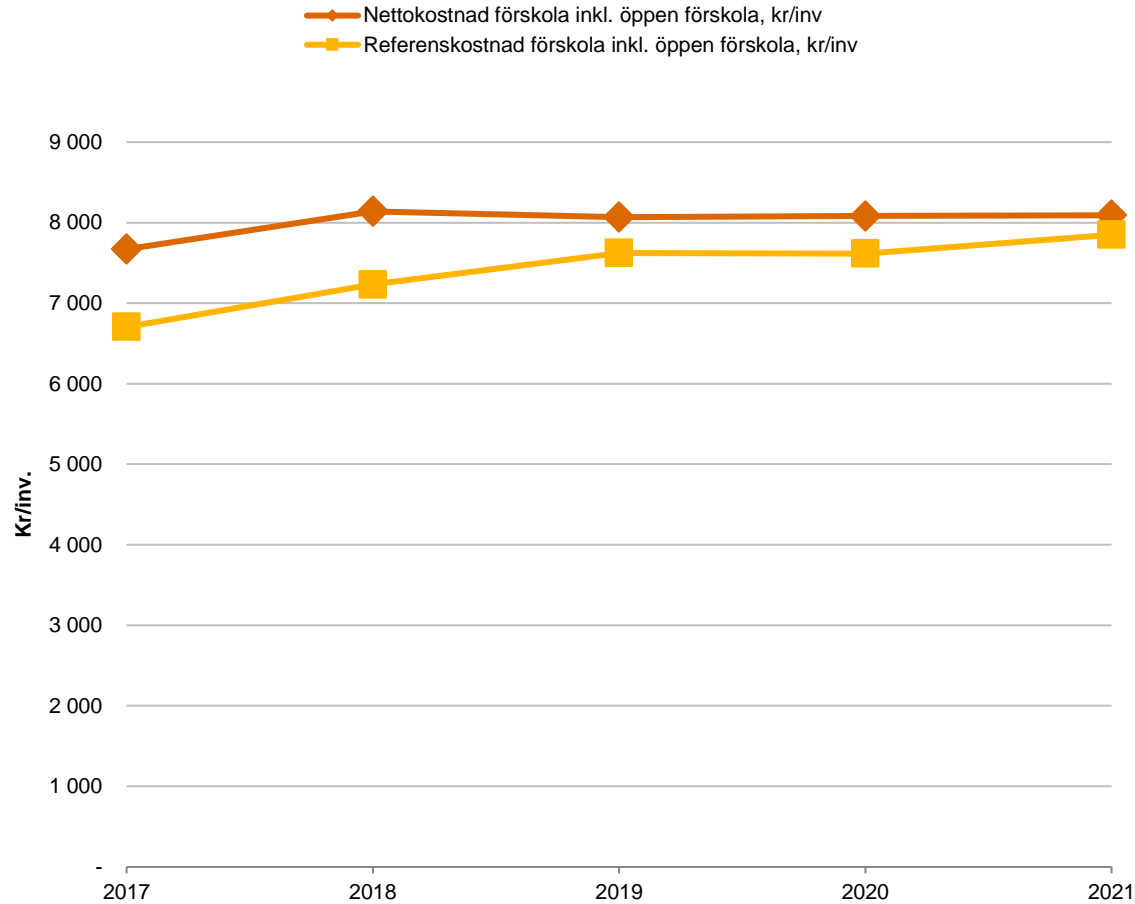
Kommunen redovisar en nettokostnadsavvikelse som är lägre än för kommunerna i länet men högre än i samtliga övriga jämförelsegrupper som redovisar negativa nettokostnadsavvikelser.

Skillnaden mellan Krokoms kommun och liknande kommuner uppgår till 4,6 procentenheter.

Nettokostnad och referenskostnad, förskola

2017–2021, kronor per invånare

Kommunen ligger på en hög nettokostnad i förhållande till kommunens strukturella förutsättningar.

Den positiva avvikelsen under perioden kan förklaras av att kommunens nettokostnad för förskola och skolbarnomsorg har varit på en högre nivå än referenskostnaden under perioden.

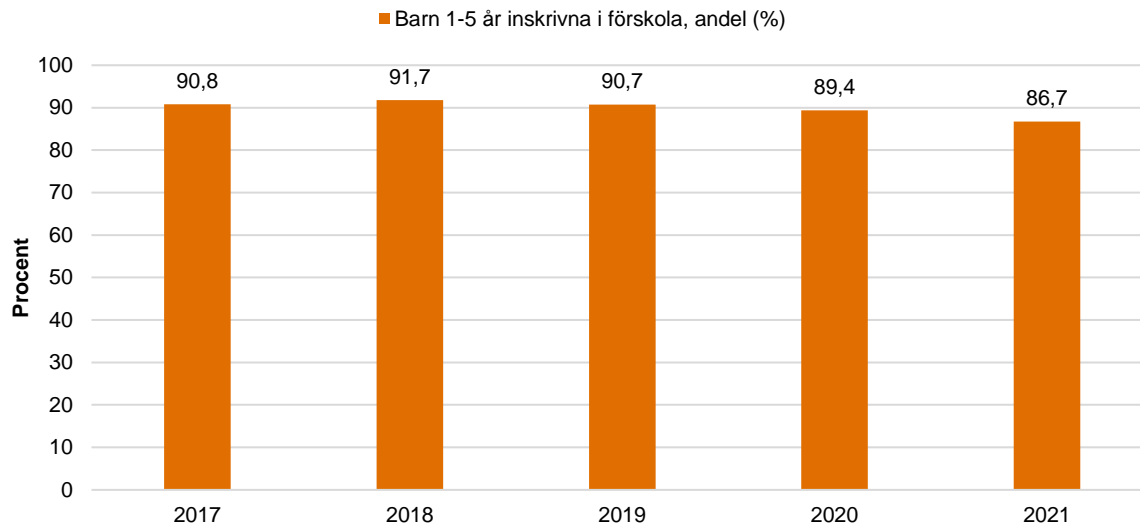
Referenskostnaden har dock ökat mer än nettokostnaden vilket har bidragit till en minskad avvikelse. Referenskostnaden ökade med 17,1 procentenheter under perioden medan nettokostnadens motsvarande ökning var 5,5 procentenheter.

Förskola

2017–2021, andel inskrivna i procent

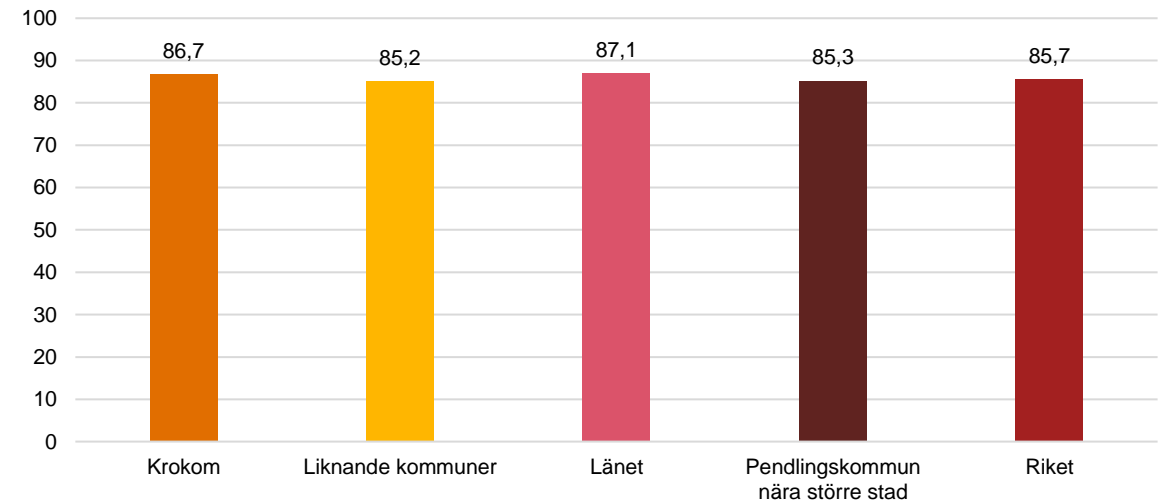
Inskrivningsgraden inom förskolan har minskat under perioden med 4,1 procentenheter.

2021 i jämförelse, andel inskrivna i procent

Kommunen har en inskrivningsgrad inom förskolan som ligger i linje med jämförelsegrupperna. Inskrivningsgraden är något högre än i liknande kommuner, där skillnaden uppgår till 1,6 procentenheter.

Länet redovisar en något högre inskrivningsgrad.

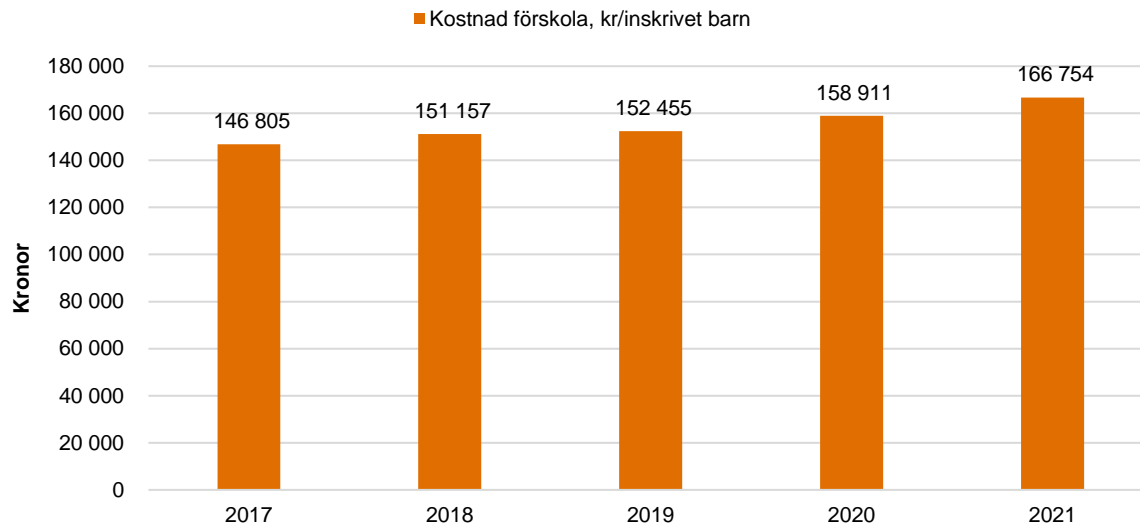
Förskola

2017–2021, kronor per inskrivet barn

Kostnaden per inskrivet barn inom förskolan har ökat med 13,6 procent under perioden, motsvarande 19 948 kronor.

Kostnaden avser samtlig regi. Kostnaden innehåller således både ersättning till enskilda aktörer och kostnaden för den egna regin (löner, lokaler, förbrukningsmaterial etc.).

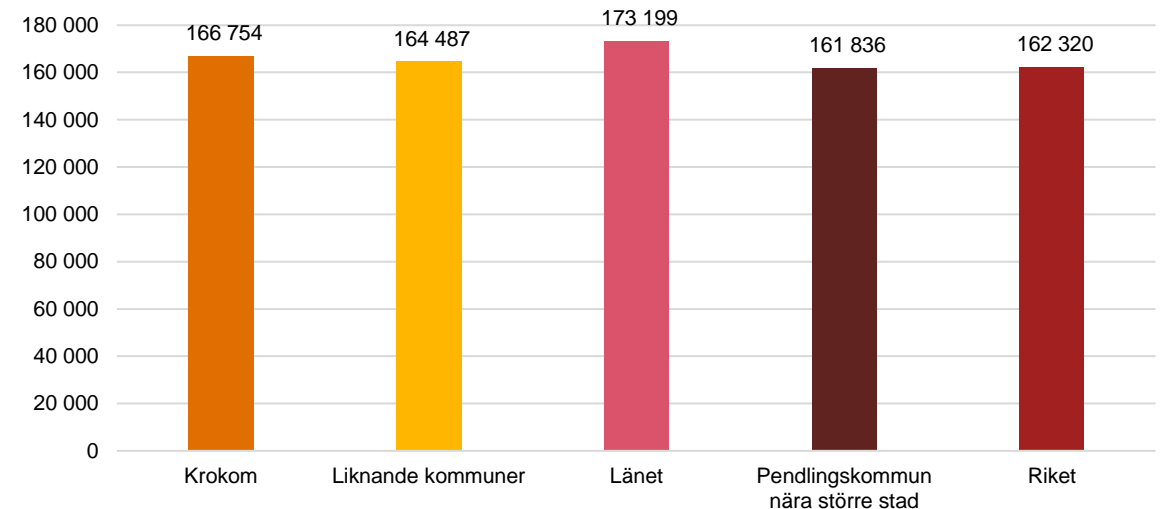

2021 i jämförelse, kronor per inskrivet barn

Kommunen redovisar en kostnad per inskrivet barn i förskolan som är i linje med jämförelsegrupperna.

Krokoms kostnad är 2 266 kronor högre per inskrivet barn i jämförelse med liknande kommuner, vilket motsvarar 1,4 procent.

Nyckeltalet tar inte hänsyn till barnens vistelsetider. Längre vistelsetider kan ge en högre kostnad per inskrivet barn (allt annat lika).

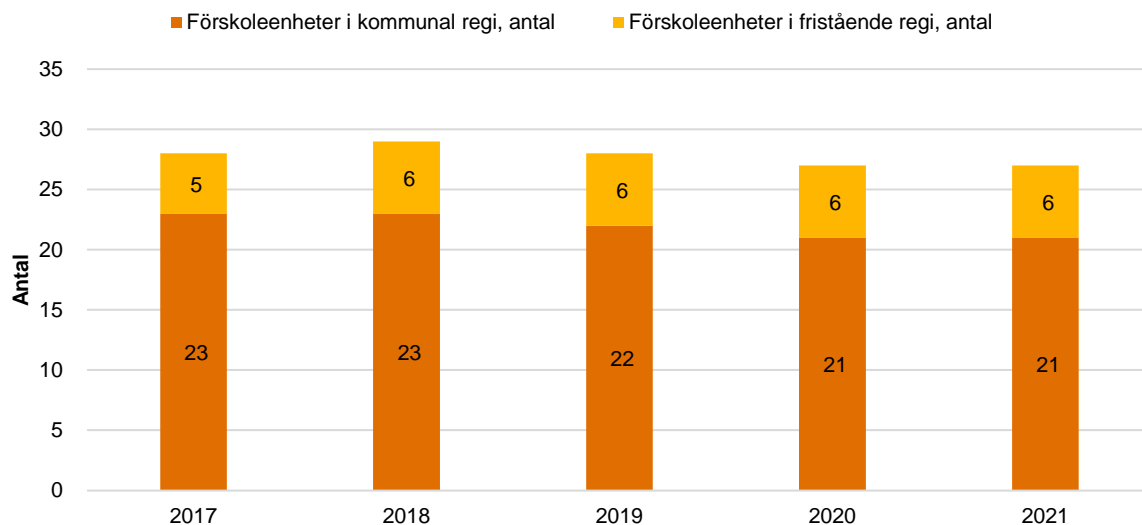
Antal förskoleenheter och antal barn per förskolenhet

2017–2021, antal förskoleenheter

Skolverket redovisar antalet förskoleenheter per kommun uppdelat på kommunal respektive enskild regi. 21 av 6 förskolor bedrivs i kommunal regi. Sedan 2017 har andelen kommunala förskoleenheter minskat.

Skolverket definierar en förskolenhet som:

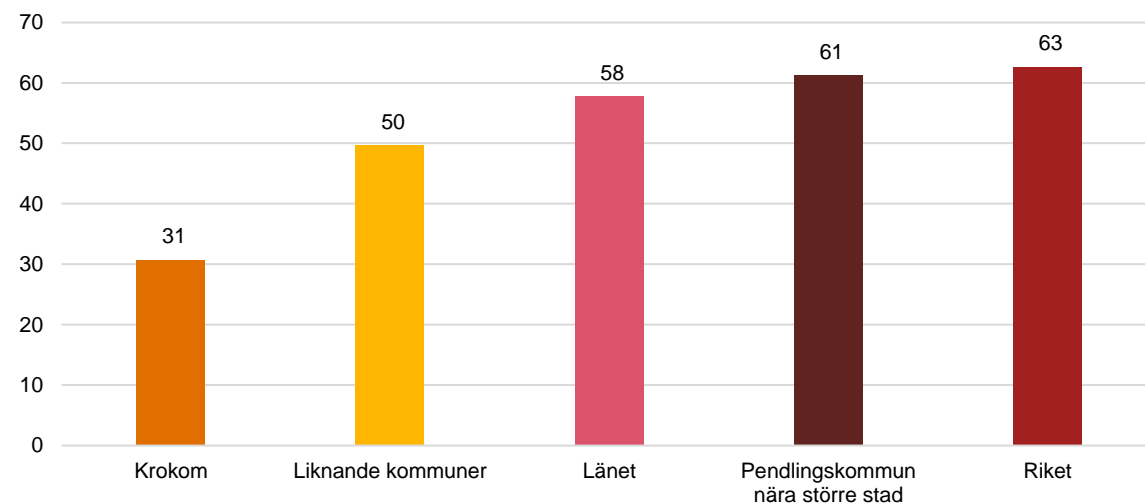
En *förskolenhet* är en av huvudman för förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera förskolebyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon förskolebyggnad.

2021 i jämförelse, antal barn per förskolenhet

Antalet inskrivna barn i relation till antalet förskoleenheter speglar storleken på kommunens förskolor i genomsnitt.

Krokom har mycket små förskoleenheter i förhållande till jämförelsegrupperna. I förhållande till riksgenomsnittet är Krokoms enheter mindre än hälften så stora.

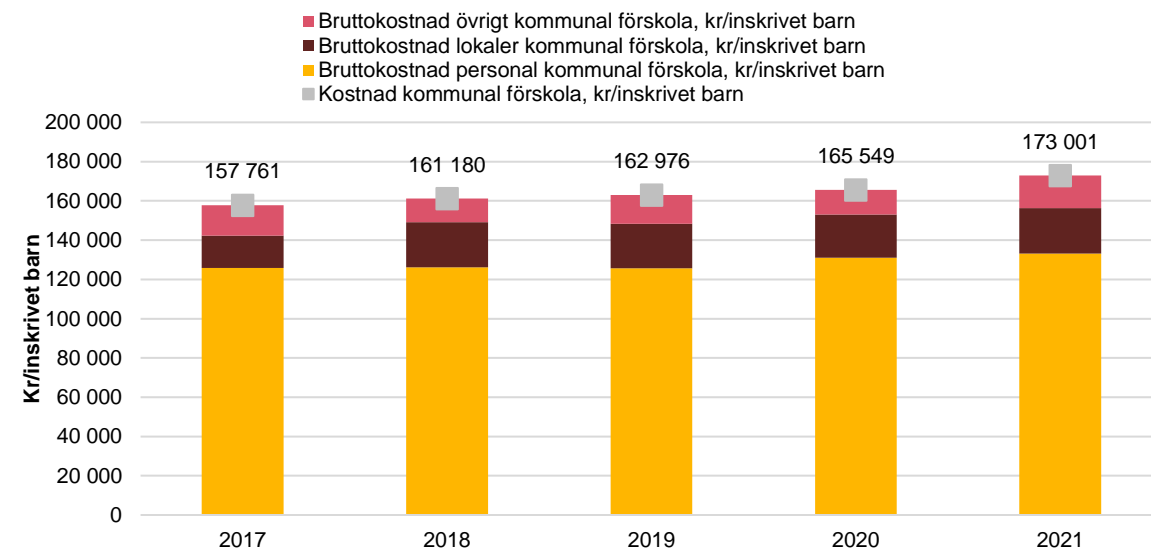
Förskola, kommunal regi

2017–2021, kronor per inskrivet barn

Förskoleverksamheten som bedrivs i egen regi har högre kostnad än kostnaden för förskolan totalt (se sida 24 -166 754 kr). Mellan år 2017 och 2021 ökade kostnaden för kommunal förskoleverksamhet med 15 241 kronor per inskrivet barn, vilket motsvarar 9,7 procent.

Bruttokostnaden för lokaler ökade med 6 726 kronor per inskrivet barn, motsvarande 40,6 procent, samtidigt som bruttokostnaden för personal ökade med 7 284 kronor per inskrivet barn, motsvarande 5,8 procent. Således förklaras den totala kostnadsökningen av både ökade personalkostnader och lokalkostnader. Vi noterar att bruttokostnaden för lokaler per inskrivet barn ökade med 38,9 procent år 2018.

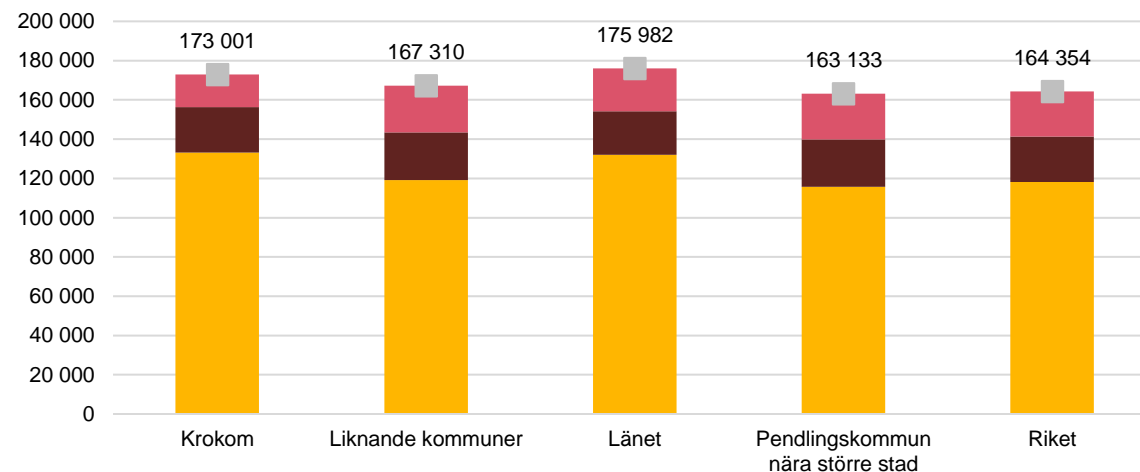

2021 i jämförelse, kronor per inskrivet barn

Krokoms kommun redovisar lägre kostnader för förskolan i egen regi än samtliga jämförelsegrupper utom länet.

I jämförelse med liknande kommuner är Krokoms kostnader 3,4 procent högre, motsvarande 5 691 kronor. Kostnadsläget drivs främst av Krokoms höga bruttokostnad för undervisning, vilken är högst av jämförelsegrupperna.

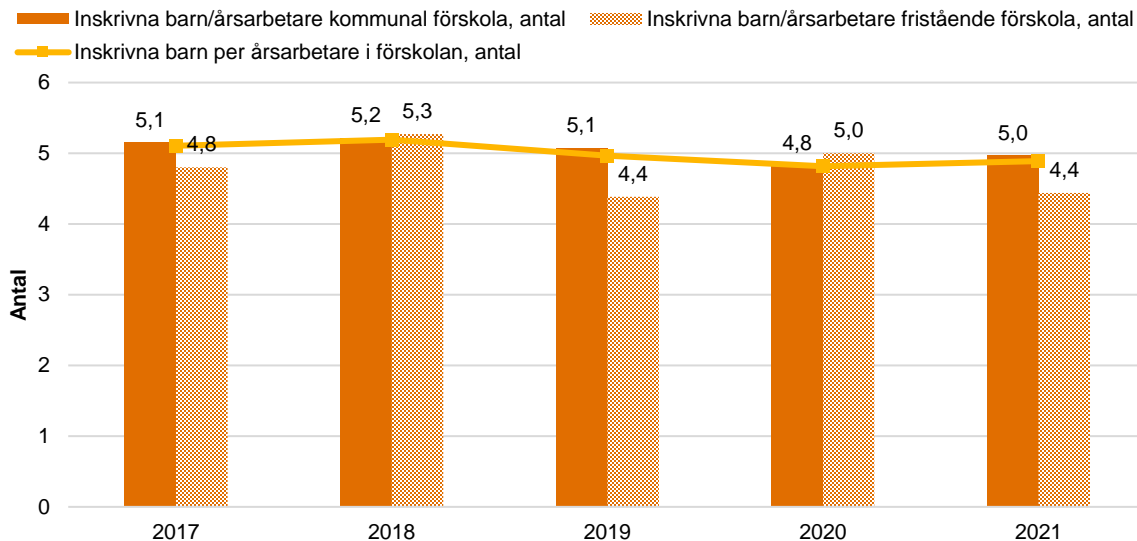
Kostnaden per inskrivet barn påverkas av hur många timmar respektive barn vistas i förskolan. Något nyckeltal som redovisar kostnaden per heltidsbarn redovisas inte i den officiella statistiken. Då vistelsetider påverkar kostnaden skulle en sådan justering kunna påverka bilden.

2017–2021, inskrivna barn per årsarbetare

Personaltätheten inom kommunal förskola har ökat med 0,1 inskrivna barn/årsarbetare, motsvarande 3,5 procent. Inom fristående förskolor har personaltätheten ökat ännu mer, med 0,4 inskrivna barn per årsarbetare, motsvarande 7,5 procent. Den totala personaltätheten inom förskolan har således ökat en aning, men varit relativt stabil över perioden.

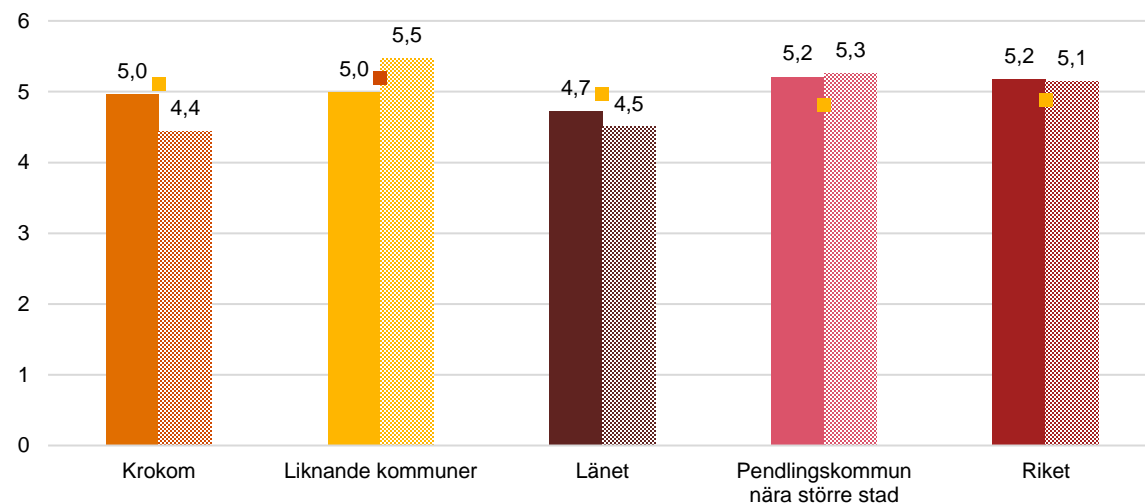
Den relativa personaltätheten mellan kommunal och fristående förskola har varierat under perioden. År 2017, 2019 och 2021 var personaltätheten högre i fristående förskola, medan den var högre i kommunal friskola övriga år.

2021 i jämförelse, inskrivna barn per årsarbetare

Personaltätheten inom förskolan i Krokoms kommun är totalt sett högre än i liknande kommuner, kommungruppen och riksgenomsnittet, men lägre än i länet.

Detsamma gäller för kommunal förskola. För fristående förskolor har Krokoms kommun den högsta personaltätheten av jämförelsegrupperna. Skillnaden gentemot liknande kommuner uppgår till 0,6 inskrivna barn per årsarbetare.

Sammanfattning förskola

Krokoms kommun bedriver förskoleverksamheten till en kostnad som är 3,1 procent högre än vad som förväntas utifrån kommunens struktur samt genomsnittlig ambition och effektivitet. Sammantaget uppgår avvikelser till 3,7 miljoner kronor.

Vi noterar att enbart Krokoms och länet redovisar positiva nettokostnadsavvikelser. Det höga kostnadsläget förklaras delvis av höga kostnader inom kommunal förskoleverksamhet. Krokoms redovisar en volym i linje med jämförelsegrupperna men mycket mindre förskoleenheter.

Kommunens redovisade styckkostnad för den kommunala förskoleverksamheten är högre än förskoleverksamheten som helhet i kommunen, vilket tyder på att den externa förskoleverksamheten bedrivs till en kostnad som är lägre än i den kommunala förskolan.

Mellan år 2017 och 2021 ökade kostnaden för kommunal förskoleverksamhet med 15 241 kronor per inskrivet barn, vilket motsvarar 9,7 procent. Ökningen förklaras av ökade personalkostnader och en ökad lokalkostnad. Andelen lokalkostnader i förhållande till totala kostnader ökade under perioden. Grundskoleverksamheten är ofta integrerad med fritidsverksamheten vilket kan göra det svårt att på ett korrekt sätt fördela kostnader för lokaler och personal mellan verksamheterna.

Personaltätheten inom både kommunal förskola och fristående förskola i Krokoms kommun har ökat under perioden. För båda typer av verksamheter är personaltätheten högre i Krokoms än i samtliga jämförelsegrupper utom länet.

Fritidshem inklusive öppen
fritidsverksamhet

Nettokostnadsavvikelse, fritidshem

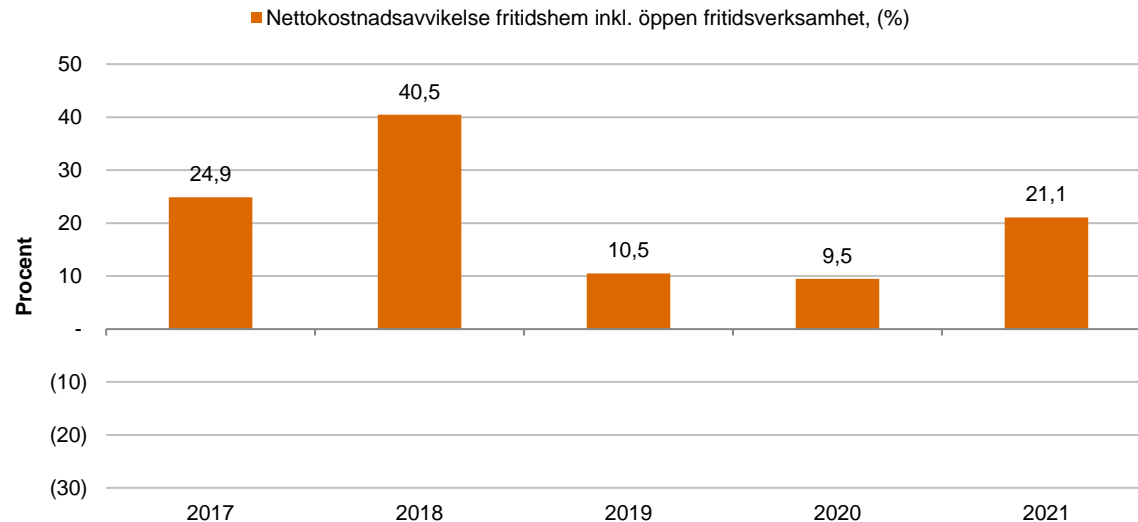
2017–2021, procent

Kommunen bedriver fritidsverksamheten till en kostnad som överstiger förväntad nivå med 21,1 procent. Skillnaden motsvarar 6,6 miljoner kronor.

Nettokostnadsavvikelsen förstärktes år 2018 för att sedan minska kraftigt år 2019. År 2020 minskade avvikelsen med 1 procentenhet för att sedan åter stiga med 11,6 procentenheter år 2021.

Förklaringen till avvikelsen mot förväntad kostnad kan bero på:

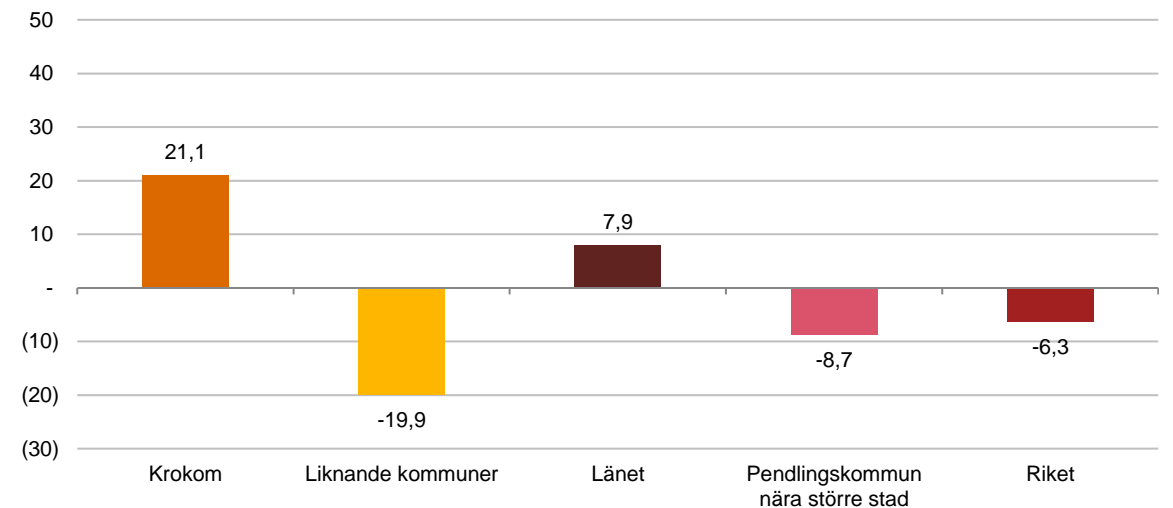
- Högre volym än förväntat
- Högre styckkostnad än förväntat
- Kombination av båda

2021 i jämförelse, procent

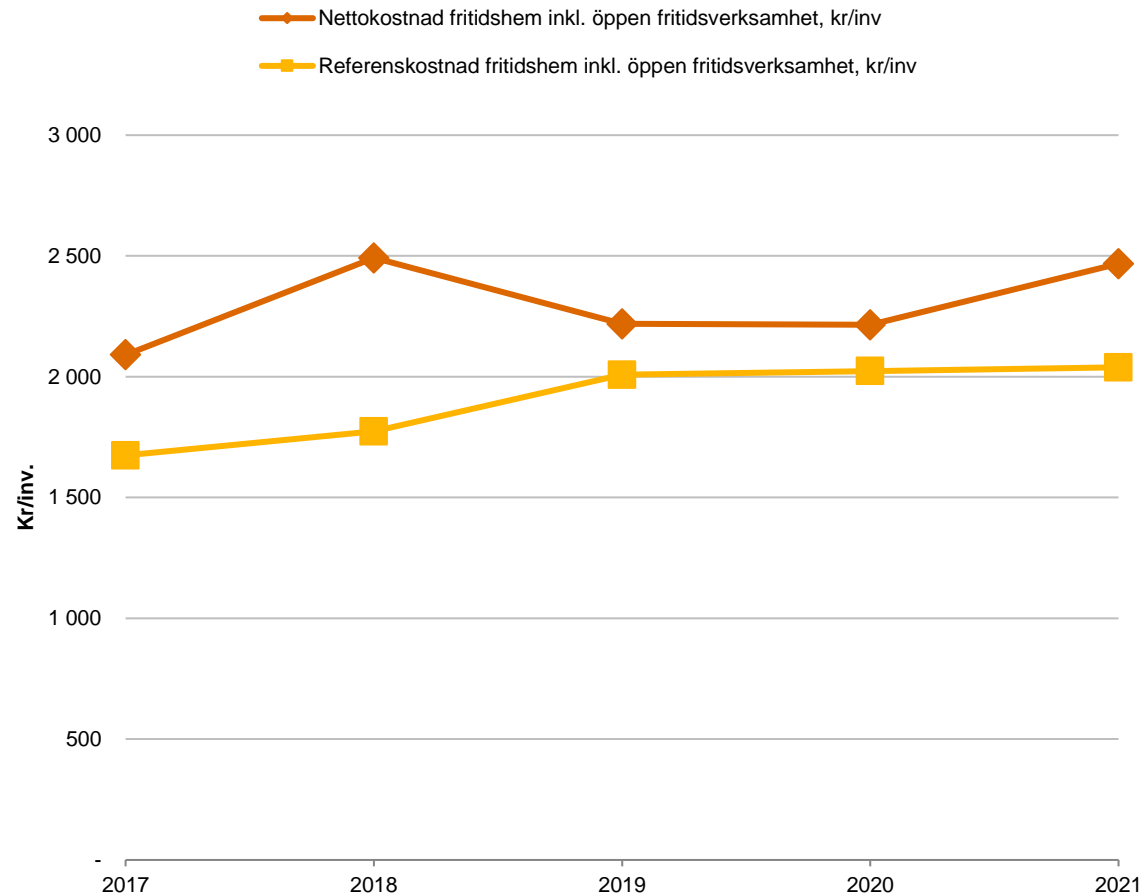
Krokom redovisar en nettokostnadsavvikelse som är störst i magnitud i förhållande till jämförelsegrupperna. Endast Krokom och länet redovisar positiva nettokostnadsavvikelser emedan de övriga jämförelsegrupperna uppvisar negativa avvikelser.

Skillnaden i avvikelse för Krokom i förhållande till liknande kommuner uppgår till 41,0 procentenheter.

Nettokostnad och referenskostnad, fritidshem

2017–2021, kronor per invånare

Kommunen ligger på en hög nettokostnad i förhållande till kommunens strukturella förutsättningar.

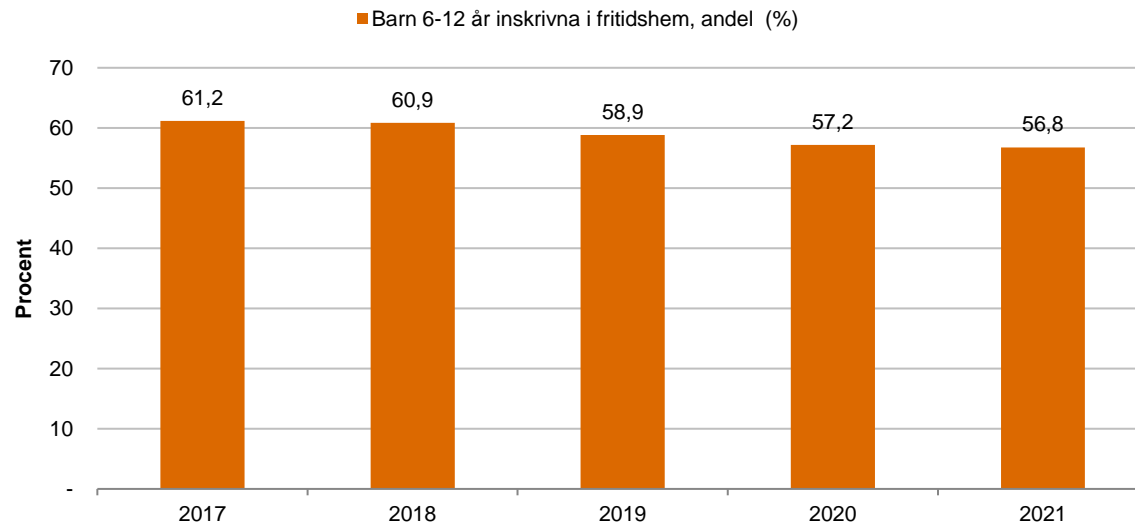
Mellan år 2017 och 2018 ökade nettokostnadsavvikelsen markant då nettokostnaden steg i en högre takt än referenskostnaden. Avvikelsen avtog år 2019 då referenskostnaden fortsatte att öka i liknande takt som föregående år, men nettokostnaden minskade. Nettokostnadsavvikelsen var relativt konstant mellan år 2019 och 2020 för att sedan återigen öka år 2021 då nettokostnaden steg i snabbare takt än referenskostnaden.

Totalt sett har nettokostnaden ökat med 18,0 procent under perioden, medan referenskostnaden har ökat med 21,8 procent, vilket innebär att nettokostnadsavvikelsen minskat.

Positiva eller negativa nettokostnadsavvikelser som uppgår till över 5 procent bör inte övertolkas. Det finns en naturlig variation, och vår uppfattning är att verksamheter som konsekvent har markant positiv eller negativ nettokostnadsavvikelse – likt fritidshemsverksamheten – fordrar närmare analys om bakomliggande orsaker.

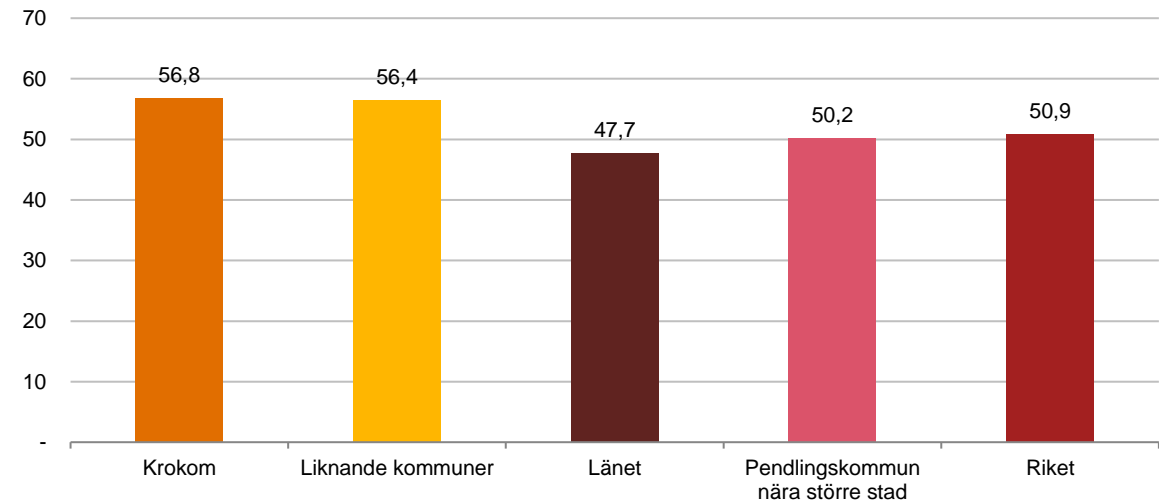
2017–2021, andel inskrivna i procent

Inskrivningsgraden inom fritidshem bland barn 6-12 år har minskat med 4,4 procentenheter under perioden. Minskningen har varit successiv under mätperioden. År 2021 uppgick inskrivningsgraden till 56,8 procent.

2021 i jämförelse, andel inskrivna i procent

Kommunen har en relativt hög inskrivningsgrad inom fritidshem som är högre än för samtliga jämförelsegrupper. Skillnaden gentemot liknande kommuner uppgår till 0,4 procentenheter.

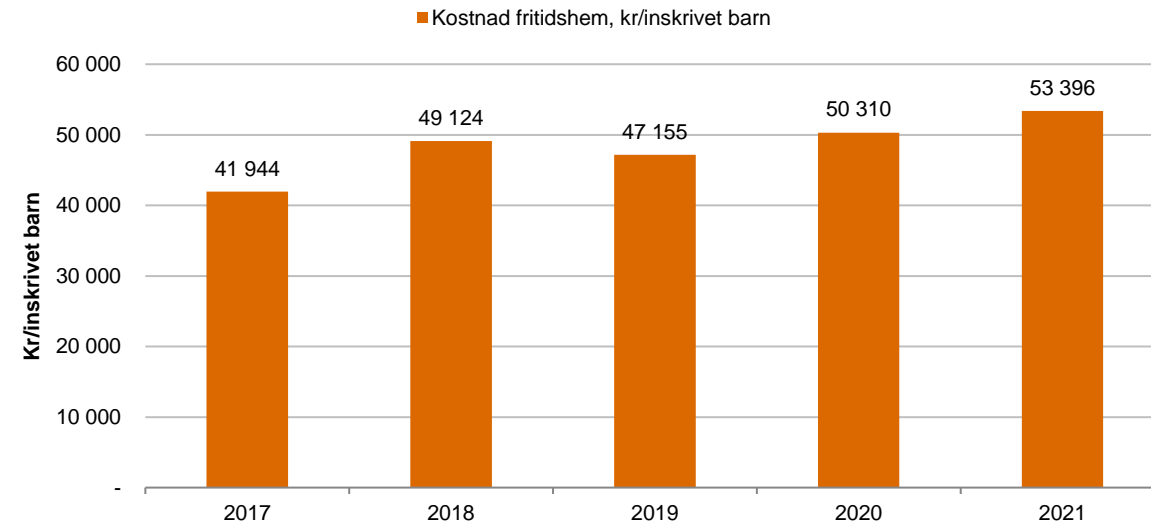
Fritidshem

2017–2021, kronor per inskrivet barn

Sedan år 2017 har kostnaden per inskrivet barn inom fritidshem ökat med 27,3 procent. Kostnaden ökade mellan år 2017 och 2018, minskade en aning år 2019 för att sedan öka successivt fram till år 2021. Den totala ökningen motsvarar 11 452 kronor per inskrivet barn.

Kostnaden avser samtlig regi. Kostnaden innehåller således både ersättning till enskilda aktörer och kostnaden för den egna regin (löner, lokaler, förbrukningsmaterial etc.).

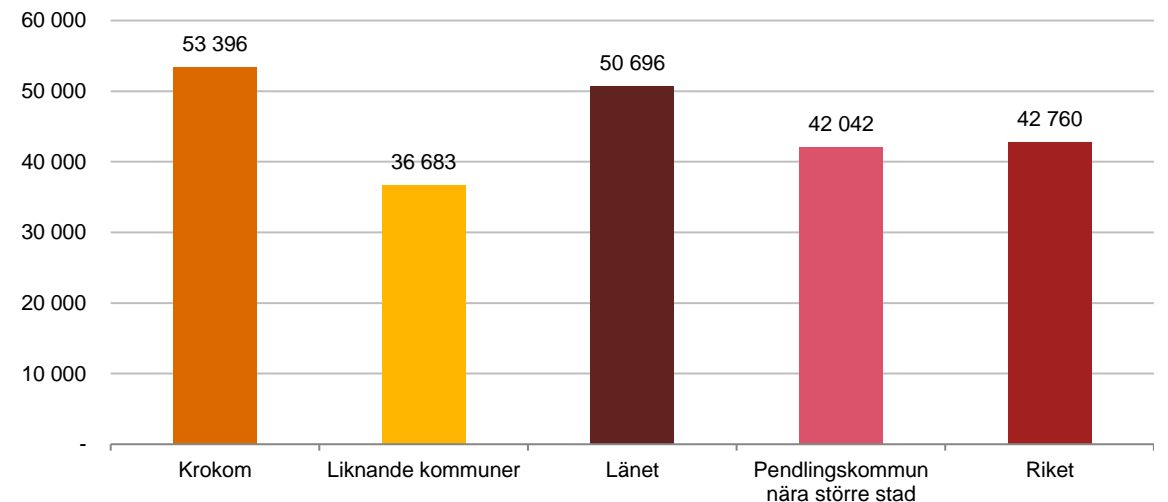

2021 i jämförelse, kronor per inskrivet barn

Kommunen redovisar en kostnad per inskrivet barn i fritidshem som är betydligt högre än i samtliga jämförelsegrupper. Krokoms redovisade kostnad är 45,6 procent högre än den i liknande kommuner, motsvarande 16 713 kronor.

Fritidshemsverksamheten är ofta integrerad med grundskoleverksamheten. Detta kan göra det svårt att på ett korrekt sätt fördela kostnader för lokaler och personal mellan verksamheterna.

Nyckeltalet tar inte hänsyn till barnens vistelsetider. Längre vistelsetider kan ge en högre kostnad per inskrivet barn (allt annat lika).

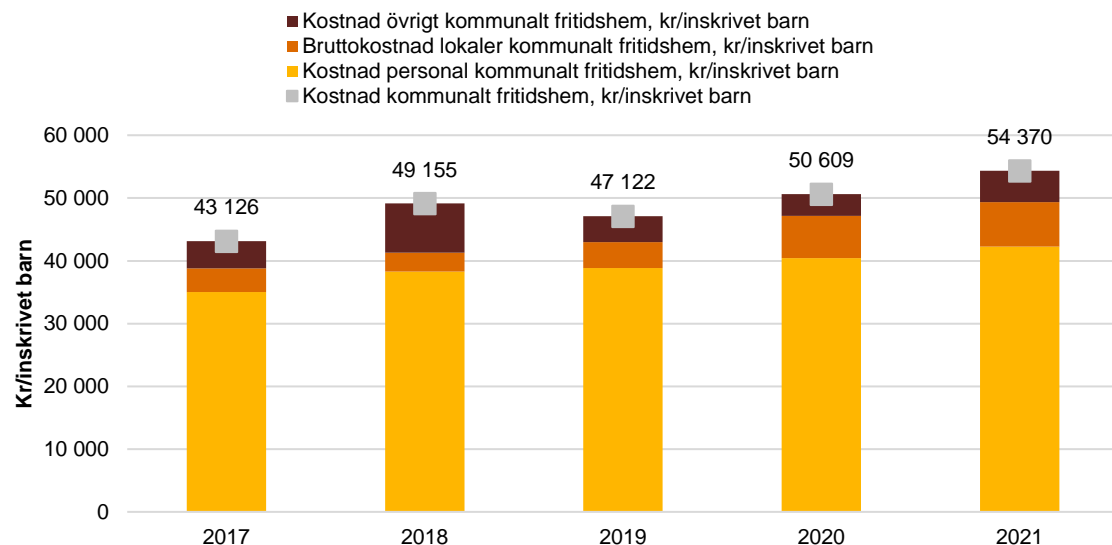
Fritidshem, kommunal regi

2017–2021, kronor per inskrivet barn

Fritidsverksamheten som bedrivs i egen regi har högre kostnad än kostnaden för fritidshem totalt (se sida 50 - 53 396 kr). Mellan år 2017 och 2021 ökade kostnaden för kommunal fritidsverksamhet med 11 245 kronor per inskrivet barn, vilket motsvarar 26,1 procent.

Bruttokostnaden för lokaler ökade med 3 278 kronor per inskrivet barn, motsvarande 86,5 procent, samtidigt som kostnaden för personal ökade med 7 278 kronor per inskrivet barn, motsvarande 20,8 procent. Således förklaras den totala kostnadsökningen av både ökade personalkostnader och lokalkostnader. Övriga kostnader ökade samtidigt med nästan 700 kronor, motsvarande 16 procent.

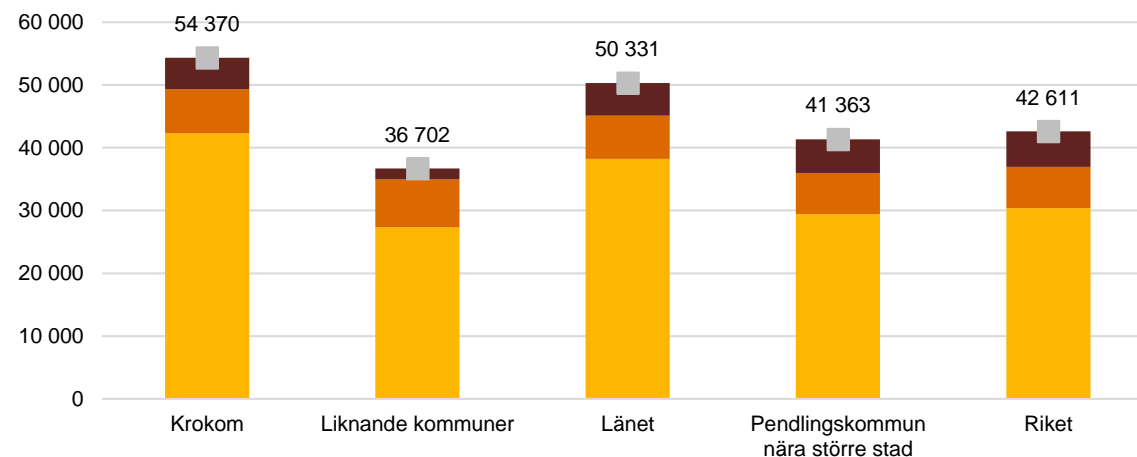

2021 i jämförelse, kronor per inskrivet barn

Krokoms kommun redovisar högre kostnader för fritidshem i egen regi än i samtliga jämförelsegrupper.

I jämförelse med liknande kommuner är Krokoms kostnader 48,1 procent högre, motsvarande 17 669 kronor. Kostnadsläget drivs främst av Krokoms höga kostnad för undervisning, vilken är högst av jämförelsegrupperna.

Nyckeltalet tar inte hänsyn till barnens vistelsetider. Längre vistelsetider kan ge en högre kostnad per inskrivet barn (allt annat lika).

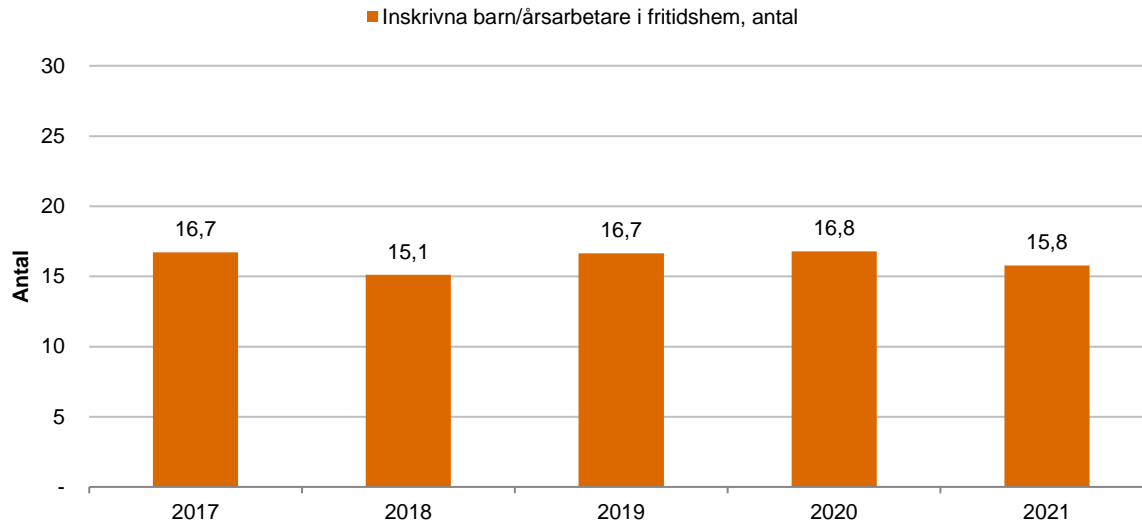
Fritidshem

2017–2021, inskrivna barn per årsarbetare

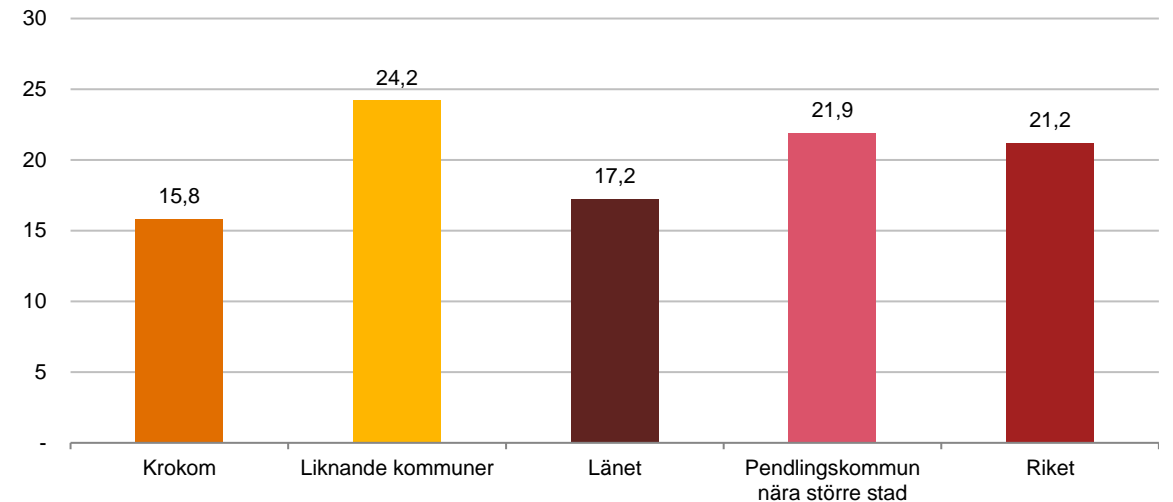
Med undantag för år 2018 var personaltätheten förhållandevis konstant mellan år 2017 och 2020. Totalt sett har personaltätheten ökat med 5,6 procent under perioden.

Nyckeltalet avser barn belägna i kommunen oavsett regi.

2021 i jämförelse, inskrivna barn per årsarbetare

Krokom har en hög personaltäthet inom fritidshem. Samtliga jämförelsegrupper har en lägre personaltäthet än Krokom. Skillnaden mot liknande kommuner uppgår till 34,7 procent, motsvarande cirka 8 barn per årsarbetare.

Sammanfattning fritidshem

Krokoms kommun bedriver fritidshemsverksamheten till en kostnad som är 21,1 procent högre än vad som förväntas utifrån kommunens befolkningsstruktur samt genomsnittlig ambition och effektivitet. Sammantaget uppgår avvikelsen till 6,6 miljoner kronor.

Nettokostnadsavvikelsen förstärktes år 2018 för att sedan minska kraftigt år 2019. År 2020 minskade avvikelsen med 1 procentenhet för att sedan åter stiga med 11,6 procentenheter år 2021. Vi noterar att Krokoms redovisar en nettokostnadsavvikelse som är störst i magnitud i förhållande till jämförelsegrupperna. Endast Krokoms och länet redovisar positiva nettokostnadsavvikelser emedan de övriga jämförelsegrupperna uppvisar negativa avvikelser.

Det höga kostnadsläget förklaras av att kommunens redovisade kostnad per inskrivet barn i fritidshem är mycket hög i kombination med en hög inskrivningsgrad. Därtill har kommunens personaltäthet ökat under perioden och kommunen har en mycket hög personaltäthet i förhållande till samtliga jämförelsegrupper.

Fritidshemsverksamheten är ofta integrerad med grundskoleverksamheten. Detta kan göra det svårt att på ett korrekt sätt fördela kostnader för lokaler och personal mellan verksamheterna.

Grundskola och förskoleklass

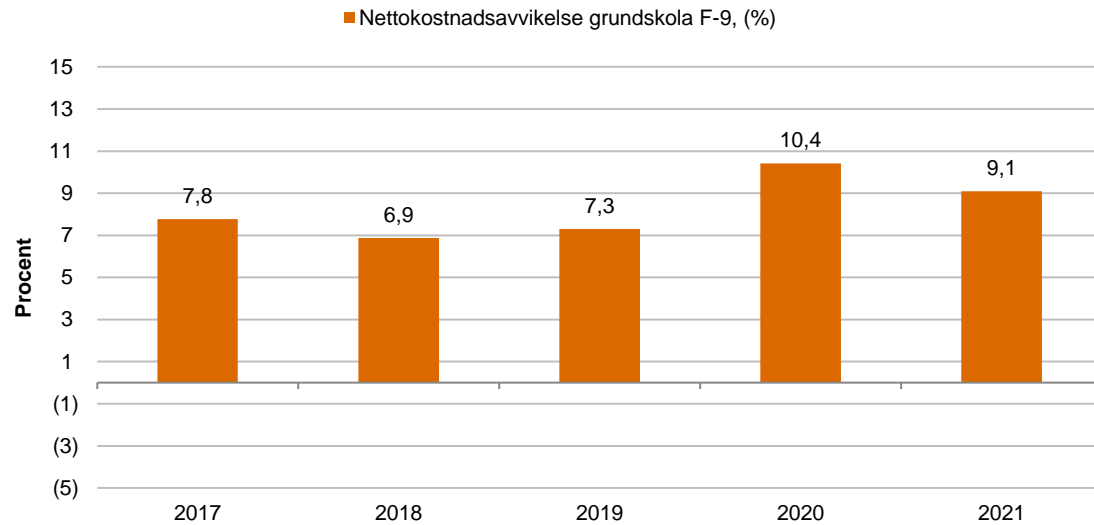
Nettokostnadsavvikelse, grundskola

2017–2021, procent

Krokoms kommun bedriver grundskolan (inkl. förskoleklass) till en kostnad som överstiger förväntad nivå med 9,1 procent. Skillnaden motsvarar 23,2 miljoner kronor.

Förklaringen till avvikelsen mot förväntad kostnad kan bero på:

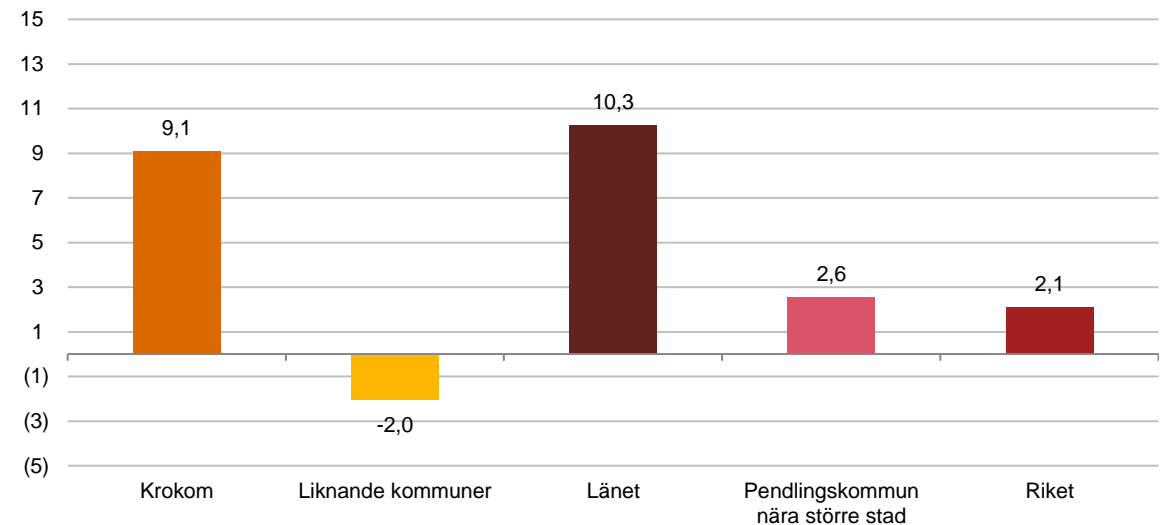
- Högre volym (ej grundskolan på grund av skolplikten)
- Högre styckkostnad
- Kombination av båda

2021 i jämförelse, procent

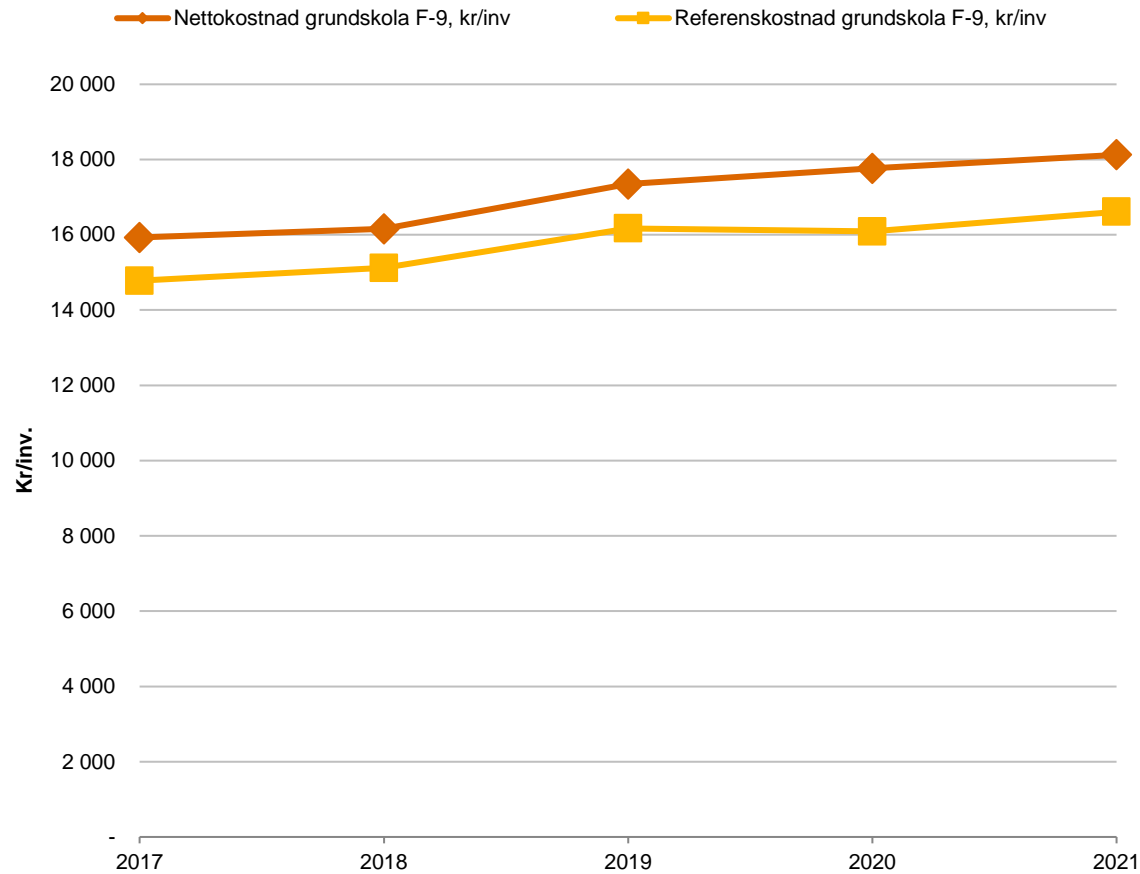
Kommunen redovisar den näst högsta nettokostnaden i förhållande till referenskostnad jämfört med grupperna, där enbart länet uppvisar en högre nettokostnadsavvikelse.

Liknande kommuner är den enda jämförelsegruppen som redovisar en negativ nettokostnadsavvikelse. Skillnaden mellan Krokoms och liknande kommuner uppgår till 11,1 procentenheter.

Nettokostnad och referenskostnad, grundskola

2017–2021, kronor per invånare

Krokoms kommuns nettokostnad för grundskolan har överstigit den förväntade kostnaden under hela perioden.

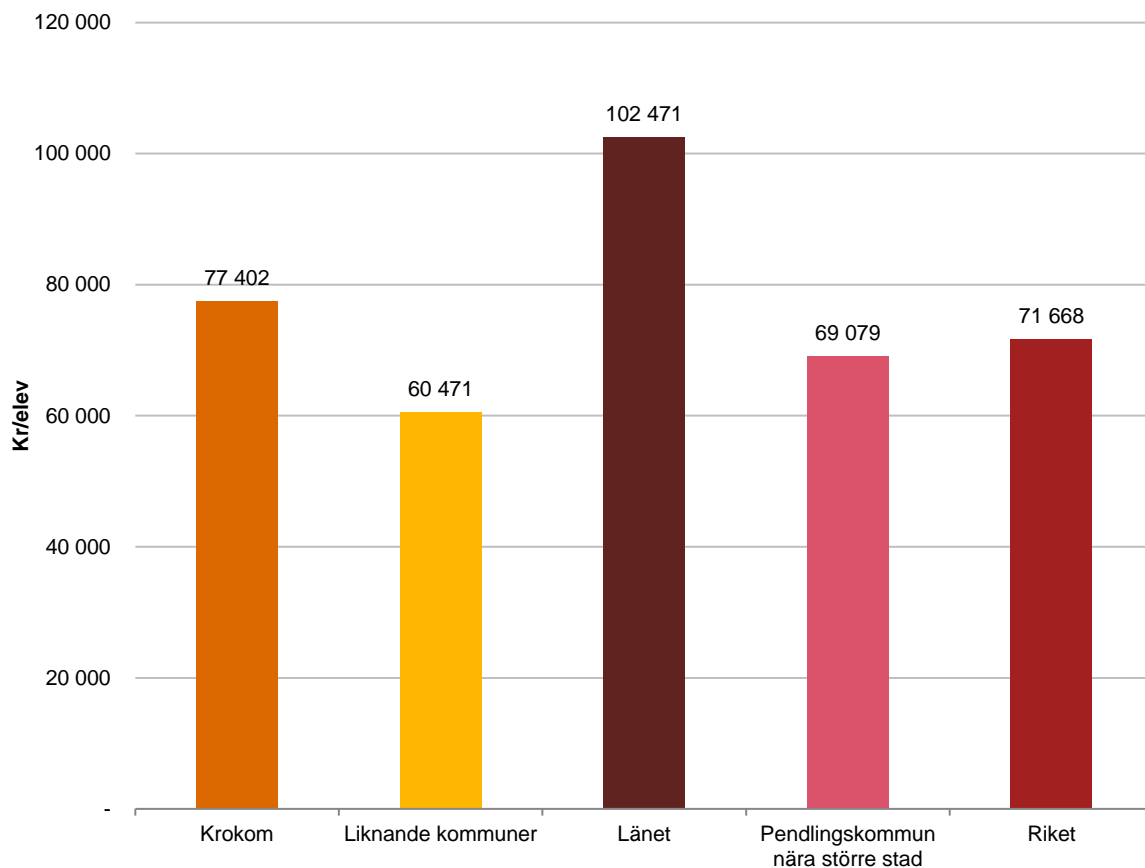
Under mätperioden har referenskostnaden successivt ökat med totalt 1 833 kronor per invånare, vilket motsvarar 12,4 procent. År 2021 uppgick referenskostnaden till drygt 16 600 kronor per invånare. Nettokostnaden i Krokoms har under motsvarande period växt i ungefär samma takt som referenskostnaden, om än på en lägre nivå.

Positiva eller negativa nettokostnadsavvikelser som uppgår till över 5 procent bör inte övertolkas. Det finns en naturlig variation, och vår uppfattning är att verksamheter som konsekvent har markant positiv eller negativ nettokostnadsavvikelse likt grundskoleverksamheten fordrar närmare analys om bakomliggande orsaker.

Förskoleklass

2021 i jämförelse, kronor per elev

Kommunen redovisar en kostnad per elev i förskoleklass som är högre än i samtliga jämförelsegrupper förutom snittet för kommuner i länet. Krokoms kostnad är 16 930 kronor högre per elev i jämförelse med liknande kommuner, vilket motsvarar 28,0 procent.

Förskoleklassen är ofta integrerad med grundskoleverksamheten. Detta kan göra det svårt att på ett korrekt sätt fördela kostnader för lokaler och personal mellan skolformerna.

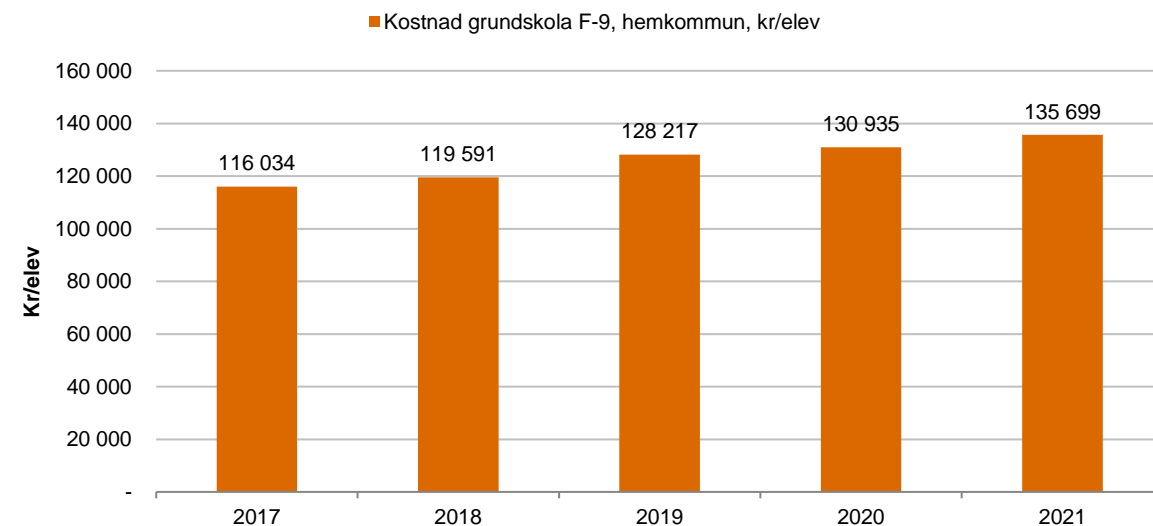
Grundskola

2017–2021, kronor per elev

Kostnaden per elev för grundskolan ökade succesivt under perioden. Totalt sett har kostnaden per elev ökat med 19 664 kronor, vilket motsvarar 16,9 procent.

Kostnaden avser hemkommun, d.v.s. kostnaden för de elever som är folkbokförda i kommunen oavsett huvudman.

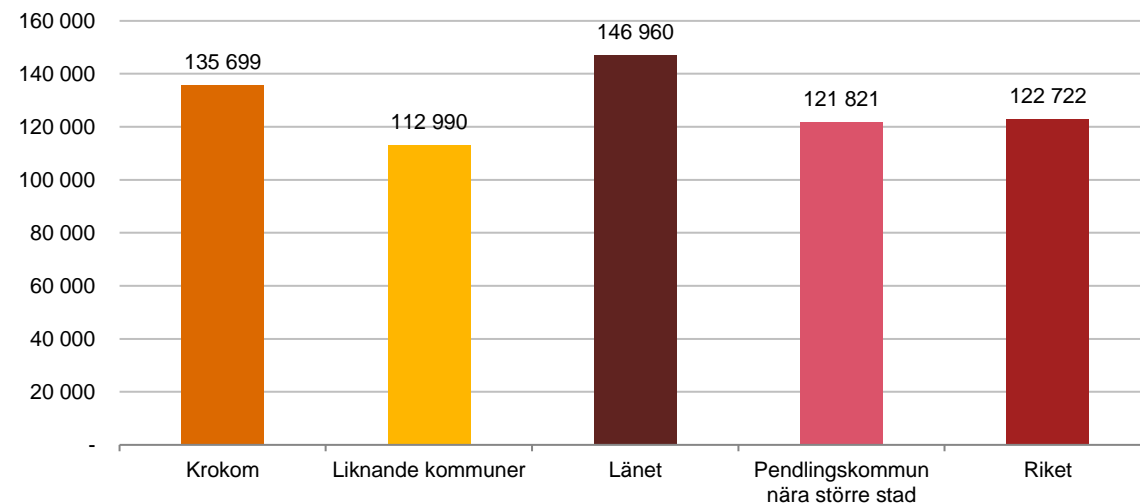

2021 i jämförelse, kronor per elev

Krokom redovisar en kostnad per elev som är högre än i samtliga jämförelsegrupper utom genomsnittet för kommuner i länet.

Kostnaden per grundskoleelev i Krokom stad ligger 20,1 procent över liknande kommuner.

De strukturella förutsättningarna kan påverka kostnaden per elev. Exempelvis kan geografiska och socioekonomiska förutsättningar påverka.

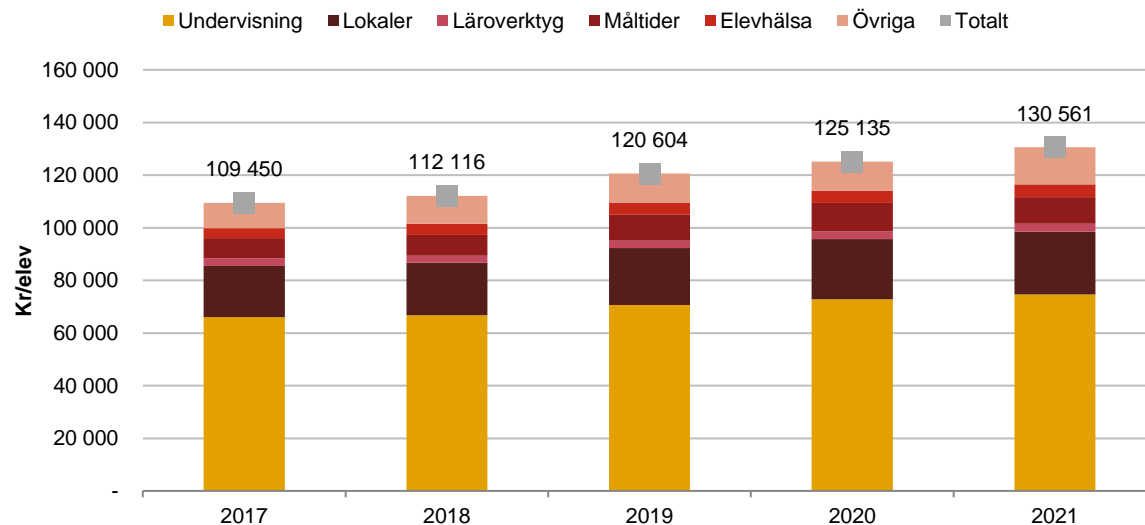

Grundskola, kommunal regi

2017–2021, kronor per elev i kommunal regi

Under perioden har de totala kostnaderna per elev ökat med 21 111 kronor, vilket motsvarar 19,3 procent. Merparten av kostnaden per elev består av undervisningskostnader, som har ökat med 13,1 procent under perioden, vilket förklarar merparten av kostnadsökningen under perioden. Vi noterar att posten för övriga utgifter ökat med nästan 50 procent under mätperioden.

Under posten övrigt redovisas kommungemensamma kostnader, förvaltningens OH-kostnader, administration, kostnader för kompetensutveckling och utvecklingsarbete, kostnader för elevförsäkringar, elevassistenter, talpedagoger, skolvårdar, tolkar samt kostnader för SYV (studie- och yrkesvägledare).

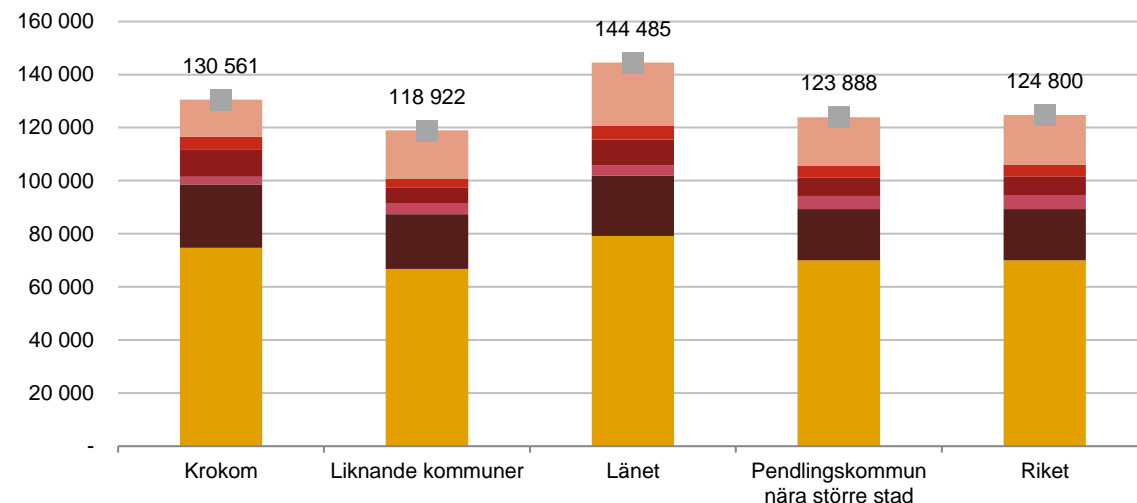

2021 i jämförelse, kronor per elev i kommunal regi

Krokoms kommun redovisar en kostnad per elev inom kommunal grundskola som överstiger samtliga jämförelsegrupper länet.

Kommunen har en förhållandevis låg kostnad för posterna läroverktyg och övriga utgifter, medan kostnaderna för lokaler och måltider är högst i relation till jämförelsegrupperna. Resterande poster är i linje med jämförelsegrupperna.

Kommunen redovisar en kostnad per elev som är 11 638 kronor högre än i liknande kommuner. Den högre totalkostnaden förklaras främst av att Krokoms har högre kostnader för undervisning och lokaler.

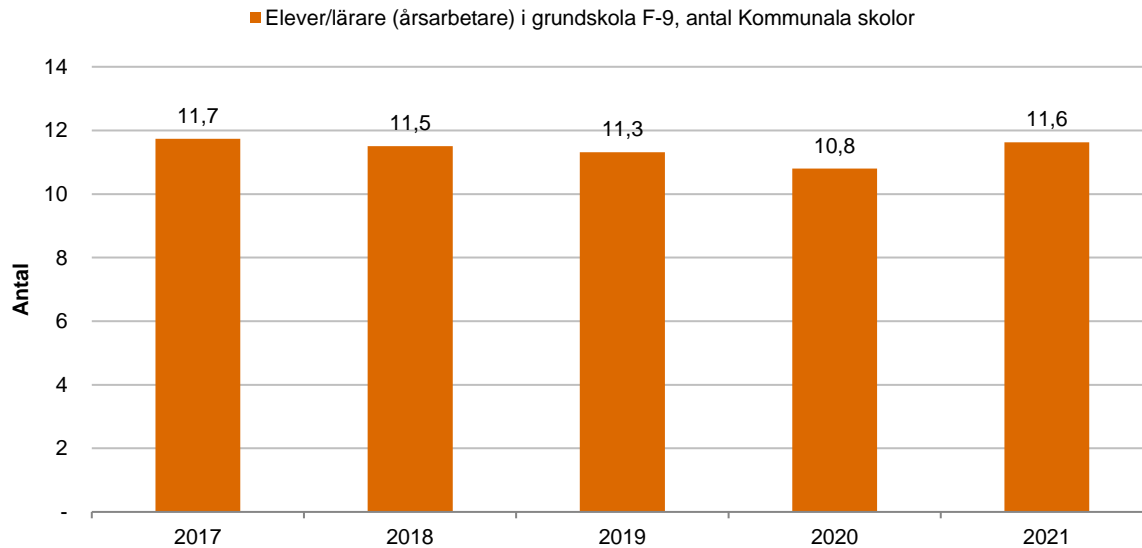
Grundskola

2017–2021, elever per lärare

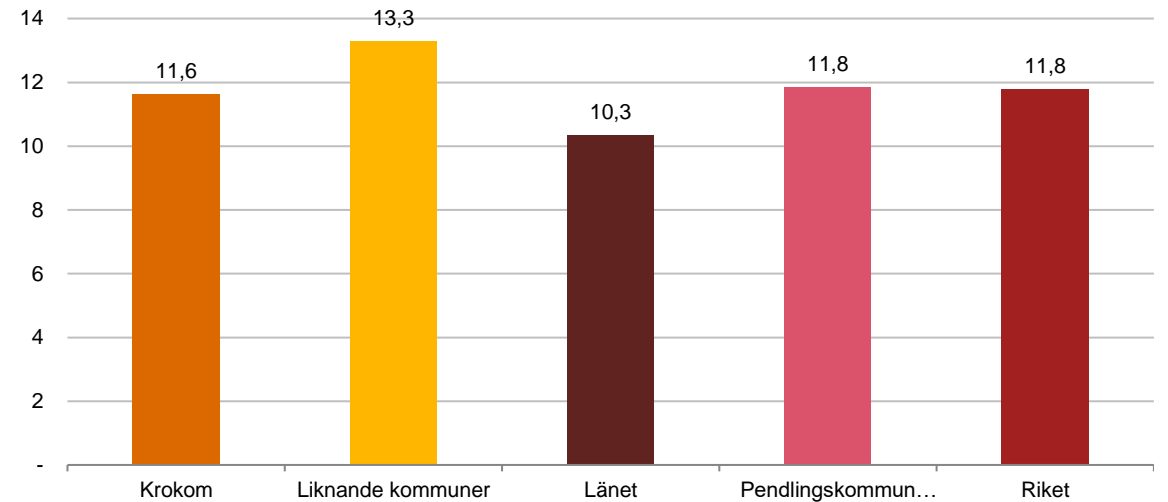
Antalet elever per lärare har varit förhållandevis stabil under mätperioden. Mellan år 2017 och 2020 minskade antalet elever per lärare med 0,9 stycken, för att sedan öka med 0,8 stycken år 2021.

Totalt sett har antalet elever per lärare minskat med 0,1 stycken under perioden, vilket motsvarar 0,9 procent.

2021 i jämförelse, elever per lärare

Kommunen redovisar en lärartäthet som är lägre än i samtliga jämförelsegrupper. Krokoms kommuns lärartäthet är 16,7 procent lägre än riksgenomsnittet och 17,5 procent lägre än i liknande kommuner.

Sammanfattning grundskola (inkl. förskoleklass)

Krokoms kommun bedriver grundskoleverksamheten till en kostnad som överstiger vad som förväntas utifrån kommunens struktur och genomsnittlig ambition och effektivitet med 9,1 procent. Sammantaget uppgår avvikelsen till 23,2 miljoner kronor.

Skillnaden förklaras främst av en hög kostnad per elev inom grundskolan. Kostnaderna per elev är högre än i samtliga jämförelsegrupper utom länet.

För grundskolan i kommunal regi redovisar Krokoms en högre total kostnad per elev än samtliga jämförelsegrupper utom länet. Kostnaden för kommunal grundskola har samtidigt ökat med 19,3 procent under perioden, vilket främst förklaras av ökade undervisningskostnader. Därtill är lärartätheten i Krokoms på en jämförelsevis hög nivå.

I förhållande till jämförelsegrupperna redovisar Krokoms en förhållandevis låg kostnad för posterna läroverktyg och övriga utgifter, medan kostnaderna för lokaler och måltider är högst i relation till jämförelsegrupperna. Resterande poster är i linje med jämförelsegrupperna.

Däremot är Krokoms kommuns kostnad för elever i kommunal regi lägre än fristående eller andra kommuners grundskolor. Vi noterar att kostnaden för elever i kommunal regi har ökat under perioden, samtidigt som den totala kostnaden inom grundskolan har ökat, vilket innebär att även kostnaden för fristående och andra kommuners grundskolor har ökat.

Gymnasieskola

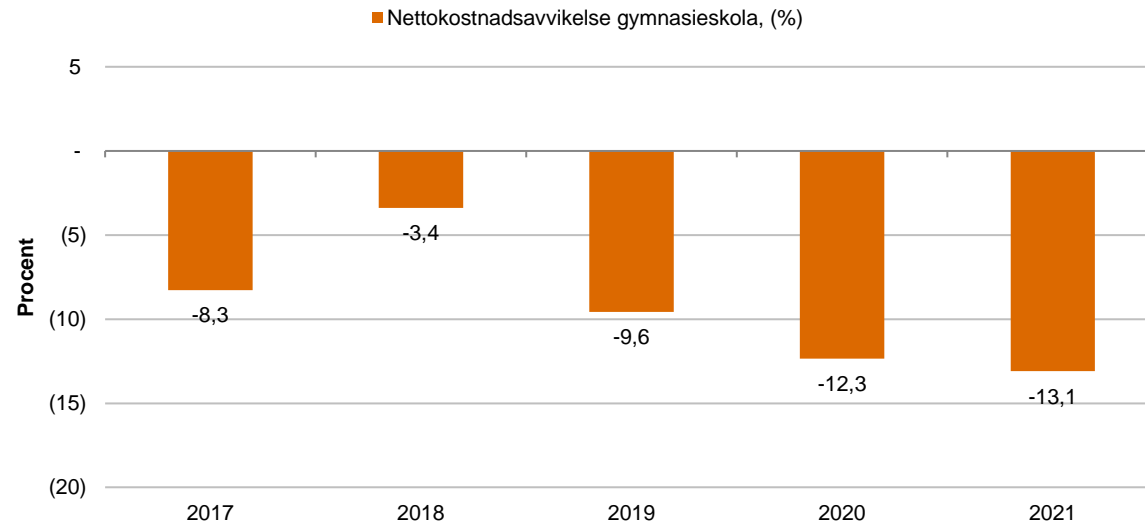
Nettokostnadsavvikelse, gymnasieskola

2017–2021, procent

Krokoms kommun bedriver gymnasieskolan till en kostnad som understiger förväntad nivå med 13,1 procent. Skillnaden motsvarar 11,5 miljoner kronor.

Förklaringen till avvikelsen mot förväntad kostnad kan bero på:

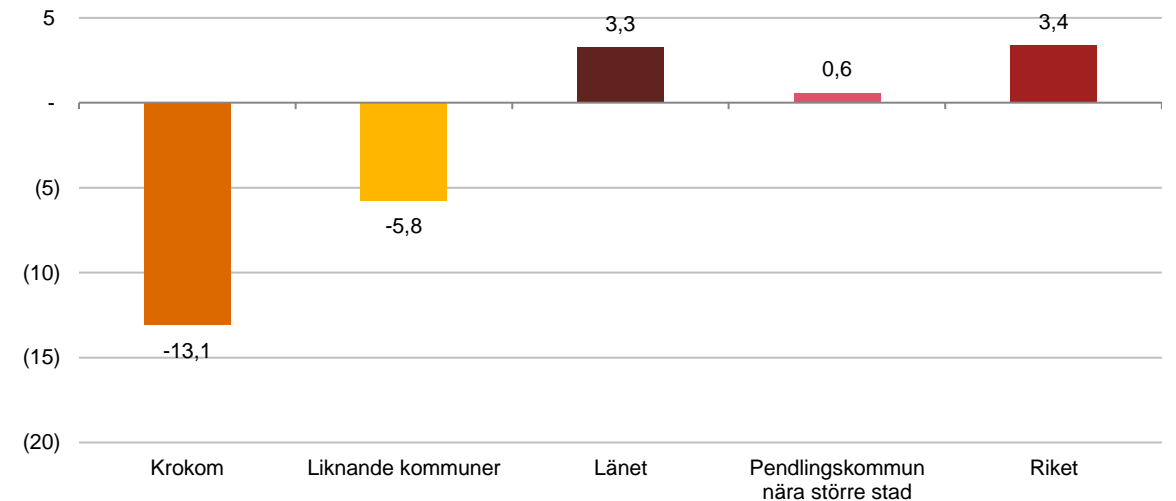
- Lägre volym än förväntat
- Lägre styckkostnad än förväntat
- Kombination av båda

2021 i jämförelse, procent

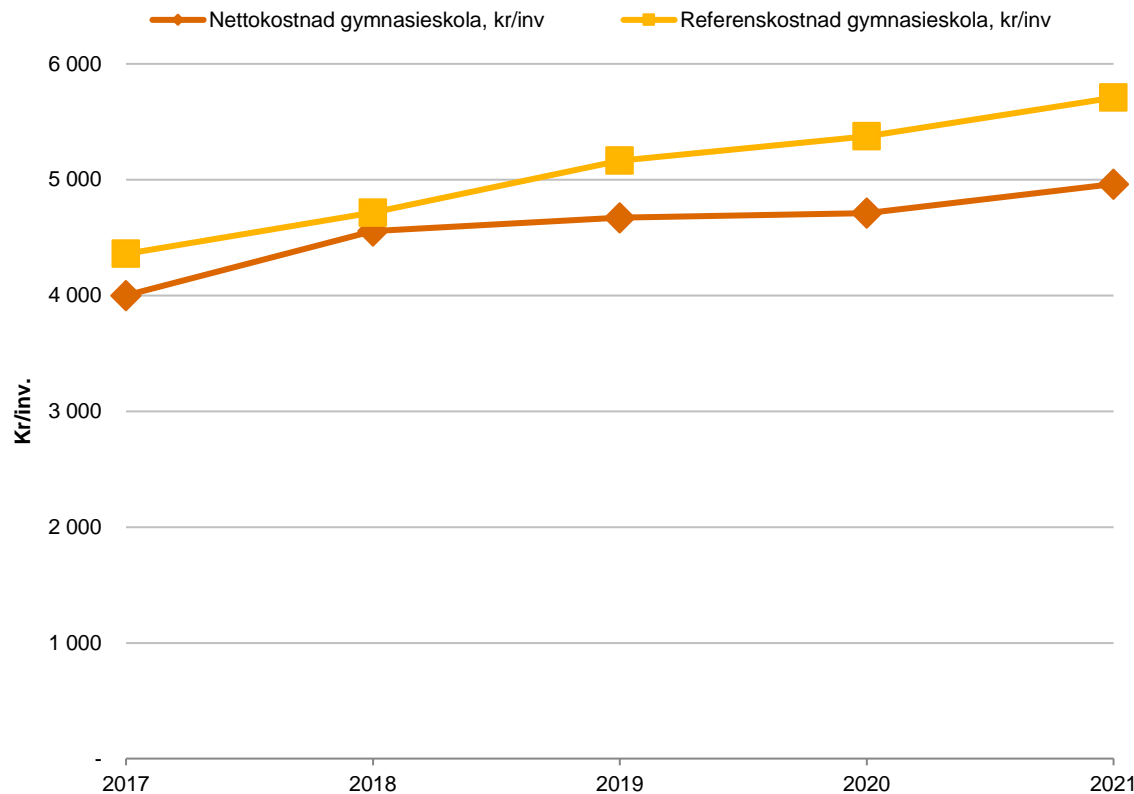
Krokom har en starkt negativ nettokostnadsavvikelse som är störst i relation till jämförelsegrupperna. Jämförelsegrupperna länet, kommungruppen och riksgenomsnittet redovisar positiva nettokostnadsavvikelser, medan Krokom och liknande kommuner redovisar negativa nettokostnadsavvikelser.

Skillnaden gentemot liknande kommuner uppgår till 7,3 procentenheter.

Nettokostnad och referenskostnad, gymnasieskola

2017–2021, kronor per invånare

Kommunen har haft en negativ nettokostnadsavvikelse under hela mätperioden.

Mellan år 2017 och 2018 ökade nettokostnaden snabbare än referenskostnaden och avvikelsen minskade något. Därefter minskade nettokostnaden år 2019 och ökade en aning år 2020 samt 2021. Därmed förorsakades en förstärkt positiv avvikelse då referenskostnaden succesivt ökade under motsvarande period.

Totalt sett har nettokostnaden stigit med 24,0 procent under perioden, medan referenskostnaden stigit med 30,9 procent.

Positiva eller negativa nettokostnadsavvikelser som uppgår till cirka 5 procent bör inte övertolkas då det finns en naturlig variation. Vår uppfattning är att verksamheter som konsekvent har markant positiv eller negativ nettokostnadsavvikelse fordrar närmare analys om bakomliggande orsaker. Om en trend med större positiva nettokostnadsavvikelser fortsätter inom gymnasieskolan kan en mer fördjupad analys vara aktuell.

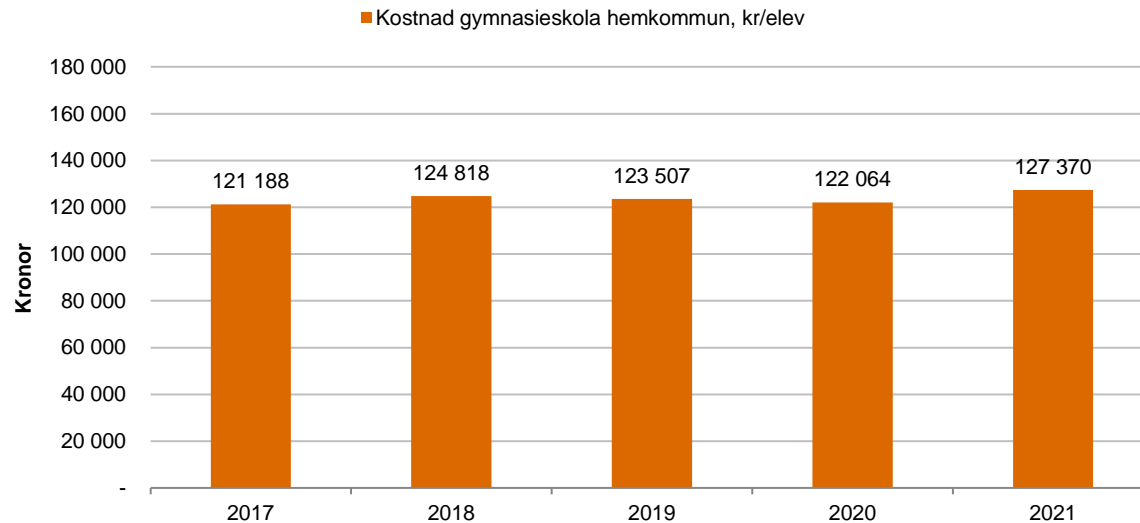
Gymnasieskola

2017–2021, kronor per elev

Under perioden har kostnaden per elev varierat mellan cirka 121 tkr och 127 tkr. Över hela perioden har kostnaden per elev ökat med 5,1 procent, motsvarande 6 182 kronor per elev.

Kostnaden avser alla gymnasieelever folkbokförda i kommunen oavsett huvudman.

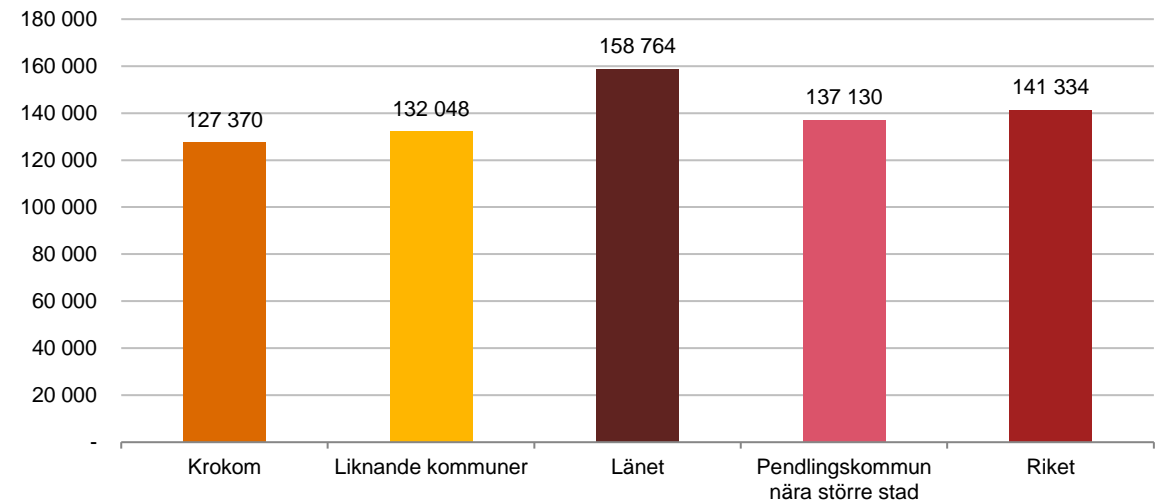

2021 i jämförelse, kronor per elev

Krokoms kommuns kostnad för gymnasieskolan är lägre än i samtliga jämförelsegrupper.

Kommunens kostnad är 4 678 kronor lägre än den i liknande kommuner, motsvarande 3,5 procent.

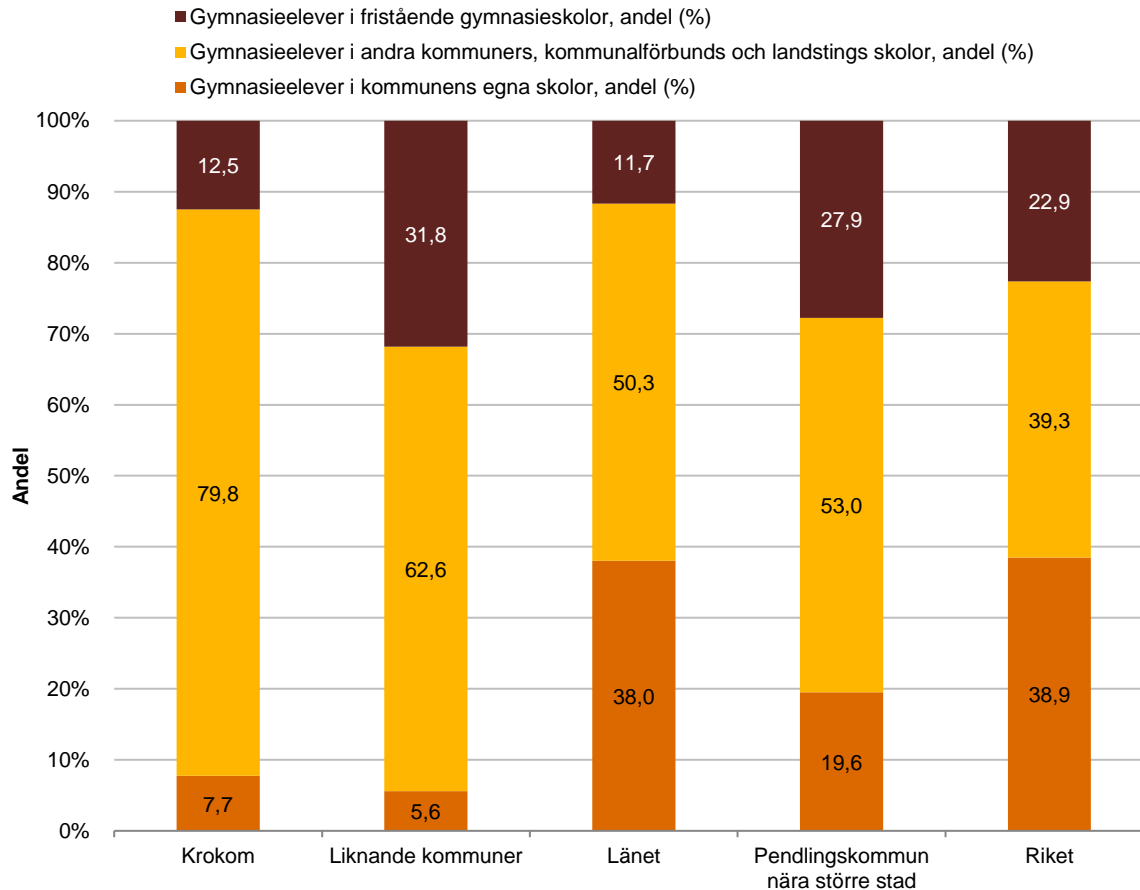
Skillnader i programval påverkar kostnaden per elev. I referenskostnaden justeras det för skillnader i programval.

Gymnasieskola

2021 i jämförelse, andel elever per huvudman i procent

Krokoms kommun har inte någon egen gymnasieskola utan tillhandahåller gymnasieutbildning genom Jämtlands gymnasieförbund tillsammans med kommunerna Bräcke, Ragunda, Åre och Östersund.

Således återfinns största delen av kommunens gymnasieelever inte i den egna kommunen. Detta är en vanlig organisationsform i liknande kommuner och länet givet fördelningen av elever.

Trots att det finns fristående gymnasieskolor i Krokoms kommun är andelen gymnasieelever i fristående gymnasieskolor jämförelsevis låg.

Sammanfattning gymnasieskola

Krokoms kommun bedriver gymnasieverksamheten till en kostnad som är lägre än vad som förväntas utifrån kommunens struktur och genomsnittlig ambition och effektivitet. Den negativa nettokostnadsavvikelsen uppgår till 13,1 procent. Sammantaget uppgår avvikelsen till 11,5 miljoner kronor.

Avvikelsen förklaras främst av ett lågt kostnadsläge för gymnasieskolan som helhet. Krokoms kommuns kostnad för gymnasieskolan är lägre än i samtliga jämförelsegrupper. Krokoms kommun har inte någon egen gymnasieskola utan tillhandahåller gymnasieutbildning genom Jämtlands gymnasieförbund tillsammans med kommunerna Bräcke, Ragunda, Åre och Östersund.

Således återfinns största delen av kommunens gymnasieelever inte i den egna kommunen. Detta är en vanlig organisationsform i liknande kommuner och länet givet fördelningen av elever. Trots att det finns fristående gymnasieskolor i Krokoms kommun är andelen gymnasieelever i fristående gymnasieskolor jämförelsevis låg.

Lärartätheten inom den kommunala gymnasieskolan ses ha ökat under perioden men data för år 2021 saknas då lärare med heltidstjänst i kommunal gymnasieskola inte rapporterats in.

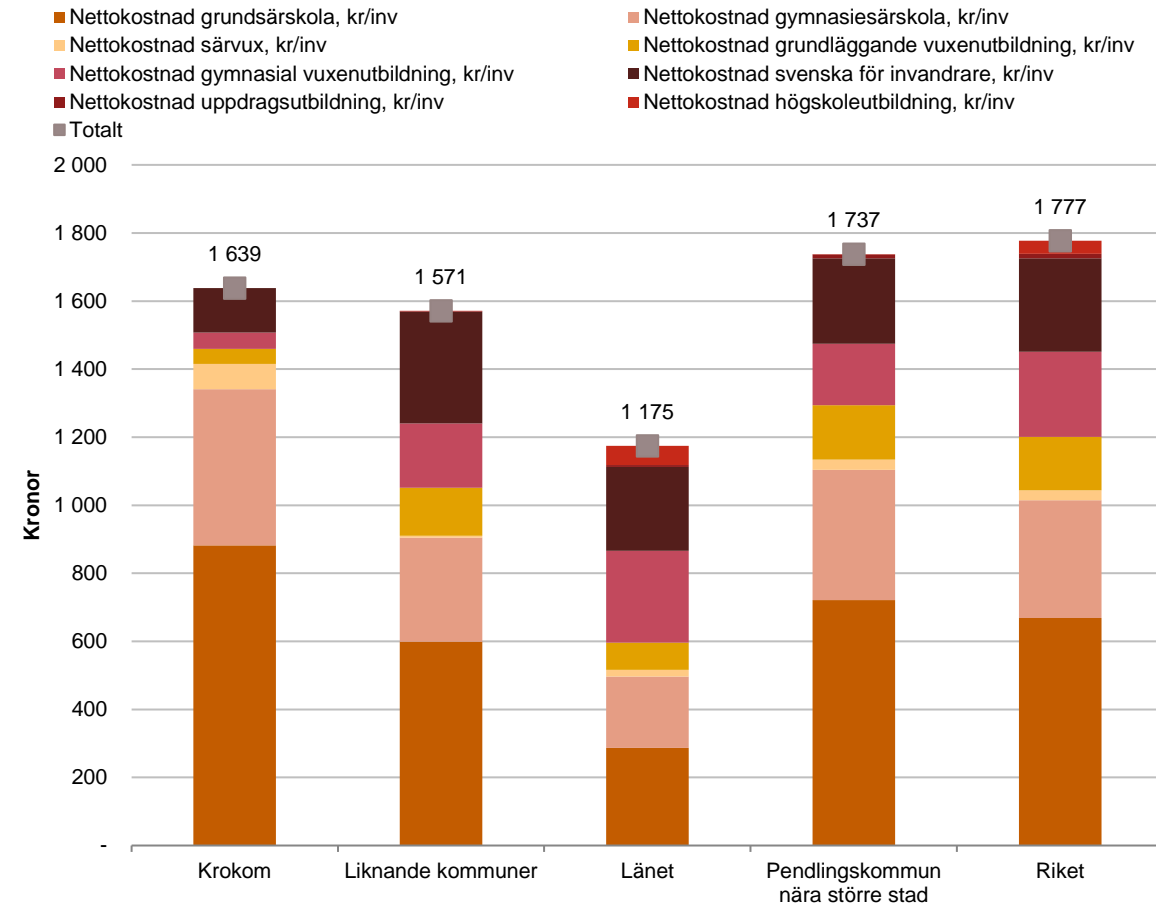

Övrig utbildning

Övrig utbildning

2021 i jämförelse, kronor per invånare

Krokoms kommuns totala kostnader för de aktuella verksamheterna är på en högre nivå än i liknande kommuner och länet, men på en lägre nivå än kommungruppen och riksgenomsnittet.

Kostnaderna för grundsärskolan är betydligt högre per invånare i Krokoms kommun än i jämförelsegrupperna. Skillnaden gentemot liknande kommuner uppgår till 47,3 procent, motsvarande 283 kronor. Likväl har Krokoms högst kostnader för gymnasiesärskolan och särsvux av jämförelsegrupperna. Krokoms är dock kostnadseffektiva i förhållande till jämförelsegrupperna avseende SFI, grundläggande vuxenutbildning samt gymnasial vuxenutbildning.

Den totala skillnaden mot riksgenomsnittet är 139 kronor per invånare, vilket motsvarar 2,1 miljoner kronor.

Sammanfattning övrig utbildning

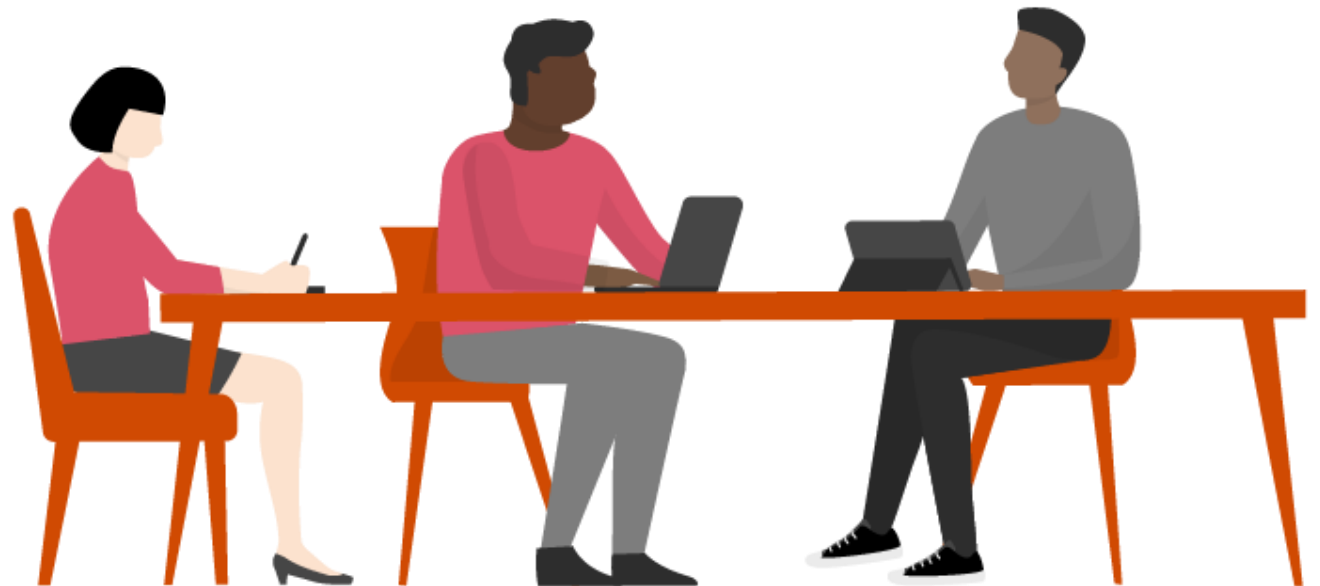
Sammantaget bedriver kommunen övrig utbildning till en kostnad som understiger genomsnittet med 2,1 miljoner kronor. I detta belopp är ej eventuell struktur beaktad.

Krokoms kommuns totala kostnader för de aktuella verksamheterna är på en högre nivå än i liknande kommuner och länet, men på en lägre nivå än kommungruppen och riksgenomsnittet.

Kostnaderna för grundsärskolan är betydligt högre per invånare i Krokoms kommun än i jämförelsegrupperna. Skillnaden gentemot liknande kommuner uppgår till 47,3 procent, motsvarande 283 kronor per invånare.

Likväl har Krokoms högst kostnader för gymnasiesärskolan och särsvux av jämförelsegrupperna.

Krokoms är dock kostnadseffektiva i förhållande till jämförelsegrupperna avseende SFI, grundläggande vuxenutbildning samt gymnasial vuxenutbildning.

Socialtjänst

Varje kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område, och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän.

Socialtjänstlagen 2 kap § 1

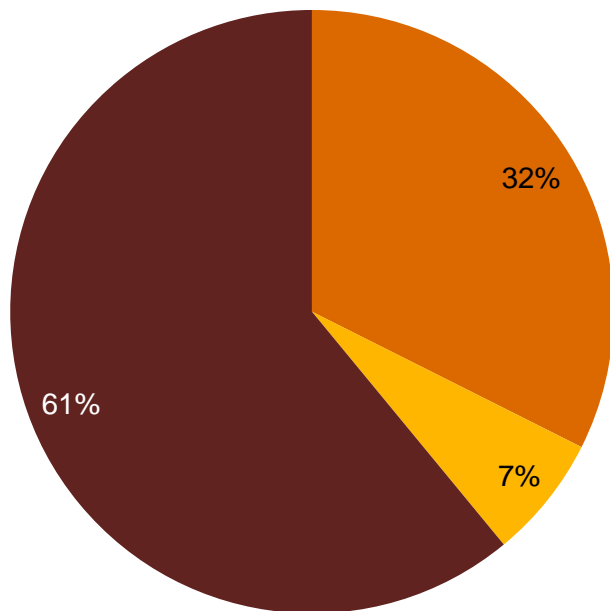

Socialtjänst

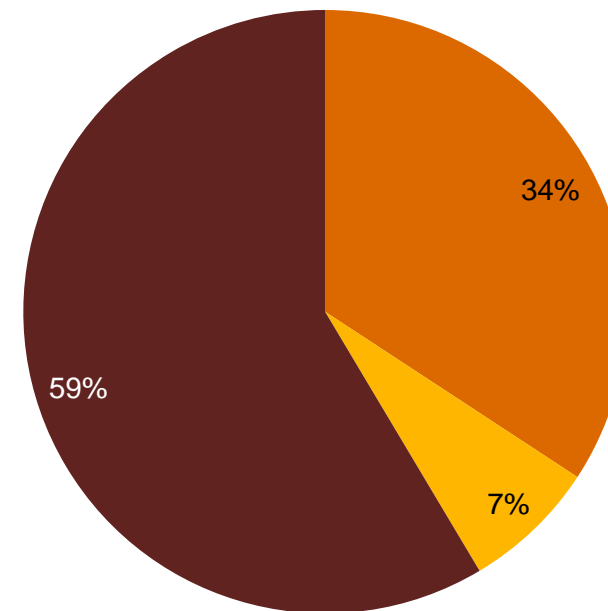
2021, andel av kommunens totala nettokostnad i procent

- Nettokostnad äldre och funktionsnedsatta, kr/inv
- Nettokostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv
- Övrigt, kr/inv

2021, andel av rikets totala nettokostnad i procent

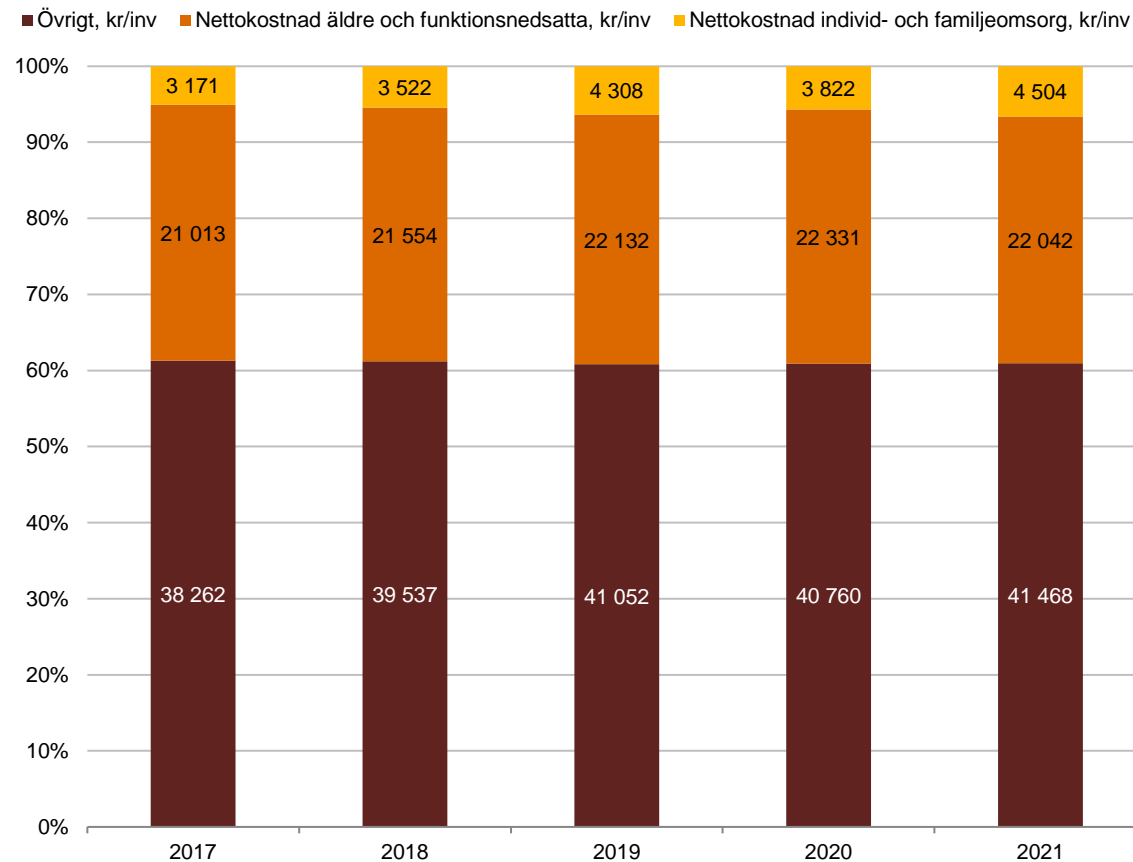
- Nettokostnad äldre och funktionsnedsatta, kr/inv
- Nettokostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv
- Övrigt, kr/inv

Socialtjänst

2017–2021, andel av kommunens totala nettokostnad i procent

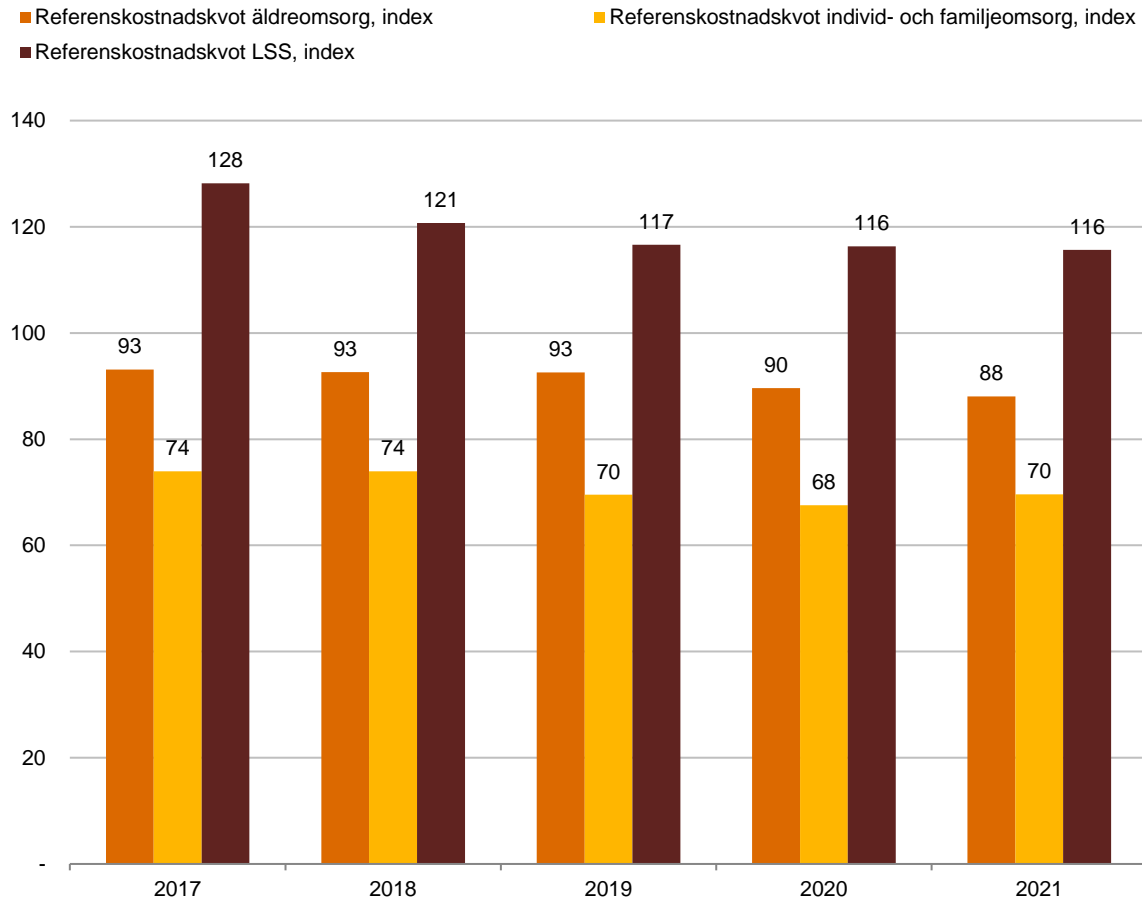
Kostnaderna för socialtjänst uppgår till 39 procent av de totala kostnaderna. Andelen ligger på en lägre nivå än motsvarande nyckeltal för riket.

Krokoms kommuns nettokostnad för äldre och funktionsnedsatta i kronor per invånare är 2 procentenheter lägre än riksgenomsnittet.

Andelen kostnader som går till socialtjänsten i Krokoms kommun har varit förhållandevis stabil över tid under mätperioden.

Strukturella förutsättningar

2017–2021, referenskostnadsindex

Utifrån Krokoms kommuns demografi och befolkningsstruktur har äldreomsorgen samt individ- och familjeomsorgen gynnsamma förutsättningar att bedriva verksamheterna. Förutsättningarna för LSS verksamheten är istället ogynnsam i förhållande till kommunens strukturella förutsättningar då referenskostnadskvoten överstiger 100.

Under perioden har kommunens struktur i förhållande till riket förbättrats för samtliga verksamhetsområden inom socialtjänsten.

Äldreomsorg

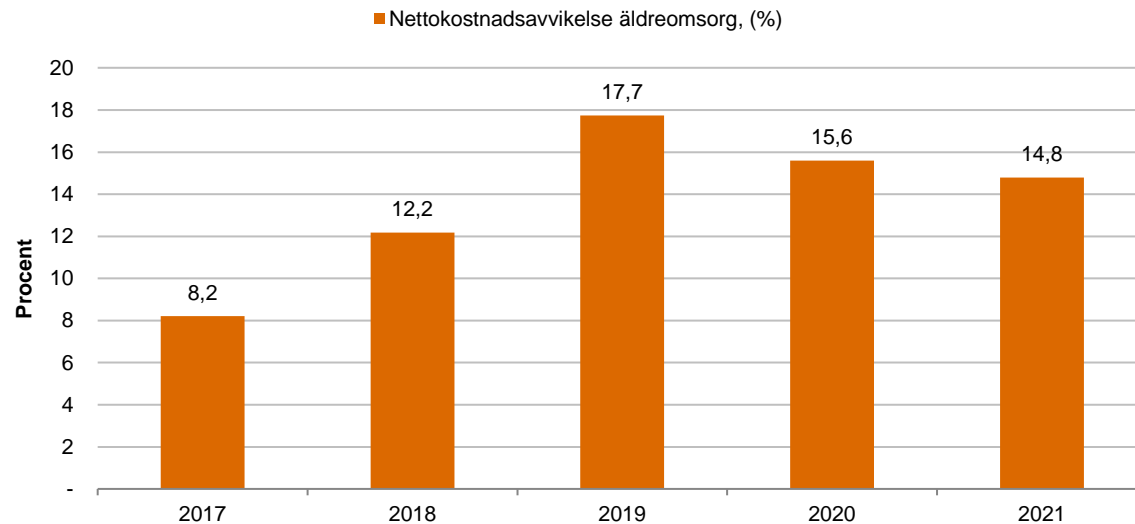
Nettokostnadsavvikelse, äldreomsorg

2017–2021, procent

Krokoms kommun bedriver äldreomsorgen till en kostnad som överstiger förväntad nivå med 14,8 procent. Skillnaden motsvarar 27,6 miljoner kronor.

Förklaringen till avvikelsen mot förväntad kostnad kan bero på:

- Högre volym (fördelning mellan hemtjänst/boende)
- Högre styckkostnad
- Kombination av båda

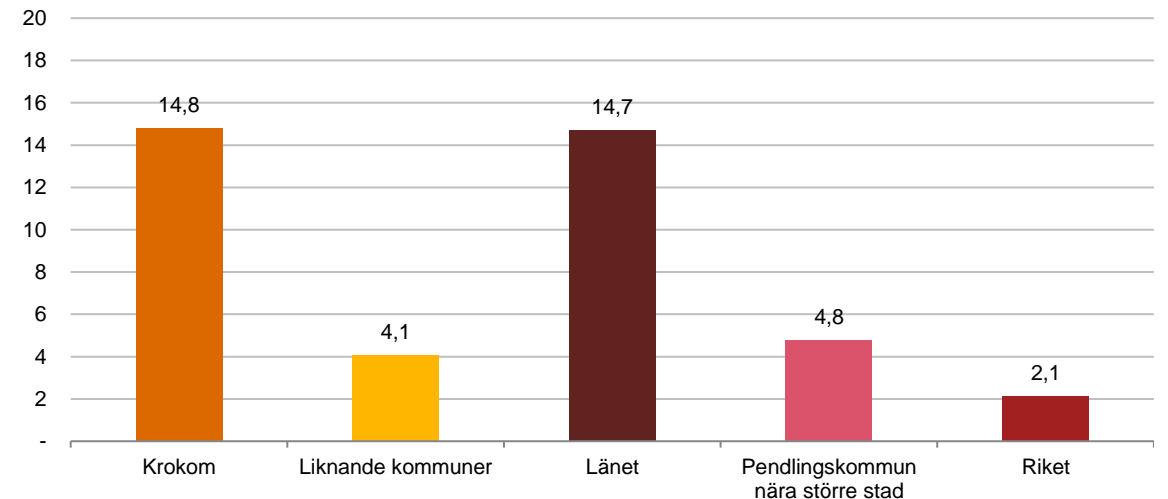

2021 i jämförelse, procent

Krokoms kommun redovisar en positiv nettokostnadsavvikelse som är mer omfattande än i samtliga jämförelsegrupper.

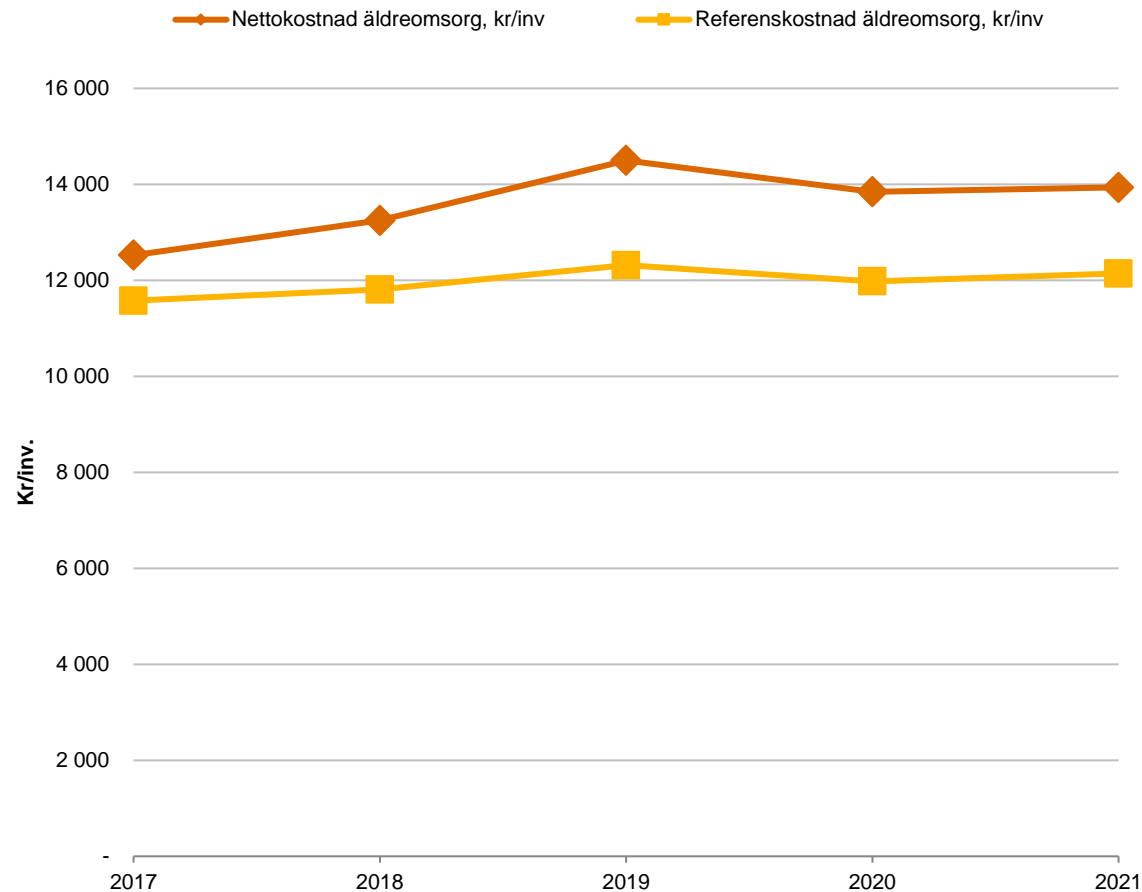
Skillnaden gentemot liknande kommuner uppgår till 10,7 procentenheter.

Vi noterar att samtliga jämförelsegrupper har en positiv nettokostnadsavvikelse för äldreomsorgen.

Nettokostnad och referenskostnad, äldreomsorg

2017–2021, kronor per invånare

Krokoms kommuns nettokostnad för äldreomsorgen översteg referenskostnaden samtliga år under mätperioden. Nettokostnadsavvikelsen har dessutom ökat under perioden.

Sett över hela perioden har nettokostnaden ökat med 11,3 procent, medan referenskostnaden ökade med 4,9 procent, vilket orsakat den förstärkta avvikelsen.

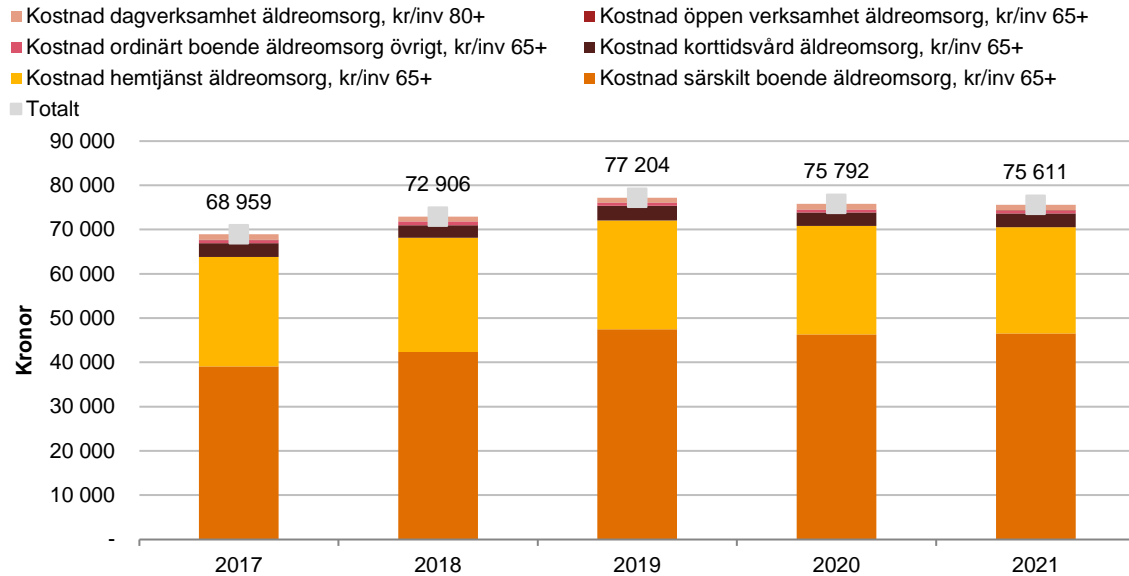
Nettokostnadsavvikelsen uppgick i genomsnitt till 13,7 procent under mätperioden. Positiva eller negativa nettokostnadsavvikelser som uppgår till över 5 procent bör inte övertolkas. Det finns en naturlig variation, och vår uppfattning är att verksamheter som konsekvent har en markant positiv eller negativ nettokostnadsavvikelse fordrar närmare analys om bakomliggande orsaker.

Äldreomsorg, delarna

2017–2021, kronor per invånare 65+ år

Sammantaget ökade kostnaden för äldreomsorgen per invånare 65+ år med 9,6 procent mellan år 2017 och 2021.

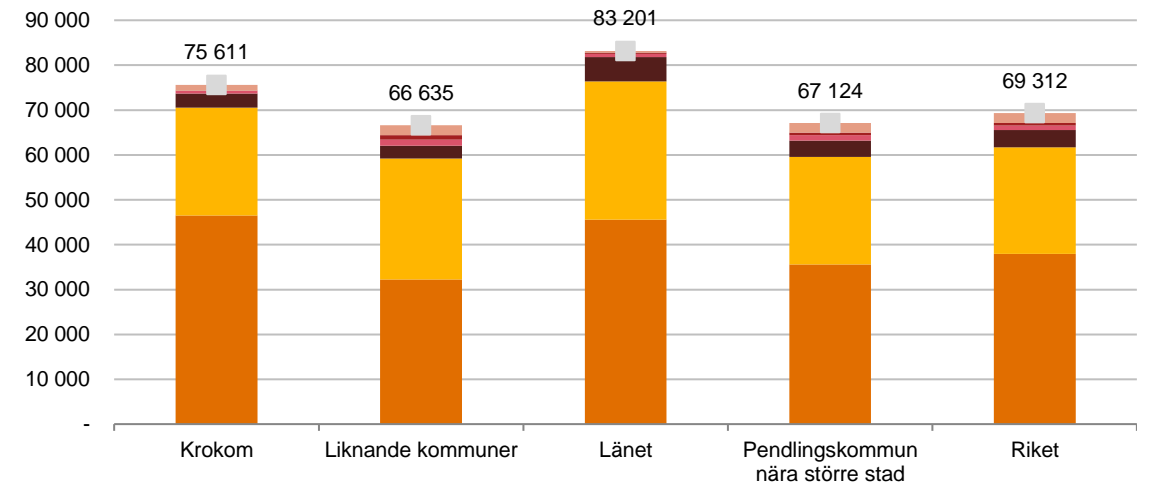
Den främsta orsaken till att kostnaden för äldreomsorgen ökat under perioden var ökade kostnader inom särskilt boende med nästan 20 procent. Vi noterar att kostnaderna för samtliga andra delposter utom dagverksamheten minskade under perioden.

2021 i jämförelse, kronor per invånare 65+ år

Krokoms kommun har kostnader för äldreomsorgen som ligger på en högre nivå än samtliga jämförelsegrupper utom andra kommuner i länet. Skillnaden gentemot liknande kommuner uppgår till 13,5 procent, motsvarande 8 976 kronor.

Sett till fördelningen av kostnader redovisar kommunen en mycket hög andel för särskilt boende och en mycket låg andel för hemtjänst, relativt utvalda jämförelsegrupper.

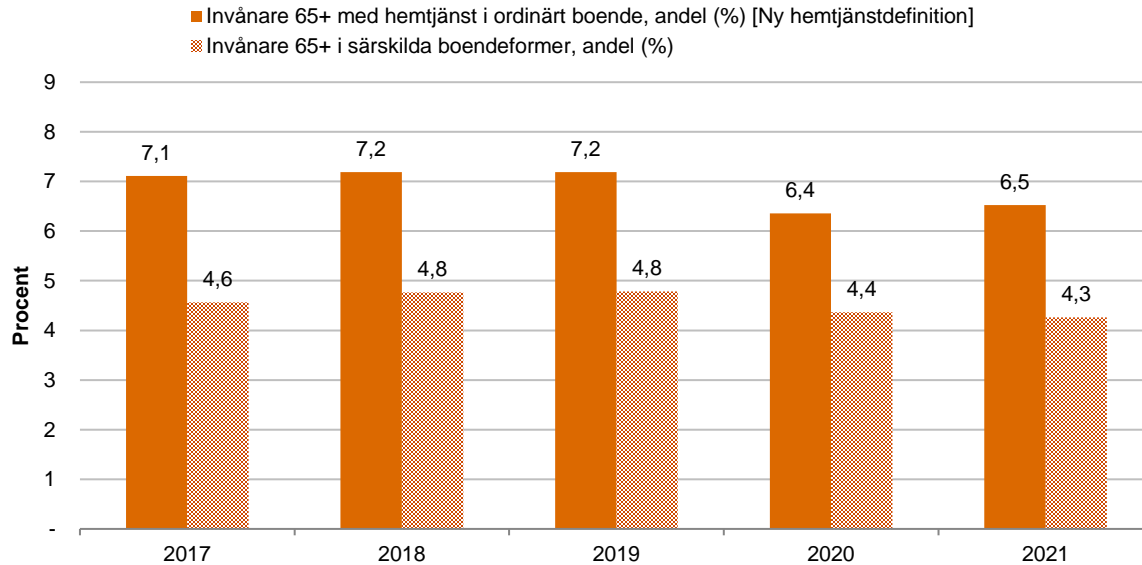
Äldreomsorg, andel med omsorg

2017–2021, procent

Mellan år 2017 och 2021 har andelen äldre med hemtjänstinsatser* minskat med 0,6 procentenheter.

Andelen äldre som tar del av särskilt boende har sedan år 2018 minskat med 0,5 procentenheter, från 4,8 till 4,3 procent.

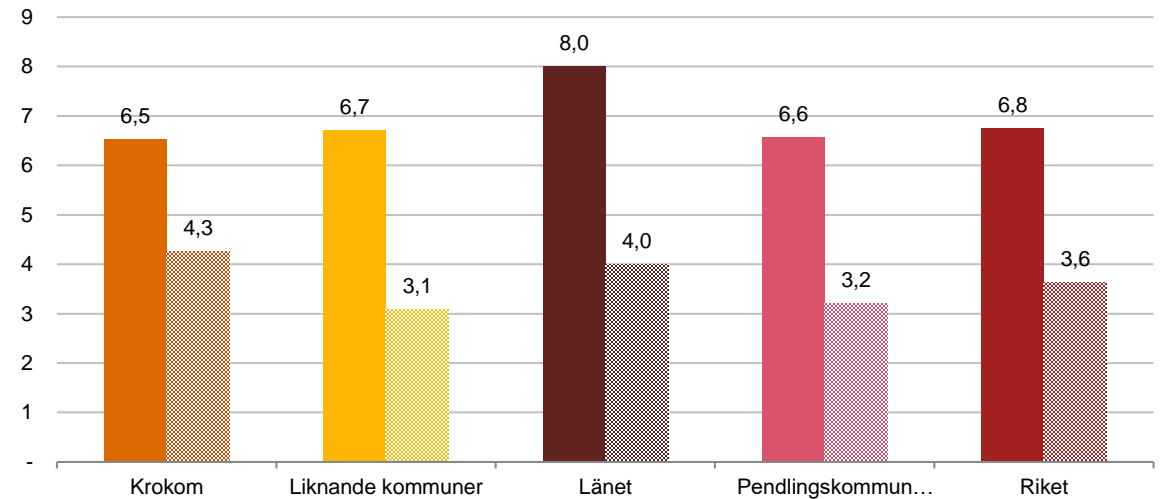
*) Hemtjänstdefinitionen ändrades år 2020, vilket innebär att personer med hemtjänstbeslut som endast omfattar trygghetslarm, matdistribution, avlösning eller ledsagning har exkluderats.

2021 i jämförelse, procent

I förhållande till övriga jämförelsegrupper redovisar Krokoms kommun en låg andel äldre med hemtjänstinsatser, men högst andel äldre inom särskilt boende.

Totalt sett beviljar kommunen 10,8 procent av invånare 65+ år hemtjänst eller särskilt boende, vilket ligger på en högre nivå än liknande kommuner som totalt beviljar 9,8 procent.

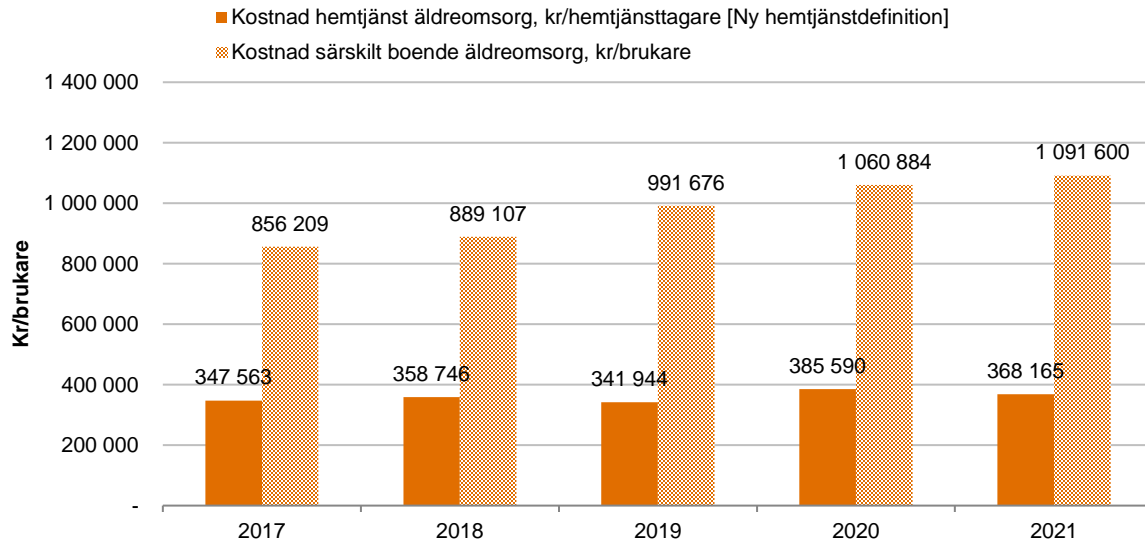

Äldreomsorg, hemtjänst och särskilt boende

2017–2021, kronor per brukare

Kostnaderna för hemtjänst har utvecklats volatilt med en ökande trend. Den totala ökningen sedan år 2017 uppgår till 20 602 kronor per hemtjänsttagare, vilket motsvarar 5,9 procent.

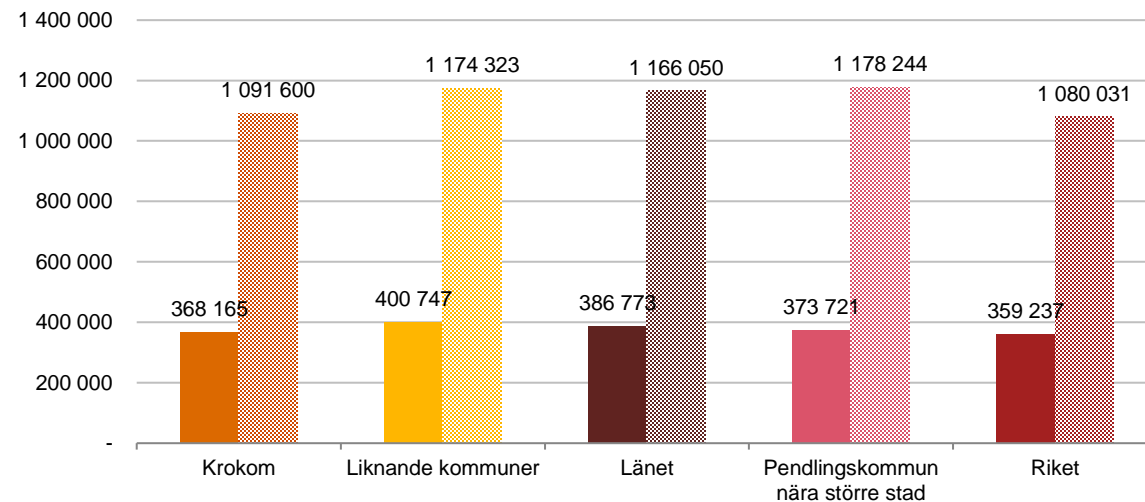
Kostnaderna för särskilt boende ökade succesivt under perioden. Totalt sett ökade kostnaderna för särskilt boende med 235 391 kronor per brukare, motsvarande 27,5 procent.

2021 i jämförelse, kronor per brukare

Kostnaden per hemtjänsttagare ligger för kommunen på en lägre nivå än i samtliga jämförelsegrupper. Kostnaden är 8,1 procent lägre än den för liknande kommuner, motsvarande 32 582 kronor per hemtjänsttagare.

Kommunen har en även en låg kostnad per boendeplats i förhållande till samtliga jämförelsegrupper, med undantag för riksgenomsnittet. Kostnaden är 7,0 procent lägre än den för liknande kommuner, motsvarande 82 723 kronor per brukare.

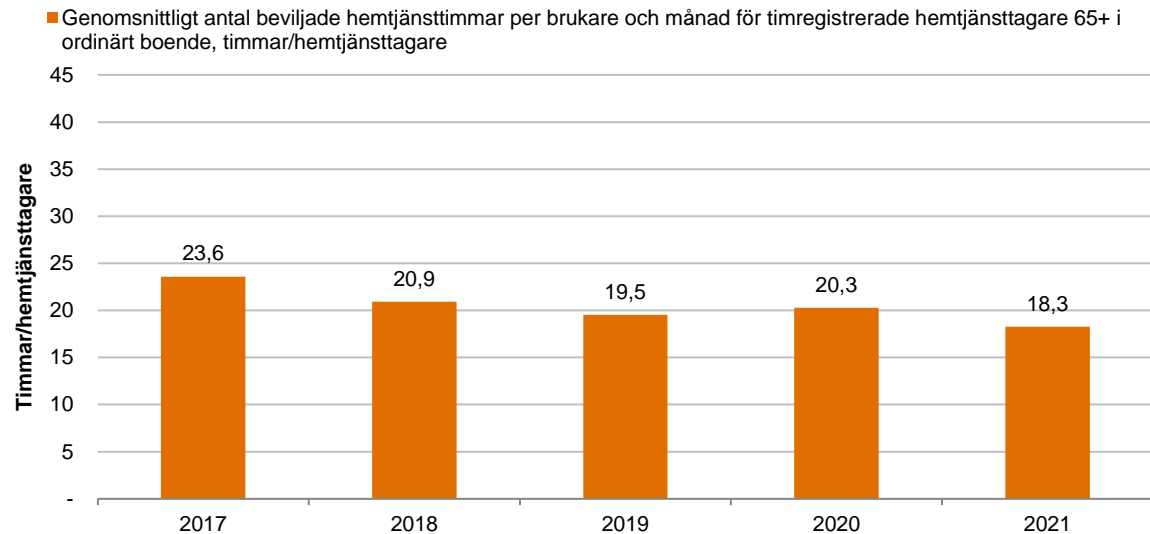
Hemtjänst

2017–2021, beviljade/beräknade timmar per månad 65+ år med omsorg

Under perioden har antalet beviljade hemtjänsttimmar per brukare minskat från 23,6 timmar till 18,3 timmar per hemtjänsttagare och månad. Den minskande trenden avbröts dock år 2020, då antalet timmar ökade med 0,8 hemtjänsttimmar per brukare i jämförelse med år 2019. Minskningen totalt sett över hela perioden motsvarar 22,5 procent.

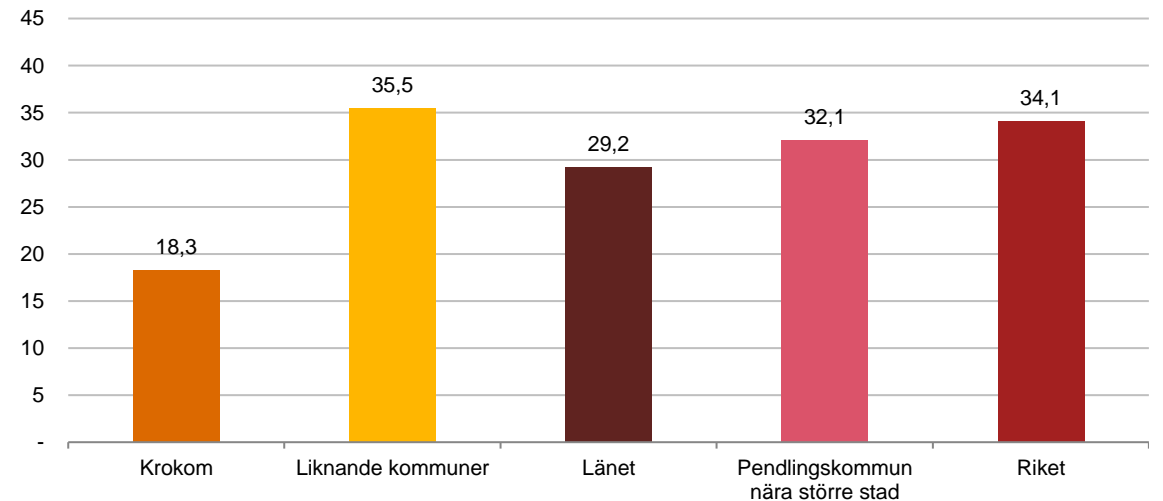
Inför 2017 ändrades redovisningen till att omfatta genomsnittligt antal beviljade hemtjänsttimmar per brukare och månad.

2021 i jämförelse, beviljade/beräknade timmar per månad 65+ år med omsorg

Kommunens antal beviljade timmar är på en väsentligt lägre nivå än för samtliga jämförelsegrupper.

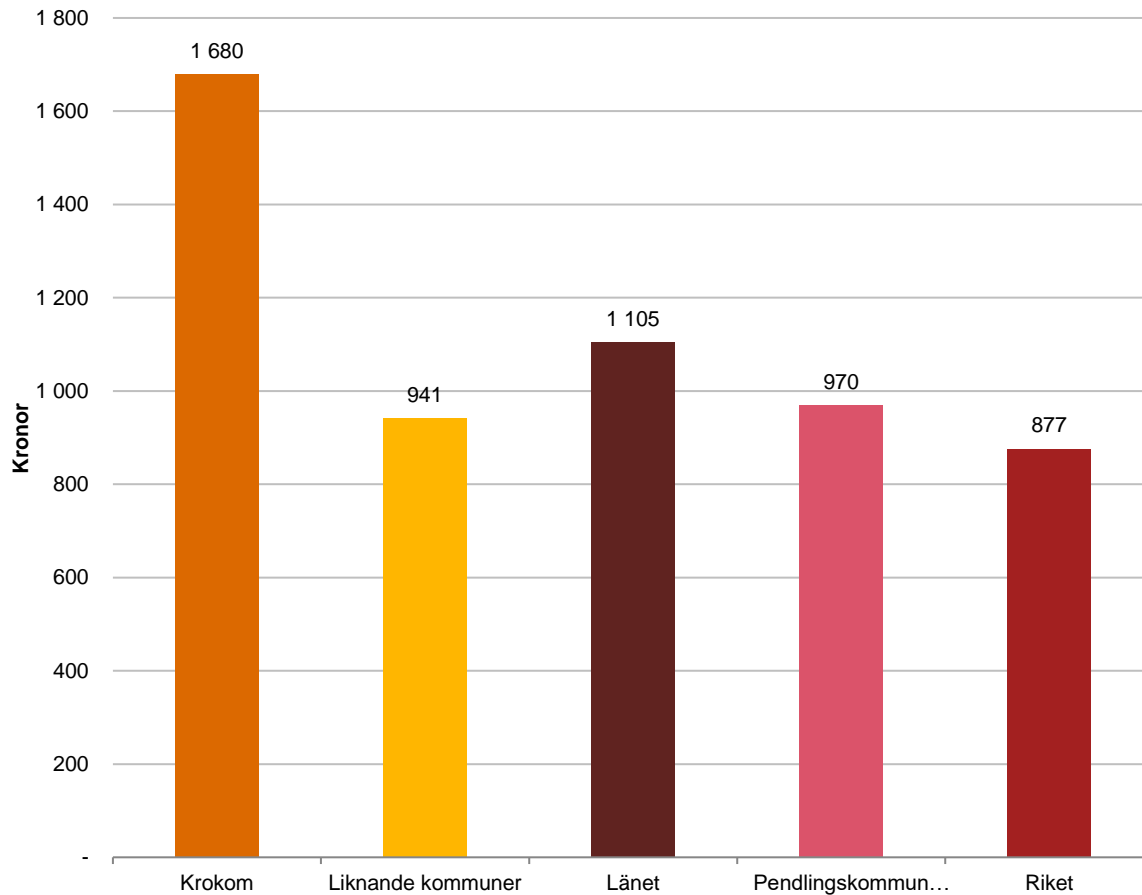
I jämförelse med gruppen liknande kommuner beviljar Krokoms 17,2 färre timmar per hemtjänsttagare och månad, vilket motsvarar 48,5 procent.

Hemtjänst

2021 i jämförelse, kostnad per hemtjänststimme

Kommunens kostnad per hemtjänststimme är mycket hög i förhållande till samtliga jämförelsegrupper.

Kommunens kostnad per hemtjänststimme är 739 kronor (78,5 procent) högre än den i liknande kommuner.

I kostnaden ingår kommun- och förvaltningsgemensamma kostnader. Vidare relateras kostnaden till antalet beviljade timmar (inte utförda).

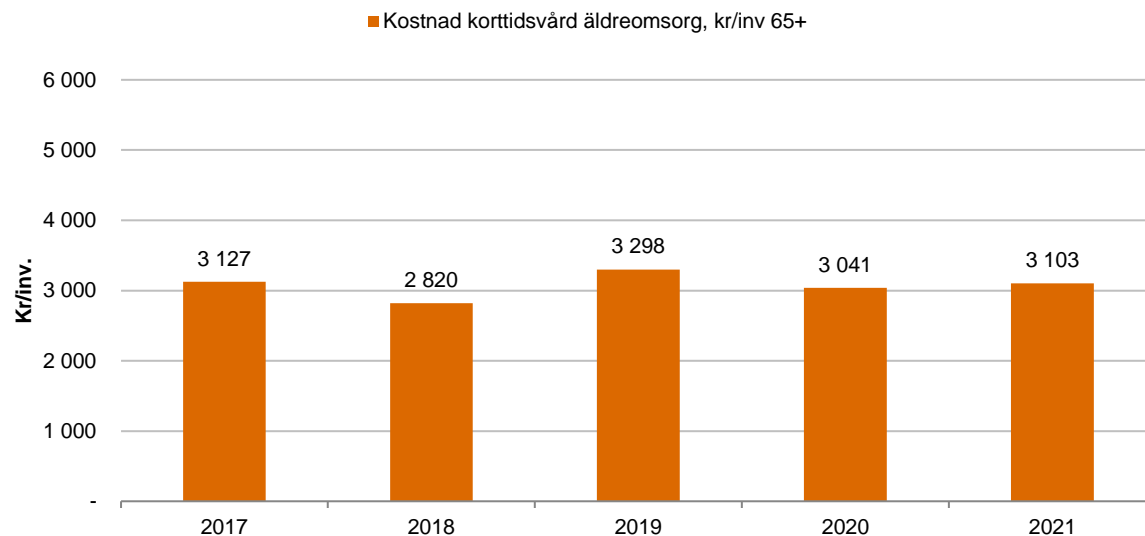
Korttidsvård

2017–2021, kronor per invånare 65+ år

Sett över hela perioden minskade kostnaderna per invånare över 65 år för korttidsvården med 0,8 procent. År 2019 ökade kostnaderna med 478 kronor per invånare, för att sedan stabiliseras strax över 3 000 kronor per invånare.

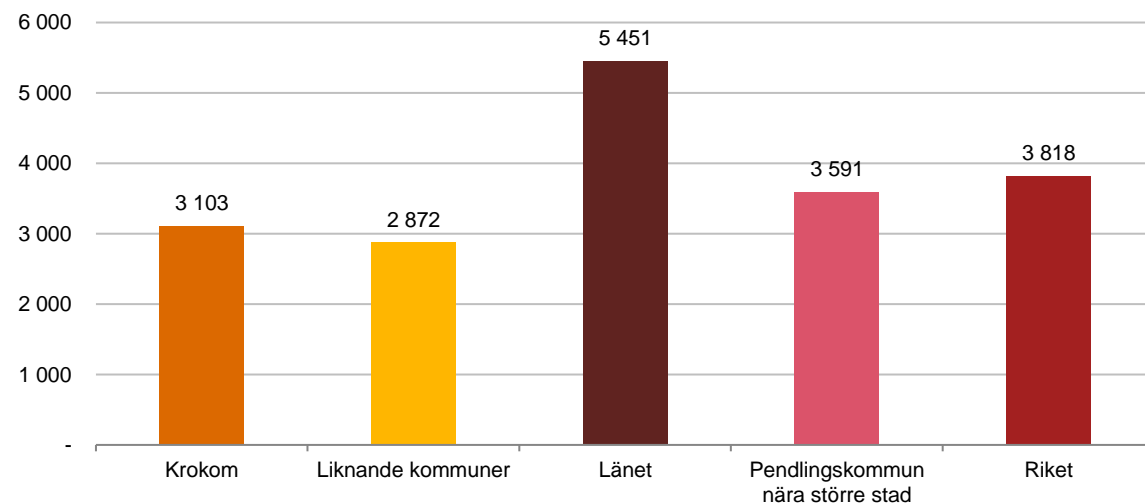
Med korttidsvård avses bistånd i form av bäddplats utanför det egna boendet avsett för tillfällig vård och omsorg dygnet runt. Boendet kan förenas med behandling, rehabilitering, omvårdnad, växelvård och avlösning av anhörig.

2021 i jämförelse, kronor per invånare 65+ år

Kommunen redovisar en betydligt lägre kostnadsnivå relativt samtliga jämförelsegrupper utom liknande kommuner. Skillnaden gentemot liknande kommuner uppgår till 8,0 procent, motsvarande 231 kronor per invånare.

Korttidsvården kan vara integrerad som enskilda platser i ett särskilt boende. Korttidsvårdens kostnad måste då särskiljas genom att ta korttidsplatsernas andel av de totala kostnaderna för boendet.

Korttidsvård

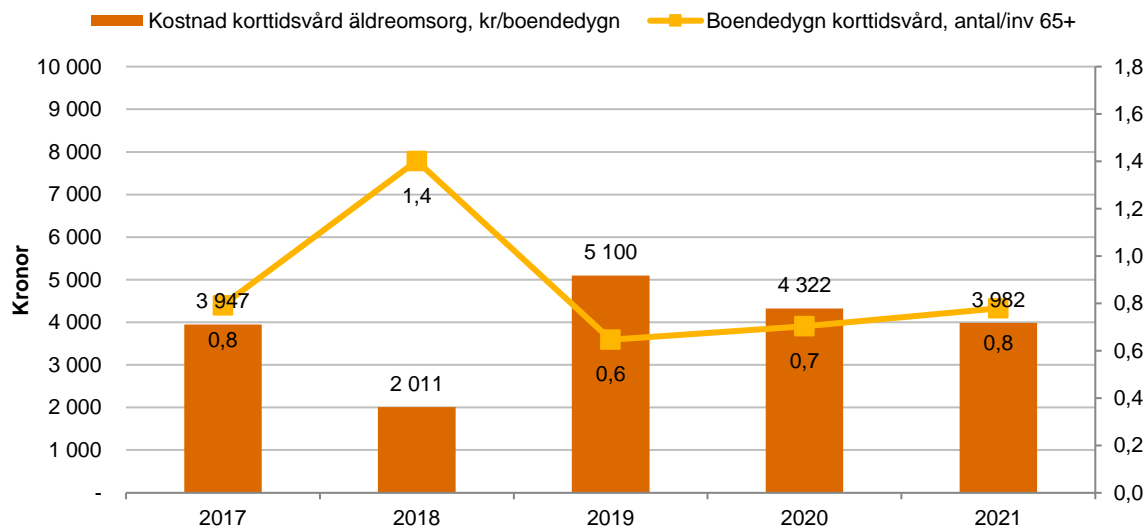

2017–2021, antal dygn och kostnad per dygn

Kostnaden för korttidsvården är en funktion av antalet dygn och kostnaden per dygn.

Antalet boendedygn inom korttidsvården per invånare 65+ år har mellan 2017 och 2021 utvecklats volatilt och varierat mellan 0,6 till 1,4 boendedygn per invånare 65+ år.

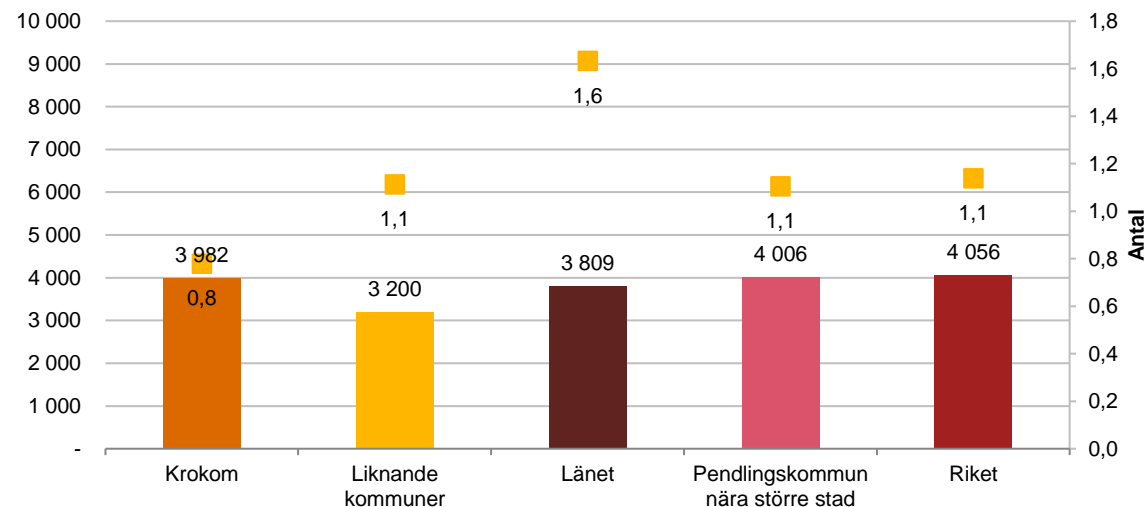
Dygnskostnaden har likaså varit volatil under mätperioden. År 2019 mer än fördubblades dygnskostnaden, för att sedan successivt minska fram till år 2021 då kostnaden uppgick till nästan samma nivå som år 2017.

2021 i jämförelse, antal dygn och kostnad per dygn

Krokoms kostnad inom korttidsvården är i linje med jämförelsegrupperna, men antalet dygn per invånare 65+ år ligger på en betydligt lägre nivå än för samtliga jämförelsegrupper. Skillnaden gentemot liknande kommuner uppgår till 782 kronor i kostnad och 0,3 i boendedygn.

Den lägre kostnaden per boendedygn år 2021 jämfört med år 2020 kan vara ett resultat från påverkan av Covidpandemin under år 2020.

Öppen verksamhet

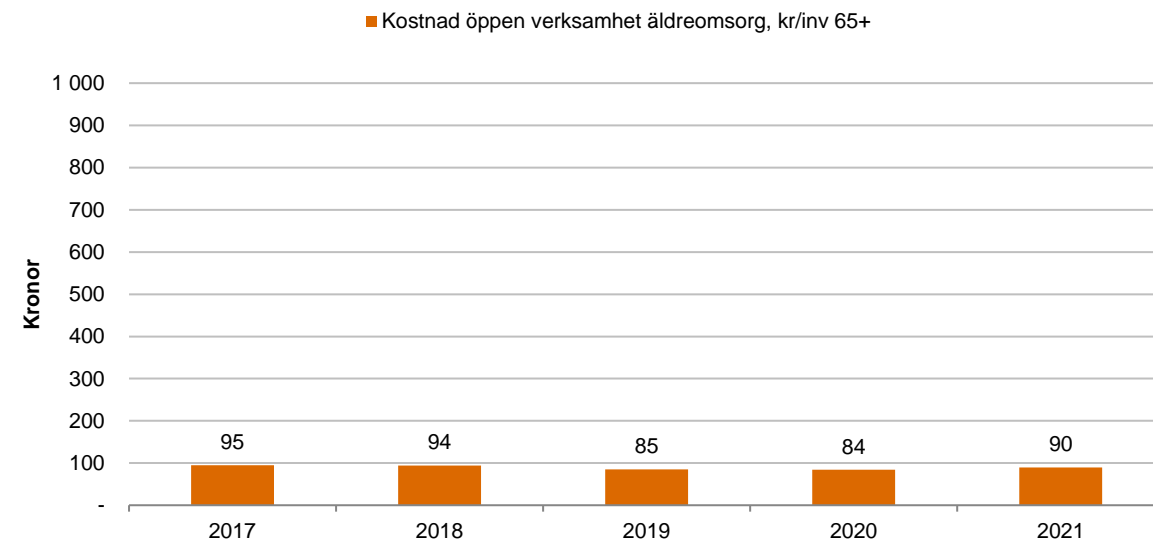

2017–2021, kronor per invånare 65+ år

Kostnaderna för öppen verksamhet per invånare 65+ år minskade med 5 kronor per invånare under perioden, motsvarande 5,7 procent.

Under denna rubrik ska kommunen redovisa exempelvis mat- och kaffeservering, hår- och fotvård, hobby- och studieverksamhet, uppsökande verksamhet, uppsökande verksamhet till anhöriga, föreningsbidrag samt bidrag till frivilliga organisationer.

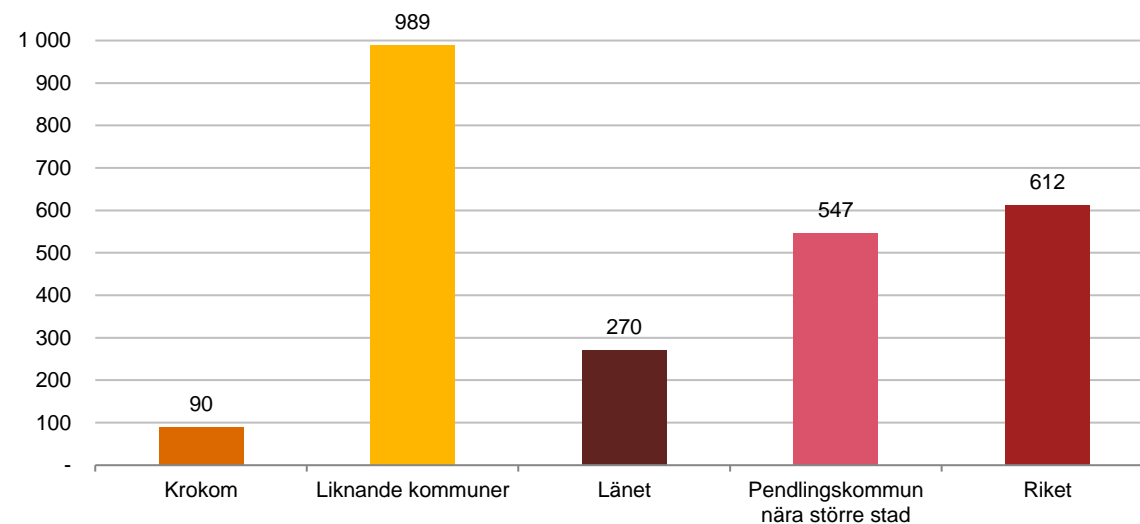
Dessa verksamheter kräver ej något biståndsbeslut. Kostnaden inom denna verksamhet är således en följd av kommunens ambitionsnivå.

2021 i jämförelse, kronor per invånare 65+ år

Kommunen har mycket låga kostnader för öppen verksamhet.

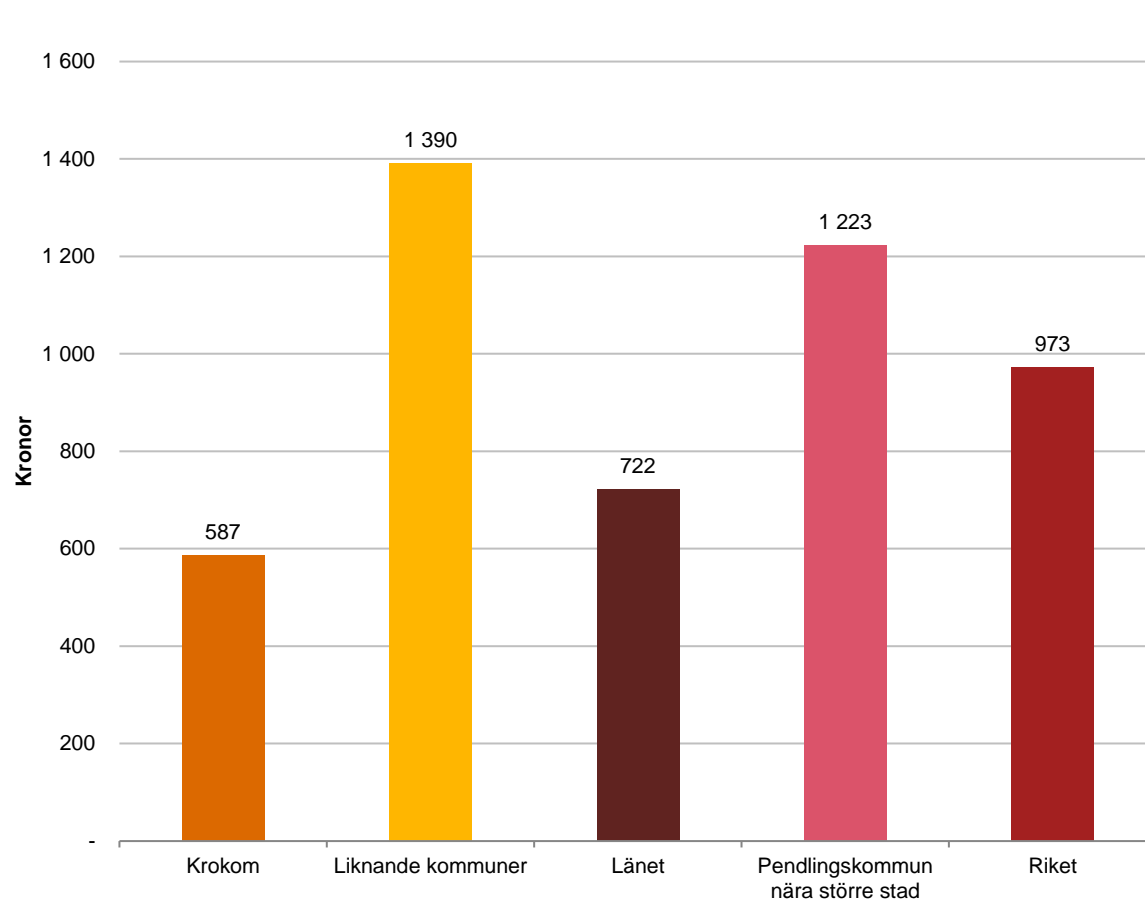
I förhållande till gruppen liknande kommuner är Krokoms kommuns kostnad per invånare 65+ år runt 900 kronor lägre per invånare.

Övrig verksamhet ordinärt boende

2021 i jämförelse, kronor per invånare 65+ år

Krokoms kommuns kostnader för övrig verksamhet inom ordinärt boende är betydligt lägre i förhållande till samtliga jämförelsegrupper. Skillnaden mot liknande kommuner uppgår till 57,8 procent, motsvarande 803 kronor per invånare i åldern 65+ år.

Under denna rubrik redovisas t.ex. boendestöd, sommarkoloni för äldre, kontaktperson/familj enl. SoL, personligt ombud samt bostadsanpassning.

Här redovisas även kostnader respektive intäkter för hyra i servicelägenheter/”trygghetsboenden” som kommunen hyr ut.

Exakt vad som förklaras går inte att utläsa i den offentliga statistiken.

Sammanfattning äldreomsorg

Krokoms kommun bedriver äldreomsorgen till en kostnad som överstiger vad som förväntas utifrån kommunens struktur och genomsnittlig ambition och effektivitet. Sammantaget uppgår avvikelsen till 27,6 miljoner kronor, motsvarande 14,8 procent.

Nettokostnaden för äldreomsorgen översteg referenskostnaden samtliga år under mätperioden. Nettokostnadsavvikelsen har dessutom ökat under perioden.

Sammantaget ökade kostnaden för äldreomsorgen per invånare 65+ år med 9,8 procent mellan år 2017 och 2021. Den främsta orsaken till att kostnaden för äldreomsorgen ökat under perioden var ökade kostnader inom särskilt boende med nästan 20 procent. Vi noterar att kostnaderna för samtliga andra delposter minskade under perioden.

I förhållande till övriga jämförelsegrupper redovisar Krokoms kommun en låg andel äldre med hemtjänstinsatser, men högst andel äldre inom särskilt boende. Totalt sett beviljar kommunen 10,8 procent av invånare 65+ år hemtjänst eller särskilt boende, vilket ligger på en högre nivå än liknande kommuner som totalt beviljar 9,8 procent.

Kostnaden per hemtjänsttagare ligger för kommunen på en lägre nivå än i samtliga jämförelsegrupper. Kostnaden är 8,1 procent lägre än den för liknande kommuner, motsvarande 32 582 kronor per hemtjänsttagare. Kommunen har även en låg kostnad per boendeplats i förhållande till samtliga jämförelsegrupper, med undantag för riksgenomsnittet. Kostnaden är 7,0 procent lägre än den för liknande kommuner, motsvarande 82 723 kronor per brukare.

Krokoms kostnad inom korttidsvården är i linje med jämförelsegrupperna, men antalet dygn per invånare 65+ år ligger på en betydligt lägre nivå än för samtliga jämförelsegrupper. Skillnaden gentemot liknande kommuner uppgår till 782 kronor i kostnad och 0,3 i boendedygn. Utvecklingen är troligen influerad av Covidpandemin.

Omsorg för personer med funktionsnedsättning

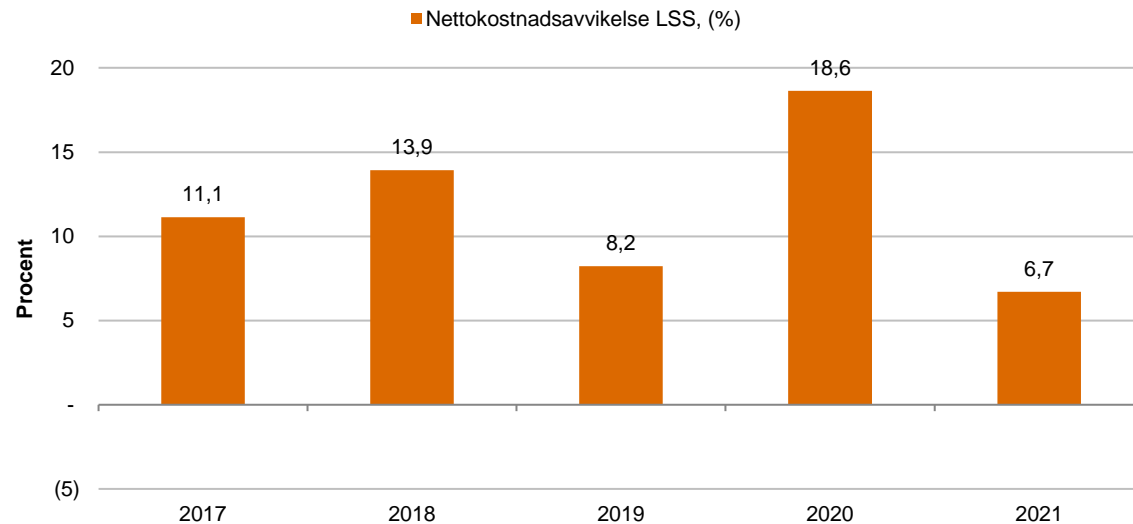
Nettokostnadsavvikelse, LSS

2017–2021, procent

Krokoms kommun bedriver LSS-verksamheten till en kostnad som överstiger den förväntade kostnaden med 6,7 procent, vilket motsvarar 6,9 miljoner kronor.

Nettokostnadsavvikelsen har varit volatil under perioden med en kraftigt ökad avvikelse år 2020, men en något avtagande trend kan skönjas.

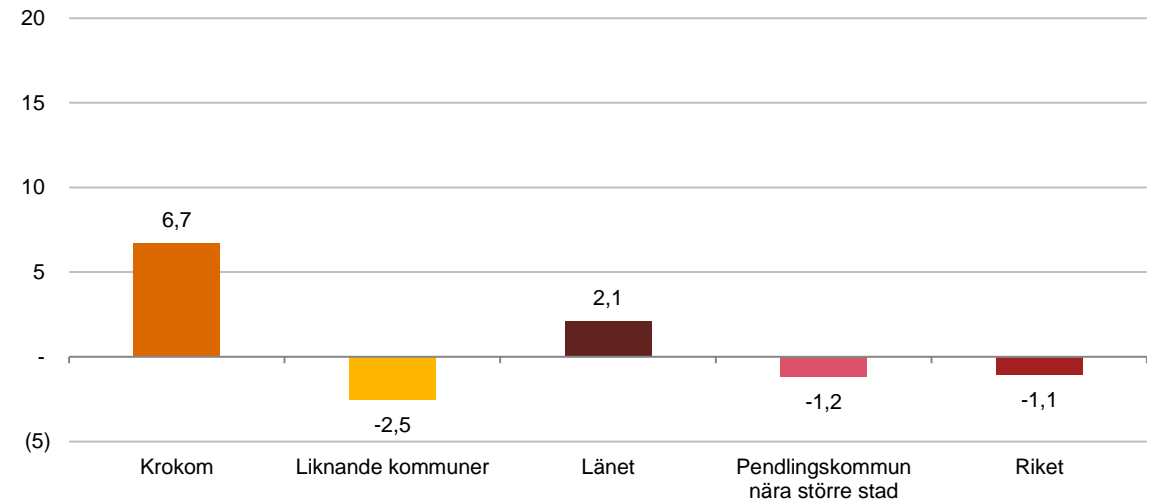
Förklaringen till avvikelsen mot förväntad kostnad kan bero på annan styckkostnad än förväntat. I referenskostnaden kompenseras kommunen för faktisk volym.

2021 i jämförelse, procent

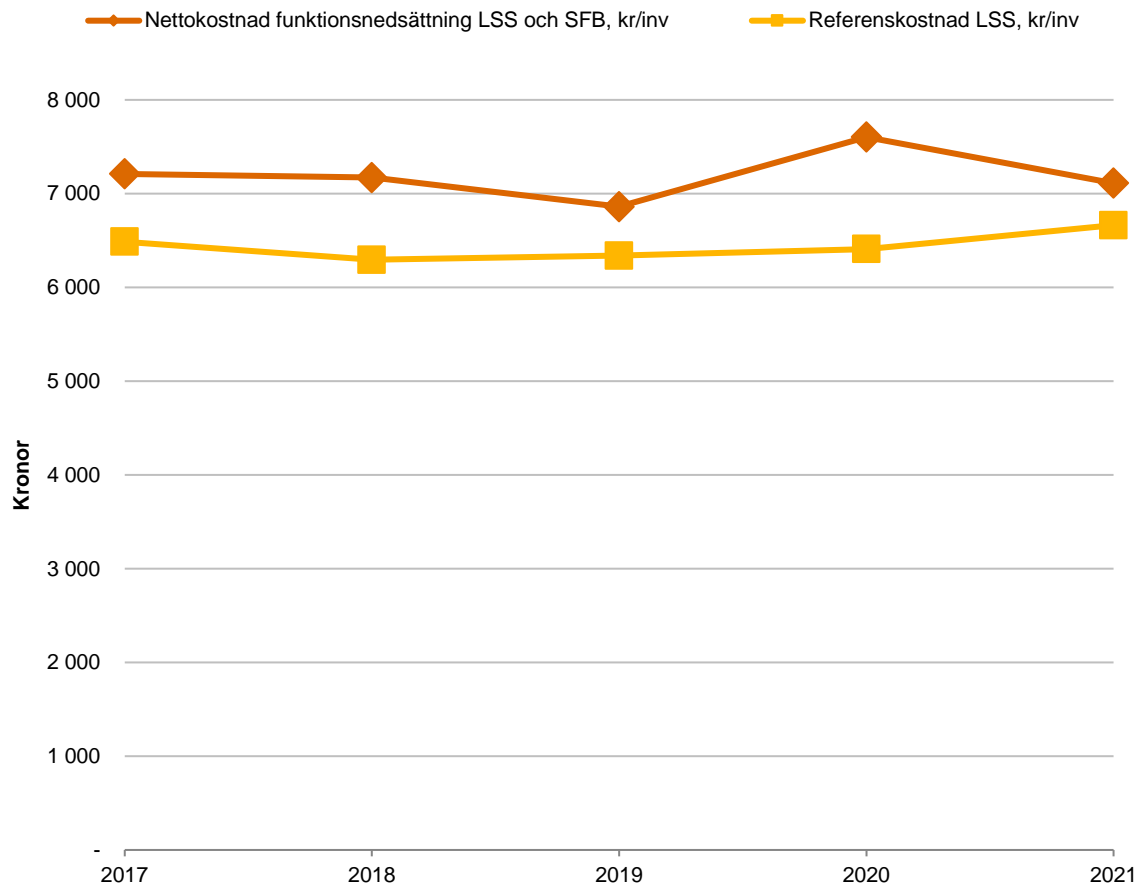
Krokoms kommun redovisar en hög nivå av nettokostnadsavvikelse i jämförelse med samtliga jämförelsegrupper. Skillnaden i jämförelse med liknande kommuner uppgår till 4,2 procentenheter.

Vi noterar att samtliga grupper utom länet och Krokoms redovisar en negativ nettokostnadsavvikelse.

Nettokostnad och referenskostnad, LSS

2017–2021, kronor per invånare

Krokoms kommuns nettokostnader inom LSS-verksamheten har följt en relativt stabil trend i förhållande till referenskostnaden med en del volatilitet.

Från år 2017 till år 2019 minskade nettokostnaden i snabbare takt än referenskostnaden vilket medförde en minskad nettokostnadsavvikelse. Nettokostnaden ökade sedan kraftigt år 2020 för att åter minska år 2021. Sammantaget minskade nettokostnaden med 1,4 procent medan referenskostnaden ökade med 2,7 procent, vilket tillsammans bidrog till en minskad nettokostnadsavvikelse.

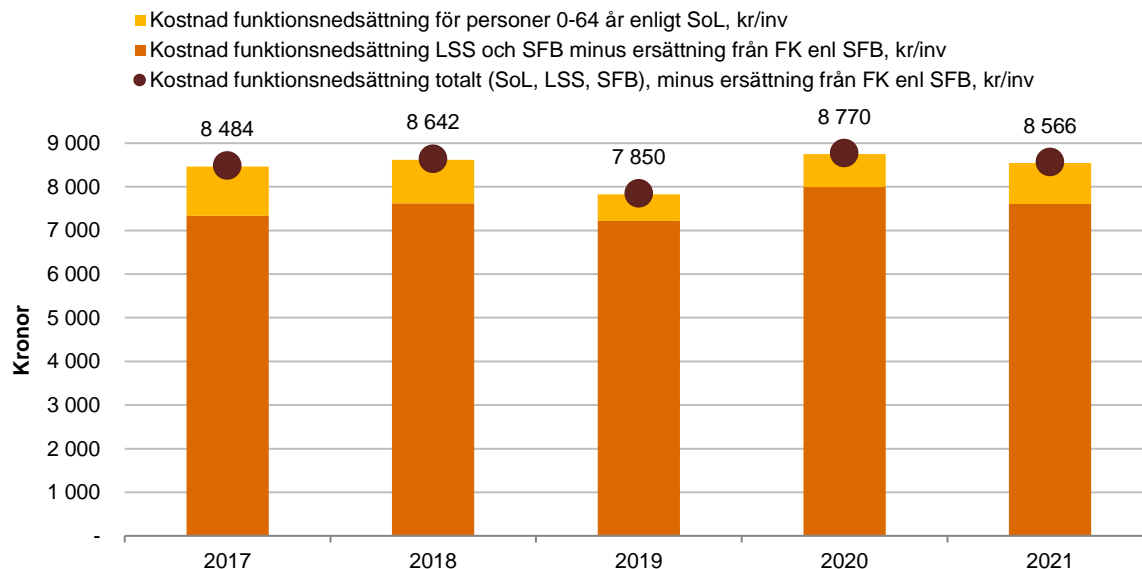
Förändringen av volymerna i form av beslutade insatser påverkar både den egna kostnaden och referenskostnaden. En viss samvariation är därmed förväntad.

Omsorg för personer med funktionsnedsättning

2017–2021, kronor per invånare 0-64 år

Omsorg till personer med funktionshinder kan ges inom ramen för socialtjänstlagen (SoL) eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

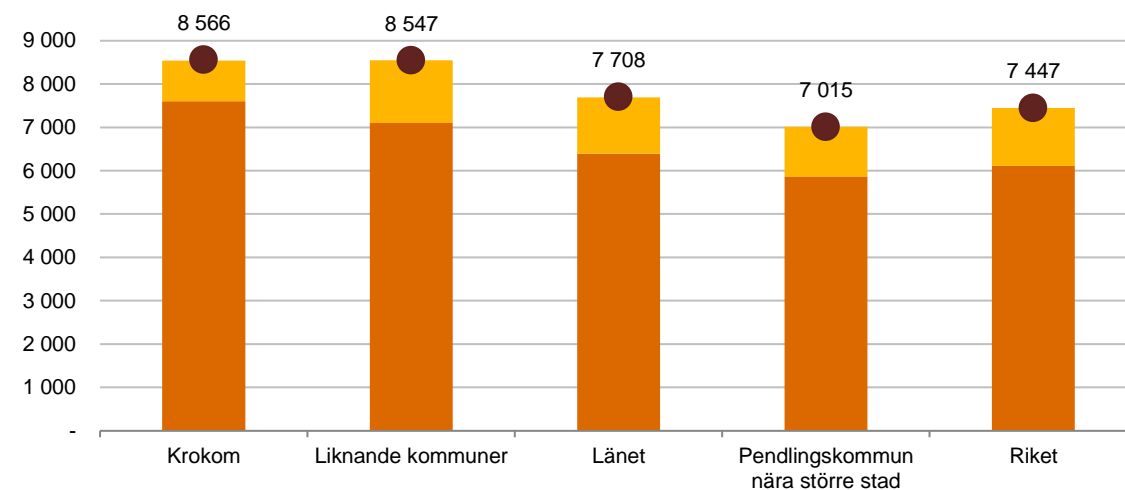
Kostnaden för omsorg till personer med funktionsnedsättning har ökat med 1,6 procent under den totala mätperioden. Ökningen under perioden drevs främst av ökade kostnader för insatser enligt LSS. Vi noterar dock att kostnaderna för insatser enligt SoL samtidigt minskade med 16,8 procent.

2021 i jämförelse, kronor per invånare 0-64 år

För insatser enligt LSS redovisar Krokoms kommun en kostnad som är på en högre nivå än kostnaden i samtliga jämförelsegrupper. Kommunens kostnad för insatser enligt SoL ligger däremot på en lägre nivå än för samtliga jämförelsegrupper.

De totala kostnaderna för insatser enligt SoL och LSS är i linje med dem i liknande kommuner och diskrepansen uppgår till enbart 0,2 procent.

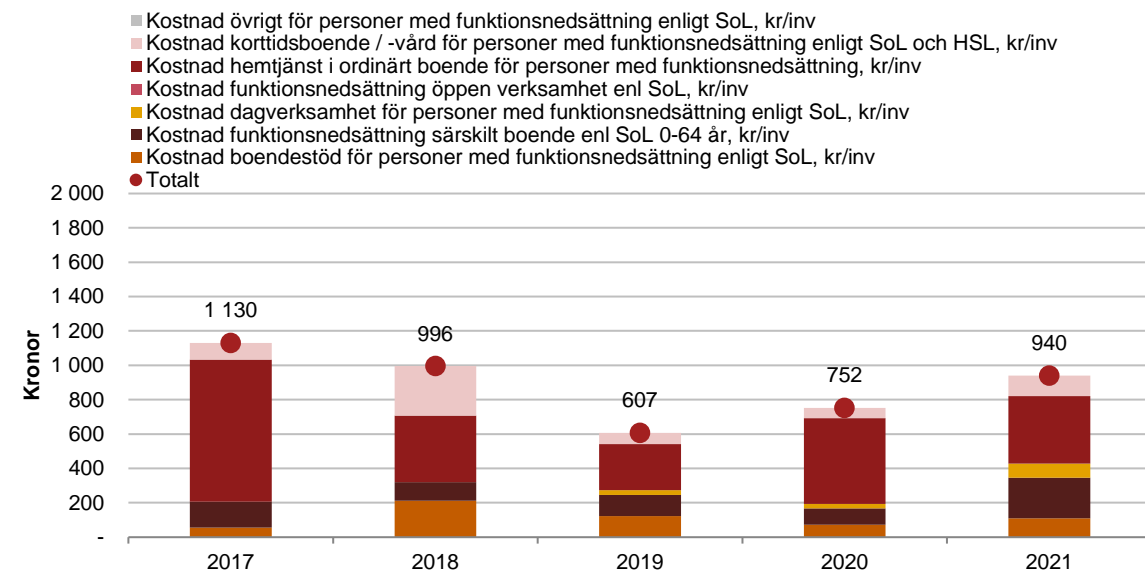
Omsorg för personer med funktionsnedsättning, SoL

2017–2021, kronor per invånare 0-64 år

Utvecklingen av kostnaderna för insatser enligt SoL har varierat under perioden, från att ha nästan halverats mellan år 2017 till 2019 till att öka med runt 50 procent från år 2019 till 2021.

Vi noterar att hemtjänst i ordinärt boende stod för en stor del av kostnaderna år 2017 men minskade året därpå och har varierat sedan dess. Även kostnaden för korttidsboende har varit varierande.

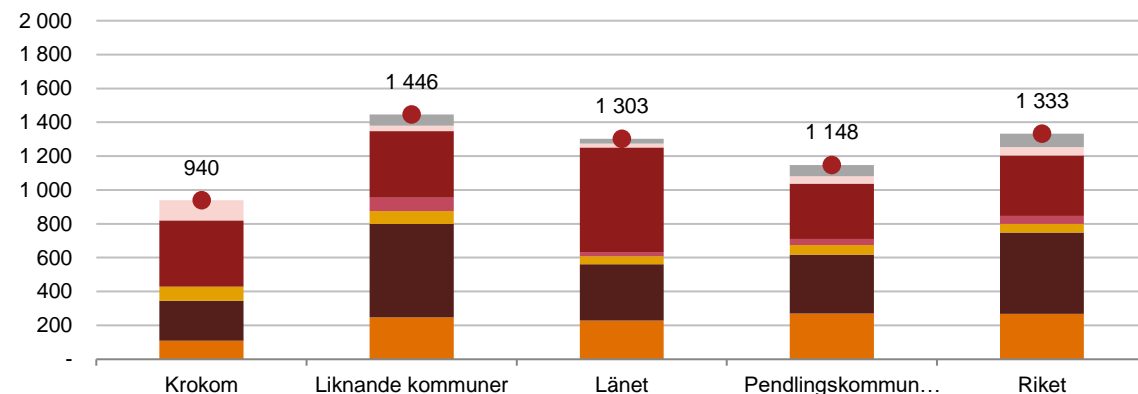
Totalt sett har kostnaden för insatser enligt SoL minskat med 16,8 procent under perioden.

2021 i jämförelse, kronor per invånare 0-64 år

Kommunen redovisar kostnader för insatser enligt SoL som är betydligt lägre än i jämförelsegrupperna. Krokoms kostnader är 506 kronor lägre än den i liknande kommuner, vilket motsvarar 35,0 procent.

Det är framför allt kostnaderna för boendestöd och särskilt boende som är lägre i Krokom än i jämförelsegrupperna. Kommunen har dock höga kostnader för korttidsboende.

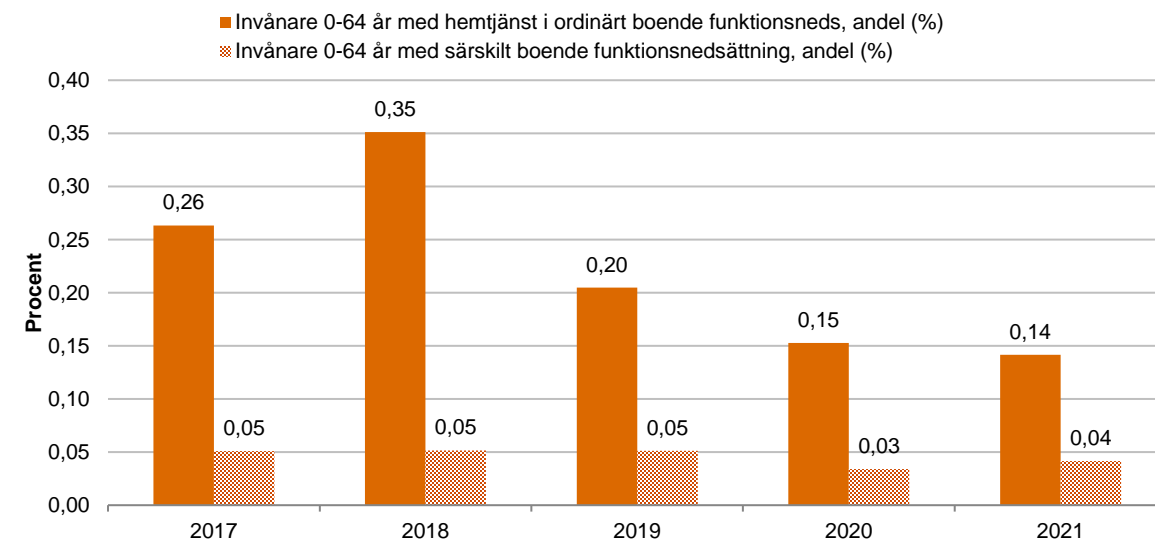

Omsorg för personer med funktionsnedsättning, SoL

2017–2021, andel med omsorg i procent

Volymerna inom hemtjänst har sedan 2017 varierat mellan 0,14 och 0,35 procent av invånarna i åldern 0-64 år. Totalt sett över perioden har volymerna inom hemtjänst minskat med 0,1 procentenhet.

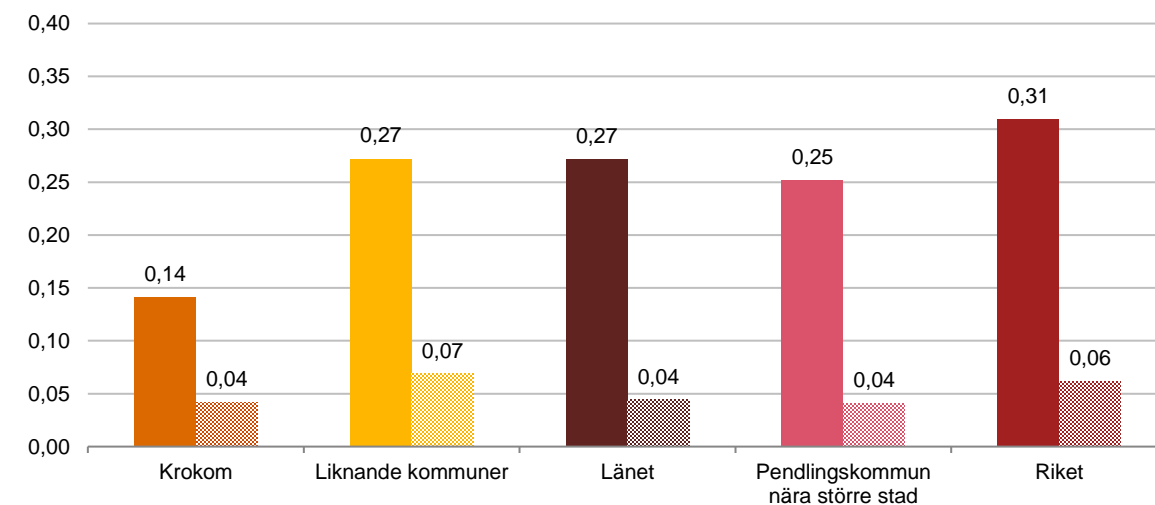
Andelen invånare med funktionsnedsättning på särskilt boende varierade mellan 0,03 och 0,05 procent av invånarna i åldern 0-64 år under mätperioden.

2021 i jämförelse, andel med omsorg i procent

Andelen invånare i åldern 0-64 år med funktionsnedsättning som har hemtjänst i Krokoms kommun är lägre än i samtliga jämförelsegrupper.

Andelen invånare i åldern 0-64 år med särskilt boende i Krokom ligger i nivå med länet och kommungruppen samt är på en lägre nivå än övriga jämförelsegrupper.

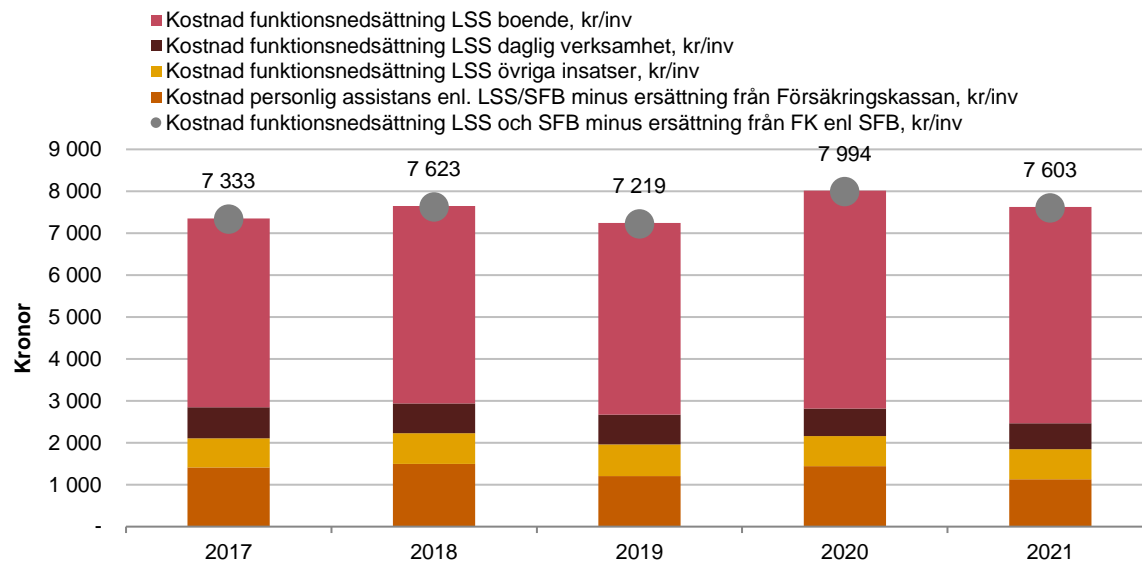

Omsorg för personer med funktionsnedsättning, LSS

2017–2021, kronor per invånare 0-64 år

Kostnaden för insatser enligt LSS har följt en ökande trend under perioden. Den totala kostnadsökningen mellan 2017 till 2021 motsvarar 3,7 procent, vilket korresponderar med 270 kronor per invånare. Bakom ökningen ligger ökade kostnader inom LSS boende och övriga insatser.

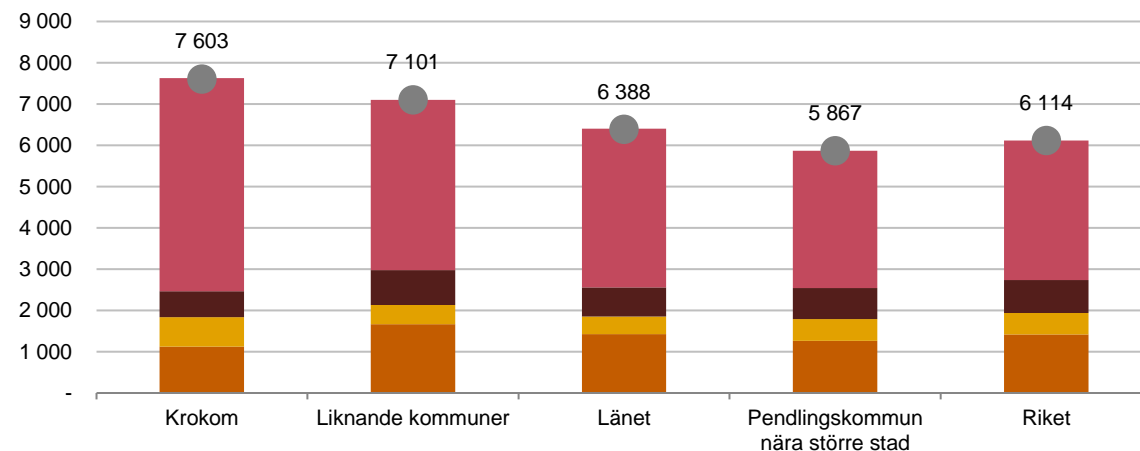
År 2021 minskade de totala kostnaderna med 4,9 procent i jämförelse med år 2020, vilket främst beror på minskade kostnader för personlig assistans.

2021 i jämförelse, kronor per invånare 0-64 år

Kommunens totala kostnad för insatser enligt LSS ligger på en högre nivå än samtliga jämförelsegrupper. Krokoms kostnader är 7,1 procent högre än den i liknande kommuner.

Sett till fördelningen av kostnaderna i relation till jämförelsegrupperna har Krokoms lägre kostnader för daglig verksamhet och personlig assistans, men högre kostnader för LSS boende samt övriga insatser.

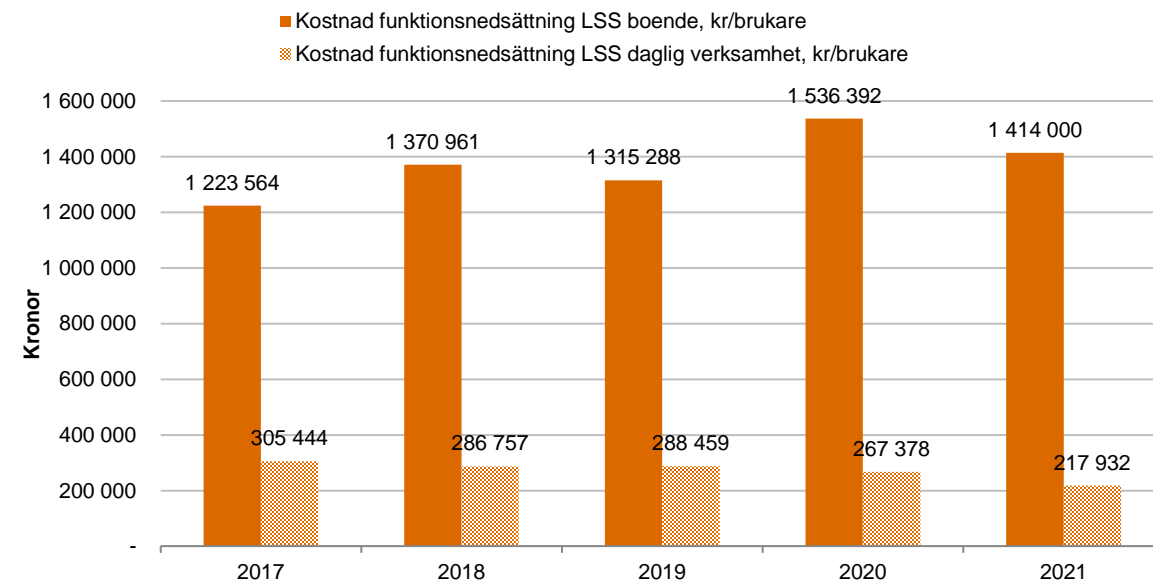
LSS, boende och daglig verksamhet

2017–2021, kronor per vårdtagare

För två av LSS-insatserna tas det fram nyckeltal avseende kostnad per brukare:

- Daglig verksamhet
- LSS-boende

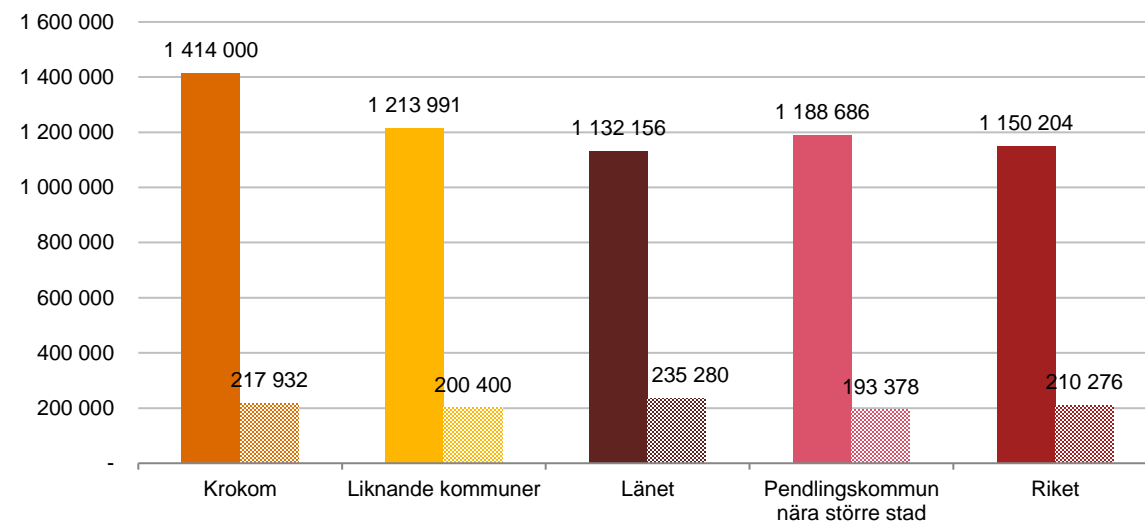
Kostnaden för LSS boende har under mätperioden ökat med 190 436 kronor per brukare, motsvarande 15,6 procent. Kostnaden för daglig verksamhet minskade samtidigt med 87 513 kronor per brukare, motsvarande 28,7 procent mellan 2017 och 2021.

2021 i jämförelse, kronor per vårdtagare

Kostnaden för LSS boende är högre i Krokoms än i samtliga jämförelsegrupper. I jämförelse med liknande kommuner redovisar Krokoms kommun en kostnad som är cirka 200 000 kronor högre per brukare, motsvarande 16,5 procent.

Kommunen redovisar därtill en styckkostnad inom daglig verksamhet som är högre än samtliga jämförelsegrupper utom länet. Skillnaden gentemot liknande kommuner uppgår till 17 532 kronor, vilket motsvarar 8,7 procent.

Sammanfattning omsorg för personer med funktionsnedsättning

Krokoms kommun bedriver LSS-verksamheten till en högre kostnad än vad som förväntas utifrån kommunens insatser och genomsnittlig ambition och effektivitet. Sammantaget uppgår avvikelsen till 6,9 miljoner kronor, motsvarande 6,7 procent.

Utifrån referenskostnadskvoten har Krokoms en ogynnsam befolkningsstruktur. Vi noterar att liknande kommuner med liknande struktur redovisar lägre kostnader och avviker mindre mot referenskostnaden än Krokoms kommun gör.

Kostnaden för insatser enligt LSS har följt en ökande trend under perioden. Den totala kostnadsökningen mellan 2017 till 2021 motsvarar 3,7 procent, vilket korresponderar med 270 kronor per invånare. Bakom ökningen ligger ökade kostnader inom LSS boende och övriga insatser.

Kostnaden för omsorg till personer med funktionsnedsättning har ökat med 1,6 procent under den totala mätperioden. Ökningen under perioden drevs främst av ökade kostnader för insatser enligt LSS. Vi noterar dock att kostnaderna för insatser enligt SoL samtidigt minskade med 16,8 procent.

Andelen invånare i åldern 0-64 år med funktionsnedsättning som har hemtjänst i Krokoms kommun är lägre än i samtliga jämförelsegrupper, men de med särskilt boende i kommunen ligger i nivå med länet och kommungruppen samt är på en lägre nivå än övriga jämförelsegrupper.

Individ- och familjeomsorg

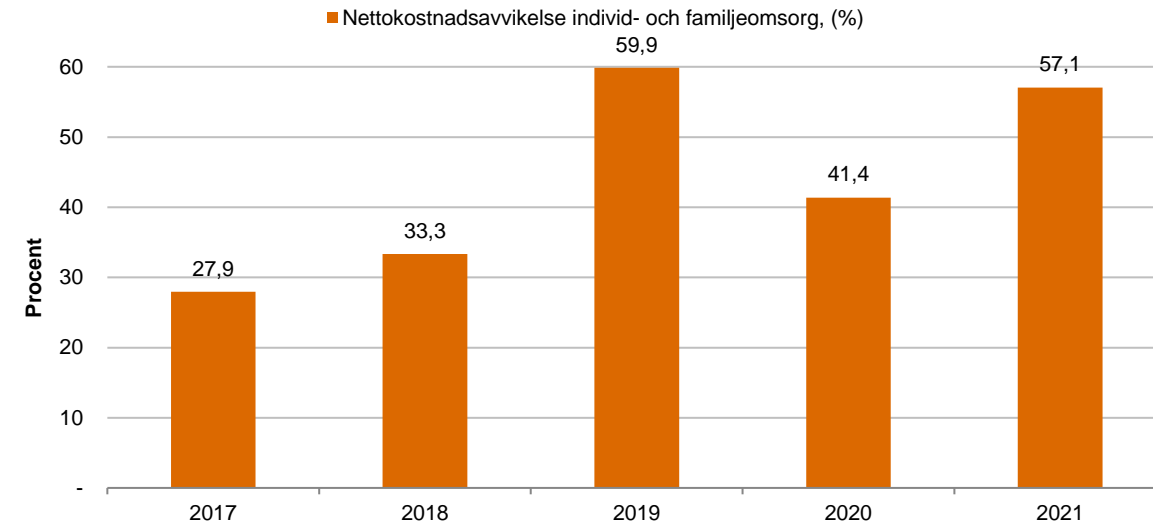
Nettokostnadsavvikelse, individ- och familjeomsorg

2017–2021, procent

Krokoms kommun bedriver individ- och familjeomsorgen till en kostnad som överstiger förväntad nivå med 57,1 procent. Skillnaden motsvarar 25,1 miljoner kronor.

Förklaringen till avvikelserna mot förväntad kostnad kan bero på:

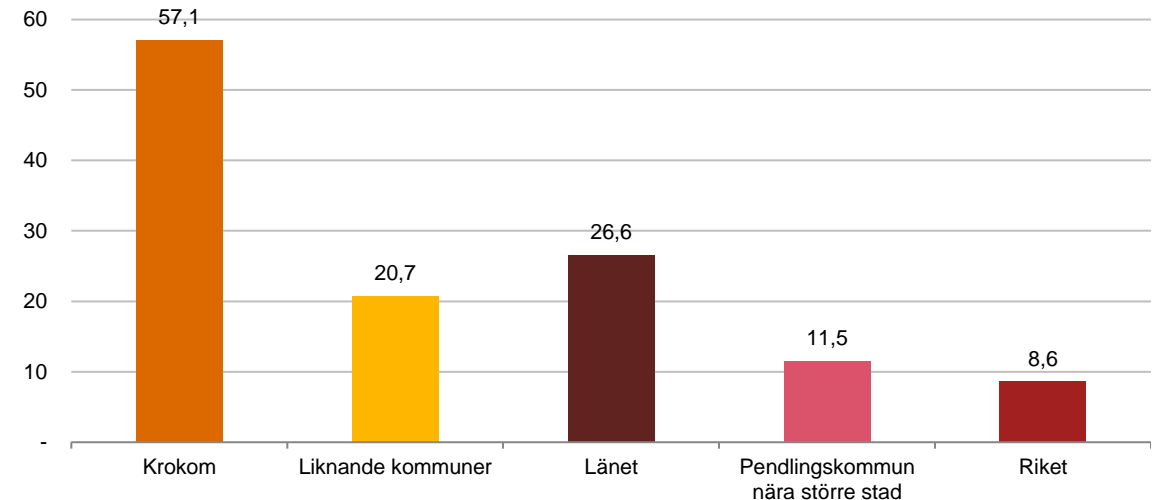
- Högre volym
- Högre styckkostnad
- Kombination av båda

2021 i jämförelse, procent

Av jämförelsegrupperna redovisar Krokoms kommun den klart största nivån av nettokostnadsavvikelse av kommunerna.

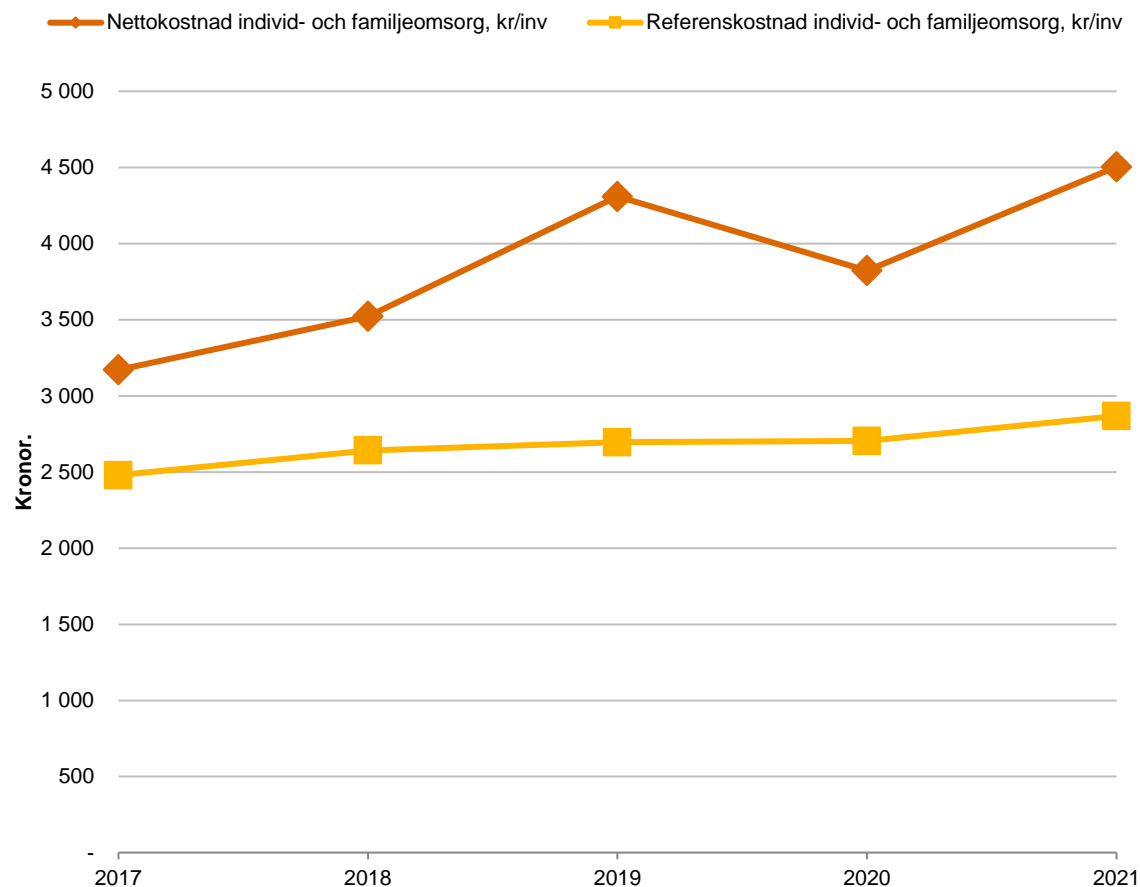
Skillnaden gentemot liknande kommuner uppgår till 36,4 procentenheter.

Nettokostnad och referenskostnad, individ- och familjeomsorg

2017–2021, kronor per invånare

Krokoms kommuns nettokostnad för individ- och familjeomsorg har överstigit referenskostnaden under hela mätperioden.

Nettokostnaden ökade med 1 333 kronor, motsvarande 42,0 procent under perioden, medan referenskostnaden ökade med 15,7 procent, motsvarande 389 kronor. Denna utveckling har medfört en förstärkt nettokostnadsavvikelse.

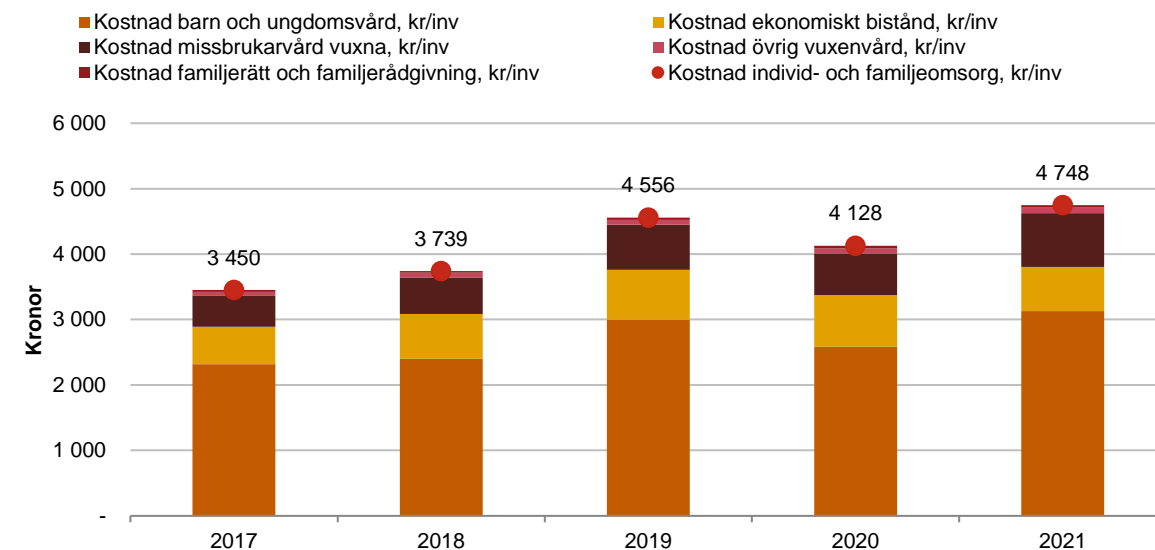
Positiva eller negativa nettokostnadsavvikelser som uppgår till över 5 procent bör inte övertolkas då det finns en naturlig variation. Vår uppfattning är att verksamheter som konsekvent har markant positiv eller negativ nettokostnadsavvikelse fordrar närmare analys om bakomliggande orsaker. Om trenden med stora positiva nettokostnadsavvikelser fortsätter inom IFO verksamheten kan en mer fördjupad analys vara aktuell.

Individ- och familjeomsorg, delarna

2017–2021, kronor per invånare

Kostnaderna för verksamhetsområdet ökade med totalt 37,7 procent under perioden 2017 till 2021, vilket berodde på ökade kostnader av samtliga delposter.

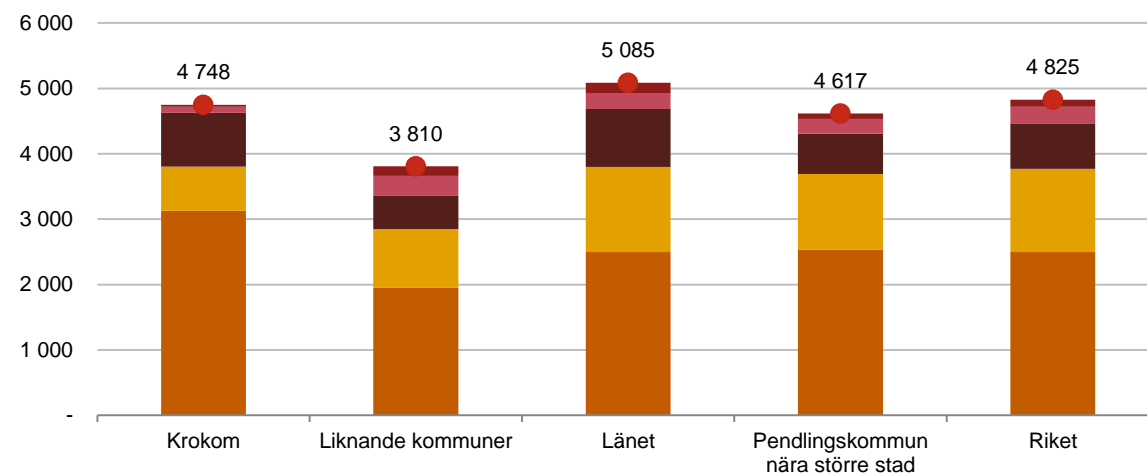
Kostnaden för barn och ungdomsvård ökade med 35,0 procent under perioden, liksom kostnaden för missbrukarvård ökade med 69,8 procent.

2021 i jämförelse, kronor per invånare

Krokoms kommun redovisar en kostnad som ligger på en nivå som är i linje med jämförelsegrupperna.

I förhållande till liknande kommuner har Krokoms en högre kostnad för samtliga delposter som utgör totalen utom kostnaderna för ekonomiskt bistånd samt familjerätt och familjerådgivning som har en lägre kostnad i Krokoms.

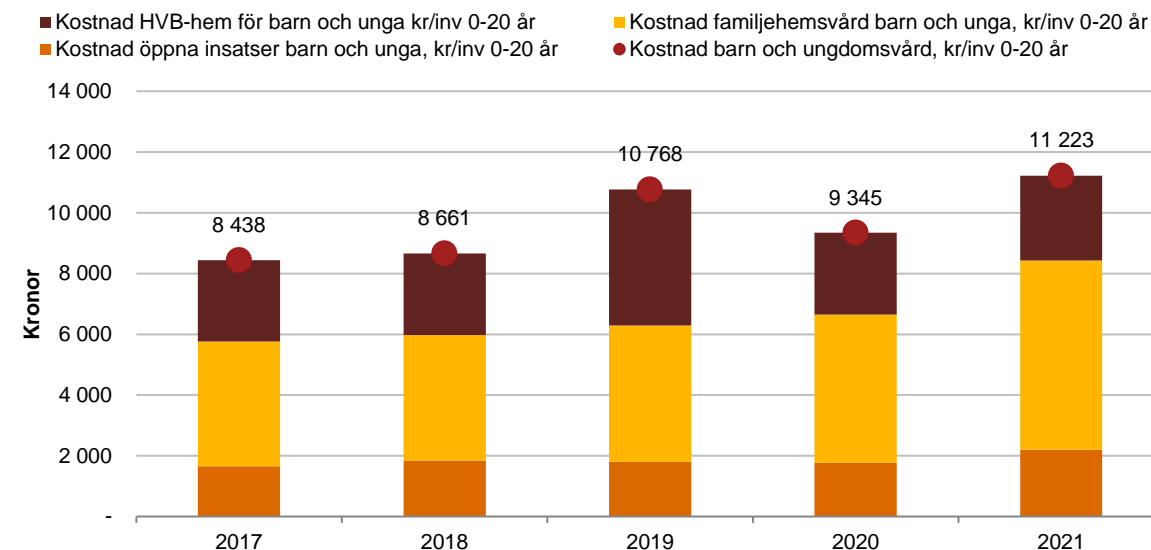
Barn- och ungdomsvård

2017–2021, kronor per invånare 0-20 år

Kostnaderna för barn och ungdomsvård har ökat under perioden. Totalt har kostnaderna ökat med 33,0 procent per invånare i åldern 0-20 år.

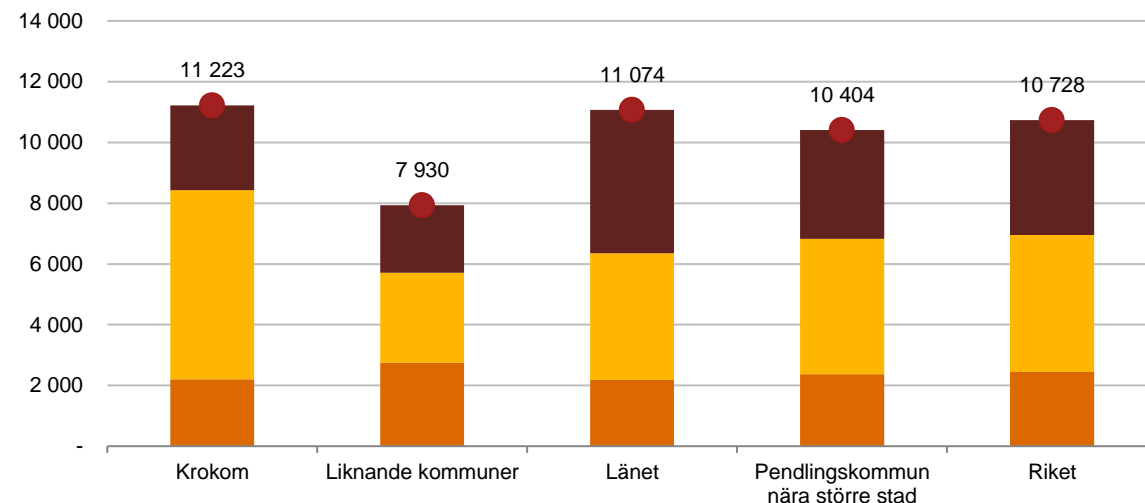
Vid en nedbrytning av kostnaderna för barn och ungdomsvården på delverksamheter kan det konstateras att kostnaderna har ökat inom samtliga delposter. Noterbart är att kostnaden för familjehemsvård förklarar över 75 procent av den totala ökningen då de kostnaderna ökat med 2 118 kronor per invånare i åldern 0-20 år.

2021 i jämförelse, kronor per invånare 0-20 år

Krokoms kommun redovisar en kostnad som är högre än för samtliga jämförelsegrupper.

Kommunen har totalt 41,5 procent högre kostnad för barn och ungdomsvård relativt liknande kommuner, motsvarande 3 293 kronor per invånare i åldern 0-20 år. För delposterna har Krokoms kommun högst kostnader för familjehemsvård, men relativt låga kostnader i de andra områdena relativt jämförelsegrupperna.

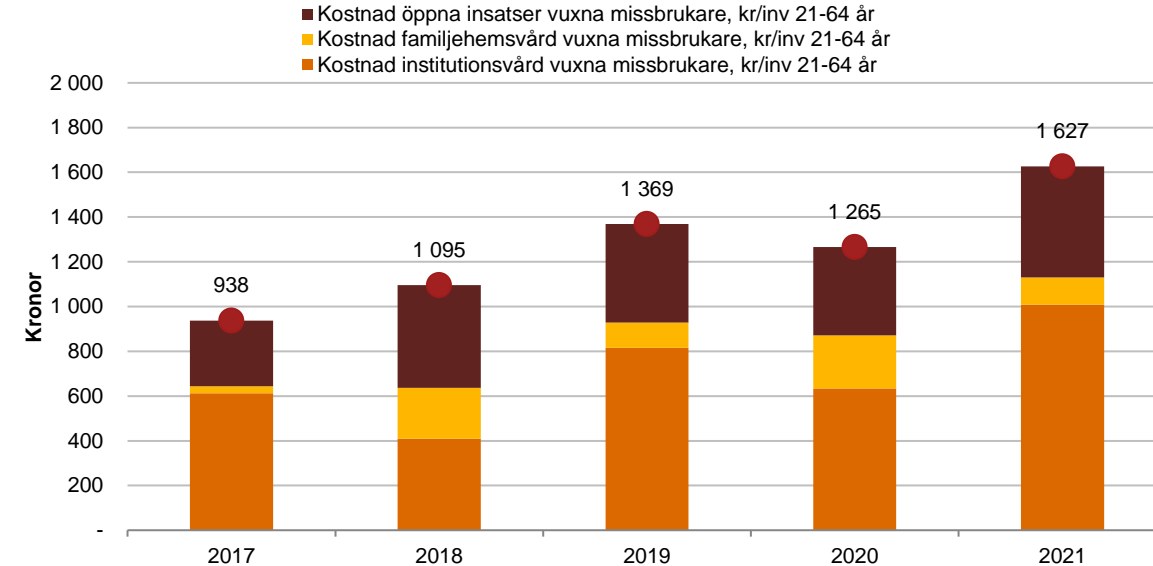

Missbrukarvård för vuxna

2017–2021, kronor per invånare 21-64 år

Kommunens totala kostnader för missbrukarvården för vuxna har ökat över mätperioden med 73,5 procent per invånare i åldern 21-64 år, motsvarande 689 kronor.

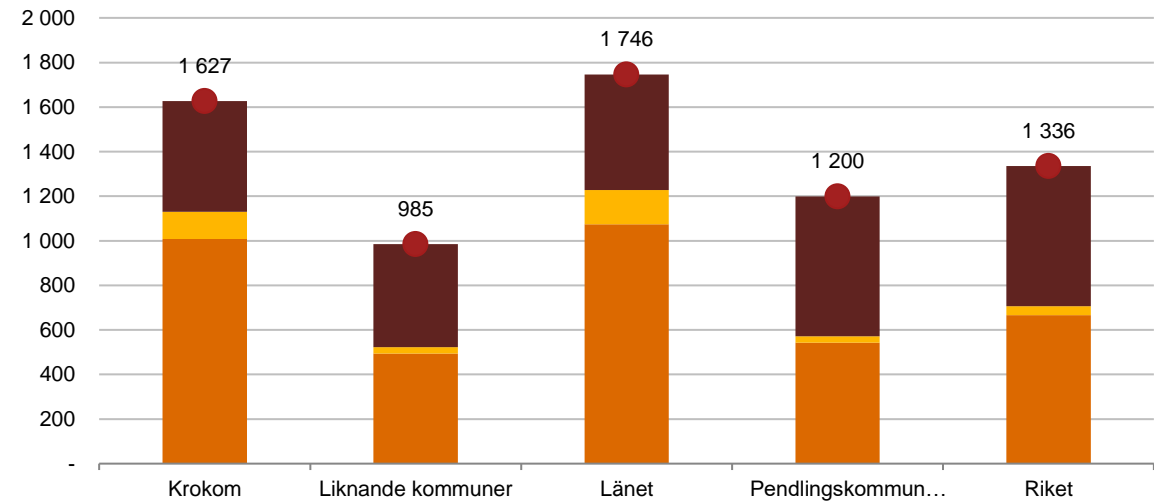
Den totala kostnadsökningen förklaras främst av ökade kostnader inom institutionsvården samt öppna insatser. Vi noterar samtidigt att kostnaden för familjehemsvården har ökat med närmare 300 procent, men att den nominella nivån i kronor är så låg att det inte förklarar kostnadsökningen.

2021 i jämförelse, kronor per invånare 21-64 år

Krokoms kommun redovisar en kostnad som är högre än samtliga jämförelsegrupper med undantag för genomsnittsnivån i länet.

I jämförelse med liknande kommuner är Krokoms totala kostnader 642 kronor högre. Krokoms redovisar näst högst belopp på alla delposter utom öppna insatser.

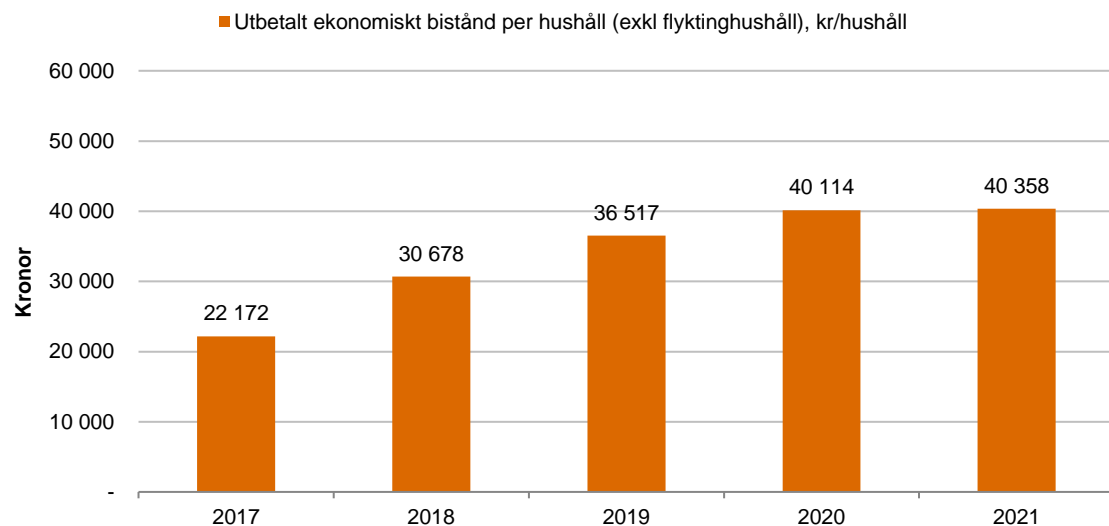
Ekonomiskt bistånd

2017–2021, utbetalt per hushåll

Utbetalt ekonomiskt bistånd per hushåll ökade med 18 186 kronor per hushåll från år 2017 till 2021, motsvarande 82,0 procent.

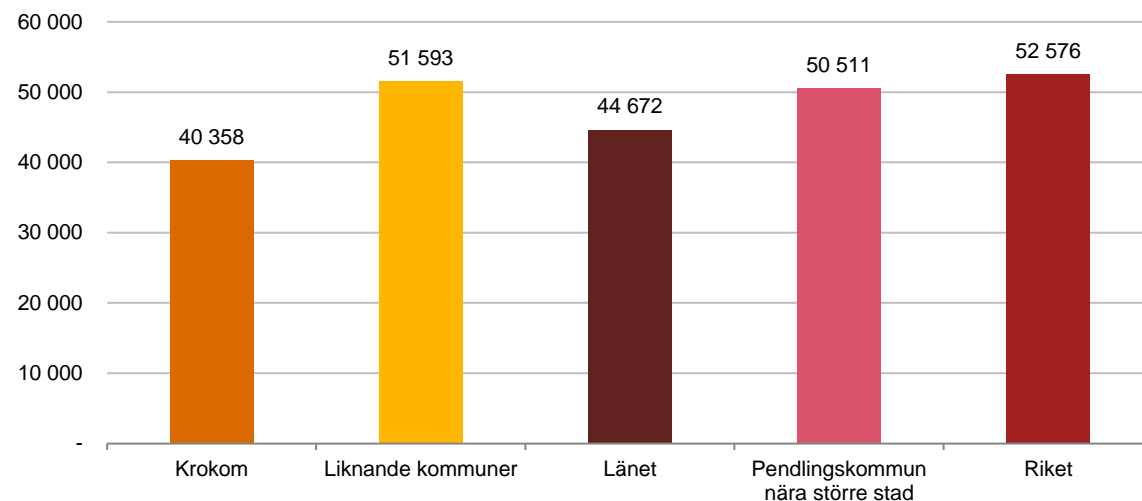
Kostnaden per utbetalt bistånd är avhängigt hushållens storlek.

2021 i jämförelse, utbetalt per hushåll

Den genomsnittliga utbetalningen av ekonomiskt bistånd per hushåll är lägre i Krokoms kommun än i samtliga jämförelsegrupper.

Skillnaden mot liknande kommuner uppgår till 11 235 kronor per hushåll, motsvarande 21,8 procent.

Ekonomiskt bistånd

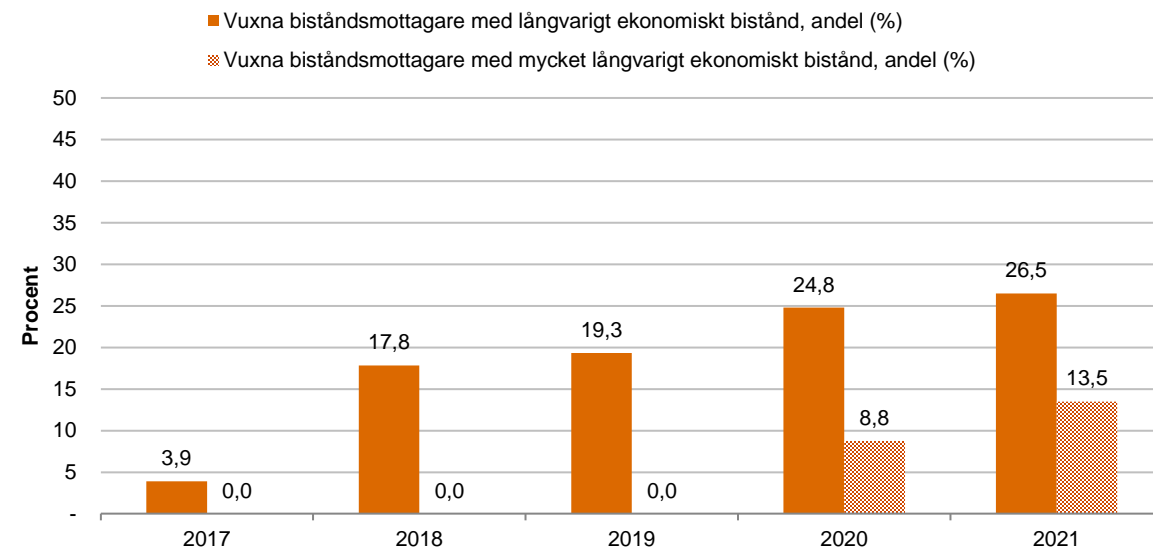
2017–2021, andel hushåll uppdelat per bilståndslängd

Något som påverkar utbetalningarna är hur länge hushållen erhåller bistånd.

Andelen som långvarigt eller mycket långvarigt* uppburit ekonomiskt bistånd ökade mellan år 2017 och 2021.

Data rörande mycket långvarigt bistånd saknas för åren 2017 till 2019.

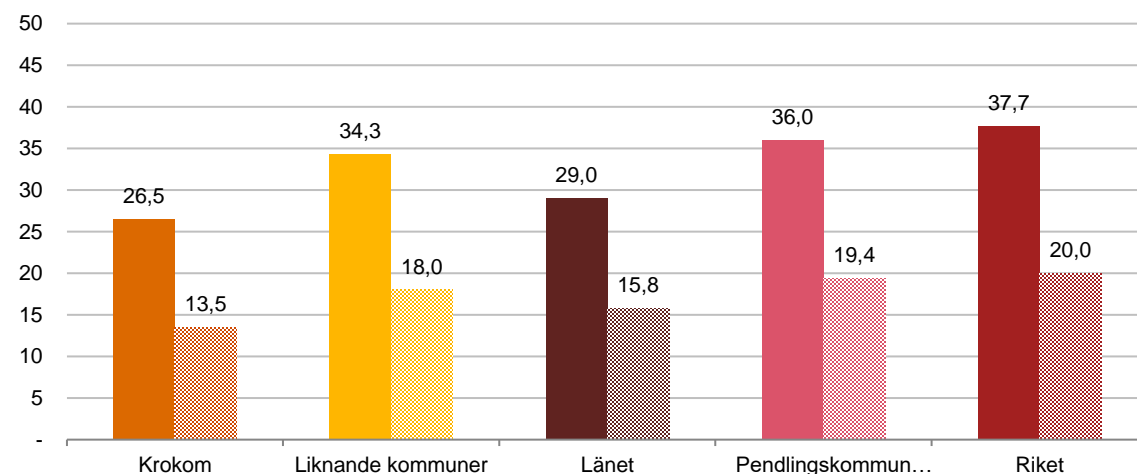
*) Nyckeltalen tas fram genom att dividera antalet vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd respektive långvarigt ekonomiskt under året med antalet vuxna biståndsmottagare under året. Långvarigt bistånd avser personer som har fått ekonomiskt bistånd beviljat i den aktuella kommunen i minst 10-12 månader under året. Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd.

2021 i jämförelse, andel hushåll uppdelat per bilståndslängd

Andelen som uppburit långvarigt eller mycket långvarigt ekonomiskt bistånd i Krokoms kommun ligger på en lägre nivå i förhållande till jämförelsegrupperna.

I förhållande till liknande kommuner är skillnaden 4,5 procentenheter samt 7,9 procentenheter för långvarigt respektive mycket långvarigt uppburit ekonomiskt bistånd.

Sammanfattning individ- och familjeomsorg

Krokoms kommun bedriver individ- och familjeomsorgen till en högre kostnad än vad som förväntas utifrån kommunens struktur och genomsnittlig ambition och effektivitet med 57,1 procent. Sammantaget uppgår avvikelser till 25,1 miljoner kronor.

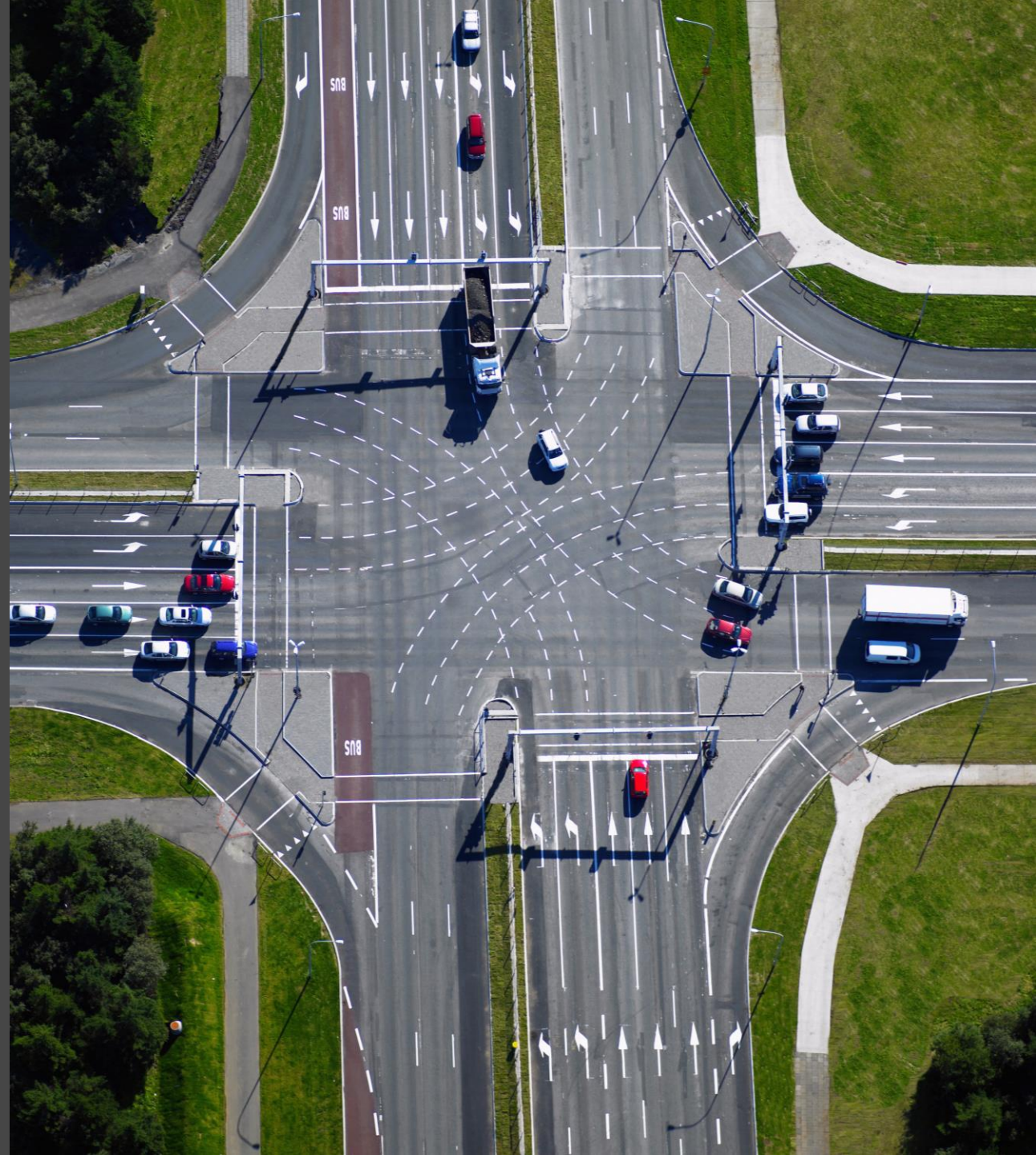
Av jämförelsegrupperna redovisar Krokoms kommun den klart största nivån av nettokostnadsavvikelse av kommunerna. Skillnaden gentemot liknande kommuner uppgår till 36,4 procentenheter. I förhållande till liknande kommuner har Krokoms kommun en högre kostnad för samtliga delposter som utgör totalen för individ- och familjeomsorg utom kostnaderna för ekonomiskt bistånd samt familjerätt och familjerådgivning som har en lägre kostnad i Krokoms kommun.

Kostnaderna för barn och ungdomsvård ökade med 33,0 procent per invånare i åldern 0-20 år medan kostnaderna för missbrukarvården för vuxna ökade med 73,5 procent per invånare i åldern 21-64 år under mätperioden.

Därutöver kan vi konstatera att andelen som uppburit långvarigt eller mycket långvarigt ekonomiskt bistånd i Krokoms kommun ligger på en lägre nivå i förhållande till jämförelsegrupperna, men ökade mellan år 2017 och 2021.

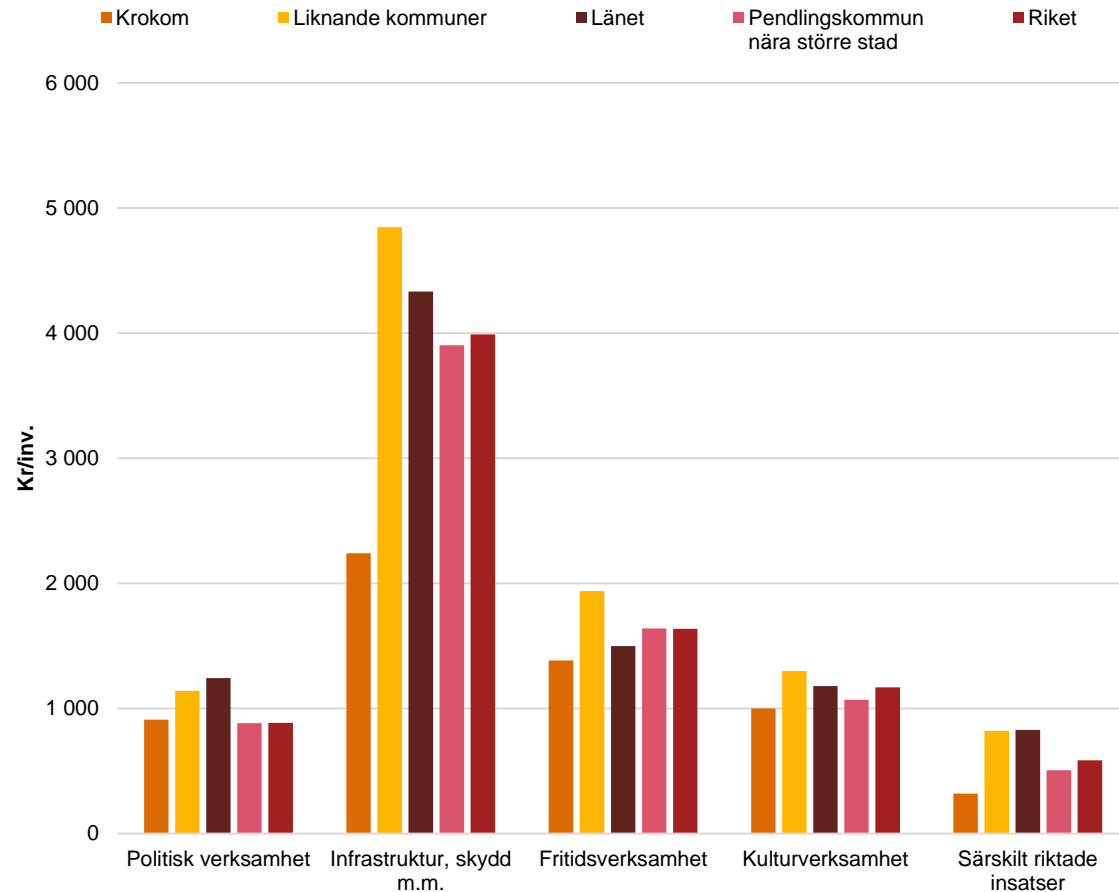
Övrig verksamhet

Övrig verksamhet

2021 i jämförelse, kronor per invånare

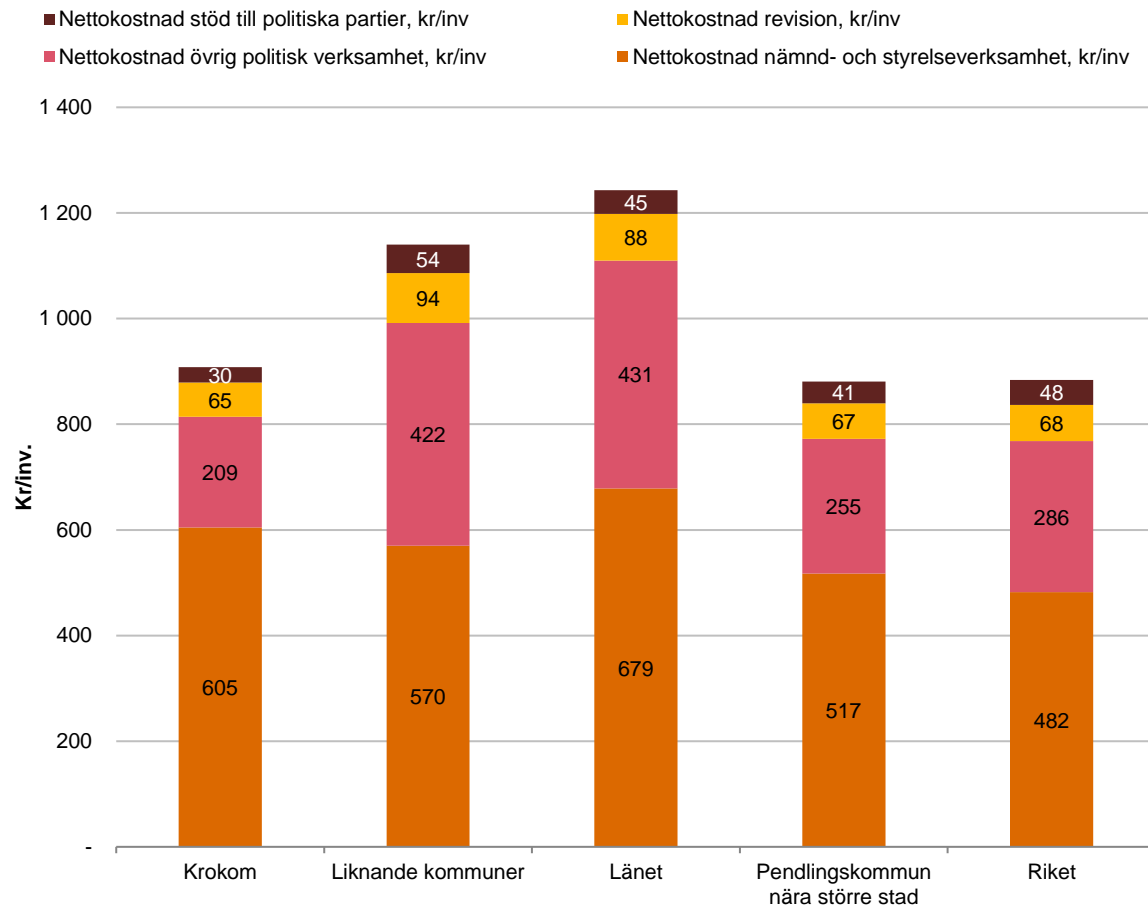
Vi noterar att Krokoms kommuns kostnader för samtliga delområden av övrig verksamhet är på en lägre nivå än i samtliga jämförelsegrupper utom politisk verksamhet där Krokoms kostnader överstiger riksgenomsnittet.

Krokoms kostnader för infrastruktur, skydd m.m. avviker avsevärt från jämförelsegrupperna. Detsamma gäller för särskilt riktade insatser.

Politisk verksamhet

2021 i jämförelse, kronor per invånare

I jämförelse med liknande kommuner har Krokoms kommun lägre totala kostnader för samtliga delposter hänförliga till den politiska verksamheten utom nämnd- och styrelseverksamhet där Krokoms kostnader är näst högst efter genomsnittet i länet.

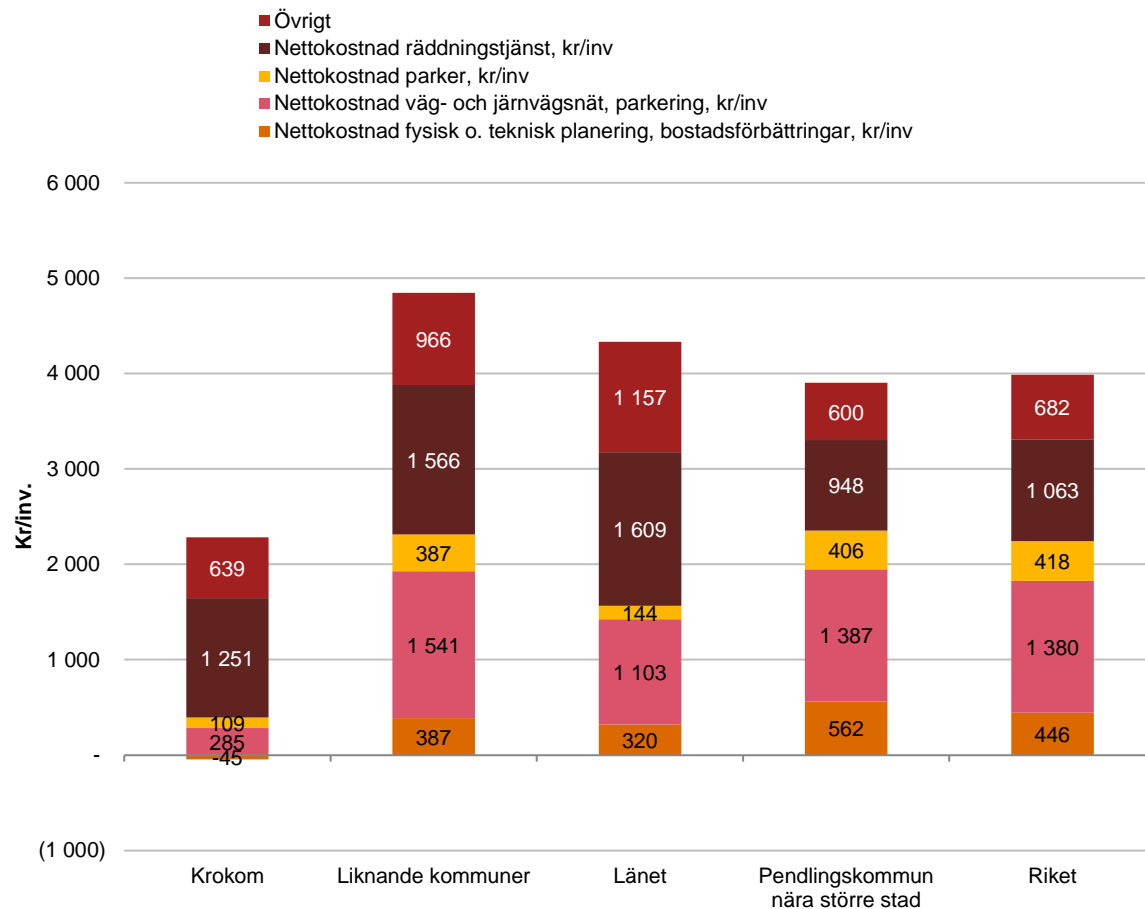
Under övrig politisk verksamhet redovisas:

- administration som är direkt knuten till kommunens politiska ledningsfunktion, exempelvis politiska sekreterare och nämndsekreterare,
- allmänna val,
- borgerliga förrättningar,
- taxering,
- vissa medlemsavgifter,
- samt överförmyndarverksamhet och gode män för personer över 18 år (ej ensamkommande och ej under 18 år).

Infrastruktur och skydd

2021 i jämförelse, kronor per invånare

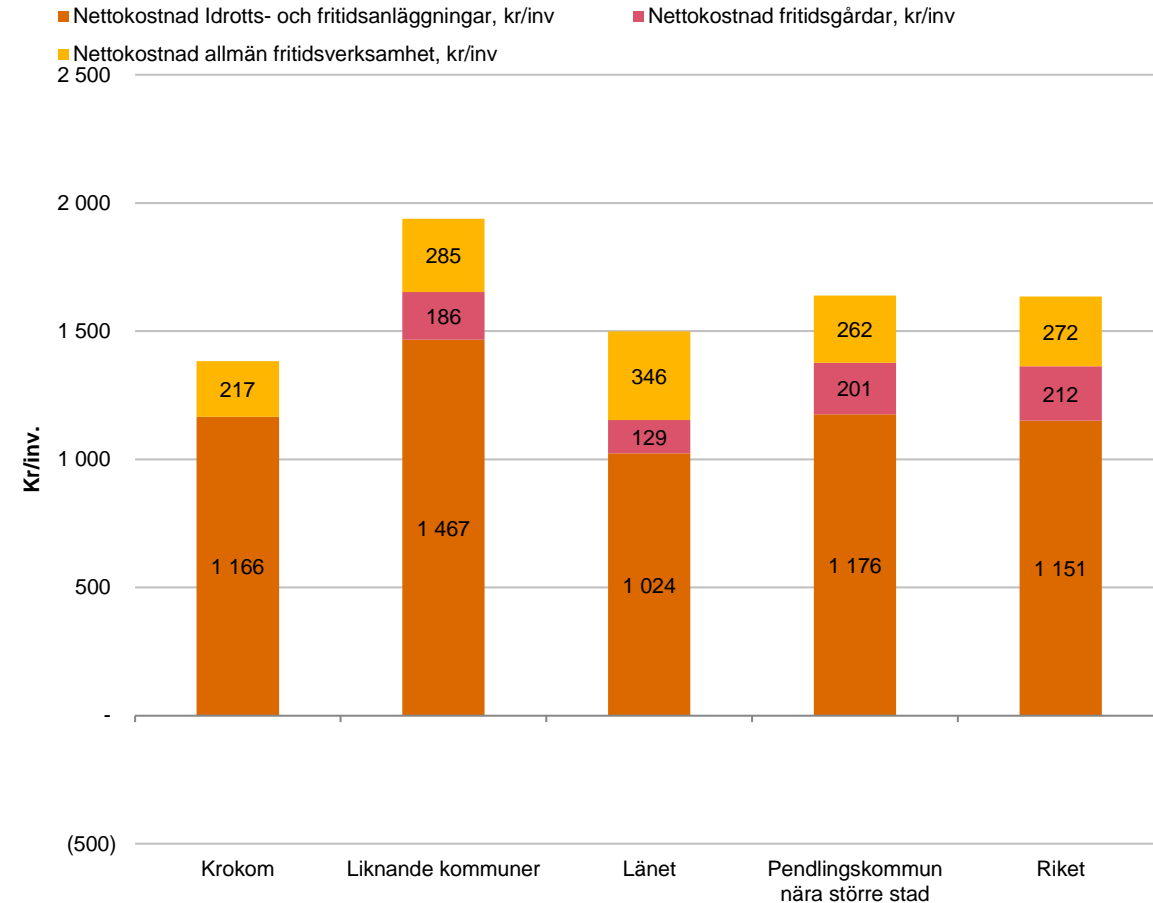
Kommunen har betydligt lägre kostnader för infrastruktur och skydd än samtliga jämförelsegrupper.

Vi noterar att Krokoms kommun har kostnader för räddningstjänst som överstiger kommungruppens och riksgenomsnittet, men är på en lägre nivå än i liknande kommuner och länet. Ett liknande mönster kan skönjas under posten övrigt, men där riksgenomsnittet istället är högre än i Krokoms kommun.

Under övrigt ska kommunen redovisa:

- Näringslivsfrämjande åtgärder
- Konsument- och energirådgivning
- Turistverksamhet
- Miljö- och hälsoskydd, myndighetsutövning
- Miljö, hälsa och hållbar utveckling
- Alkoholtillstånd m.m.
- Totalförsvaret och samhällsskydd

2021 i jämförelse, kronor per invånare

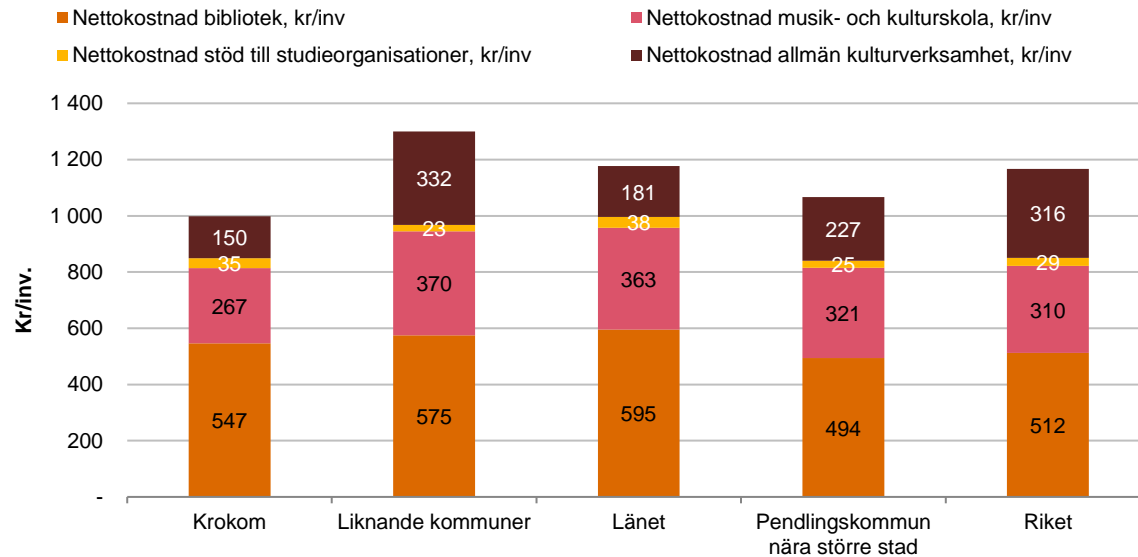
Totalt sett redovisar kommunen kostnader för verksamhetsområdet Fritid som är lägre jämfört med samtliga jämförelsegrupper.

Krokoms kommun har låga kostnader för allmän fritidsverksamhet men medelhöga kostnader för idrotts- och fritidsanläggningar.

2021 i jämförelse, kronor per invånare

Kommunen redovisar kostnader för kulturverksamheten som är på en lägre nivå än i samtliga jämförelsegrupper.

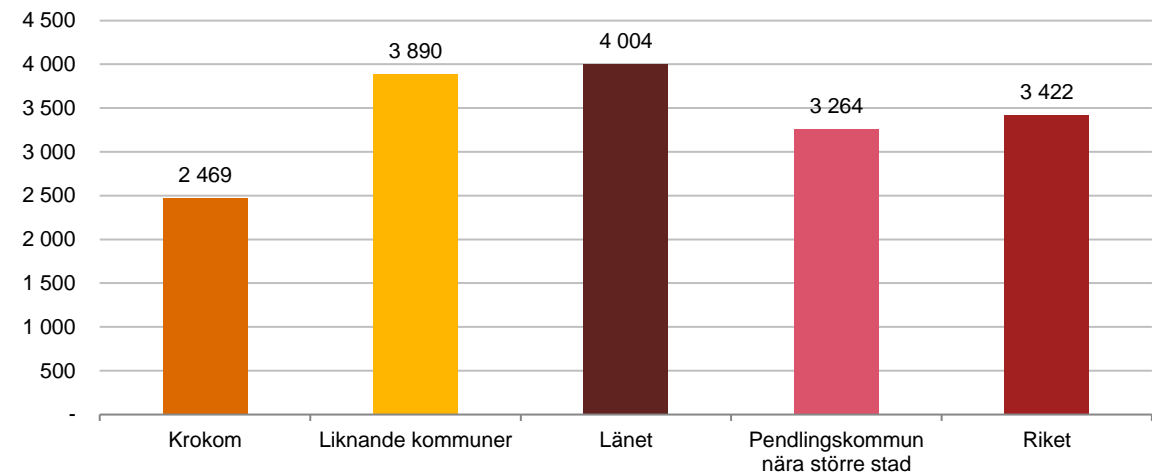
Endast kommunens kostnader för stöd till studieorganisationer samt bibliotek är på liknande nivåer som jämförelsegrupperna.

2021 i jämförelse, musik- och kulturskola kronor per invånare 7-15 år

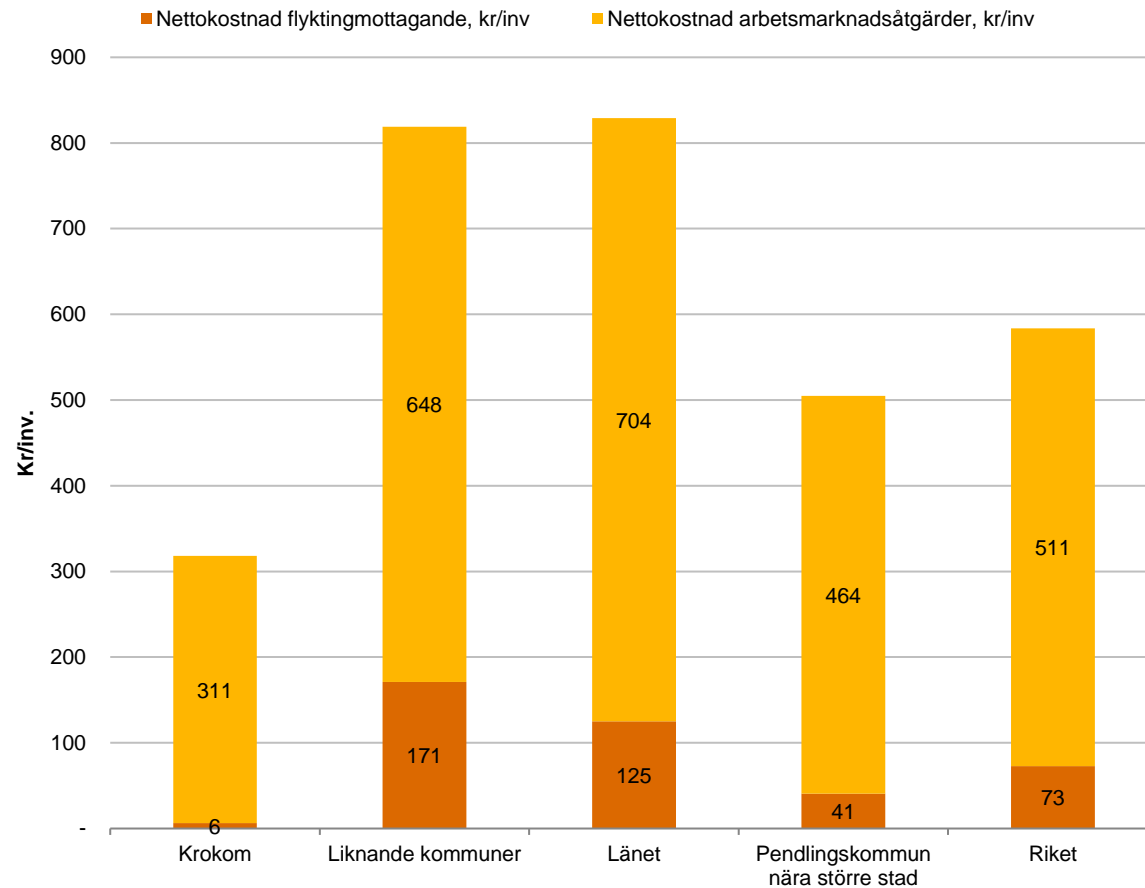
När det gäller kostnaderna för musik- och kulturskola utslaget på antalet barn i åldern 7 till 15 år redovisar Krokoms kommun betydligt lägre kostnader än samtliga jämförelsegrupper. Krokoms kostnad är 36,5 procent lägre än i liknande kommuner, motsvarande 1 422 kronor per invånare i åldern 7-15 år.

Observera att kostnadsdefinitionen är brutto, varför skillnader i avgiftsfinansieringsgraden inte kan förklara skillnaden.

Särskilt riktade insatser

2021 i jämförelse, kronor per invånare

Totalt sett redovisar kommunen kostnader för verksamhetsområdet som är lägre jämfört med samtliga jämförelsegrupper.

I förhållande till jämförelsegrupperna har Krokoms lägsta kostnader för både flyktingmottagande och arbetsmarknadsåtgärder.

Sammanfattning övrig verksamhet

Krokoms kommun bedriver övrig verksamhet till en kostnad som sammantaget understiger genomsnittet med 37,0 miljoner kronor.

Kommunen har låga kostnader inom samtliga delområden utom politisk verksamhet.

För den politiska verksamheten är det framför allt inom nämnd- och styrelseverksamhet som Krokoms redovisar en aningen högre kostnad.

Inom infrastruktur och skydd har kommunen betydligt lägre kostnader för räddningstjänst som överstiger kommungruppens och riksgenomsnittet, men är på en lägre nivå än i liknande kommuner och länet. Ett liknande mönster kan skönjas under posten övrigt, men där riksgenomsnittet istället är högre än i Krokoms.

För kultur och fritid har Krokoms kostnader för kulturverksamheten som är på en lägre nivå än i samtliga jämförelsegrupper. Endast kommunens kostnader för stöd till studieorganisationer samt bibliotek är på liknande nivåer som jämförelsegrupperna.

Avseende de särskilt riktade insatserna redovisar Krokoms kostnader för verksamhetsområdet som är lägre jämfört med samtliga jämförelsegrupper. I förhållande till jämförelsegrupperna har Krokoms lägsta kostnader för både flyktingmottagande och arbetsmarknadsåtgärder.

Verksamhet	Miljoner kronor
Politisk verksamhet	0,4
Infrastruktur och skydd	-26,9
Fritid	-3,9
Kultur	-2,6
Särskilt riktade insatser	-4,1
SUMMA	-37,0

Sammanfattning

Sammanfattning

- Kommunen har valt en högre skattesats än genomsnittet och kan således välja att ligga över referenskostnaden.
- Kommunen bedriver kärnverksamheten till en kostnad som överstiger förväntad nivå med 81,6 miljoner kronor. Mellan de kommunala kärnverksamheterna prioriteras individ- och familjeomsorgen, fritidshem, äldreomsorgen och grundskolan framom förskolan, gymnasieskolan och LSS-verksamheten.
- Bland de övriga verksamheterna prioriterar kommunen politisk verksamhet och kultur framom infrastruktur och skydd samt särskilt riktade insatser.
- Kommunen bör säkerställa att fördelningen inom kärnverksamheten och den i relation till övriga verksamheter speglar den politiska viljan.
- En stor del av kommunens kostnader följer utvecklingen i olika åldersgrupper.
 - Om tilldelningen av resurser inte följer målgruppen leder det indirekt till ökade eller minskade resurser per brukare/elev etc.
 - Denna förändring blir då inte föremål den politiska prioriteringen
 - Kommunen bör säkerställa att budgettilldelningen följer utvecklingen av målgruppen där det är lämpligt

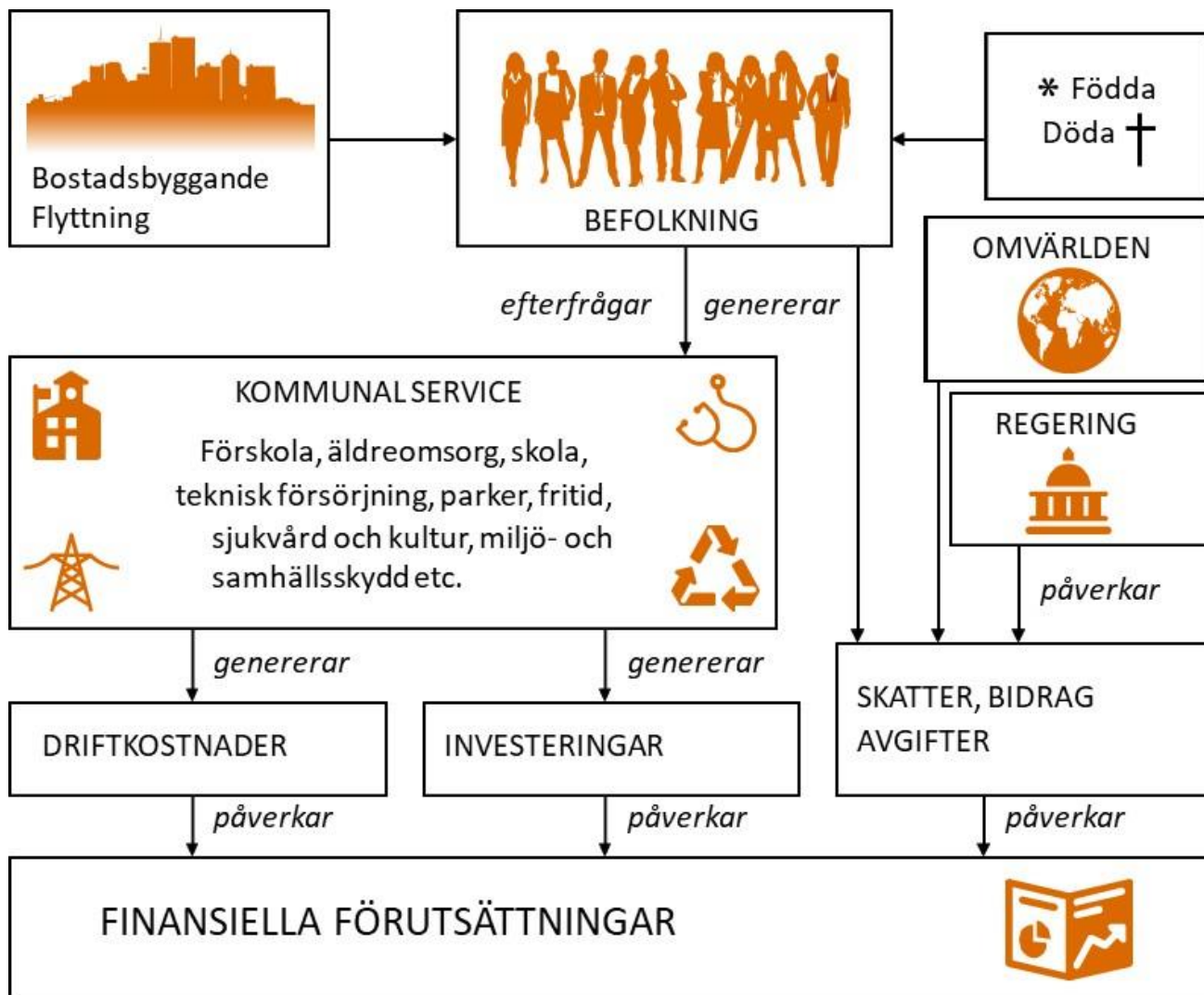
Långsiktig finansiell analys

I detta kapitel presenteras en långsiktig finansiell analys med framräkning av effektiviseringsbehovet fram till år 2037. Kommunens ekonomiska förutsättningar analyseras ur ett framtidsperspektiv med utgångspunkt i nuläget.

Inledning

PwC:s modell för strategisk ekonomisk planering

Allmänt om långsiktig finansiell analys

Analysen är inte en prognos, det är snarare kalkyler för olika alternativa scenarier och handlingsalternativ som ger underlag för planering och beslutsfattande. Analysen tar inte med eventuella ambitionsförändringar.

En långsiktig finansiell analys syftar till att ge en oberoende och objektiv bild av en kommuns ekonomiska förutsättningar till och med så långt kommunens befolkningsprognos sträcker sig. Modellen beaktar konsekvenserna av de investeringar som krävs för att hantera befolkningsförändringen eller de förändrade ambitionerna.

Resultatet av beräkningen visar vilket effektiviseringstryck, alternativt skatteökningstryck eller omprioriteringsbehov som behövs för att få en hållbar ekonomi på lång sikt. Vi genomför även en känslighetsanalys utifrån en alternativ befolkningsprognos samt förändrad resultatnivå.

PwC:s modell för strategisk ekonomisk planering

Analys av kommunens driftsekonomi

Modellen tar sin utgångspunkt i kommunens befolkningsprognos. I modellen låter vi de olika verksamheterna följa utvecklingen i relevanta åldersgrupper genom en demografisk framskrivning. Genom denna beräkning kan vi utläsa det underliggande kostnadstrycket totalt samt vilka verksamheter som eventuellt behöver mer eller mindre resurser.

Det framtida kostnadstrycket ställs mot framtida intäkter från skatter, statsbidrag och utjämning. Beräkningen utgår från Sveriges Kommuner och Regioners senaste konjunkturbedömning och kommunspezifika uppgifter såsom befolkningsprognos och skattesats. Resultat av denna del visar skillnaden mellan kommunens framtida kostnader och intäkter och effektiviseringskrav utifrån antaget resultatmål.

Investeringsvolym

PwC har faciliterat en investeringsworkshop där en långsiktig investeringsprognos har tagit fram för 2023-2037. Vi har även beräknat demografiskt betingade investeringar, det vill säga investeringar i verksamhetslokaler som föranleds av volymutvecklingen enligt befolkningsprognosen.

Utöver nyinvesteringar i verksamhetslokaler utifrån volymutvecklingen har vi beräknat en basnivå för reinvesteringar. Denna basnivå beräknas utifrån avskrivningar samt 1 procent av skatter och bidrag. De demografiskt betingade investeringarna jämförs med kommunens investeringsprognos.

Finansiering

Den investeringsvolym som ligger i kommunens investeringsprognos går in i kalkylen och påverkar avskrivningar, upplåning och räntekostnader (investeringar i egen regi).

Känslighetskalkyler

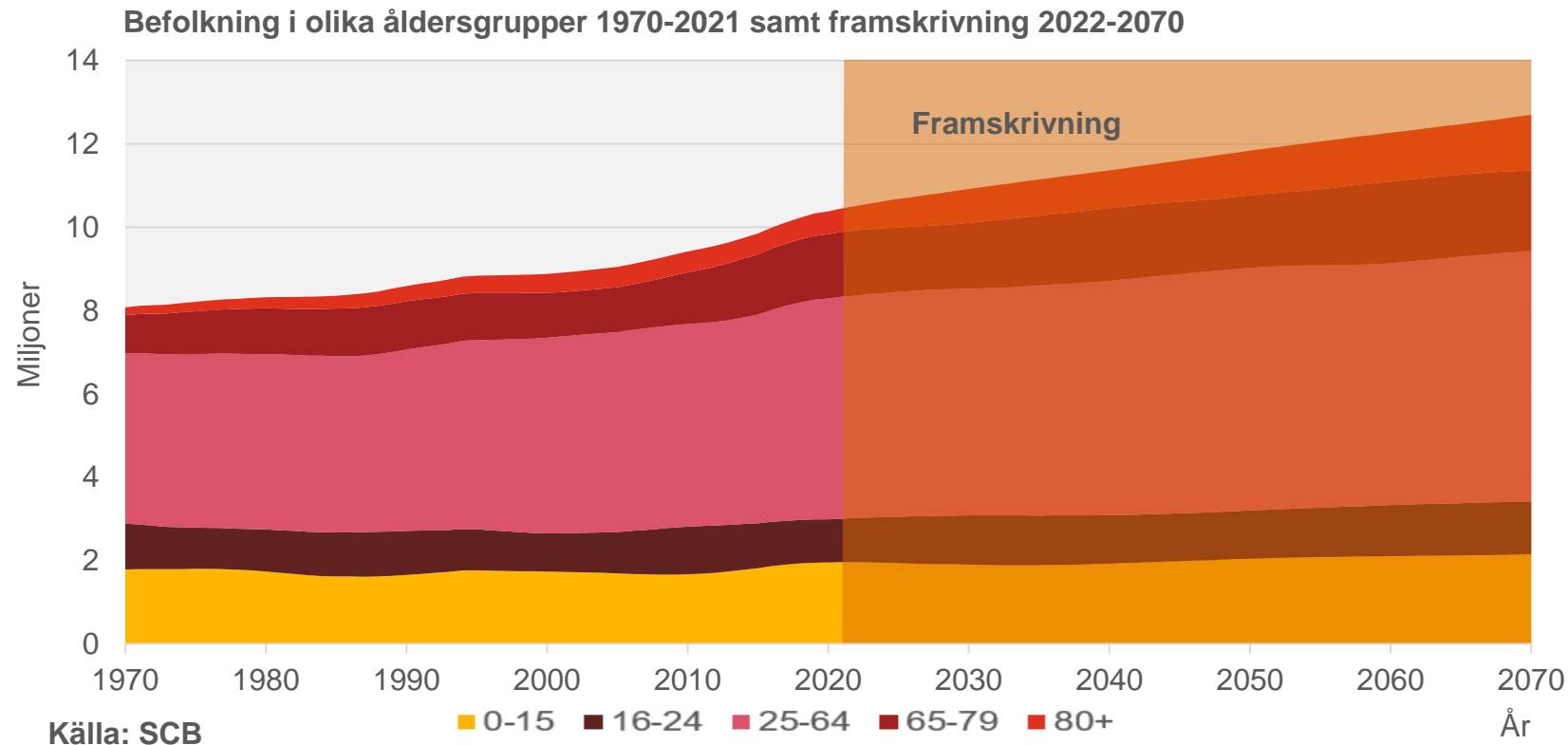
I känslighetsanalysen görs en beräkning utifrån en alternativ befolkningsprognos. Investeringsprognosen har justerats baserat på dessa justerande antaganden. De effekter som utvärderas är effektiviseringskrav i procent och skattekrönor, finansiering av investeringar från finansieringsverksamheten och den löpande verksamheten, lån i banker och kreditinstitut, soliditet inklusive pensionsåtagande samt självfinansieringsgrad. Det görs även en redovisning av hur en annan resultatnivå påverkar nyckeltalen.

Samhällsekonomiska förutsättningar

Befolkningsframskrivning

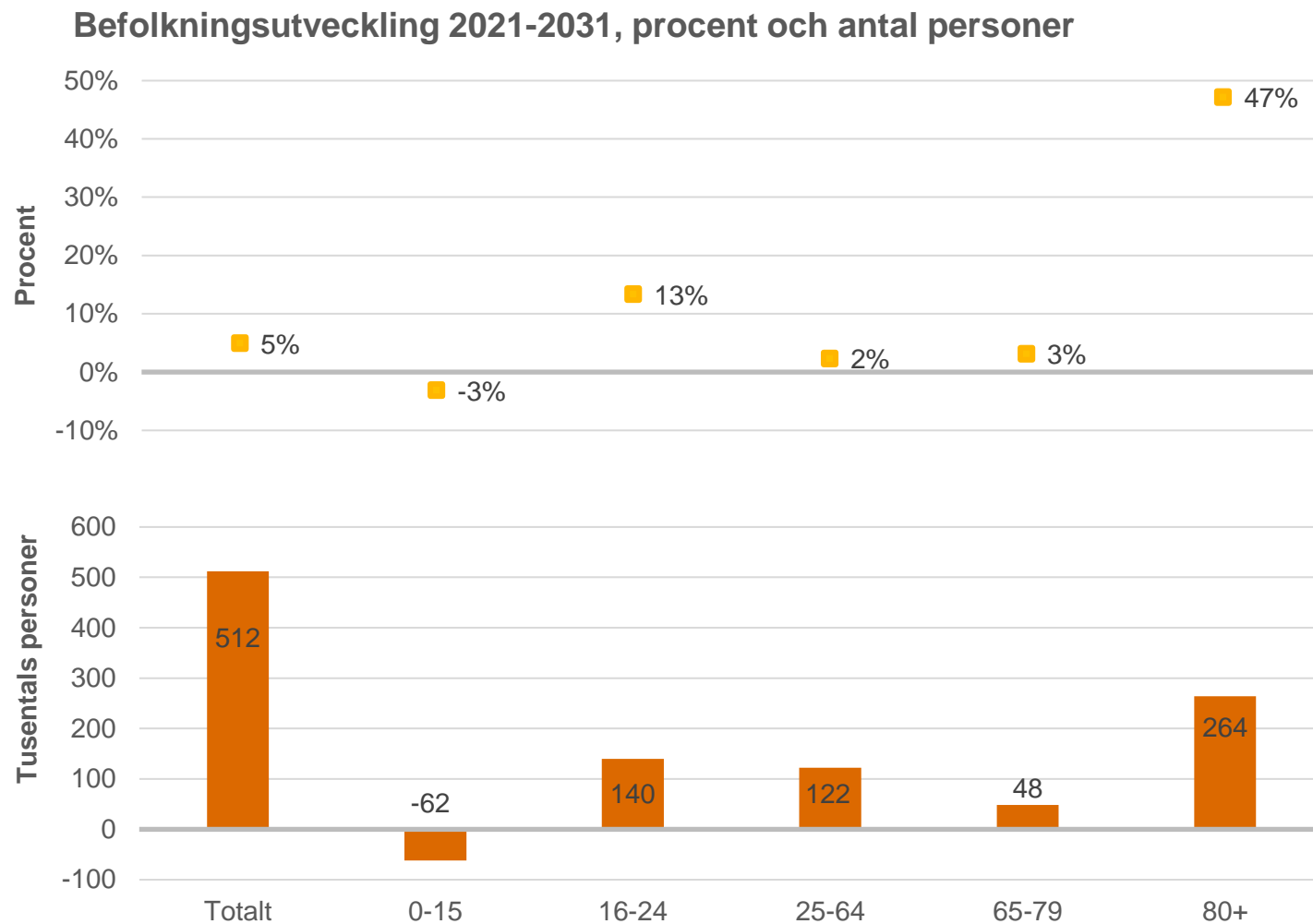
De närmaste 10 åren beräknas befolkningen att fortsatt öka, men i en långsammare takt.

I framskrivningen antas bl.a. en fortsatt ökande livslängd. År 2021 är 5 procent av befolkningen 80-år och äldre. År 2070 beräknas att 10 procent av befolkningen är i dessa åldrar. Barnafödandet antas minska de närmaste åren för att sedan öka och år 2028 vara på en något högre nivå än år 2021.

Befolkningsförändringar i riket

Den demografiska utvecklingen leder till en ökad andel äldre och en ökad försörjningskvot – allt fler ska försörjas!

Källa: SCB

Olika kommuner, olika utmaningar

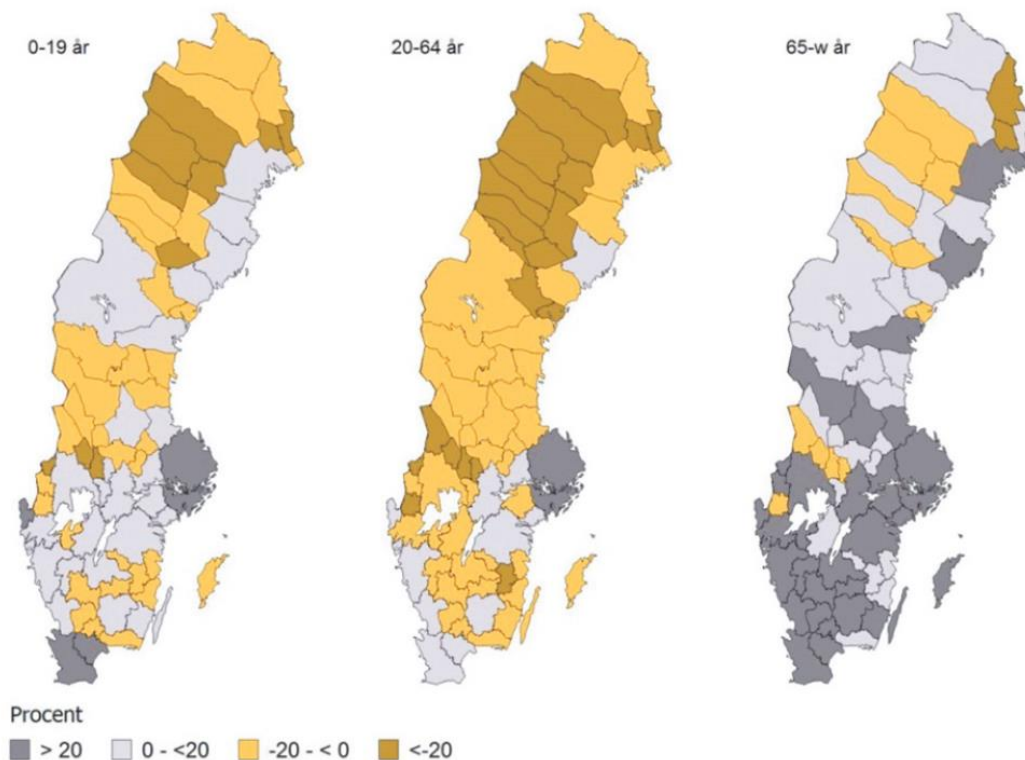
Tre olika typer av utmaningar

Kommuner i **tillväxtregioner** har att hantera en kraftig utbyggnad av den kommunala servicen vilket leder till stora investeringar i nya lokaler och anläggningar. De investeringar som görs idag belastar kommunens budget i många år framöver. Samtidigt som denna expansion finns det stor behov av upprustning av befintliga skolor och fritidsanläggningar.

Kommuner med **minskande folkmängd** har att hantera en minskad total efterfrågan tillsammans med en kraftig omfördelning mellan verksamheterna. Kommunens intäkter anpassar sig tämligen direkt till den mindre befolkningen. Kan inte kommunen anpassa verksamheten riskerar kommunen stora underskott alternativt skattehöjningar.

Kommuner med **relativt stabil folkmängd** kan ha liknande utmaningar i form av att befolkningens ålderssammansättning förändras, att man har stora behov av upprustning av befintliga anläggningar, att geografisk omflyttning av befolkningen sker.

Figur 2.8 Befolkningsförändring i procent efter åldersgrupper 2013–2040, FA-regioner

Källa: SCB, rAps.

Samhällsekonomin 2022-2026

Källa: Ekonomirapporten, december 2022, SKR

Konjunkturbedömning

Enligt SKR bedöms Riksbanken komma till bukt med inflationen under 2023 genom ytterligare ökning av styrräntan. Trots detta visar flertalet indikatorer på att Sverige står inför en svagare tillväxt framåt och 2023 sjunker sannolikt BNP. Bidragande till utvecklingen är högre finansieringskostnader och lägre orderingång. Därutöver minskar investeringarna, särskilt bostadsinvesteringarna, vilket förklarar BNP-minskningen 2023. Trots att BNP-tillväxten succesivt har saktat in har det ännu inte fått stort genomslag på arbetsmarknaden. Under 2023 kommer dock arbetade timmar att minska, mest till följd av mindre övertid och färre arbetade timmar för de som saknar tillsvidareanställning. Bristen på arbetskraft med viss kompetens kan dock leda till att vissa företag väljer att behålla personal med förhoppning att efterfrågan åter ska stärkas. Detta kan fördröja nedgången i sysselsättningen.

De höjda garantipensionerna har drivit ökningen av det nominella skatteunderlaget, kombinerat med en hög utveckling av lönesumman samt ökat prisbasbelopp, under 2022. Under 2023 förväntas en svagare utveckling av lönesumman, drivet av en inbromsning av arbetade timmar. Trots detta lyfts det nominella skatteunderlaget av ett högt prisbasbelopp under hela perioden. I reala termer urholkas kommunsektorns köpkraft trots en stark nominell ökning. En otillräcklig timtillväxt kombinerat med stora ökning av priser och löner påverkar på olika sätt de kommunala utgifterna och särskilt genom avtalspensionerna med anledning av förändrat prisbasbelopp som leder till ändrad värdering av sektorns pensionsskuld.

Den höga inflationstakten urholkar reallöneutvecklingen. SKR gör bedömningen att reallönerna kommer falla under 2023 för att tillåtas få bukt med inflationen, men att reallönerna åter kommer att öka från 2024 och framåt när inflationen åter är på nivåer kring 2 procent.

	2022	2023	2024	2025	2026
BNP	2,8	-0,6	1,4	2,4	2,6
Sysselsättning, arbetade timmar	2,3	0,5	1,0	1,6	0,9
Relativ arbetslöshet, nivå	7,5	8,3	8,6	8,0	7,6
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,7	3,4	3,2	3,3	3,3
Konsumentpris KPIF	7,6	5,6	1,3	1,6	2,0
Skatteunderlag, nominellt	5,2	3,6	4,4	4,3	4,0
Skatteunderlag, realt	1,7	-2,7	0,6	4,8	0,9

Källa: Ekonomirapporten, december 2022, SKR

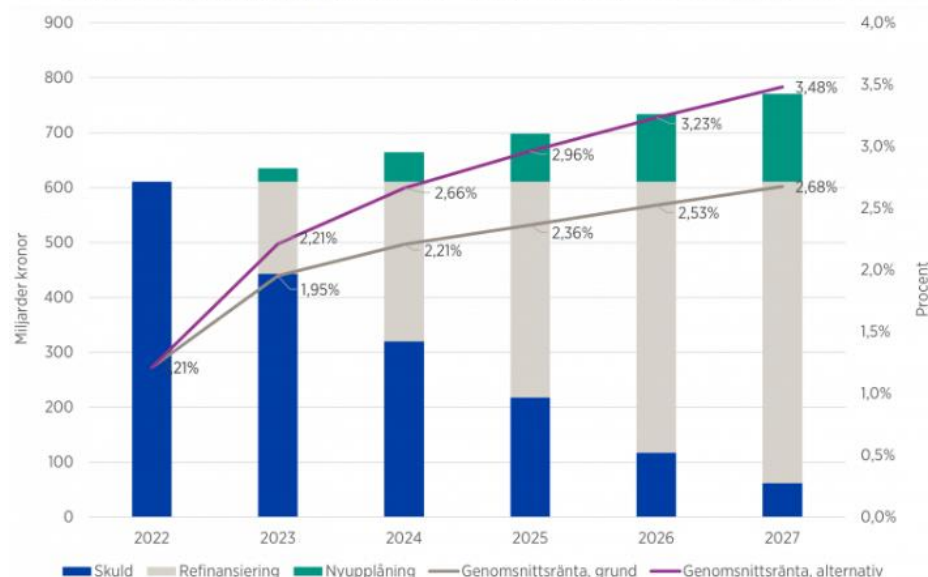
Stigande räntor ökar kommunsektorns lånekostnader

Källa: Kommuninvest

Bakgrund

Investeringarna inom kommunsektorn har ökat i hög takt under de senaste decenniet. Den höga investeringstakten ser dock ut att avta de kommande åren med anledning av lägre befolkningstillväxt, stigande räntor och ökande byggkostnader. Trots detta står många kommuner inför ett omfattande renoveringsbehov och investeringar i kommunala fastigheter och infrastruktur för att klara klimatomställningen. Kommuninvest bedömer att investeringsnivån i kommunerna framåt kommer att ligga på en hög nivå men med en något lägre tillväxttakt. Givet kommunernas historiskt starka resultat har investeringarna i hög utsträckning kunnat finansieras med egna medel. Den höga investeringsnivån har även lett till ökad upplåning. Den ökade låneskulden har dock inte fått genomslag i ökade räntekostnader givet den låga räntenivån. De ökande marknadsräntorna kommer dock påverka kommunsektorns ekonomi framåt.

Figur 1: Framskrivning av kommunsektorns genomsnittsränta 2022-2027

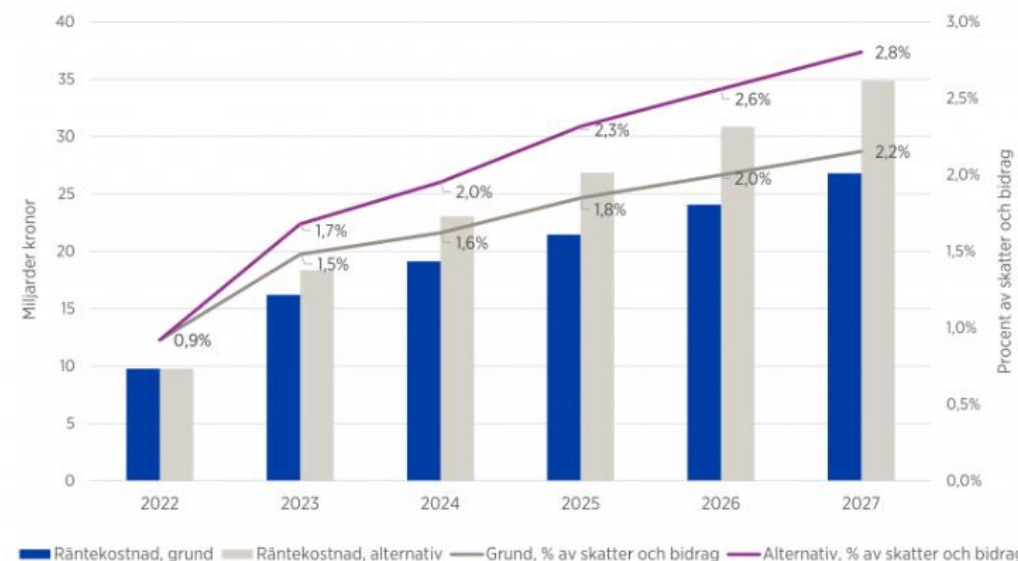
Analys och resultat

Utifrån denna bakgrund har Kommuninvest gjort en simulering av kommunsektorns genomsnittsränta 2022-2027 samt en scenarionanalys baserat på antagandet att marknadsräntorna förskjuts uppåt med 100 baspunkter. Därutöver har en analys av hur kommunsektorns räntekostnader kommer att påverkas av genomsnittsräntan.

Slutsats

Ränteuppgången förväntas leda till en markant ökning av kommunsektorns marknadsränta under framskrivningsperioden. Räntekostnaderna utgör fortsatt en liten del av kommunsektorns totala kostnader men i den grad ökade kostnader inte kan kompenseras med ökade intäkter kommer de ökade räntekostnaderna leda till behov av kostnadsbesparingar inom andra områden eller lägre resultat.

Figur 2: Framskrivning av kommunsektorns räntekostnader 2022-2027

Utredningen föreslår att det nuvarande begreppet ”god ekonomisk hushållning” i kommunallagen ersätts med ”god kommunal hushållning”. God kommunal hushållning innebär att ekonomin ska förvaltas på ett säkert och **långsiktigt hållbart sätt**. Inom de gränser som ekonomin sätter ska verksamheten vara ändamålsenligt utformad och ha en hög effektivitet.

Vidare föreslås mer **detaljerade krav på ett tioårigt rullande program för god kommunal hushållning** där mål och riktlinjer för ekonomin sätts upp. De ekonomiska målens konsekvenser för verksamheten ska beskrivas. Programmet ska uppdateras minst vart fjärde år och de formella reglerna för programmet är mer detaljerade än dagens krav.

God kommunal hushållning – förslag på obligatoriska finansiella mål

Källa: SOU2021:75

Bakgrund

- De finansiella målen bör omfatta flera olika ekonomiska dimensioner i syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning och säkerställa ett långsiktigt perspektiv i ekonomistyrningen.
- De finansiella målen bör gemensamt bidra till att ge en helhetsbild av kommunens ekonomi genom att inkludera resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys.
- Ett rimligt antal mål är ca 4-5 stycken. En avvägning bör göras mellan att ha ett mindre antal mål för en mer fokuserad styrning och vikten av att ge en fullständig bild av ekonomi och finansiell ställning.
- Välkända och normalt förekommande mål bedöms ge bättre förutsättningar att kunna förklaras och kommuniceras både i organisationen och utåt. De bedöms även ge goda förutsättningar för jämförelser.
- Kompletterande finansiella mål kan övervägas när det finns ett tydligt behov.

Förslag på mål

Mål för årets resultat

Definieras genom nyckeltalet: Årets resultat som andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Mål för soliditeten, inkl. ansvarsförbindelsen

Definieras genom nyckeltalet: Eget kapital minskat med ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser som andel av totala tillgångar.

Mål för självfinansieringsgrad för investeringar

Definieras genom nyckeltalet: Årets resultat plus av- och nedskrivningar dividerat med årets nettoinvesteringar.

Mål för låneskuld

Definieras genom nyckeltalet: Låneskuld som andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Förslag på målnivåer

Utredningen ställer inga krav på målnivåer eftersom dessa nivåer behöver övervägas av varje enskild kommun och anpassas till de lokala förutsättningarna och prioriteringarna. Nivåerna som sätts bör bygga på en analys utifrån en långsiktig ekonomisk kalkyl. Resultatet bör sättas på en sådan nivå att målen för soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen, låneskulden och självfinansiering av investeringarna uppfylls.

Sammanfattning av utredningens syn:

Kommun med stabil demografisk utveckling och relativt god soliditet:

- Årets resultat bör uppgå till minst 1–2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.
- Investeringsbehovet utgörs av reinvesteringar och underhållsinvesteringar, som uppskattningsvis inte ligger långt över nivån på avskrivningarna, och därför bör självfinansieras i sin helhet.
- Resultatet ska ge ett utrymme för amorteringar och en minskande låneskuld.

Kommun med föränderlig demografi och behov av förstärkt soliditet:

- Årets resultat bör vara uppemot 3–5 procent för att jämna ut den ekonomiska belastningen över tid.
- Investeringsbehov finns till följd av demografiska investeringar. Kommuner kan därför tillåta sig att låna till dessa, vilka delvis kommer att kunna finansieras via skatter och utjämning. Självfinansieringen av reinvesteringar och underhållsinvesteringar bör dock säkerställas.
- Låneskulden kan för dessa kommuner och regioner tillåtas öka i kontrollerad takt de år då investeringsnivån är hög.

Soliditet

- **Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen < 20 %:** Målet bör vara att stärka soliditeten. Det bör ske i en takt som är rimlig och långsiktigt hållbar för kommunen eller regionen.
- **20 % < Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen < 50 %:** Målet bör vara att stärkas eller bibehålla soliditeten, beroende på vilka framtida behov kommunen eller regionen står inför.
- **Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen > 50 %:** Sänkning av soliditeten kan accepteras, givet att en stark finansiell ställning har uppnåtts.

Välfärdsekonomerna: Nya tider – nya investeringar

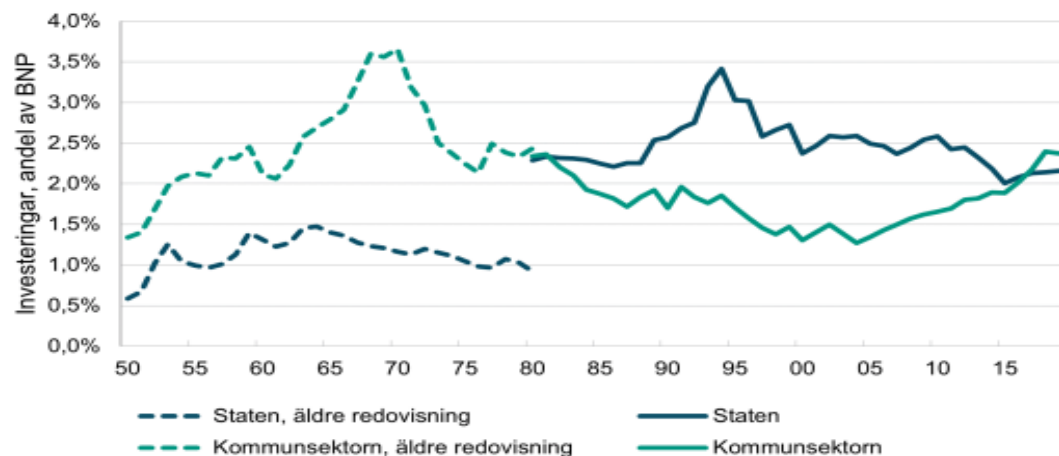
Källa: Välfärdsekonomernas ”Nya tider – nya investeringar”

Bakgrund till rapporten

Mycket tyder på att det finns behov av ett skifte när det gäller kommunsektorns investeringar. Om man ser till de samlade investeringarna i Sveriges kommuner och regioner behöver fokus flyttas från expansion till underhåll och omställning.

Kommunsektorn har, i förlängningen av den demografiskt drivna expansionen, fortfarande investeringsbehov inom förskola, skola, omsorg, bostäder och sjukhus. Men med de nya befolkningsprognoserna talar mycket för att man på många ställen har byggt det man ska. Om antalet barn minskar fram till 2030, vilket nu ligger i prognoserna, behöver det knappast byggas så många nya förskolor och skolor. Hur efterfrågan på äldreomsorgsplatser kommer att utvecklas är oklart. Det behöver byggas fler äldreboenden, men sannolikt inte i den skala som planerades före pandemin. Samtidigt blir det mer angeläget att trappa upp underhållsinvesteringarna – i sådant som VA, hyresbostäder och vissa verksamhetslokaler – samt investeringarna i klimat/miljö och digitalisering.

Figur 1: Investeringar som andel av BNP 1950-2019

Källa: SCB

Fem goda råd

Expertgruppen lyfter i fem goda råd fram de aspekter som är viktigast att ta hänsyn till i utformningen av kommunsektorns fortsatta investeringsplaner.

1: Se realistiskt på befolkningsutvecklingen

Ett misstag på investeringsområdet som kan få allvarliga konsekvenser är att man planerar för vad man hoppas på snarare än för vad man realistiskt sett ser framför sig. En risk i nuläget är att stanna kvar i investeringsplaner baserade på mer expansiva befolkningsprognoser än de som faktiskt är aktuella.

2: Gör en fördjupad koncernanalys för att klargöra investeringsutrymmet

I och med att kommunsektorn rör sig upp på högre generella skuldnivåer kan det på vissa håll vara nyttigt att i ett fördjupat analysarbete reda ut vilka investeringar som de facto får plats. Med den fördjupade analysen kan kommuner och regioner planera mer rationell och därmed generera bättre utfall i det långa perspektivet.

3: Prioritera underhåll

Att nedprioritera underhållsinvesteringar har över tid varit vanligt inom den svenska kommunsektorn. Detta är inte rationellt. Med omfattande och bitvis akuta behov inom exempelvis VA och hyresbostäder är det hög tid att ta tag i allt det där som man inte tidigare tagit tag i.

4: Säkra tillräckligt investeringsutrymme för den gröna omställningen

Det behöver omgående tas ett helhetsgrepp – som inkluderar staten, regionerna och kommunerna – om vilken investeringskapacitet som finns och som måste skapas för att driva klimatomställningen. Kommunsektorn, liksom staten, förefaller i nuläget bara vara rustad för "business as usual". Det räcker sannolikt inte.

5: Driv långsiktiga effektiviseringar – även utanför investeringsbudgeten

Det finns nyckelområden i kommunsektorns ekonomi där platsen i investeringsbudgeten inte är given, men där det är nödvändigt att långsiktigt bygga strukturell kapacitet. Digitaliseringen är det viktigaste exemplet. Här krävs pragmatiska lösningar för att säkerställa att kapacitetshöjningen fullt ut blir av.

Effektivitet och effektivisering

- I PwC:s långsiktiga finansiella analyser har effektiviseringstrycket i många kommuner minskat de senaste åren till följd av höga generella statsbidrag och minskade kostnader med anledning av pandemin.
- De kommande åren förväntas dock kostnaderna att öka, bland annat till följd av ökade kostnader och demografiska utmaningar.

Det kommer krävas en insikt hos kommuninvånare och politiska företrädare att vi står inför nya och svårare tider.

Det finns många åsikter om vad ordet *effektivisering* kan betyda. Nedan redovisas några synsätt.

- Ökade kvalitet till oförändrad kostnad
- Stor kvalitetsförbättring till liten kostnadsökning
- Samma eller högre kvalitet till lägre kostnad
- Större volym med oförändrad kvalitet till samma kostnad

Innan effektiviseringsarbetet kan påbörjas måste en analys göras av kommunens samtliga verksamheter och kostnader. Ambitionsnivån måste ställas mot tillgängliga resurser.

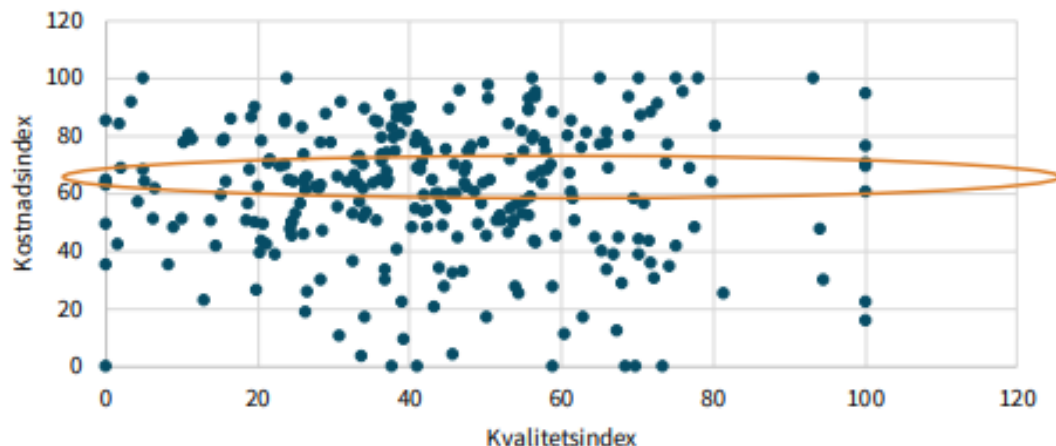
Välfärdsekonomernas handbok i effektivisering

Bakgrund till handboken

På samma kostnadsnivå återfinns kommuner med både bra och mindre bra kvalitet. De kommuner som för samma kostnad levererar högre kvalitet, eller som för en lägre kostnad levererar samma kvalitet, är att betrakta som mer effektiva.

En sammanställning på nationell nivå ger en tydlig indikation på att det inte är mer eller mindre resurser som är avgörande. Det finns uppenbarligen fler faktorer som spelar in. Detta visar i sin tur på faran i att bara fokusera på mer resurser. Minst lika viktigt, om inte viktigare, är hur man nyttjar de resurser man har. Den som spenderar mest pengar i en verksamhet behöver alltså inte alls vara bäst när det kommer till kvalitet.

Kostnads- och kvalitetsindex inom grundskola

Fem goda råd

Mot denna bakgrund är det uppenbart att det behöver talas klarspråk om en skarpare, mer systematisk och mer handfast effektiviseringsagenda för kommunsektorn. Välfärdsekonomerna lämnar följande råd för effektivisering:

1: Ta jämförelser på allvar - utnyttja dem till att lära och förbättra

Jämförelser och benchmarking av effektivitet har, av olika anledningar, inte använts fullt ut för att driva effektiviseringar inom kommunsektorn. De senaste åren har metod och data för att kunna göra vassa jämförelser förstärkts på flera fronter. Dessa nya möjligheter måste tas tillvara. Med hjälp av väl utförda jämförelser finns det en potential att göra betydande effektiviseringar i de flesta kommuner och regioner.

2: Ta den nya tekniken på allvar - använd den proaktivt och fullt ut

Relativa jämförelser återspeglar dock inte den fulla effektiviseringspotentialen. Det räcker inte med att mindre effektiva kommuner/regioner lyfter sig till samma nivå som effektiva kommuner/regioner. Hela kommunsektorn behöver lyfta sig till en högre nivå. Här finns det en stor potential i ny teknik.

3: Agera tidigt - låt inte problem växa

En faktor som ofta får för lite uppmärksamhet när det gäller att driva effektiviseringar är förmågan att tidigt identifiera och åtgärda problem. Många kommuner och regioner är för närvarande i en situation där de har gott om ekonomiskt utrymme på kort sikt men på en demografisk ett mycket snävt scenario framför sig på längre sikt.

4: Styr med sikte på helhet, långsiktighet och förtroende

Det finns en bred samsyn om att faktorer som ledning, styrning och kultur förklarar delar av variationen i effektivitet inom kommunsektorn. Effektiva kommuner och regioner tycks, i kontrast till de mindre effektiva, utmärkas av sådant som en distinkt målstruktur, enkelhet, långsiktighet, en klar roll- och ansvarsfördelning, en lyhörd ekonomistyrning och aktivt HR-arbete.

5: Samverka där det leder till effektivare utfall

Sverige har en decentraliserad välfärdsmodell. För att modellen ska fungera krävs ett rimligt mått av samverkan. Det finns en stor potential i att göra kommunal/regional verksamhet mer effektiv via samverkan över kommun/regiongränserna. Men detta är inte lösningen på alla utmaningar. Samverkan som skapas eller drivs på fel sätt kan i värsta fall leda till försämrad effektivitet. Därför gäller det för kommuner och regioner att vara noggranna när man utvecklar den mix av samverkan som man vill prioritera.

Ny utredning av utjämningsystemet

En ändamålsenlig kommunalekonomisk utjämning

Det kommunalekonomiska utjämningsystemet syftar till att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för kommuner och regioner att tillhandahålla välfärd och annan kommunal service. Regeringen anger att för att syftet med det kommunalekonomiska utjämningsystemet ska uppnås behöver systemet utvecklas i takt med samhällsutvecklingen. Riksrevisionen har även granskat det kommunalekonomiska utjämningsystemet och pekar på utvecklingsområden inom och kopplat till utjämningsystemet, bl.a. vad gäller kostnadsutjämningen och behov av en djupare förståelse för hur inkomstutjämningen påverkar tillväxtincitament på lokal nivå. Regeringen har mot denna bakgrund beslutat att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté för att göra en översyn av den kommunalekonomiska utjämningen. Utredningen ska se över samtliga delar av utjämningsystemet, inklusive LSS-utjämningen för kommuner.

Kommittén ska bland annat utreda följande:

Inkomstutjämningen

Inkomstutjämningsbidraget eller avgiften bestäms genom att bidrags- respektive avgiftsunderlagen multipliceras med en länsvis skattesats. I kommittédirektivet anges att bortsett från en ändring i kompensationsgraden för avgiftsbetalande kommuner och regioner 2014, som återställdes 2016, har inga förändringar i den länsvisa skattesatsen gjorts sedan inkomstutjämningen i dess nuvarande form infördes. Regeringen anser därför att det finns anledning att se över utformningen av den länsvisa skattesatsen.

Riksrevisionen har framhållit att det inom forskningen antas att för höga skatter påverkar skattekraftens utveckling negativt och att inkomstutjämningen kan påverka val av skattesats. Även om Riksrevisionen inte kunde finna belägg för att inkomstutjämningen påverkar skattekraften negativt ansåg myndigheten att frågan borde analyseras vidare. Regeringen anger att mot denna bakgrund behövs det en djupare analys av arbetet med tillväxtfrågor i kommuner, och i regioner, och av hur utformningen av inkomstutjämningen eventuellt påverkar detta arbete.

Kostnadsutjämningen

Ändringarna i kostnadsutjämningen som trädde i kraft den 1 januari 2020 innebar bland annat en förstärkt utjämning utifrån gles bebyggelsestruktur. Dessa förändringar baserades dock främst på uppräkningsar av redan befintliga antaganden och beräkningar. Det finns därför behov av en mer grundlig genomgång och uppdatering av de beräkningar och antaganden som ligger till grund för kompensationen för merkostnader för gles bebyggelsestruktur. Det finns även anledning att analysera om socioekonomiska faktorer beaktas i tillräcklig grad i kostnadsutjämningen. Det är också viktigt att systemet i tillräcklig grad kompenserar för eventuella långsiktiga och strukturella kostnader för flyktigmottagandet, vad gäller t.ex. försörjningsstöd, skola, hälso- och sjukvård m.m.

Strukturbidrag

Strukturbidrag betalas ut till vissa kommuner och regioner som kompensation för tidigare tillägg i vissa av de delmodeller som inte längre ingår i kostnadsutjämningen eller för stora intäktsminskningar till följd av förändringar av utjämningsystemet. Utgångspunkten bör vara att strukturella skillnader mellan kommuner och mellan regioner som leder till kostnadsskillnader bör kompenseras för inom kostnadsutjämningen. Regeringen anser därför att det bör utredas om strukturbidraget kan utvecklas eller förändras.

Riktade statsbidrag

Riktade statsbidrag kan vara motiverade för att ersätta kommuner och regioner för kostnader inom vissa områden med stora utvecklingsbehov. Det är emellertid viktigt att den statliga styrningen med statsbidrag är väl sammanhållen och att det samlade utfallet av statsbidrag till enskilda kommuner och regioner innebär en effektiv fördelning av resurserna. Kommittén ska därför föreslå vilka riktade statsbidrag som skulle kunna inordnas i det generella statsbidraget.

Sektorsbidrag till skolverksamhet

Skolkommissionen bedömde i betänkandet Samling för skolan (SOU 2017:35) att det generellt sett fördelas medel till skolan med för liten hänsyn till socioekonomiskt betingade skillnader i elevunderlaget. Kommittén ska därför analysera vilka konsekvenser ett större sektorsbidrag till skolverksamhet skulle få för det generella statsbidraget, utjämningsystemet och för finansieringen av kommunsektorn i sin helhet samt analysera vilka förändringar som är nödvändiga för att kunna införa ett större sektorsbidrag till skolverksamhet.

Kommunalekonomisk utjämning

Kommunsektorns skatteunderlag

Utveckling av kommunsektorns skatteunderlag

Skatteunderlaget varierar med konjunkturen. Skatteunderlaget i relation till antalet bosatta i kommunen ger kommunens skattekraft. Krokoms kommuns skattekraft uppgick inkomståret 2021 till 207 682 kronor per invånare. Vanligtvis stiger skattekraften (mätt i kronor) mellan åren eftersom skatteunderlaget ökar över tid. I relation till genomsnittet i riket uppgår skattekraften i Krokoms till 87 procent. Den relativa skattekraften har legat kring 87-89 procent sedan 2011. Utvecklingen av kommunens eget skatteunderlag är dock av underordnad betydelse för kommunens finansiering då skillnaden till största delen utjämnas via den kommunalekonomiska utjämnningen.

Kommunens skatteintäkter är skatteunderlaget multiplicerat med den av kommunen beslutade skattesatsen. I Krokoms kommun har skattesatsen till kommun varit konstant sedan 2015. Skattesatsen är således på samma nivå 2023 som den var 2015.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Skatte-sats	22,17	22,17	22,17	22,17	22,17	22,17	22,17	22,17	22,17

Fakta om skatteunderlaget

Basen för kommunalskatten är invånarnas förvärvsinkomster. Till förvärvsinkomsterna räknas förutom löner även löneförmåner, sjukpenning, a-kassa, pensioner etc. Dessutom ingår inkomst av näringsverksamhet för de företagare som inte bedriver verksamheten i aktieföretagsform. Lönerna är den dominerande delen av skattebasen. Därefter kommer pensioner och andra skattepliktiga ersättningar från staten (transfereringar).

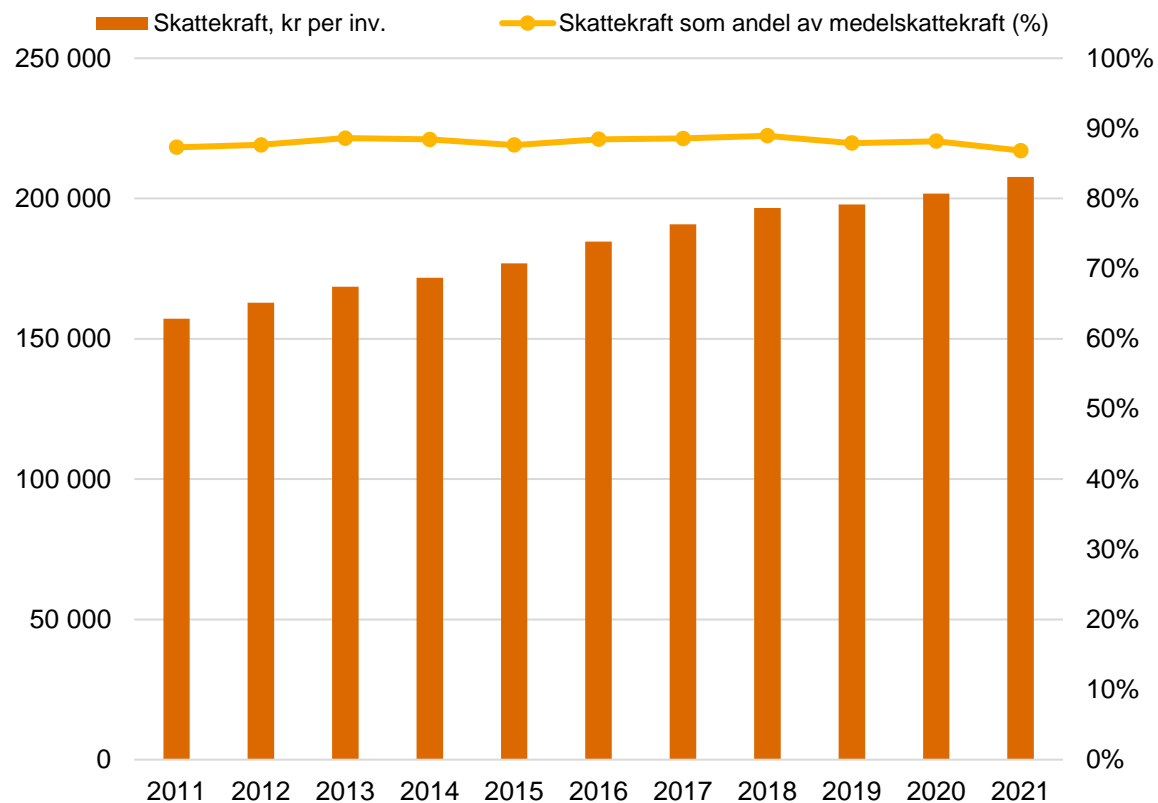
På sikt är sysselsättningen avgörande för skattebasens utveckling. Längre arbetsliv (tidigare inträde och senare utträde) bedöms vara av stor vikt för den framtida försörjningskvoten i riket. Även högre förvärvsgrad bland utrikes födda är av vikt. Lönerns dominerande roll i skattebasen gör att utvecklingen av sysselsättning och lönenivåer är av avgörande betydelse för hur skattebasen utvecklas.

Löneökningar i sig ger inte så mycket mer resurser över till den kommunala verksamheten. Ökade skatteintäkter till följd av löneökningar i samhället motsvaras normalt av ungefär lika stora löneökningar också för kommunernas anställda. Det är därför sysselsättningen, räknat i antalet arbetade timmar, som i praktiken bestämmer vad löneinkomsterna i skattebasen ger för resurser till den kommunala verksamheten.

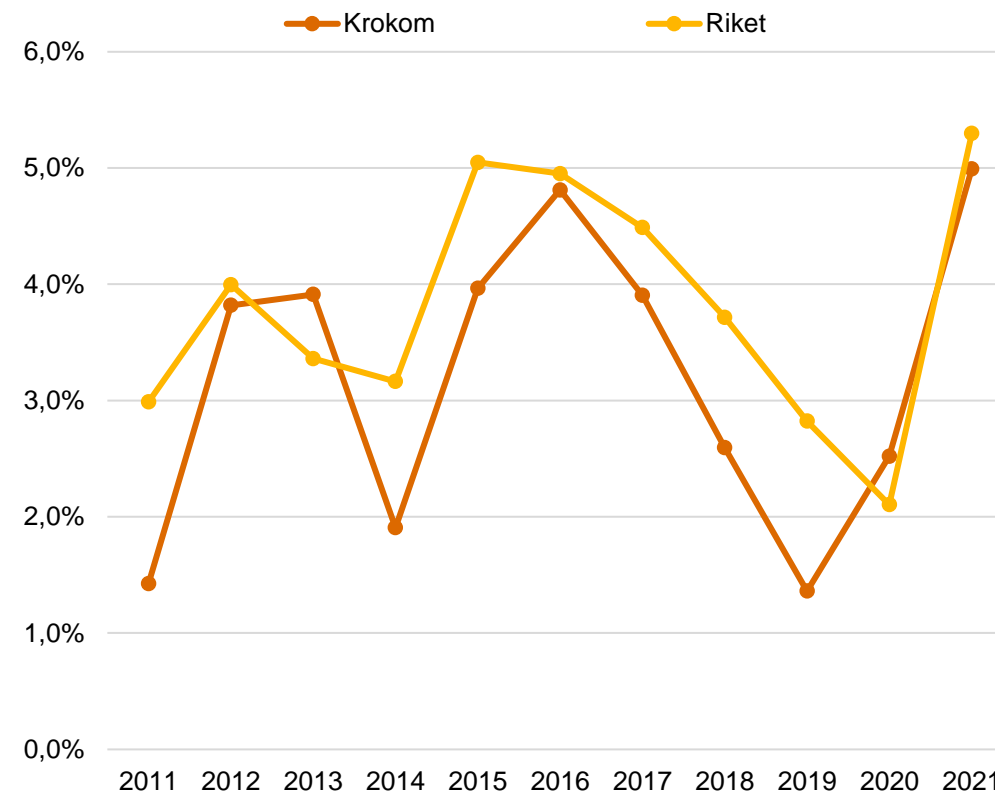
Kommunens skattekraft och utveckling av skatteunderlaget

Kommunens skattekraft

Utveckling av skatteunderlaget

Utjämnning mellan kommuner respektive regioner

Inkomstutjämnning

I inkomstutjämnningen utjämnas skatteinkomster mellan kommunerna. Den är i huvudsak statligt finansierad. Inkomstutjämningsbidraget beräknas utifrån skillnaden mellan den egna beskattningsbara inkomsten och ett skatteutjämningsunderlag som motsvarar 115 procent av den genomsnittliga skattekraften i landet. Kommuner eller regioner vars beskattningsbara inkomster överstiger dessa nivåer ska i stället betala en inkomstutjämningsavgift till staten.

Inkomstutjämnningen är långtgående, det vill säga skillnaderna i skatteintäkter efter utjämnning är relativt små, givet en genomsnittlig skattesats. Detta ger att utvecklingen av kommunens eget skatteunderlag är av mindre betydelse för kommunens totala intäkter. Om kommunens skattekraft ökar mer än genomsnittet får den enskilda kommunen lämna ifrån sig merparten av skillnaden och vice versa.

Kostnadsutjämnning

I kostnadsutjämnningen utjämnas för strukturella kostnadsskillnader av två slag: behovet av kommunal verksamhet och kostnaden för att producera en viss service. Kommuner med en ogynnsam kostnadsstruktur får ett bidrag. De som har en gynnsam struktur får betala en avgift.

Kostnadsutjämnningen är statsfinansiellt neutral, då summan av bidrag och avgifter är lika stora och därför tar ut varandra. Det tillförs inga nya resurser via kostnadsutjämnningen. Över tid innebär detta att endast den kommun som möter en demografisk utveckling som är mer utmanande än genomsnittet i riket kommer få ett ökat bidrag alternativt en minskad avgift. En kommun med den omvända situationen kommer få se ett minskat bidrag alternativt ökad avgift.

Kostnadsutjämnningen sker enligt den så kallade standardkostnadsmetoden där varje verksamhet eller område behandlas separat.

LSS-utjämnning

Sedan 2004 finns ett nationellt kostnadsutjämnningssystem för kommunernas LSS-kostnader. Som motiv för ett utjämnningssystem angavs att det finns stora kostnadsskillnader mellan kommunerna samt att det behövs en utjämnning för att ge alla kommuner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att kunna bedriva verksamhet enligt LSS.

Systemet är skilt från det ordinarie kostnadsutjämnningssystemet för kommuner. Skälet är att underlagen inte på samma sätt som i det ordinarie systemet kan anses uppfylla kriteriet att vara opåverkbara för den enskilda kommunen. Till skillnad från den ordinarie kostnadsutjämnningen används faktiskt antal beslutade insatser.

Precis som i det ordinarie kostnadsutjämnningssystemet beräknas en standardkostnad för kommunen. Via LSS-utjämnningen omfördelas kommunernas strukturella kostnader för LSS-verksamheten.

Krokom kommuns utfall i utjämningsystem 2023

Inkomstutjämnning

Krokom erhåller sammantaget ett bidrag i inkomstutjämnningen på 15 359 kronor per invånare (cirka 240 mnkr) då man har en egen skattekraft som understiger garantinivån. Samtidigt har kommunen en högre skattesats – 22,17 procent - jämfört med genomsnittet, vilket totalt ger 5,2 procent högre intäkter jämfört med riksgenomsnittet.

	Krokom	Riket	Andel i %
Skattekraft kr/invånare	223 917	260 928	85,8
Genomsnittlig skattesats	20,67	20,67	
Skatteintäkter kr/invånare	46 284	53 934	85,8
Inkomstutjämnning kr/invånare	15 359	7843	
Skatteintäkter efter utjämnning kr/invånare	61 643	61 777	99,8
Skillnad i vald skattesats	1,50		
Skillnad i kr/invånare	3 359		
Totalt faktiskt utfall, kr/invånare	65 001	61 777	105,2

Kostnadsutjämnning

Kommuner med en gynnsam kostnadsstruktur får betala en avgift. Kommuner som har en ogynnsam struktur erhåller ett bidrag. Totalt erhåller Krokom ett bidrag om 5 590 kronor per invånare (cirka 87 mnkr). Det erhållna bidraget förklaras till stor del av delmodellerna för barn och unga där kommunen får ett bidrag om sammanlagt 6 774 kronor per invånare.

Verksamhet	Bidrag/ avgift kr/invånare
Barnomsorg	1 131
Grundskola	4 190
Gymnasieskola	1 453
Individ- och familjeomsorg	-2 290
Kommunal vuxenutbildning	-384
Äldreomsorg	576
Verksamhetsövergripande	1 264
Övrigt*	-350
Totalt	5 590

* Övrigt = infrastruktur och skydd samt kollektivtrafik

LSS-utjämnning

Krokom har fler LSS-insatser i förhållande till befolkningen i riket. De insatser som finns bedöms vara tyngre än riket i genomsnitt (vårdtyngd om 1,31). Sammantaget bedöms kommunen ha en ogynnsam struktur och får därför ett bidrag i LSS-utjämnningen. Bidraget år 2023 uppgår till 1 209 kronor per invånare (cirka 19 mnkr).

Bidrag/avgift per invånare	2023
Grundläggande standardkostnad	5 739
Vårdtyngd	1,31
Standardkostnad	7 506
Genomsnitt i riket	6 297
Bidrag (+)/ avgift (-)	1 209

Marginaleffekter i systemet för kommunalekonomisk utjämning

Krokom 2022

	Skatte- intäkter	Inkomst- utjämning	Skatter och inkomst- utjämning	Reglerings- post	Struktur- bidrag	Kostnads- utjämning	Totalt
1-5 år	0	57 102	57 102	66 339	770	2 760	126 971
6 år	0	57 102	57 102	46 408	770	2 760	107 040
7-12 år	0	57 102	57 102	95 619	770	2 760	156 251
13-15 år	0	57 102	57 102	75 366	770	2 760	135 998
16-18 år	0	57 102	57 102	99 987	770	2 760	160 619
19-64 år ink 0 kr	0	57 102	57 102	-40 191	770	2 760	20 441
19-64 år ink 200 000 kr	44 340	16 762	61 102	-40 191	770	2 760	24 441
19-64 år ink 500 000 kr	110 850	-43 748	67 102	-40 191	770	2 760	30 441
19-64 år ink 800 000 kr	177 360	-104 258	73 102	-40 191	770	2 760	36 441
65-79 år, sambo, ink 200 000 kr	44 340	16 762	61 102	-30 170	770	2 760	34 462
80-89 år, sambo, ink 200 000 kr	44 340	16 762	61 102	28 976	770	2 760	93 608
90+ år, sambo, ink 200 000 kr	44 340	16 762	61 102	145 945	770	2 760	210 577

Slutsatser

Grundtanken med utjämningsystemet är att alla kommuner ska ha likvärdiga ekonomiska förutsättningar, oavsett befolkningens storlek eller sammansättning. Av detta följer att resurser som omfördelas ska motsvara de förändringar av kostnaderna som befolkningsförändringen genererar. Detta gäller vid genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå (allt annat lika).

Detta medför att den inflyttade personen som ger kommunen störst intäkt inte är höginkomsttagaren, utan kanske skoleleven eller den äldre kvinnan. Exemplet till vänster visar att utfallet varierar kraftigt beroende på vilken ålder personen som flyttar har, och att personens inkomst har en mindre betydelse. Ytterligare tillägg tillkommer i kostnadsutjämnningen om personen är ogift 65+.

Befolkning

Kommunal verksamhet och befolkningsförändringar

Att en kommun med stor befolkning har ”mer” kommunal verksamhet än en liten är tämligen självklart. Två lika stora kommuner kan dock ha olika utbyggd kommunal verksamhet.

Skillnader kan förklaras av:

- Åldersstrukturen
- Socioekonomiska strukturen
- Graden av ”frivillig” verksamhet
- Ambitionsnivån i obligatorisk verksamhet
- Inslag av entreprenad (påverkar nivån på den verksamhet där kommunen är huvudman)

Den enklaste kommunen att driva är den där befolkningsutvecklingen är stabil och där ålderskullarna är ungefär lika stora mellan åren. Verkligheten är dock en annan!

Både minskande och växande kommuner upplever svängningar i ålderskullarnas storlek på grund av historiska variationer av födelsetalen (40-talet, 60-talet, 90-talet).

Efterfrågan på kommunens tjänster behöver nödvändigtvis inte öka eller minska i samma takt som antalet invånare förändras. Alla invånare efterfrågar inte alla delar av kommunernas tjänsteutbud.

Efterfrågan på verksamhetslokaler beror framför allt av utvecklingen för de specifika åldersgrupper som verksamheterna vänder sig till och av statliga reformer eller samhällsförändringar som påverkar målgruppernas efterfrågan.

För de individuella tjänsterna kostar nya lokaler och anläggningar mer än gamla. Finns det ledig kapacitet kan exempelvis en ytterligare elev kosta mindre än genomsnittet (marginalkostnaden). När kommunen slår i kapacitetstaket kan den extra eleven bli väldigt dyr.

För de kollektiva tjänsterna bör det dock finnas stordriftsfördelar för vissa verksamheter där kostnaden kan öka mindre än vad som följer av befolkningstillväxten.

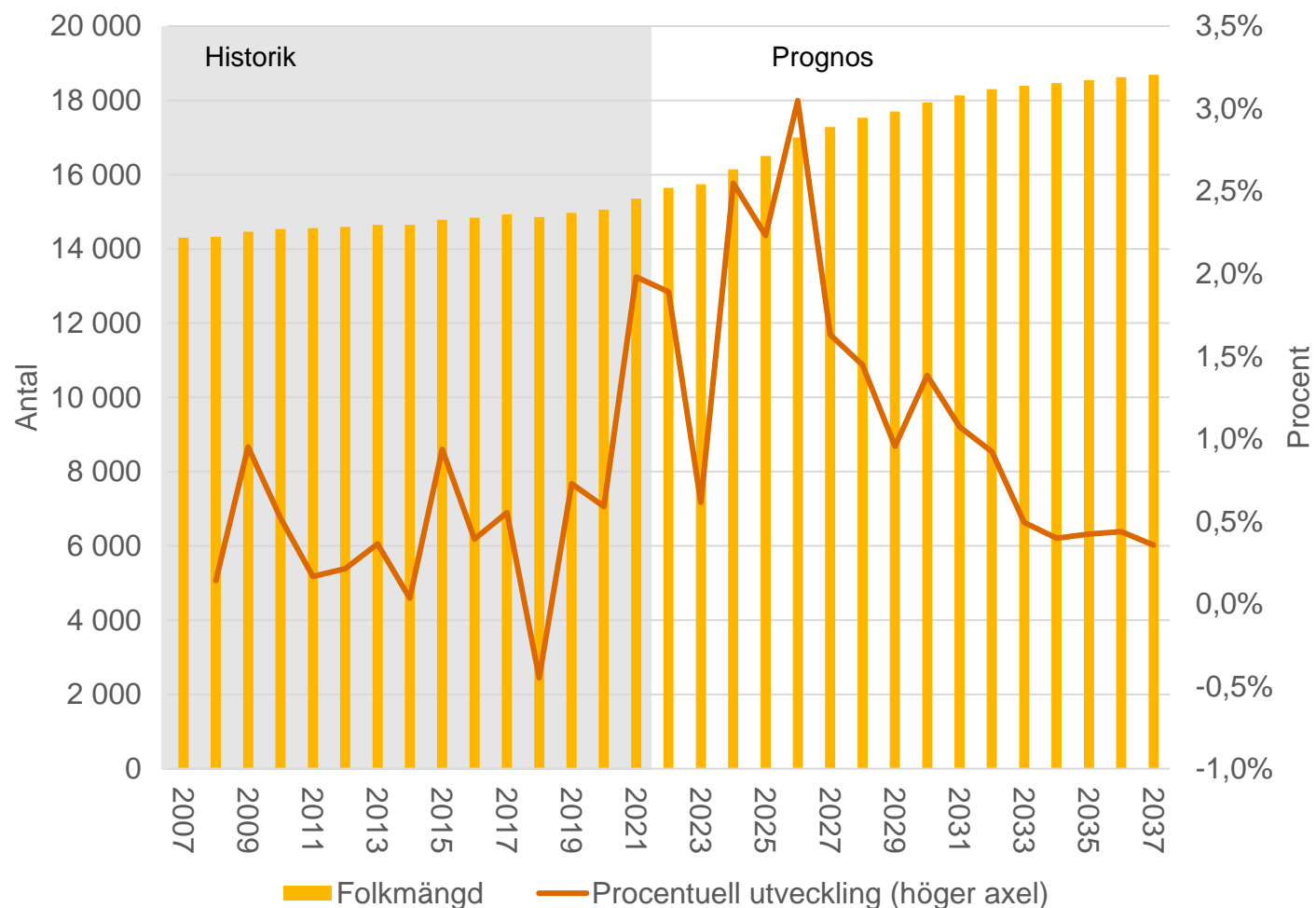
Viktiga verktyg för att hantera expansionen är:

- Bostadsbyggnadsprognos
- Befolkningsprognos
- Lokalresursplan
- En adekvat resursfördelningsmodell i budgetprocessen

Befolkningsutveckling

Utfall 2007-2021 samt kommunens prognos till 2037

Befolkningsutveckling

Historik

Från 2007 till 2017 ökade befolkningen i Krokoms kommun kontinuerligt. Tillväxttakten har varierat mellan 0,1 till 0,9 procent per år, och var som högst år 2009 och 2015. 2018 minskade befolkningen något för att åter öka 2019-2021. 2021 nåddes den högsta tillväxttakten för perioden, motsvarande 2 procent. Totalt har befolkningen ökat med 1 048 invånare under mätperioden, vilket motsvarar ungefär 7 procent (0,5 procent årligen i genomsnitt). Den 31 december 2021 hade kommunen 15 352 invånare.

Prognos

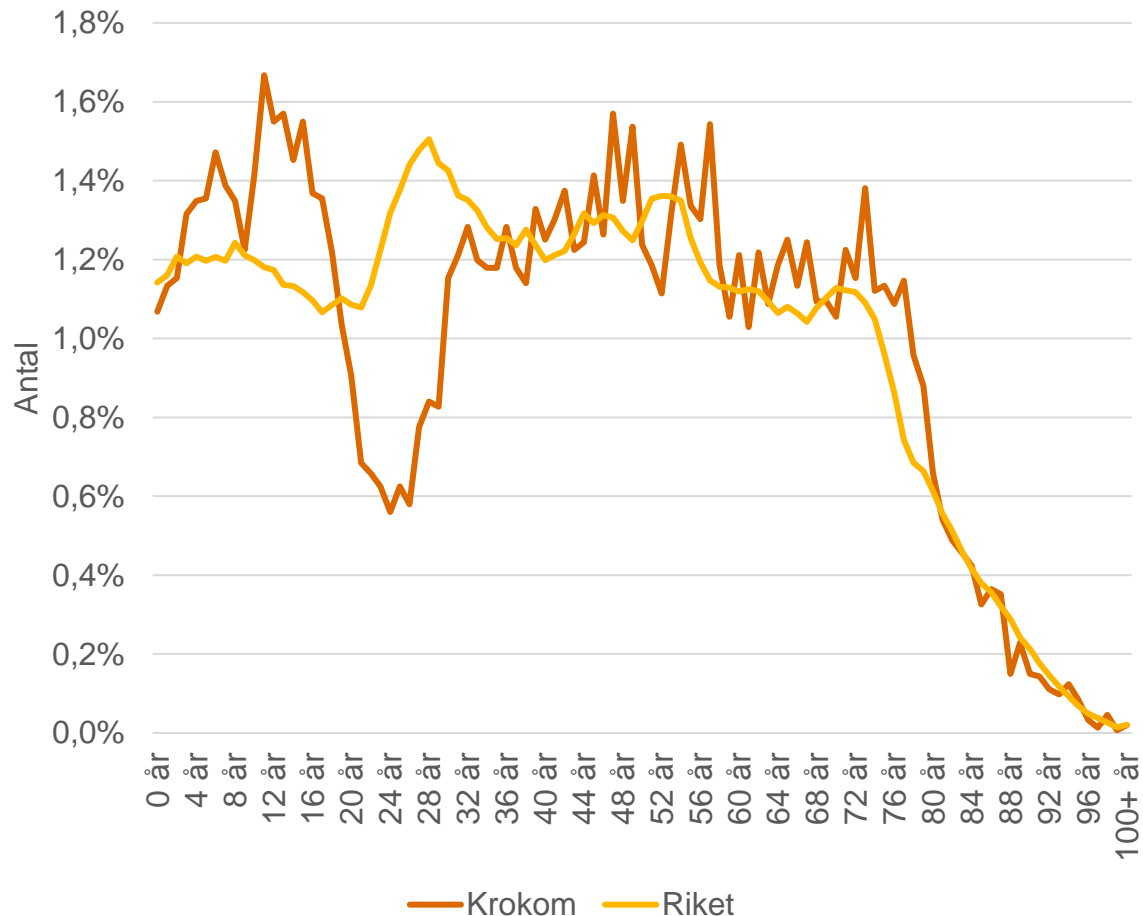
Enligt Krokoms befolkningsprognos förväntas befolkningen succesivt öka fram till år 2037. Tillväxttakten förväntas initialt öka men avta från 2026. Fram till 2032 förväntas en genomsnittlig tillväxttakt på 1,6 procent. Efter 2032 förväntas tillväxttakten ligga närmare 0,4 procent.

Totalt beräknas befolkningen öka med 3 336 invånare fram till år 2037. Enligt prognosen kommer Krokoms ha en befolkning på 18 688 invånare år 2037.

Befolkningsstruktur

Krokom jämfört med riket 2021

Åldersstruktur

Relativ befolkningsstruktur

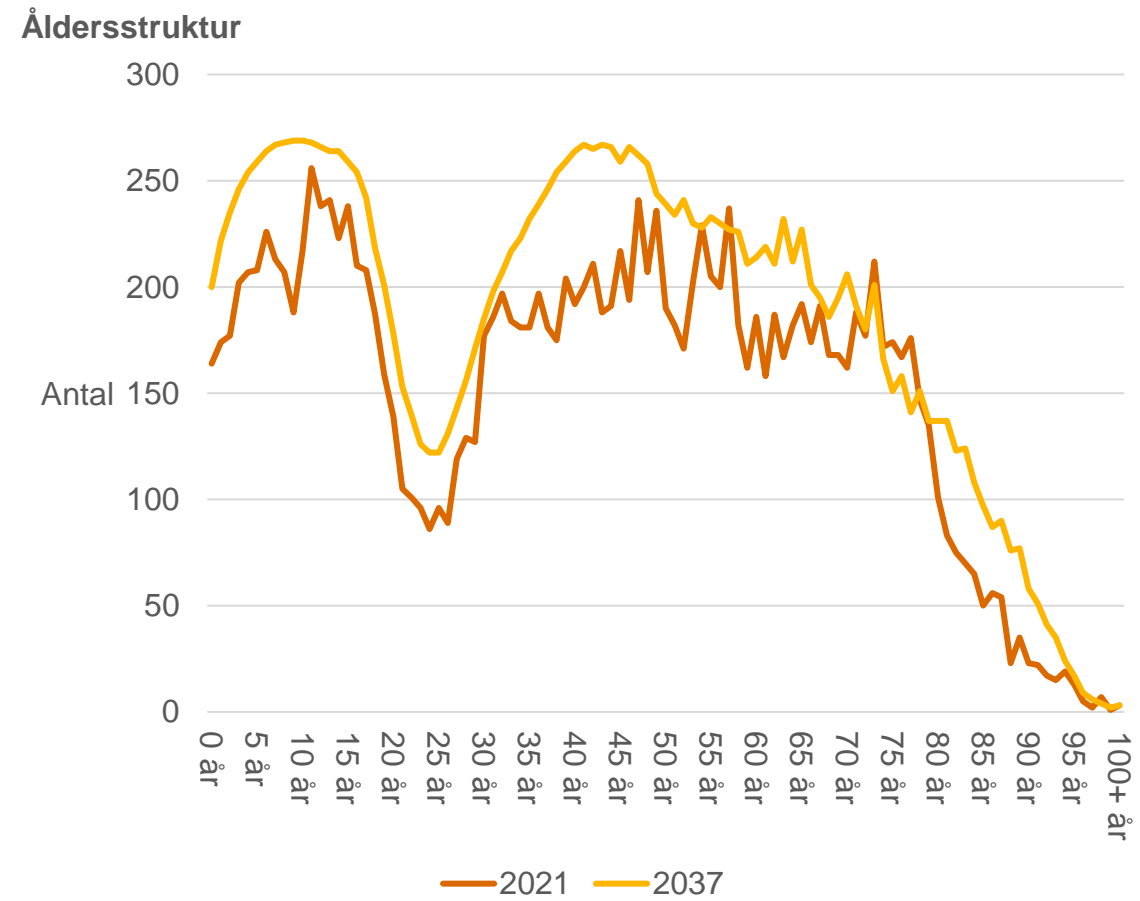
Krokom har likt riket som helhet en variation i åldersgruppernas storlek. I riket finns tre tydliga toppar. De handlar om de som är födda på 1940-, 1960- samt 1990-talet och som nu är cirka 30, 50 och 70 år gamla.

Topparna för födda på 1940-talet återfinns även i Krokom kommun. Till skillnad från rikets demografi har Krokom kommun fler barn och unga än riket och färre i åldern 20-36 år.

Beroende på kommunens befolkningsstruktur relativt riket så får det ekonomiska konsekvenser i kostnadsutjämnningen. Exempelvis förklaras Krokoms bidrag i delmodellerna för barn och unga, om totalt 6 774 kronor per invånare, av fler antal invånare i dessa åldrar.

Åldersstruktur

2021 jämfört med 2037

Åldersstruktur

Utvecklingen av befolkningsstrukturen fram till 2037 är en förskjutning av dagens struktur samt förväntningar med avseende på framtidens flyttmönster och födelseantal.

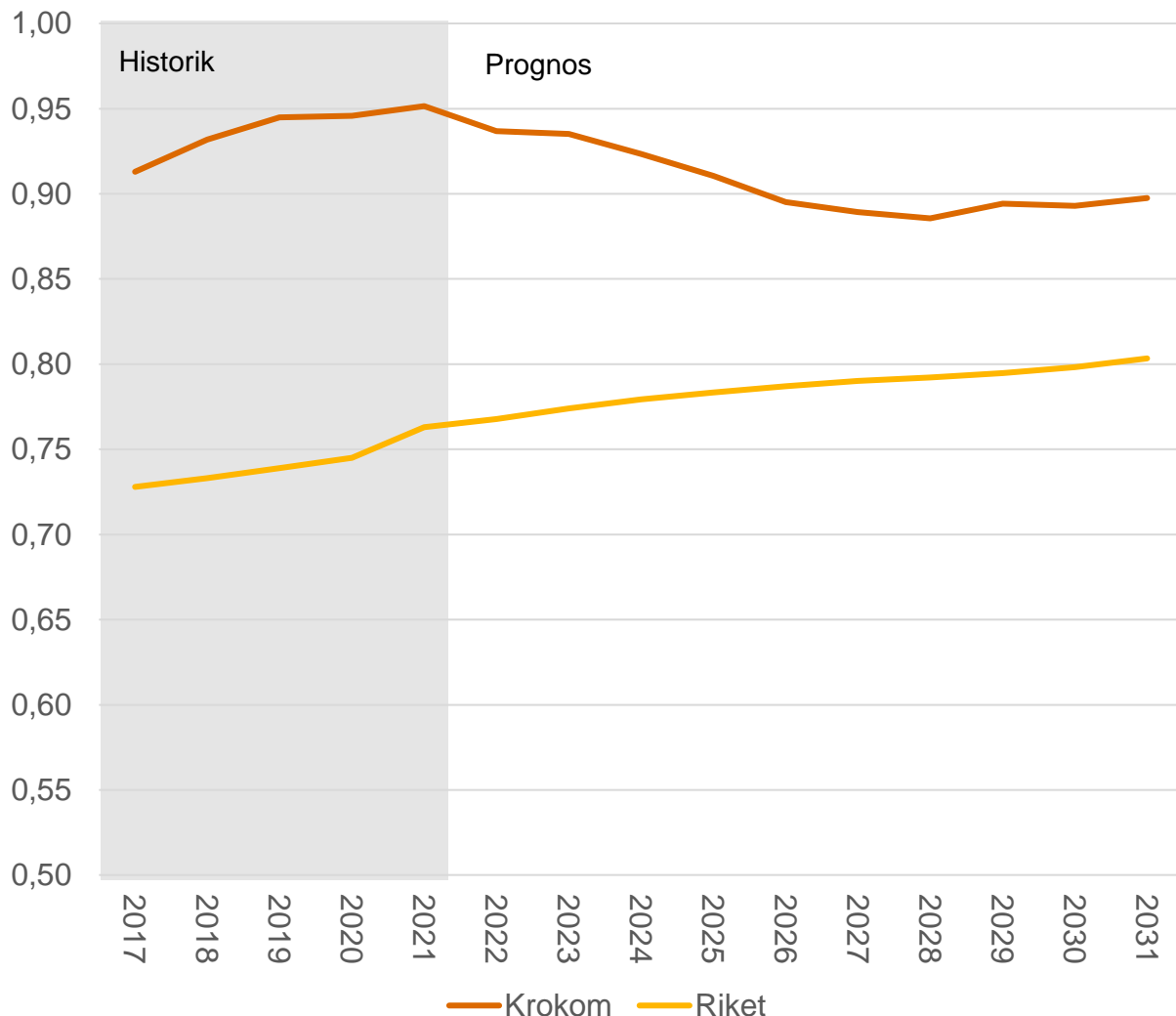
Fram till 2037 kommer Krokoms befolkning att öka inom de flesta åldersgrupperna. Störst ökning ses inom barn och unga, invånare i åldern 31-50 år samt inom invånare 80+ år.

Sammantaget förväntas detta resultera i ett ökande bidrag i kostnadsutjämnningen, vilket huvudsakligen förklaras av ett ökat bidrag inom delmodellerna för barn och unga. Trots att Krokoms förväntas öka i åldersgruppen 80+ förväntas bidraget i delmodellen för äldreomsorgen övergå till en avgift under perioden. Detta förklaras av att man växer mindre i åldersgruppen relativt riket.

Denna utveckling påverkar den så kallade försörjningskvoten, se nästa bild.

Försörjningskvot

Försörjningskvot

Definition

Försörjningskvoten är ett viktigt demografiskt nyckeltal. Den belyser något förenklat relationen mellan utgifter för vård och omsorg samt skola i förhållande till skattebasens storlek.

Kvoten kan definieras som kvoten mellan den befolkning som inte är ekonomiskt aktiv och den ekonomiskt aktiva befolkningen. En kvot lägre än 1 innebär fler som jobbar än som inte jobbar och omvänt om kvoten är högre än 1.

Historik

Sverige har de senaste åren haft en mycket gynnsam situation eftersom stora åldersgrupper (40-talister, 60-talister) har varit i arbetsför ålder. Försörjningskvoten uppgick år 2021 till 0,76.

Krokoms har historiskt haft en hög försörjningskvot. År 2021 uppgick den till 0,95. Kvoten har succesivt ökat från 0,91 år 2017.

Prognos

Det ökade antalet invånare i icke-arbetsför ålder kommer höja försörjningskvoten framöver i riket. Krokoms försörjningskvot kommer minska från 0,95 år 2021 till 0,90 år 2037. Detta betyder att Krokoms befolkningsutveckling i högre grad än riket kommer vara präglad av fler i arbetsför ålder. Trots detta kommer Krokoms kommun 2037 ha en mer ogynnsam befolkningsstruktur än riket.

Framskrivning av verksamhetens kostnader

Demografisk framskrivning

Metod – kostnadsberäkning per ålderskategori

Den framtida underliggande efterfrågan av kommunal verksamhet kan uppskattas genom en så kallad demografisk framskrivning. Uppskattningen bygger på befolkningsprognosen och ett konstant utnyttjandemönster av kommunens tjänster.

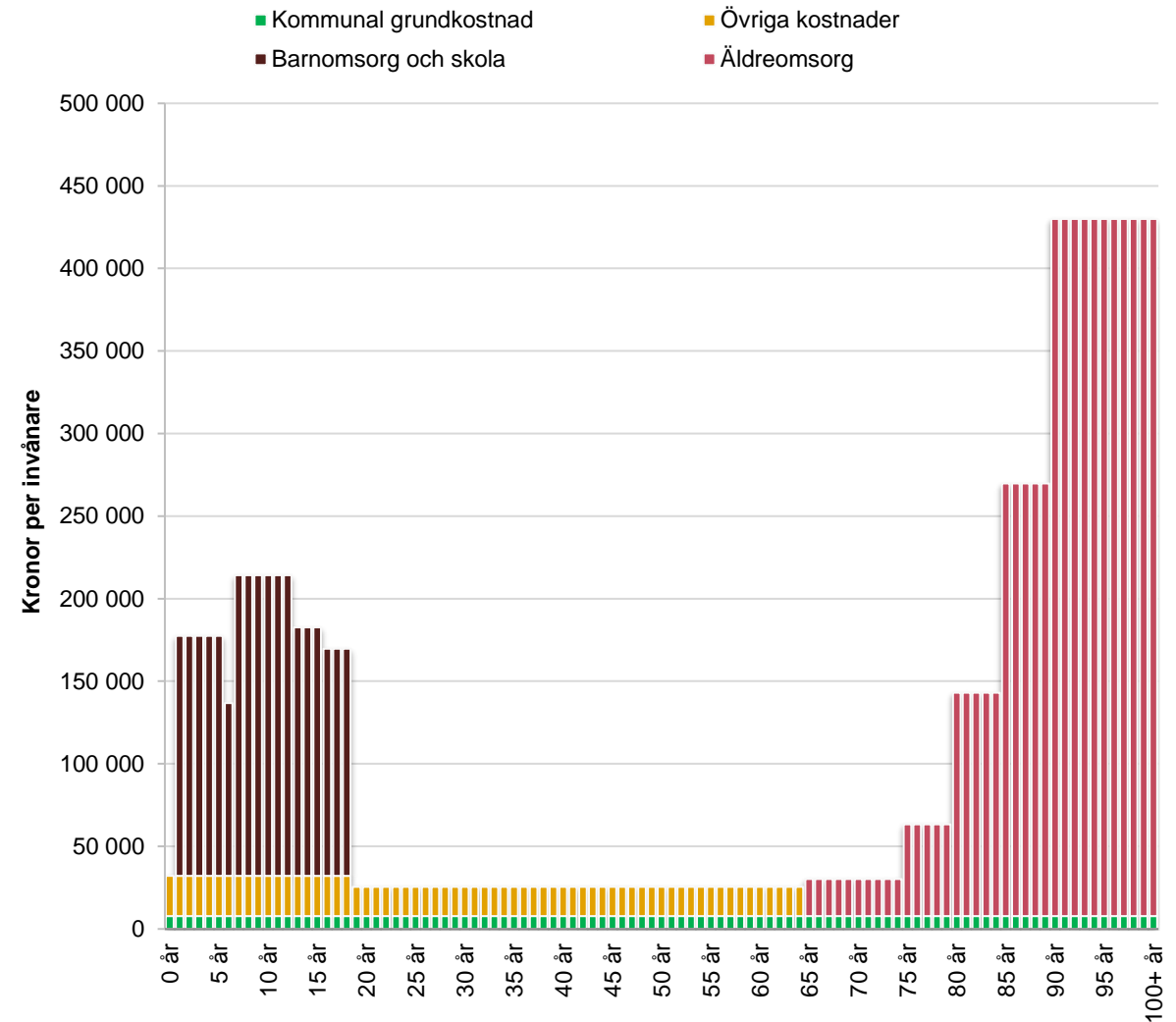
Utifrån kommunens redovisade kostnader beräknas de olika åldersgruppernas genomsnittliga nyttjande och kostnad för de olika verksamheterna fram (se bild till höger). De framräknade "prislapparna" skrivs sedan fram med utvecklingen av de olika åldersgrupperna enligt kommunens befolkningsprognos.

Utnyttjandemönstret antas vara konstant över tid, det vill säga:

- servicenivå, andelen som nyttjar verksamheten
- kostnad per person i åldersgruppen, resurstilldelning

Antagandet om konstant utnyttjandemönster kan ifrågasättas. Det finns många icke demografiska faktorer som påverkar efterfrågan på kommunala tjänster, till exempel politiska reformer.

Kommunernas kostnader har historisk ökat snabbare än vad som har varit motiverat av demografin. Det har handlat om ambitionshöjningar både från kommunernas sida och från staten (genom olika reformer).

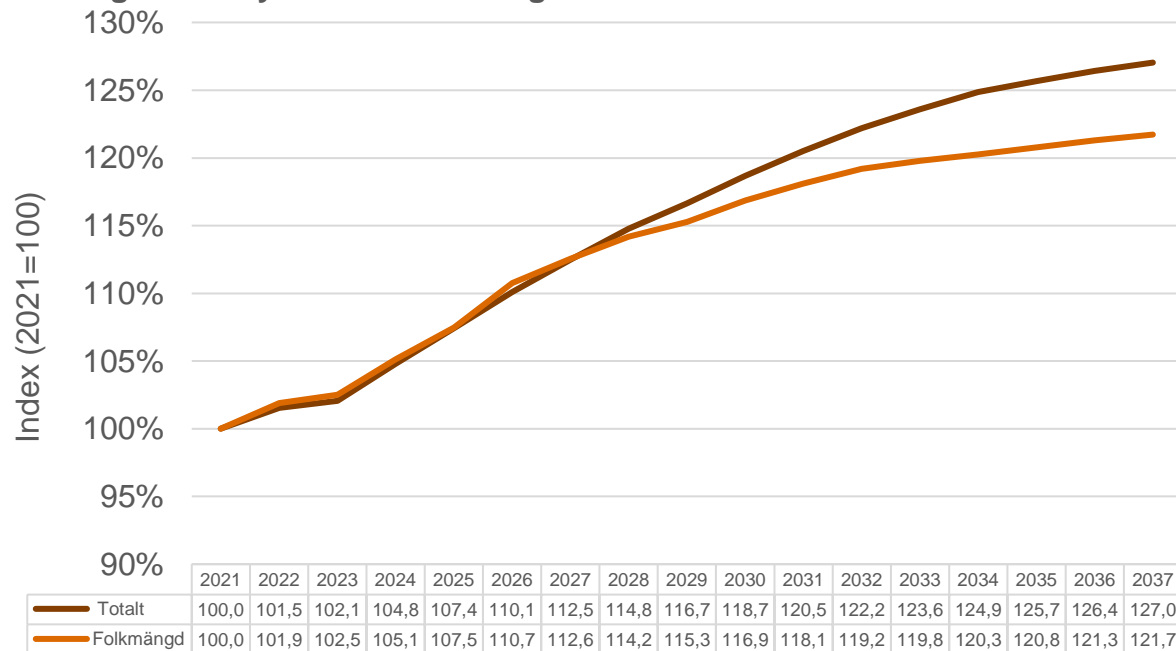
Kostnadstryck till 2037

Sammantaget och årlig förändring

Total kostnadsutveckling utifrån demografin

Givet Krokoms befolkningsprognos och de antaganden som har gjorts avseende servicenivåer med mera uppgår det totala kostnadstrycket till 27,0 procent (324 miljoner kronor) under perioden. Det ska jämföras med en ökning av totalbefolkningen på 21,7 procent.

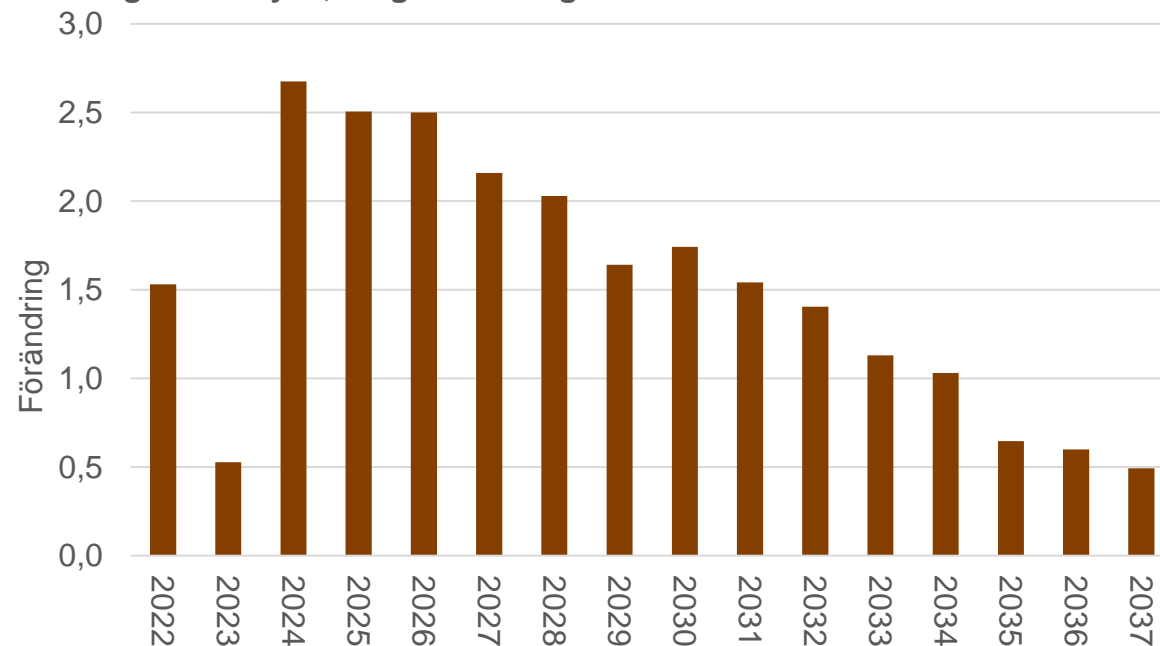
Demografiskt tryck och befolkning

Årlig förändring av kostnaderna utifrån demografin

Det demografiska trycket varierar över mätperioden. Enligt kalkylen kommer ökningen av det demografiska trycket vara högst under 2024. 2024 kommer trycket att uppgå till 2,7 procent. I genomsnitt uppgår den årliga ökningen av det demografiska trycket till 1,5 procent per år.

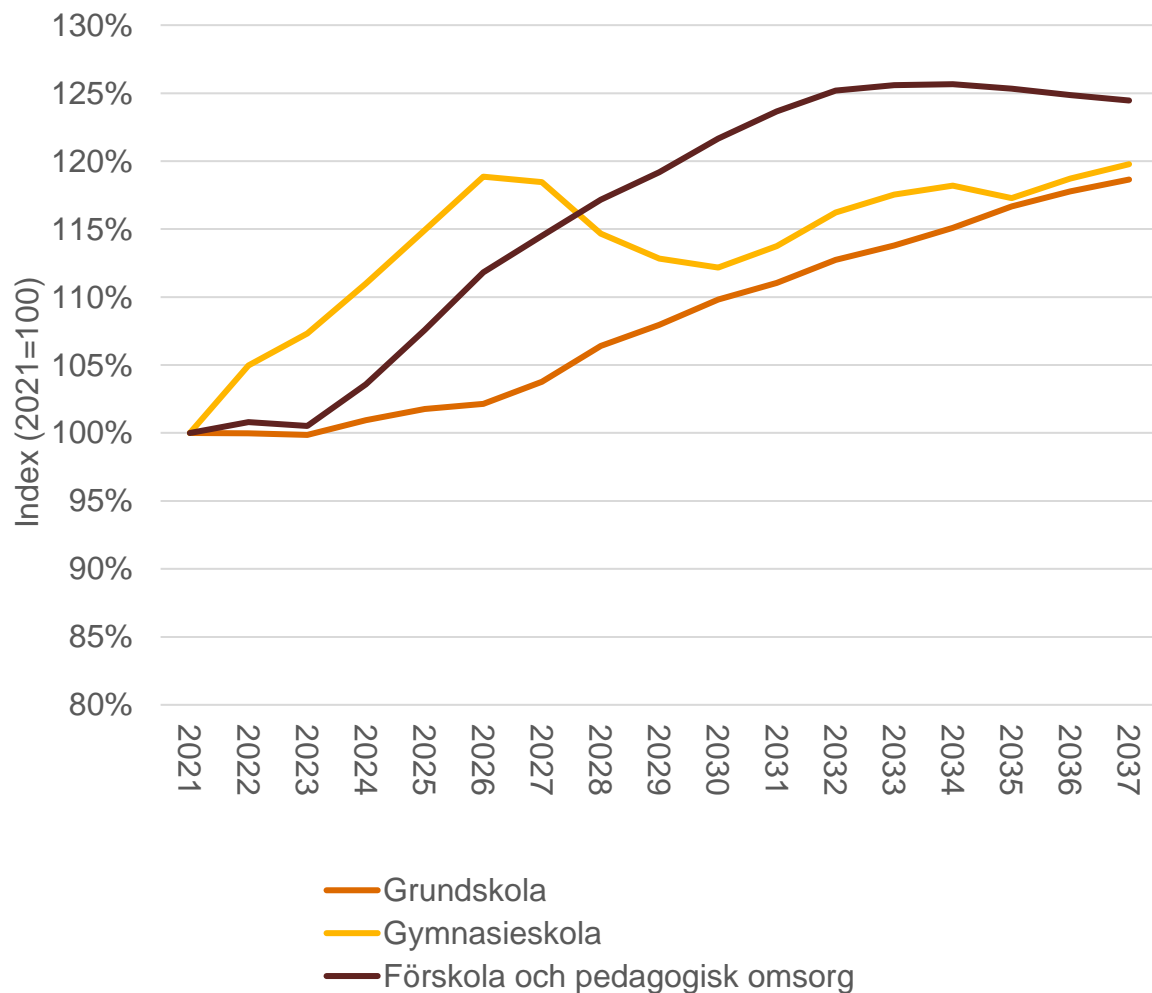
Demografiskt tryck, årlig förändring

Kostnadstryck till 2037 för huvudverksamheterna

Förskola, grundskola samt gymnasieskola

Demografiskt tryck

Förskola, grundskola samt gymnasieskola

En utveckling enligt befolkningsprognosen skapar ett resursbehov på verksamheterna för barn och unga fram till 2037 enligt nedan:

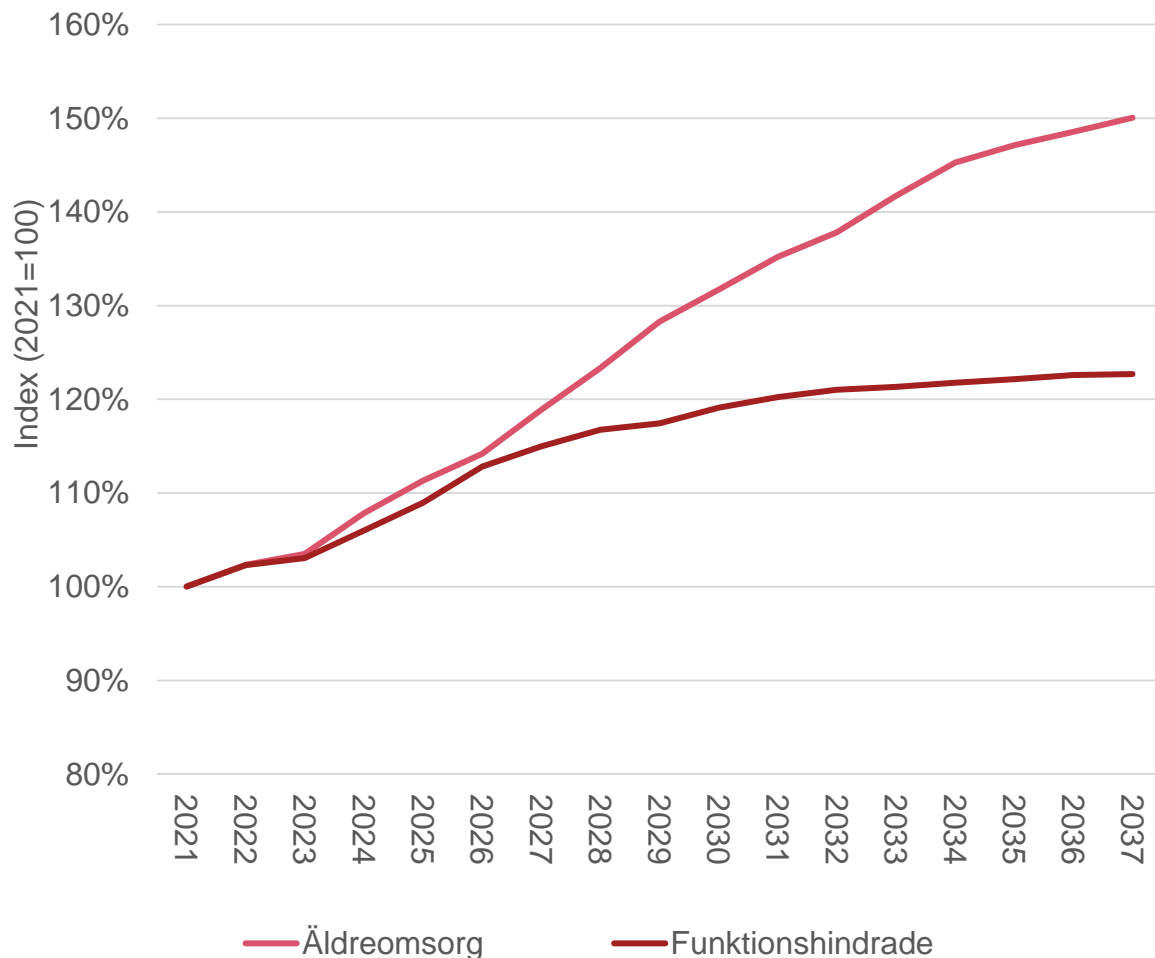
- Kostnadstryck förskola – 24,5 procent
- Kostnadstryck grundskola – 18,6 procent
- Kostnadstryck gymnasieskola – 19,8 procent

Det är förskolan som kommer ha mest omfattande kostnadstrycksökning, men även i grundskolan och gymnasieskolan kommer kostnadstrycksökningen vara omfattande. Kostnadstrycket inom grundskolan och förskolan kommer initialt vara relativt oförändrat. Efter 2024 kommer trycket inom grundskolan att öka successivt fram till 2037. Inom förskolan kommer trycket öka markant efter 2024 fram till 2033 och därefter vara relativt stabilt. Kostnadstrycket inom gymnasieskolan kommer vara högre än i de andra verksamheterna fram till 2027. Därefter kommer kostnadstrycket inom förskolan vara högre och trycket inom gymnasieskolan variera kring 16 procent.

Kostnadstryck till 2037 för huvudverksamheterna

Äldreomsorg och omsorg för personer med funktionsnedsättning

Demografiskt tryck

Äldreomsorg och omsorg för personer med funktionsnedsättning

En utveckling enligt befolkningsprognosen skapar ett resursbehov på verksamheterna för äldre och personer med funktionsnedsättning fram till 2037 enligt nedan.

- Kostnadstryck äldreomsorgen – 50,0 procent
- Kostnadstryck omsorg för personer med funktionsnedsättning – 22,7 procent

Kostnadstrycket inom omsorg för personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg förväntas öka i liknande utsträckning fram till 2026. Därefter fortsätter trycket inom äldreomsorgen öka succesivt. Trycket inom verksamheten för omsorg för personer med funktionsnedsättning förväntas fortsatt öka men med minskad intensitet. Vi kan således konstatera att den största förändringen bland kärnverksamheterna förväntas uppstå inom förskolan och äldreomsorgen.

Även om kostnaderna ökar mycket behöver inte bidraget till det totala kostnadstrycket öka lika mycket, detta beroende på hur stor andelen av de totala kostnaderna verksamheten utgör.

Kostnadstryck per verksamhet och dess påverkan på totalen

Kommunens kostnader ökar på grund av det så kallade demografiska trycket med 27,0 procent (324 miljoner kronor) under perioden 2021 till 2037. Under samma period beräknas totalbefolkningen öka med 21,7 procent. Beräkningen är i fasta priser.

Även om kostnaderna ökar mycket behöver inte bidraget till det totala kostnadstrycket öka lika mycket, detta beroende på hur stor andelen av de totala kostnaderna verksamheten utgör. I tabellen till höger visas hur stor påverkan respektive utgiftsslag har på de totala kostnadstrycket. I tabellen syns att kostnadstrycket är som störst inom äldreomsorgen. Det är även inom äldreomsorgen som det största kostnadstrycket i miljoner kronor uppstår. Andelsmässigt ökar äldreomsorgen fram till 2037 medan de andra verksamheterna kommer få en lägre andel av de totala resurserna.

Övriga verksamheter skrivs fram och antas minska med 1 procentenheter under perioden. Några antaganden om förändrade servicenivåer eller andra förändringar har inte gjorts. Totalt ökar dessa kostnader med 50 miljoner kronor i fasta priser under perioden. Här kan diskuteras hur mycket dessa verksamheter ska tillåtas växa framöver. Merparten av dessa verksamheter kan ha betydande stordriftsfördelar vilket innebär att en ökad befolkning inte nödvändigtvis behöver medföra ökade kostnader.

Utgiftsslag	Andel 2021, %	Andel 2037, %	Kostnadstryck, effekt %	Andel av totala kostnadstrycket %	Kostnadstryck, effekt mnkr
Förskola och skolbarnsomsorg	15,8	15,5	24,5	14,3	46
Grundskola	25,1	23,4	18,6	17,3	56
Gymnasieskola	6,4	6,0	19,8	4,6	15
Äldreomsorg	20,8	24,6	50,0	38,5	125
Funktionshindrade	11,8	11,4	22,7	9,9	32
Övrigt	20,1	19,1	20,6	15,4	50
Totalt	100,0	100,0	27,0	100,0	324

Platsbehov och investeringar

Allmänt om strategisk lokalförsörjning

Lokalförsörjning

De kommunala verksamheternas behov av lokaler förändras över tid. Ibland handlar det om att undvika kostnader för outnyttjade lokaler. I andra fall handlar det om att minimera risken för att stå utan nödvändiga lokaler när det behövs. Därför är det angeläget att ständigt behovsanpassa kommunens utbud av lokaler. Utöver detta finns det alltid behov av underhåll.

Att växa innebär en utmaning när det gäller den strategiska lokalförsörjningen. Det finns en risk att stå utan nödvändiga lokaler och tvingas till dyra tillfälliga lösningar. Samtidigt är det inte önskvärt att stå med ett överskott på lokaler om man bygger för tidigt och för mycket.

Detta förutsätter en strategisk lokalresursplanering. Resultatet av lokalresursplaneringen kan innebära investeringar av skiftande storlek. Utmaningen för den strategiska lokalresursplaneringen är att matcha den framtida demografiska utmaningen med ändamålsenliga lokaler.

”

Investeringsbehovet i verksamhetslokaler blir således en viktig del i kommunens budget- och planeringsarbete. Dels i form av investeringsutgifter och därmed finansierings- och likviditetsfrågor, dels i form av tillkommande drifts- och kapitalkostnader.

Behovsutveckling samt antaganden till 2037

Vilka behov finns av platser och därmed investeringar utifrån den demografiska utvecklingen.

Observera att det är platsbehov och därmed tillkommande investeringar utifrån den demografiska utvecklingen som analyseras. Inga antaganden om förändrade servicenivåer eller relationen mellan kommunal och fristående verksamhet har gjorts. Rådande nivå beräknas gälla fram till 2037.

Investeringarna som redovisas på nästföljande sida utgår från Krokoms kommuns demografiska investeringar enligt befolkningsprognosen, det vill säga Krokoms kommuns behov av verksamhetslokaler utifrån den demografiska utvecklingen. Detta förutsätter att inga ersättande investeringar genomförs samt att nuvarande platsbehov är i linje med utbudet. På nästa sida redovisas våra schablonvärden för verksamhetslokaler.

Förändringstrycket totalt påverkar kommunens kostnadssida genom ökade löner och hyror (egen regi) och genom ökade utgifter för entreprenader (extern regi).

Relationen mellan egen regi kontra entreprenad är intressant utifrån ett lokalförsörjningsperspektiv.

En ökning av antalet brukare i egen regi kan skapa behov av nyinvesteringar. En ökning av antalet brukare i extern regi skapar inte motsvarande behov då den externa utföraren antas lösa lokalfrågan.

Behovsutvecklingen illustreras både i form av platser i kommunens egen regi samt totalt platsbehov för verksamheten (oavsett regi).

Utvecklingen redovisas för:

- Förskola
- Grundskola
- Gymnasieskola
- Särskilt boende (äldreomsorg)
- LSS-boende

Vi har i analysen beaktat nuvarande kapacitet inom verksamheterna på en aggregerad nivå. Utöver behovet av nya verksamhetslokaler till följd av volymökning har vi även beräknat en basnivå/reinvesteringsnivå utifrån avskrivningar och 1 procent av skatter och bidrag.

Demografiska investeringar, schabloner

Förskola	Mellan
Antal barn per enhet	100
Kostnad per plats (tkr)	400
Typkostnad, mnkr	40
Kvadrat per barn	10
Yta	1 000
Kostnad per kvadrat	40 000

Skola (F-9)	3 par.
Antal elever per enhet	750
Kostnad per plats (tkr)	400
Typkostnad, mnkr	300
Kvadrat per barn	15
Yta	11 250
Kostnad per kvadrat	26 667

Gymnasieskola	12 pr
Antal elever per enhet	900
Kostnad per plats (tkr)	500
Typkostnad, mnkr	450
Kvadrat per elev	12
Yta	10 800
Kostnad per kvadrat	41 667

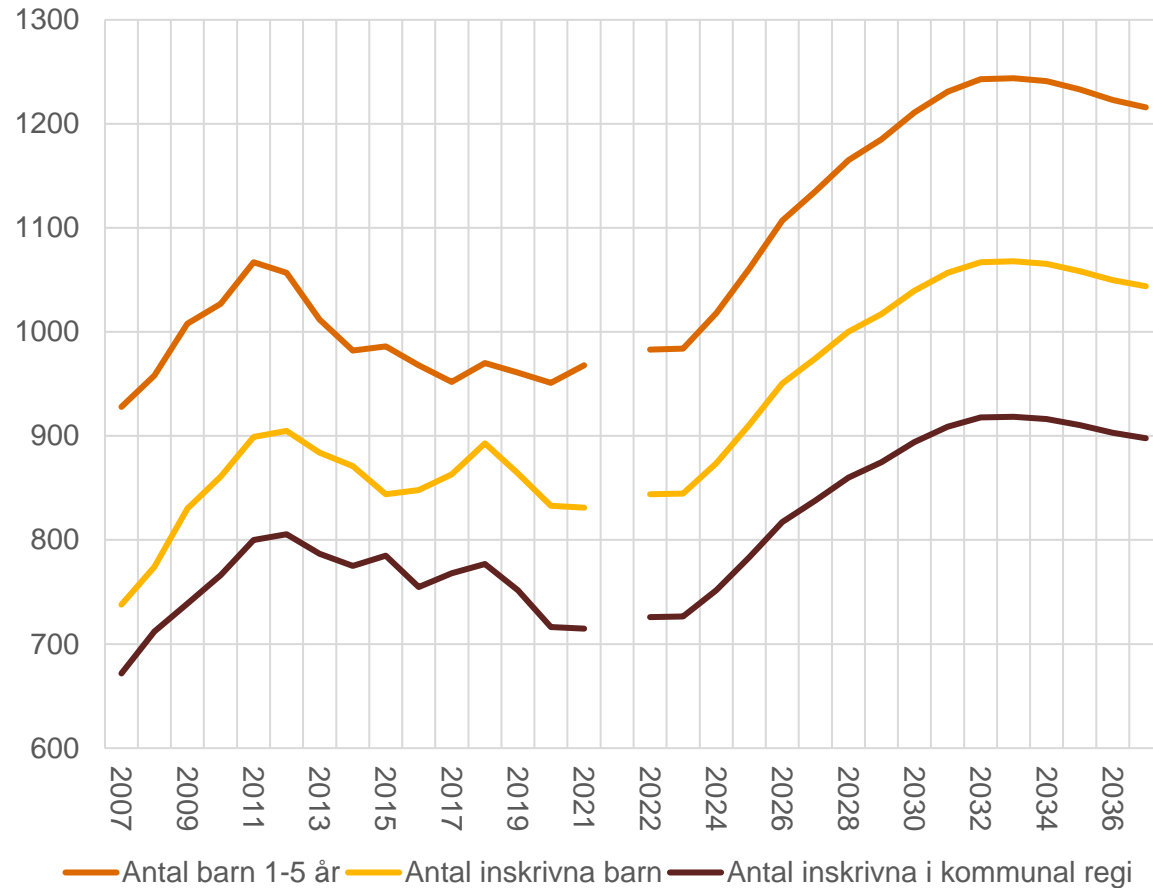
Äldreboende	2 våning
Antal äldre per enhet	90
Kostnad per plats (tkr)	2000
Typkostnad, mnkr	180
Kvadrat per äldre	40
Yta	3 600
Kostnad per kvadrat	50 000

LSS-boende	Gruppbostad
Antal boende per enhet	6
Kostnad per plats (tkr)	2500
Typkostnad, mnkr	15,0
Kvadrat per boende	50
Yta	300
Kostnad per kvadrat	50 000

Förskola

Utfall 2007-2021 samt prognos 2022-2037

Förskola, antal barn etc

2007-2021

Antal barn 1-5 år: +40

Antal inskrivna barn: +93 varav +43 i kommunal regi

Inskrivningsgrad: Från 80 till 86 %

Andel i kommunal regi: Från 91 till 86 %

2021-2037

Antal barn 1-5 år: +248

Antal inskrivna barn: +213 varav antagande om +183 i kommunal regi

Inskrivningsgrad och andel i kommunal regi: 86 respektive 86 %

Antaganden om demografiska investeringar

Antal barn per förskola: 100

Pris per plats: 400 tkr

Typkostnad per förskola: 40 mnkr

Yta per barn: 10 kvm

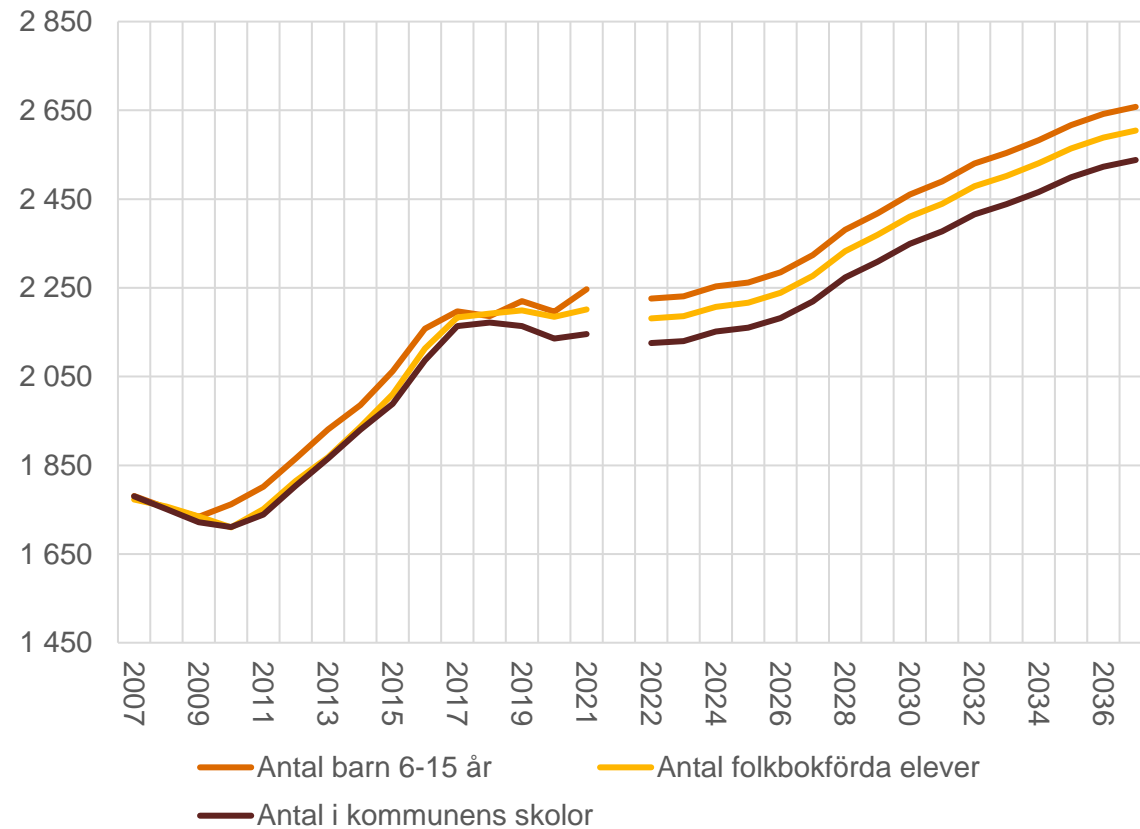
Yta per förskola: 1 000 kvm

Kostnad per kvm: 40 tkr

Grundskola

Utfall 2007-2021 samt prognos 2022-2037

Elever, antal barn etc

2007-2021

Antal barn 6-15 år: +466

Antal folkbokförda elever: +429 varav +366 i kommunal regi

Andel i kommunal regi: Från 100 till 97 %

2021-2037

Antal barn 6-15 år: +1 023

Antal folkbokförda elever: +986 varav +573 i kommunal regi

Andel i kommunal regi: 97 %

Antaganden om demografiska investeringar (F-9)

Antal paralleller: 3

Antal elever per enhet: 750

Kostnad per plats: 400 tkr

Typkostnad per enhet: 300 mnkr

Yta per elev: 15 kvm

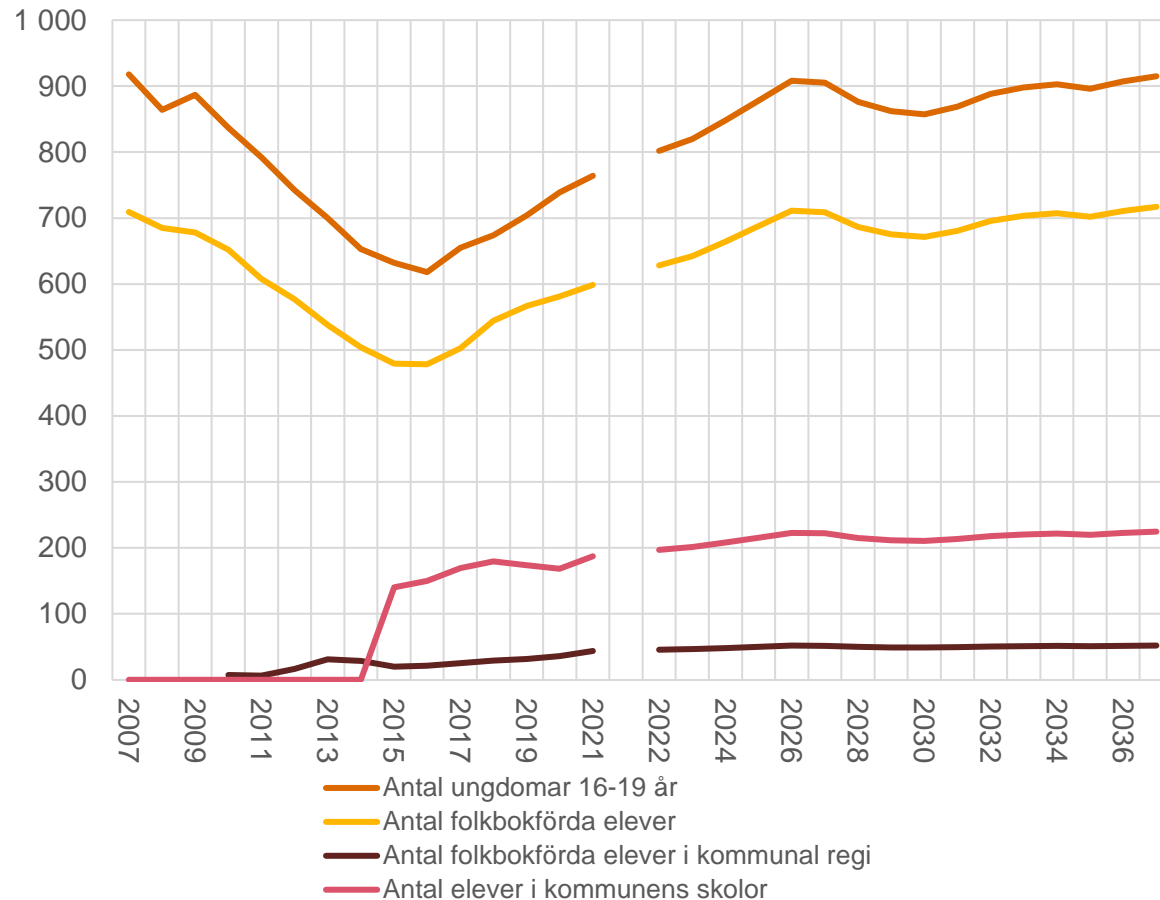
Yta per enhet: 11 250 kvm

Kostnad per kvadrat: 27 tkr

Gymnasieskola

Utfall 2007-2021 samt prognos 2022-2037

Elever, antal ungdomar etc

2007-2021

Antal ungdomar 16-19 år: -154

Antal folkbokförda elever: -111 varav +43 i kommunal regi (2010-)

Andel i kommunal regi av folkbokförda elever: Från 1 till 7 % (2010-)

2021-2037

Antal ungdomar 16-19 år: +151

Antal folkbokförda elever: +118 varav +9 elever i kommunal regi

Andel i kommunal regi av folkbokförda elever: 7 %

Antaganden om demografiska investeringar

Antal program: 12

Antal elever per enhet: 900

Kostnad per plats: 500 tkr

Typkostnad per enhet: 450 mnkr

Yta per elev: 12 kvm

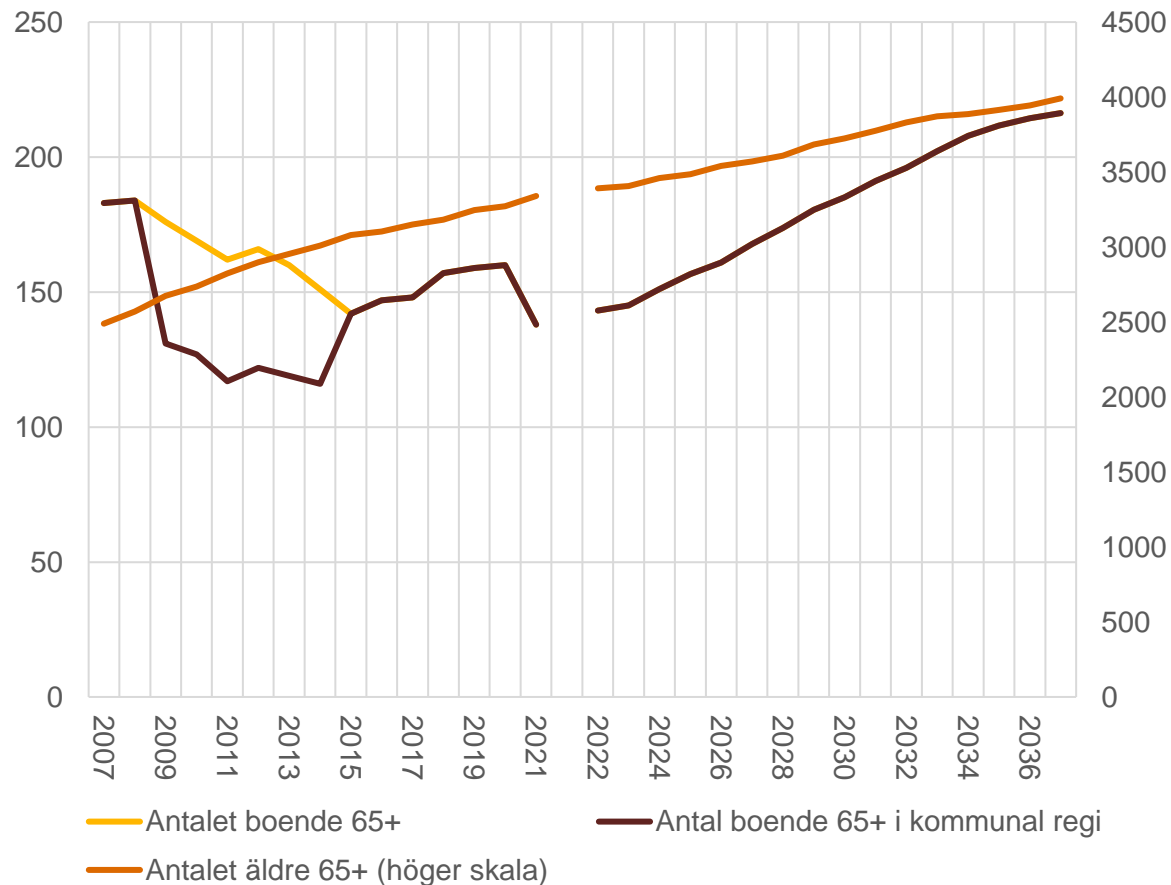
Yta per enhet: 10 800 kvm

Kostnad per kvadrat: 42 tkr

Äldreboende

Utfall 2007-2021 samt prognos 2022-2037

Äldreboende, antal äldre etc

2007-2021

Antal 65+ år: +853

Antal boende: -45 varav -45 i kommunal regi

Frekvens: Från 7,4 till 4,1 %; Andel i kommunal regi: 100 %

2021-2037

Antal 65+ år: +650

Antal boende: +78 varav +78 i kommunal regi

Frekvens: Från 4,2 till 5,4 %; Andel i kommunal regi: 100 %

Antaganden om demografiska investeringar

Antal våningar: 2

Antal brukare per enhet: 90

Kostnad per plats: 2 000 tkr

Typkostnad per enhet: 180 mnkr

Yta per brukare: 40 kvm

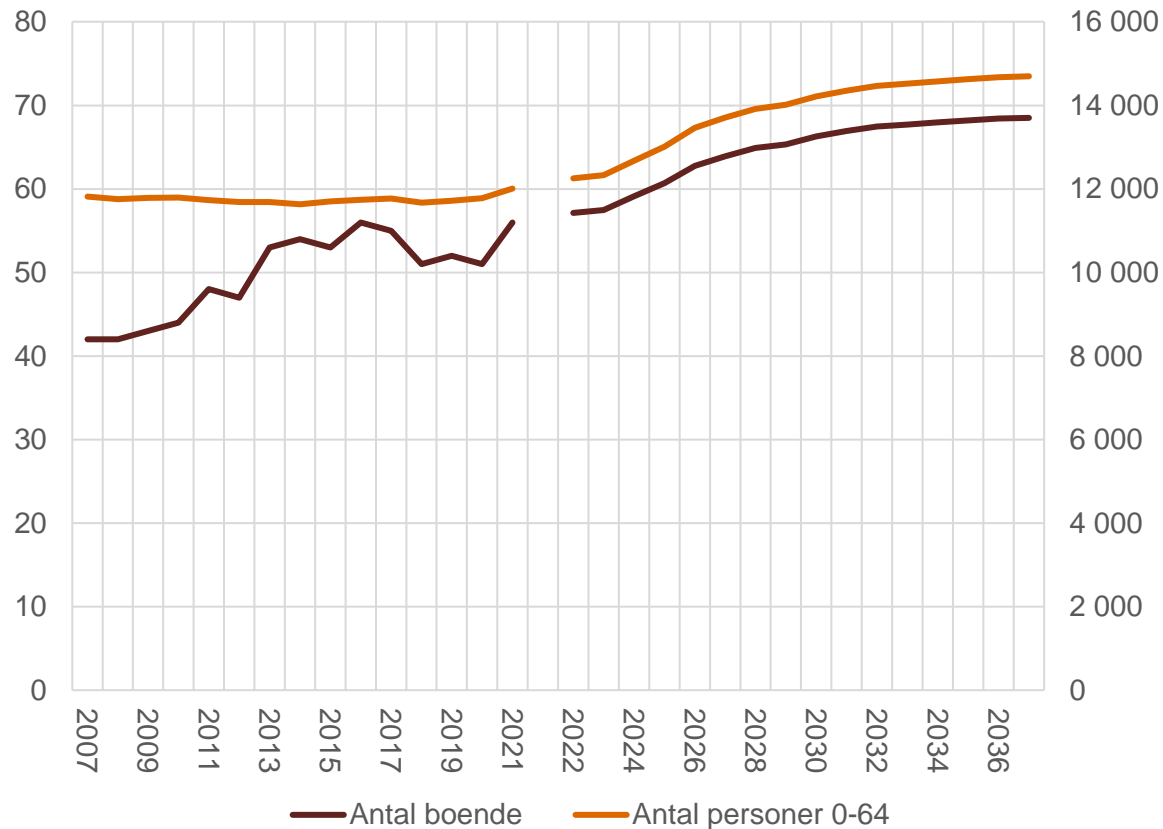
Yta per enhet: 3 600 kvm

Kostnad per kvadrat: 50 tkr

LSS-boende

Utfall 2007-2021 samt prognos 2022-2037

LSS-boende

2007-2021

Antal personer 0-64 år: +195

Antal boende: +14

Frekvens: Från 0,4 till 0,5 %

2021-2037

Antal personer 0-64 år: +2 686

Antal boende: +13

Frekvens: 0,5 %

Antaganden om demografiska investeringar

Antal boende per enhet: 6

Kostnad per plats: 2 500 tkr

Typkostnad per enhet: 15 mnkr

Yta per brukare: 50 kvm

Yta per enhet: 300 kvm

Kostnad per kvadrat: 50 tkr

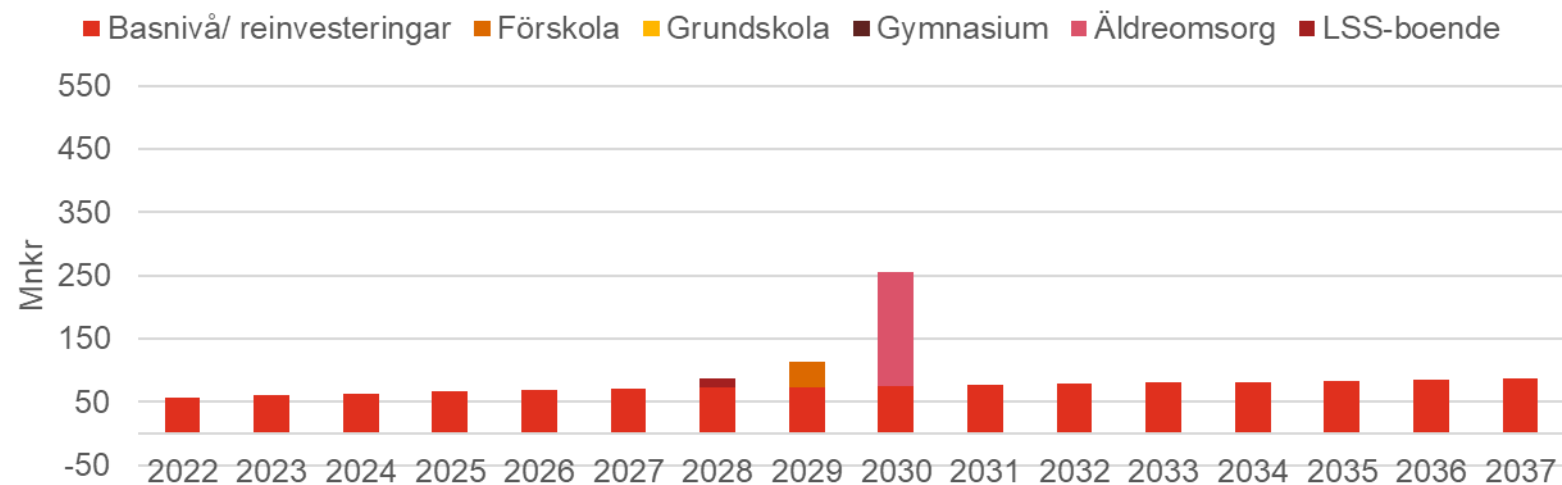
Demografiskt drivna investeringar

Belopp, mnkr

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	S:A
Fsk								40									40
Grsk																	0
Gym																	0
ÄO									180								180
LSS							15										15
Basnivå	57	60	63	66	68	71	72	74	75	77	79	81	82	84	85	87	1 181

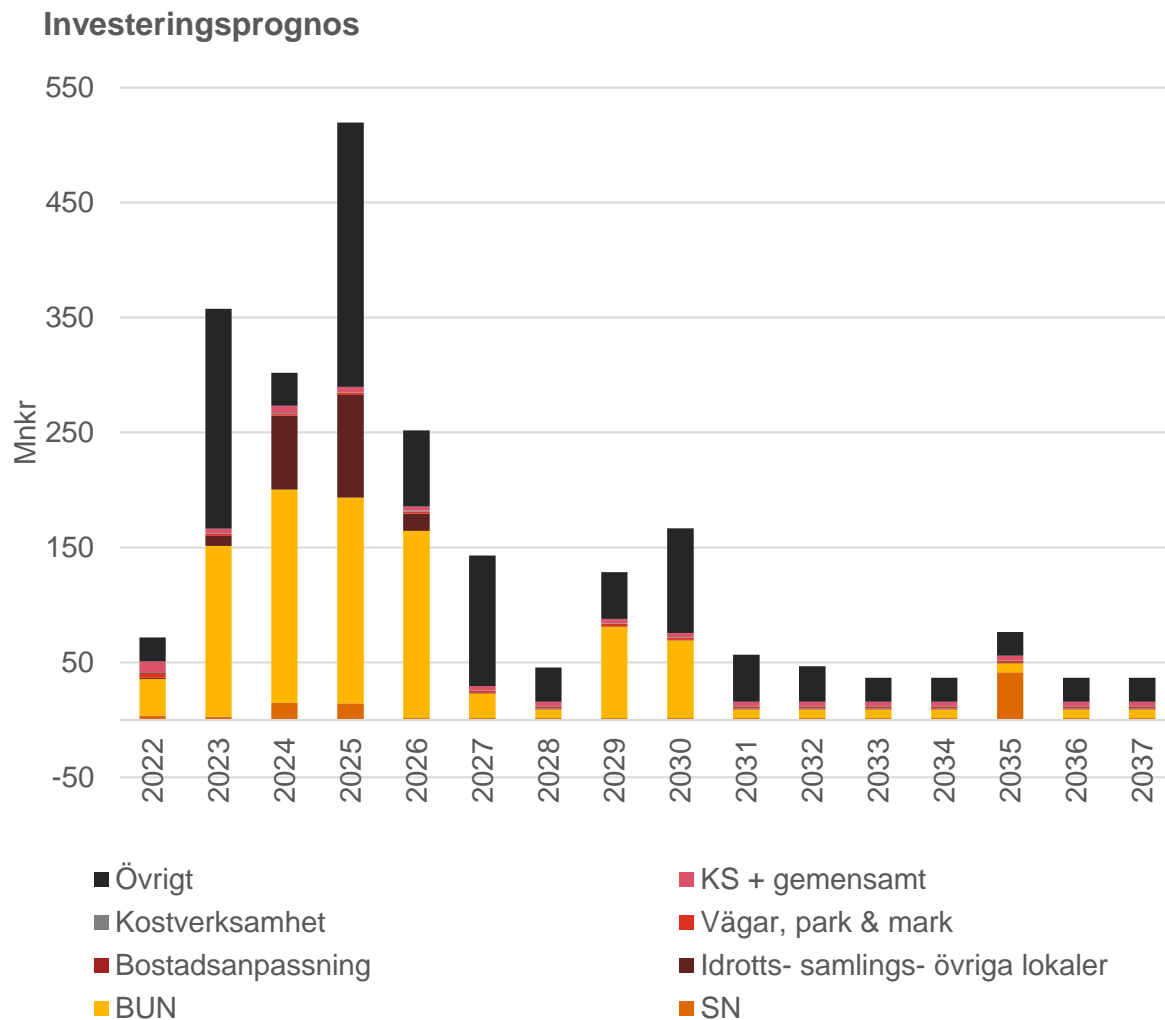
	Utgift, mnkr
Förskola	40
Grundskola	0
Gymnasieskola	0
Äldreboende	180
LSS-boende	15
Basnivå/reinvesteringar	1 181
SUMMA	1 416

Demografiska investeringar

Kommunens investeringsnivå

Kommunens investeringsprognos, prognos 2022-2037

Investeringsprognosen efter avslutad workshop visar Krokoms kommuns investeringsprognos, som belastar skattekollektivet, 2022-2037. Det framgår att kommunen står inför stora investeringar år 2023-2026. Nivån förväntas vara något lägre 2027 och framåt. Totalt uppgår investeringsnivån till 2,31 miljarder kronor i fasta priser– den genomsnittliga investeringsnivån uppgår till 145 miljoner kronor per år. Större investeringar utgörs bl.a. av två sporthallar, ett badhus samt ny skola Nälden. Barn och Utbildningsnämndens investeringar utgör 41 procent av kommunens totala investeringar. Kommunens investeringsnivå är 897 miljoner kronor högre än de demografiskt motiverade investeringarna (inkl. basnivå) under samma period.

Om inflation beaktas uppgår investeringsprognosen 2022-2037 till 2,42 miljarder kronor.

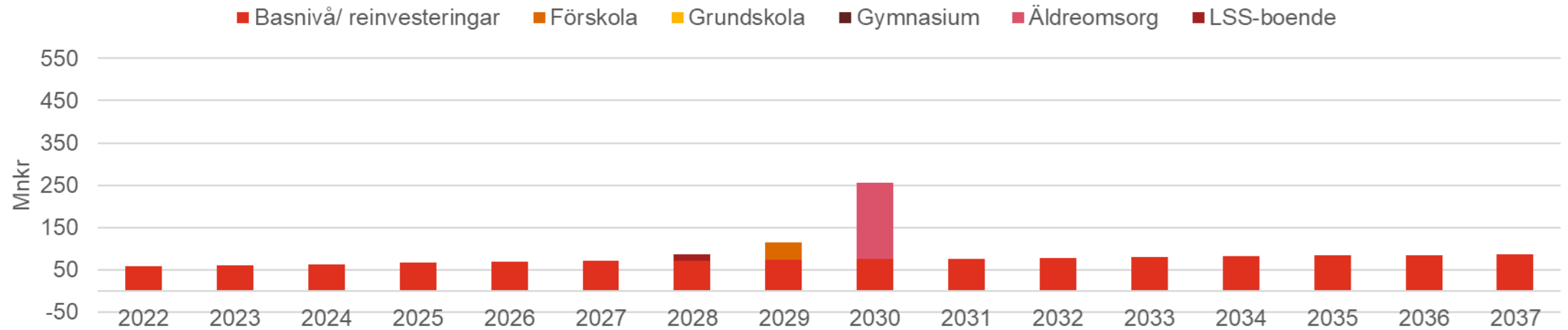
Inkomster och utgifter kopplade till kommunens exploateringar har inte inkluderats i modellen eftersom dessa förväntas summera till noll.

Fortsättningsvis i kalkylen utgår vi från ovan beskriven investeringsprognos, inklusive inflation när vi exempelvis beräknar framtida driftskostnadskonsekvenser och lånenivå.

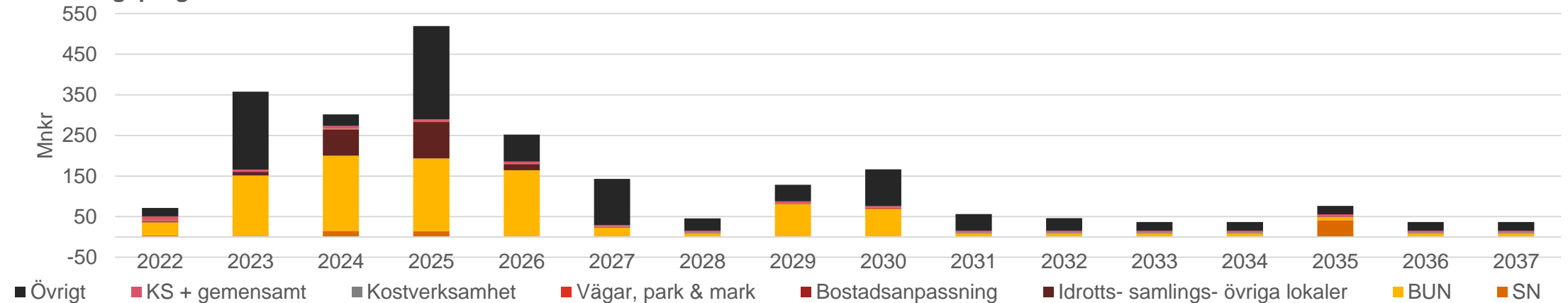
Sammanställning

Prognos 2022-2037, investeringsprognos och demografiska investeringar

Demografiska investeringar

Investeringsprognos

Sammanställning

Prognos 2022-2037, investeringsprognos och demografiska investeringar

Demografiska investeringar

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	S:A
Fsk								40									40
Grsk																	0
Gym																	0
ÄO									180								180
LSS							15										15
Basnivå	57	60	63	66	68	71	72	74	75	77	79	81	82	84	85	87	1 181
Totalt	57	60	63	66	108	71	87	114	255	77	79	81	82	84	85	87	1 416

Investeringsprognos

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	S:A
SN	4	3	15	15	2	2	2	2	2	2	2	2	2	42	2	2	94
BUN	32	149	185	179	163	21	8	80	68	8	8	8	8	8	8	8	937
Idrotts- samlings- övriga lokaler	1	9	64	89	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	185
Bostadsanpassning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Vägar, park & mark	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	27
Kostverksamhet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Övrigt	21	191	29	230	66	113	30	41	91	41	31	21	21	21	21	21	988
KS + gemensamt	9	4	6	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	69
Totalt	72	358	302	520	252	143	46	129	167	57	47	37	37	77	37	37	2 313

Framskrivning av intäkterna

Intäkter

Årlig förändring

Framskrivning

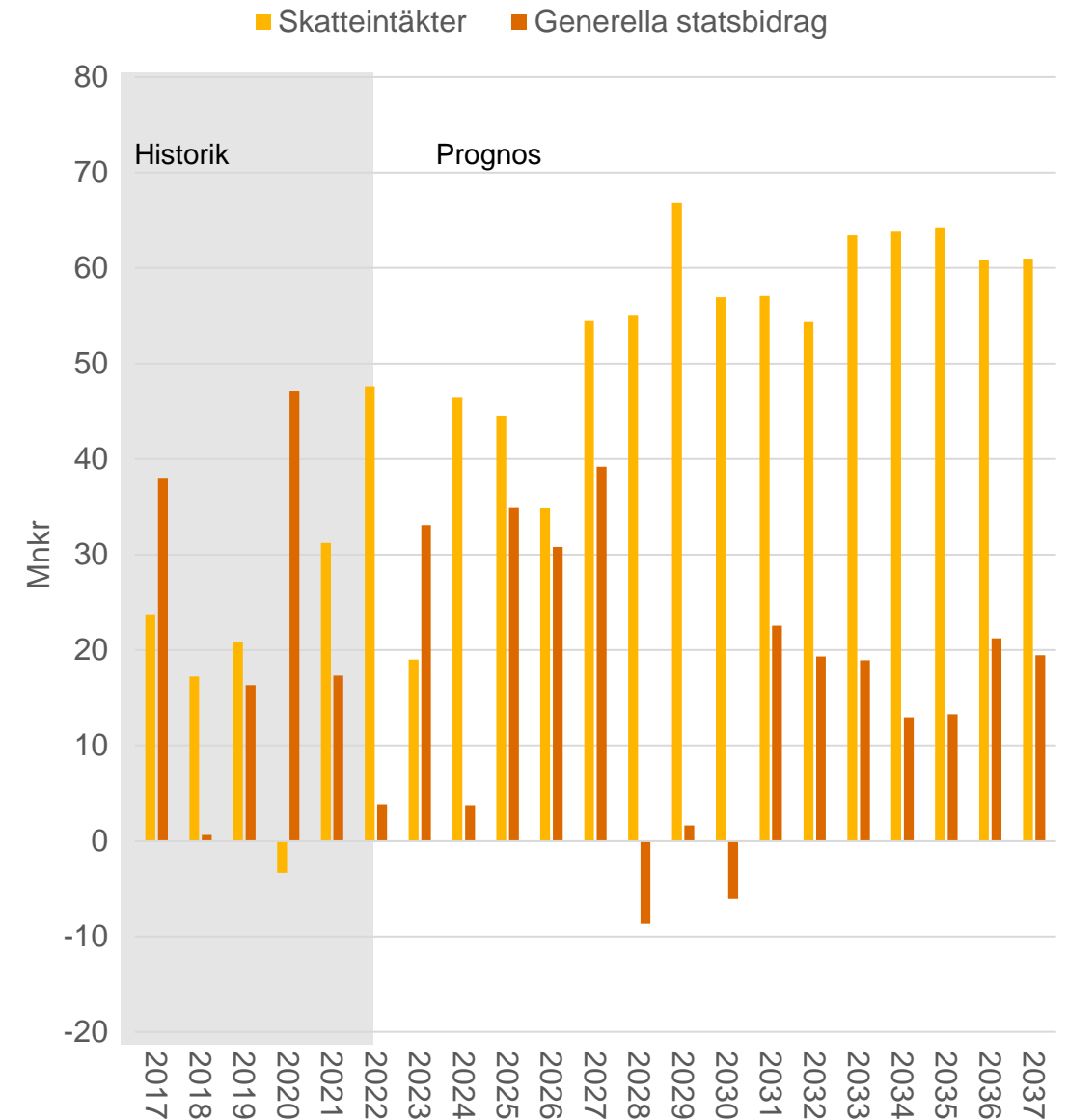
Skatteunderlaget och därmed utvecklingen av kommunens skatteintäkter förväntas öka under perioden. I beräkningen har vi antagit oförändrad skattekraft fram till 2037. Även skattesatsen ligger på samma nivå – 22,17 – som år 3

Utvecklingen av skatteintäkter förväntas understiga riksgenomsnittet eftersom vi har antagit en oförändrat skattekraft (87 procent av medelskattekräften) jämfört med riket. Kommunen förväntas även ha en högre andel i arbetsför ålder än historiskt (minskning av försörjningskvoten), vilket minskar kommunens generella statsbidrag.

År 2020 minskade skatteintäkterna med 3 miljoner kronor samtidigt som de generella statsbidragen ökade med 47 miljoner kronor. År 2021 ökade skatteintäkterna med 31 miljoner kronor medan de generella bidragen ökade med 17 miljoner kronor. År 2022 förväntas skatteintäkterna öka med 48 miljoner kronor och de generella statsbidragen förväntas öka med 4 miljoner kronor. År 2023 förväntas skatteintäkterna öka med 19 miljoner kronor och de generella statsbidragen öka med 33 miljoner kronor.

Den prognosticerade förändringen av kommunalekonomisk utjämning redovisas på nästa sida.

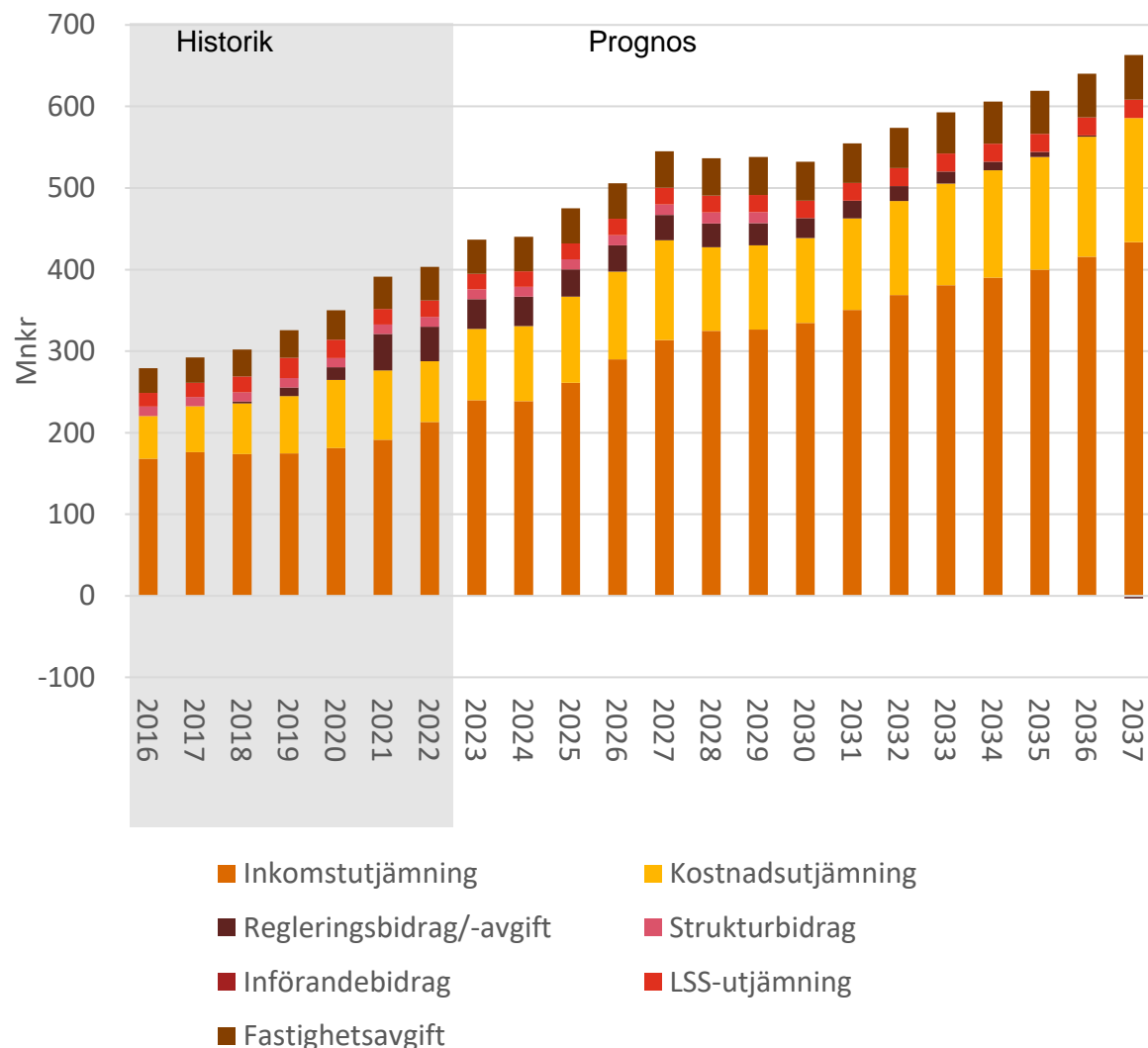
Årlig förändring av intäkter

Kommunalekonomisk utjämning

Statsbidrag, utjämning samt fastighetsavgift

Inkomstutjämning

Kommunens bidrag från inkomstutjämningen kommer att öka. Vi har antagit en relativt oförändrad skattekraft i kommunen.

Kostnadsutjämning

Intäkterna från kostnadsutjämningen förväntas öka allteftersom kommunens struktur försämras jämfört med riket.

LSS-utjämning

LSS-bidraget kommer att öka över perioden.

Total nivå

Totalt beräknas generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgift i Krokoms kommun uppgå till 660 mnkr år 2037, vilket är cirka 64 procent högre än utfallet 2022.

Krokoms kommun förväntas under perioden erhålla ett allt större bidrag inom inkomstutjämningen. Kostnadsutjämningen förväntas öka allteftersom kommunens struktur försämras. De ökade intäkterna förklaras främst av ett större bidrag för barn och unga. Metoden för att beräkna kostnadsutjämningen gjordes om inför år 2020. Totalt beräknas generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgift i Krokoms kommun uppgå till 660 miljoner kronor 2037.

Utveckling av kostnader och intäkter

Utveckling av kostnader och intäkter

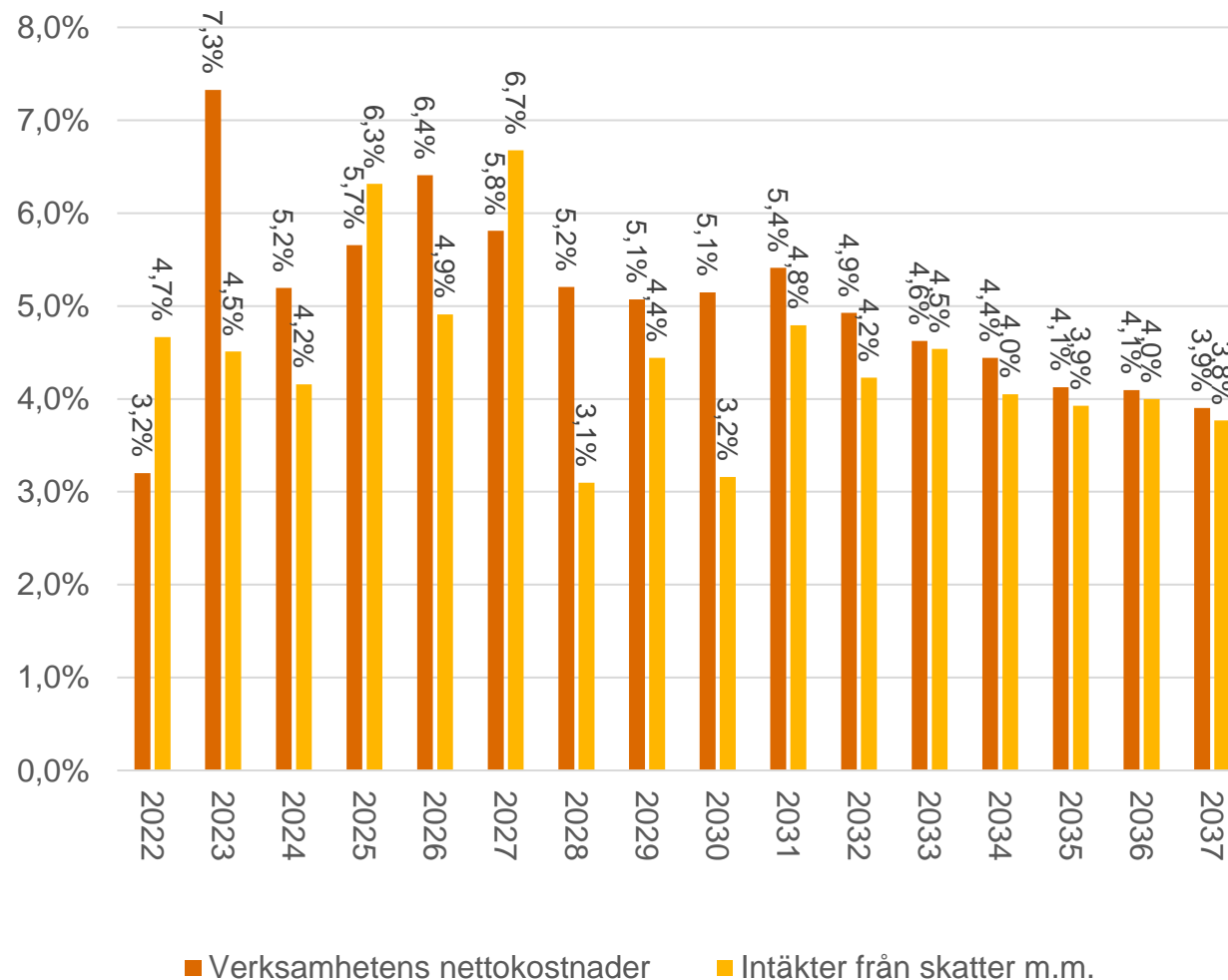
Kostnader och intäkter fram till 2037

Krokom kommun prognosticeras ha förhållandevis höga nettokostnadsökningar under prognosperioden. Särskilt hög är nettokostnadsökningen från år 2023.

Kostnadsökningarna som har lagts in i kalkylen avser demografi, pris och löner, avskrivningar samt pensioner. Inga förändringar avseende kommunens ambitioner i övrigt ligger med i kalkylen.

Även intäkterna prognosticeras öka, men inte i samma utsträckning. Den genomsnittliga årliga intäktsökningen under perioden uppgår till 4,5 procent och den genomsnittliga kostnadsökningen motsvarar 5,0 procent. Således ökar kostnaderna snabbare än intäkterna.

Utveckling nettokostnader och intäkter

Utveckling av kostnader och intäkter

Akkumulerat

Kostnader och intäkter fram till 2037

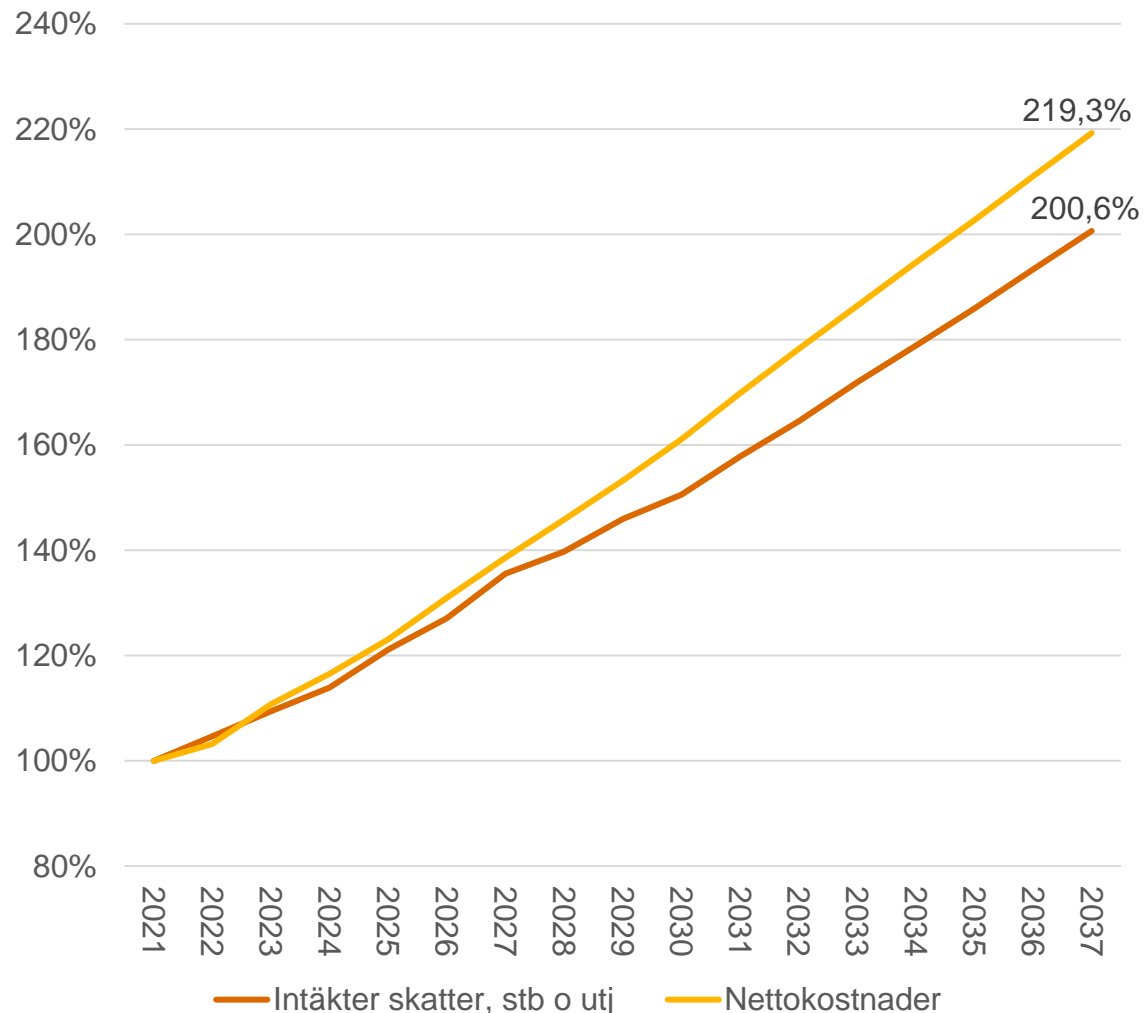
Gapet mellan intäkter och kostnader innebär att kommunen inte har möjlighet att fullt ut finansiera det demografiska trycket (inklusive ökade kostnader för avskrivningar), en full löne- och prisuppräknings samt uppnå det finansiella resultatmålet på -0,6 procent 2023, -1,0 procent 2024 och 1,5 procent 2025 samt 1 procent 2026 fram till år 2037.

För att få intäkter och kostnader i balans och uppnå ett resultat enligt målet kan kommunen:

- succesivt höja skatten med totalt 3,07 kronor fram till 2037 (motsvarande 0,26 kronor årligen), eller
- årligen effektivisera i genomsnitt med 0,97 procent, eller
- kombinera ovanstående i olika utsträckning.

Effektiviseringsbehovet uppstår framför allt år 2025, 2028 och 2030. Det höga trycket beror framförallt på en hög investeringsnivå, ett högt demografiskt tryck samt en svagare intäktsutveckling.

Utveckling nettokostnader och intäkter (index)

Sammanfattning kommunens driftsekonomi

Kostnader och intäkter

- Krokoms kostnader för verksamheten ökar i takt med demografin samt förändringen av priser och löner. Utöver detta tillkommer ökade avskrivningar. Den underliggande kostnadsökningen till följd av demografin uppgår till 27,0 procent under perioden (324 miljoner kronor).
 - Kommunen kommer växa i de flesta ålderskategorier fram till år 2037. Den minsta ökningen ses inom invånare 80+ år.
- Intäkterna ökar i takt med utvecklingen av samhällsekonomin och arbetsmarknaden.
 - Vi har räknat med att en viss urholkning sker av statens bidrag då de inte fullt ut räknas upp med hänsyn till löner, priser samt demografi.
- Via kostnadsutjämnningen omfördelas kostnadstrycket så att alla kommuner/regioner – något förenklat – möter samma finansiella utmaning (givet genomsnittlig ambition och effektivitet). Krokoms kommun beräknas få ett högre bidrag i inkomstutjämnningen och inom kostnadsutjämnningen. Det ökade bidraget i kostnadsutjämnningen förklaras av en ökning av barn och unga relativt riket.

Behov av effektivisering och anpassning

- Krokoms förväntade intäkter räcker inte för att finansiera en full uppräkningskostnad med demografi, lön samt pris av kommunens verksamheter.
- Gapet mellan intäkter och kostnader år 2037 motsvarar en skatteköning på 3,07 kronor. För att hålla tillbaka kostnadsökningen till en nivå som matchar intäkterna krävs en årlig genomsnittlig effektivisering på 0,97 procent.
 - Effektiviseringsbehovet uppstår framför allt år 2025, 2028 och 2030. Det höga trycket beror framförallt på en hög investeringsnivå, ett högt demografiskt tryck samt en svagare intäktsutveckling.
- Finansieringskostnaderna förväntas öka till följd av ränteökningar med anledning av ökande inflation, det är angeläget därför att kommunen så snart som möjligt dimensionerar organisationen enligt demografin.

Kassaflöde och finansiering

Kassaflöde och finansiering av investeringar

Krokoms kommun

Kommunens investeringsutrymme utgörs av kommunens resultat och årets avskrivningar.

I kalkylen har vi utgått från ett resultatmål om -0,6 procent 2023, -1,0 procent 2024 och 1,5 procent 2025 samt 1 procent 2026 fram till år 2037. För att uppnå detta krävs en årlig effektivisering på i genomsnitt 0,97 procent.

Om Krokoms planerade investeringar är större än den likviditet som kommunen skapar via resultat och avskrivningar uppstår ett finansieringsbehov.

Finansieringsbehovet kan lösas genom en kombination av följande:

1. sälja tillgångar (finansiella och/eller materiella)
2. ta upp lån till motsvarande belopp
3. höja resultatmålet och öka den egna finansieringen
4. omprioritera/minska investeringsutgifter över tid
5. inhyrning av lokaler, leasing (se även nästa sida)

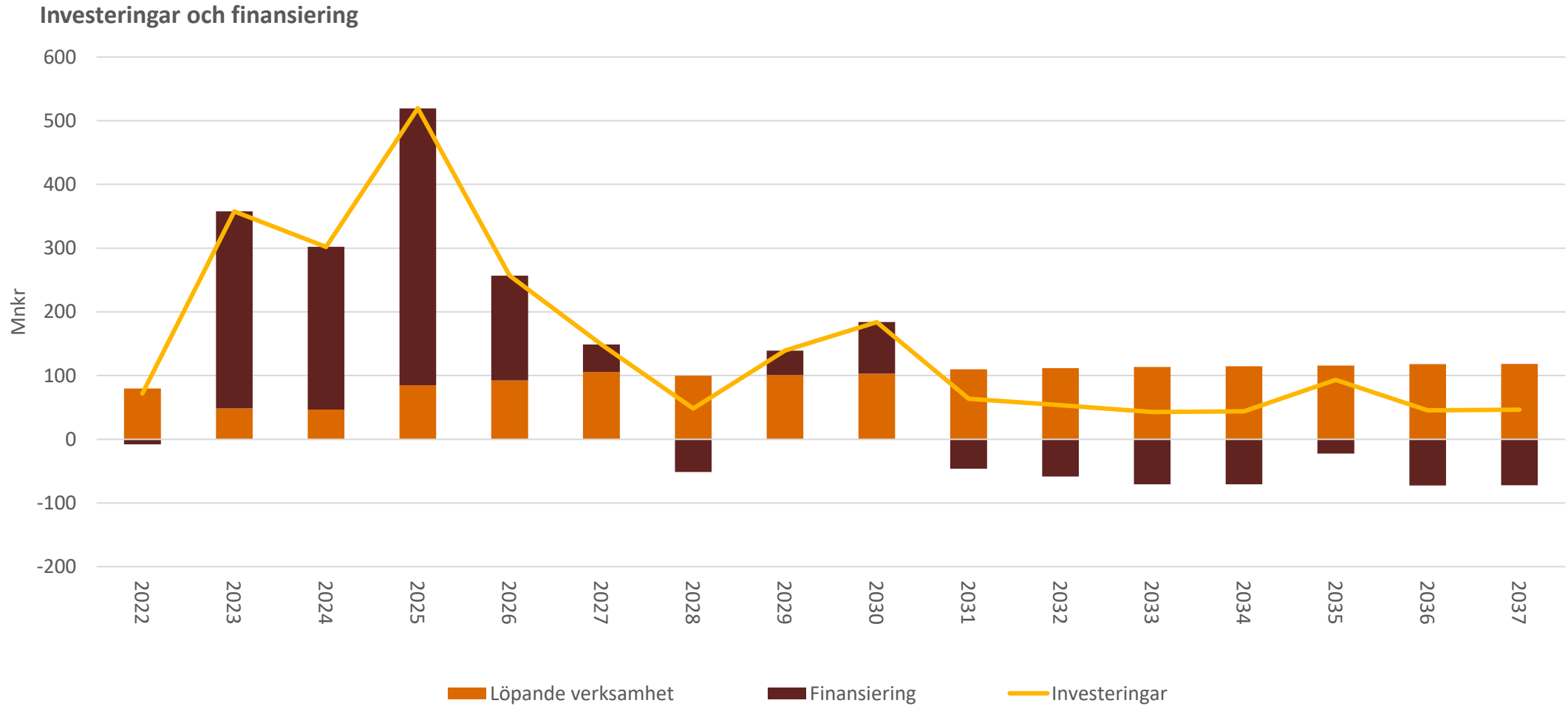

Inhyrning av lokaler - leasing

- Ett alternativ till att finansiera investeringar i egen regi är att låta någon annan aktör göra investeringen och sedan hyra aktuell lokal.
- Vid sådana inhyrning är brukligt med kontraktstider på 25 år och uppåt.
- En långsiktig inhyrning innebär ett långsiktigt åtagande från kommunens sida och kommer i de flesta fall betraktas som ett fall av finansiell leasing.
- Finansiell leasing ska redovisas på balansräkningen.
- Framtida hyresinbetalningar ska skuldföras. Kommunens rätt till nyttjande av lokalen i fråga blir en tillgång.
- Att låta någon annan aktör stå för investeringen kommer således inte att förbättra kommunens finansiella ställning givet samma investeringsutgift.
- Kalkylen kan förbättras om den privata aktörer kan göra motsvarande investering till ett lägre belopp.

Kassaflödesanalys

givet ovan beskrivet resultatmål fram till år 2037

Finansiering av investeringar

Lösning via upplåning – kommun

Historik

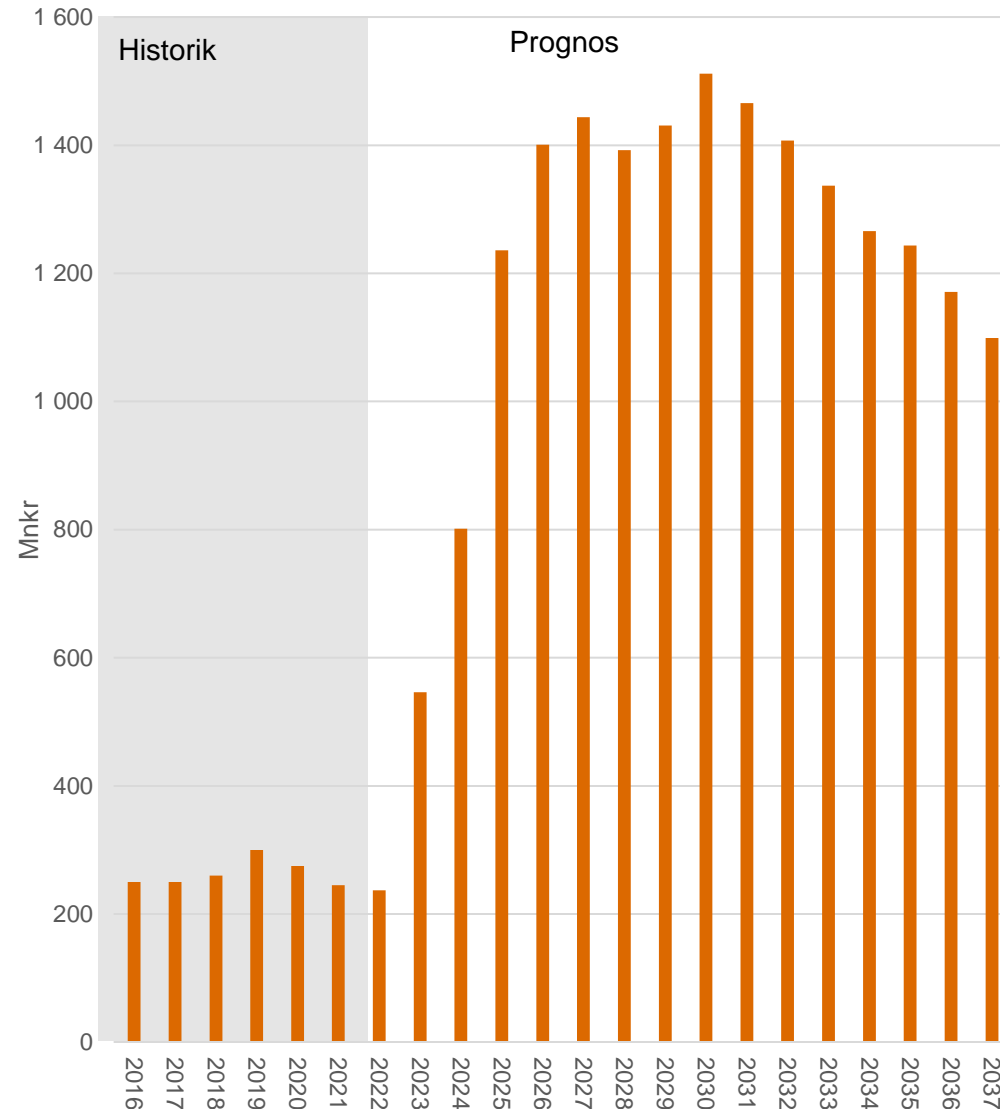
Krokom kommun hade en befintlig låneskuld i banker och kreditinstitut år 2021 om 245 miljoner kronor. Skulden per invånare har minskat från 16 843 kronor per invånare 2016 till 15 959 kronor per invånare 2021. Vid en jämförelse av Krokoms långfristiga skulder i kronor per invånare har Krokom kommun en lägre skuldnivå än strukturellt liknande kommuner, länet, kommungruppen och riket.

Framskrivning

Investeringsnivåerna framöver innebär att den löpande verksamhetens bidrag i form av resultat, avskrivningar samt åter-lånade pensionsmedel inte täcker investeringsutgifterna. Det uppstår ett behov av utökad finansiering motsvarande 855 miljoner kronor. I kassaflödesanalysen för att beräkna framtida upplåning utgår vi från kommunens investeringar.

Som nämnt tidigare beräknas kommunens genomsnittliga investeringstakt uppgå till 145 miljoner kronor per år, totalt 2,313 miljarder kronor. Om man justerar för inflation uppgår investeringsprognosen till 2,417 miljarder kronor. Av dessa förväntas 65 procent kunna finansieras av den löpande verksamheten medan 35 procent beräknas finansieras genom upplåning. Totalt kommer kommunen ha 1,10 miljarder kronor i lån år 2037, motsvarande 58 811 kronor per invånare. Detta motsvarar en ökning av låneskulden per invånare med 269 procent för hela mätperioden. Högst skuldsättning förväntas kommunen ha år 2030 om 1,51 miljarder kronor, motsvarande 84 271 kronor per invånare.

Lån till banker och kreditinstitut

Balansräkning

Balansräkning

Utveckling av tillgångar, skulder, avsättningar och eget kapital

Krokoms materiella tillgångar växer i takt med att kommunen investerar. Samtidigt minskar tillgångarna med årets avskrivningar.

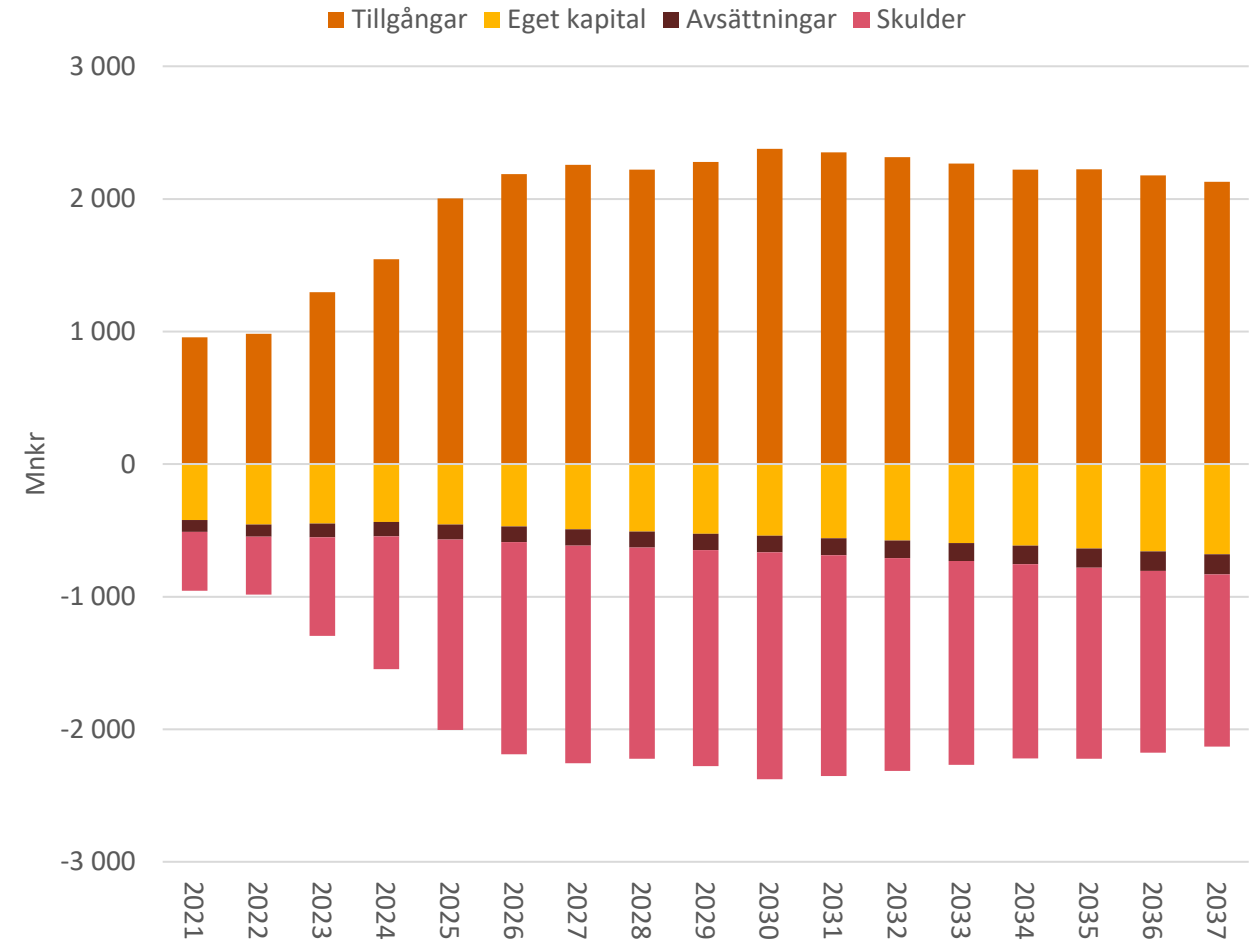
Det egna kapitalet ökar med årets resultat (långsiktigt mål om 1 procent av intäkter från skatter, statsbidrag och utjämning).

Kommunens skulder ökar i takt med den ökade upplåningen.

Balansomslutningen ökar från 956 miljoner kronor år 2021 till 2 130 miljoner kronor år 2037. Detta motsvarar en total ökning om 123 procent, eller 8 procent årligen.

Fram till år 2025 ökar balansräkningen i genomsnitt med 28 procent årligen, vilket förklaras av en förhållandevis hög investeringstakt under perioden.

Balansräkning

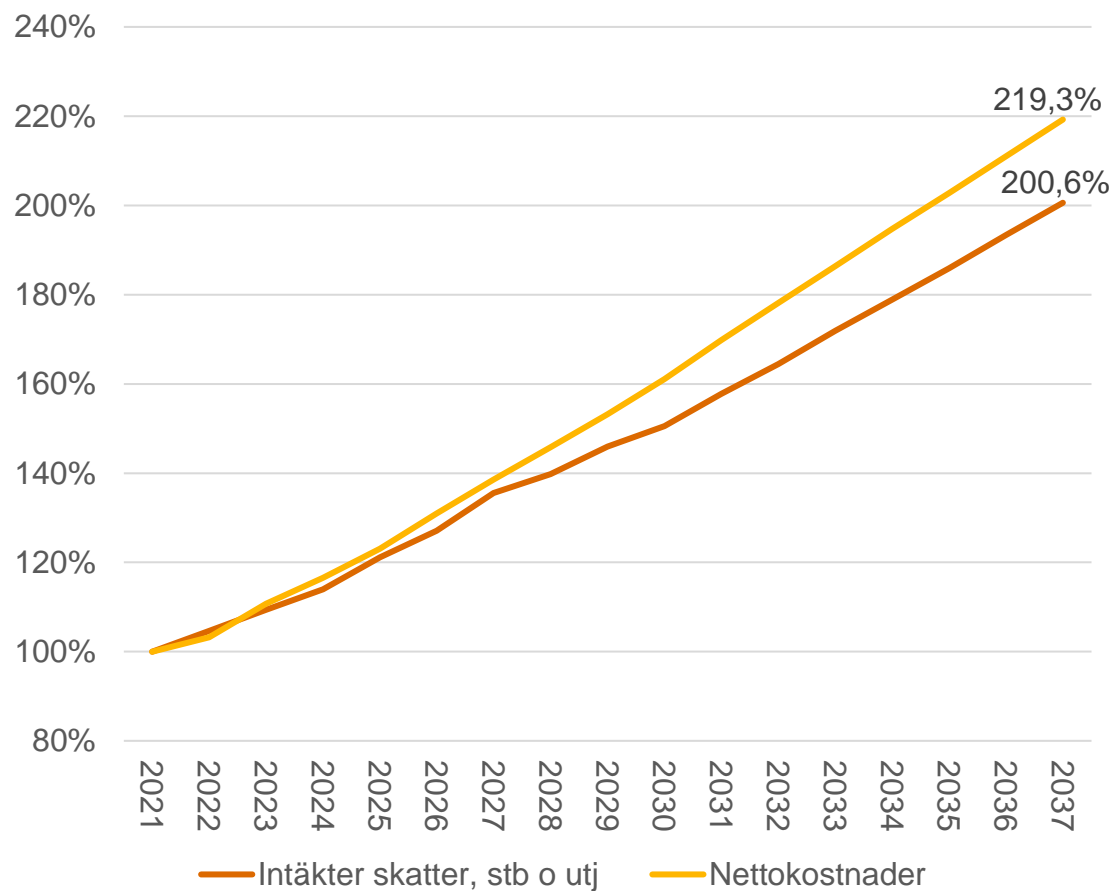
Känslighetsanalys

Känslighetskalkyl

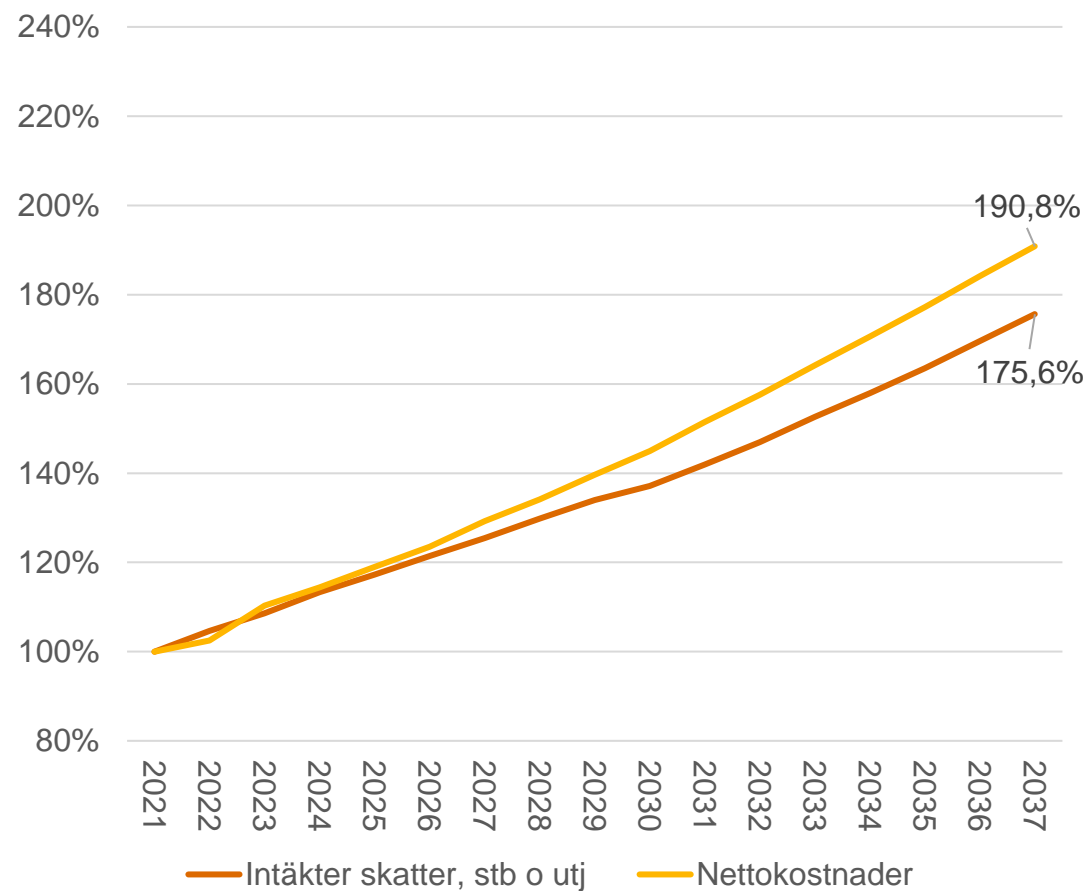
Nuvarande befolkningsprognos, 18 688 inv. 2037

Utveckling nettokostnader och intäkter (index)

Alternativ befolkningsprognos, 16 300 inv. 2037

Utveckling nettokostnader och intäkter (index)

Känslighetskalkyl

I denna känslighetsanalys görs en beräkning utifrån en alternativ befolkningsprognos. Det redovisas även hur olika nivåer på det finansiella resultatmålet påverkar nyckeltalen. De effekter som utvärderas är effektiviseringskrav i procent och skattekronor, finansiering av investeringar från finansieringsverksamheten och den löpande verksamheten, lån i banker och kreditinstitut, soliditet inklusive pensionsåtagande samt genomsnittlig självfinansieringsgrad avseende investeringar fram till 2037.

En lägre befolkningsprognos med lägre tillknuten investeringsnivå leder till ett minskat behov av effektiviseringar då kostnadsutvecklingen blir lägre. Den lägre investeringsverksamheten leder till mindre behov av upplåning, en bättre soliditet samt en högre självfinansieringsgrad.

Ett högre resultatkrav ökar behovet av effektiviseringar då en större andel av resurserna går till resultatet. Dock så kan den löpande verksamheten finansiera en högre andel av investeringarna. Detta leder till en lägre belåning, en bättre soliditet samt en högre självfinansieringsgrad.

Nyckeltal	Nuvarande befolkningsprognos	Alternativ befolkningsprognos	Resultatnivå 2,0%	Resultatnivå 3,0%
Effektiviseringskrav fram till 2037, %	0,97	0,78	1,05	1,13
Effektiviseringskrav fram till 2037, skattekronor	3,07	2,72	3,29	3,52
Investeringsverksamhet, mdkr -2037	2,4	2,0	2,4	2,4
Löpande verksamhet, mdkr -2037	1,5	1,4	1,8	2,0
Finansieringsverksamhet, mdkr -2037	0,9	0,6	0,6	0,4
Lån i banker och kreditinstitut, mdkr 2037	1,1	0,8	0,9	0,7
Soliditet inkl. pensioner 2037, %	25,0	28,2	35,1	45,2
Genomsnittlig självfinansieringsgrad - 2037, %	129,6	133,4	150,6	171,5

Utmaningar, risker och rekommendationer

Utmaningar och risker 1 (4)

- Landets kommuner står inför stora ekonomiska utmaningar. Tillväxttakten i svensk ekonomi avtar och åren med stark utveckling av skatteunderlaget ligger bakom oss. De närmaste åren sker en urholkning av det reala skatteunderlaget, vilket kommer att minska kommunsektorns köpkraft.
- I rapportens längre perspektiv är samhällsekonomin konjunkturlös och antagandena om tillväxten bygger på tillgängliga produktionsfaktorer och historisk trend. Under perioden fram till 2037 kommer dock låg- och högkonjunkturer sannolikt inträffa. Konjunkturläget kommer att påverka kommunens intäkter och även bostadsmarknaden.
- Kalkylerna tar sin utgångspunkt i kommunens befolkningsprognos. I denna ligger antaganden om demografiska händelser såsom inflyttning och antalet födda. Det finns alltid en risk att prognoserna slår fel och att kommunens befolkningsstruktur blir en annan och planeringen slår fel.
- En stor del av kommunens intäkter utgörs av statsbidrag. Dessa är inte indexerade och kommunsektorns finansiering blir således beroende av statens välvilja och finansiella möjligheter.
- I beräkningarna ökar kostnaderna i takt med demografin samt den allmänna löne- och prisutvecklingen. Rapporten visar att det kommer bli svårt att finansiera detta. Historiskt har kommunsektorns kostnader ökat mer än vad som varit motiverat utifrån demografin. Det kan därmed finnas en förväntan på fortsatt utbyggd välfärd. För att nå nuvarande resultatkrav måste kommunen uppnå en effektivisering över perioden på minst 0,97 procent årligen.

Utmaningar och risker 2 (4)

- I kalkylen förutsätts kommunen investera enligt framtagna investeringsprognoser fram till år 2037. Investeringsnivån som vi har utgått från i denna rapport uppgår till 2,417 miljarder kronor i löpande priser. Kommunens investeringsnivå är 897 miljoner kronor högre än de demografiskt motiverade investeringarna (inkl. basnivå) under samma period. Kommunen bör se över behovet av volymutökningar och särskilt säkerställa att frekvensnedgången inom särskilt boende följer plan. Därutöver bör kommunen säkerställa god styrning av kommande investeringsprojekt samt upprätthålla en hög resultatnivå för att uppnå en rimlig självfinansiering av investeringarna. Detta eftersom kommunen ser ett större investeringsbehov i början av mätperioden, medan vi ser ett relativt jämnt fördelat investeringsbehov under perioden.
- Enligt kalkylen kommer Krokoms kommun finansiera 65 procent av framtida investeringar med den löpande verksamheten. Totalt kommer kommunen ha 1,10 miljarder kronor i lån i banker och kreditinstitut år 2037, en ökning med 855 miljoner kronor mot nuvarande nivå. Detta är förutsatt att kommunen når resultatmålet under hela mätperioden.
 - En stor upplåning ökar kommunens exponering mot räntemarknaden och därmed risken.
- Att till viss del lånefinansiera varaktiga investeringar behöver inte vara felaktigt. Det viktiga är att hålla positiva resultat och därmed upprätthålla en rimlig egenfinansiering. En kraftigt ökad upplåning kan leda till sämre kreditvärdighet. Exempel på väsentliga faktorer riskbedömning kan vara skuld per invånare, belåningsgrad, historisk befolkningsutveckling, nettokostnad per invånare, resultat i förhållande till omsättning, soliditet, skatteunderlag per invånare etcetera.

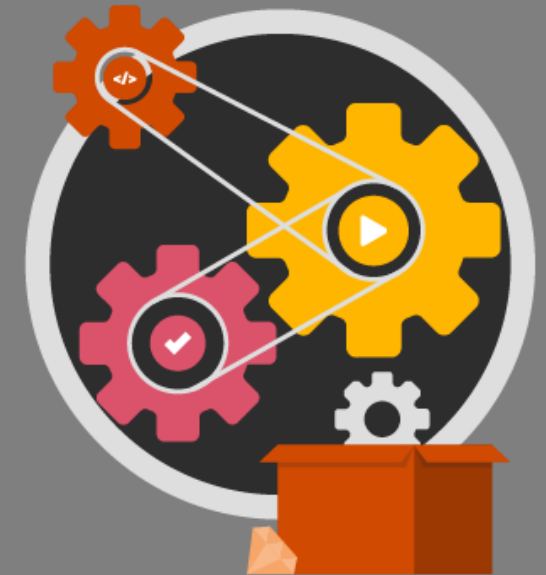
Utmaningar och risker 3 (4)

- Att växa innebär en utmaning när det gäller den strategiska lokalförsörjningen. Krokoms kommun beräknas växa med 1,2 procent årligen, vilket är i högre än historisk tillväxttakt. Totalt beräknas befolkningen öka med 18 688 invånare fram till år 2037. Samtliga verksamheter förväntas öka. Det finns således en risk att Krokoms kommun står utan nödvändiga lokaler och tvingas till dyra tillfälliga lösningar. Samtidigt är det inte önskvärt att stå med ett överskott på lokaler om man bygger för tidigt och/eller för mycket. Alla kärnverksamheter förutom förskolan förväntas öka.
 - En del av kommande volymökningar kan hanteras av enskilda aktörer. Det gäller även lokalförsörjningen. Är kommunens erbjudande tillräckligt intressant ur ett ekonomiskt perspektiv eller måste kommunen höja sina ersättningsnivåer för att locka till sig aktörer?
- Tillväxten kommer att leda till att bidraget från inkomstutjämnningen kommer att öka. Kommunen erhåller ett bidrag i kostnadsutjämnningen som succesivt ökar. Totalt sett är kommunen en tagare i utjämnningssystemet och påverkas således i hög utsträckning vid förändringar av modellerna. Totalt beräknas Krokoms kommun generella statsbidrag, utjämnning och fastighetsavgift uppgå till 660 miljoner kronor år 2037, vilket är cirka 64 procent högre än utfallet 2022.

Utmaningar och risker 4 (4)

- Redan nu är det brist på personal i flertalet kommunala yrken. Den demografiska utvecklingen innebär ett behov av nyanställningar men även potentiellt uppsägningar och omdisponering av personal mellan verksamheter. Detta tillsammans med personalomsättning och pensionsavgångar gör att kommunen möter ett stort rekryteringsbehov. Detta ska ske i konkurrens med andra arbetsgivare (både kommunala och privata) vilket kan leda till en löneglidning.
- Den demografiska utvecklingen gör att efterfrågan på välfärdstjänster ökar vilket innebär att kommunen måste leverera mer välfärd med relativt mindre resurser. Detta kräver att en omställning sker eftersom kraven på effektivitet och produktivitet ökar. Därför är det viktigt att beslutsunderlagen är väl genomarbetade och belyser effekterna på kort och lång sikt.
- Till år 2037 beräknas befolkningen öka i hög takt. Tillväxten bidrar till möjligheter men innebär samtidigt stora utmaningar för kommunen, särskilt inom de kommunalekonomiskt kostnadsintensiva grupper såsom invånare över 80 år samt barn och unga. I Krokoms kommuns befolkningsprognos ser vi omfattande behov inom samtliga verksamheter. För att möta den växande befolkningens behov kommer det att krävas en utveckling av verksamheten och investeringar. Det är även viktigt att ständigt följa den demografiska utvecklingen och framtida prognoser så att kommunen planerar för rätt verksamheter.

Rekommendationer

Säkerställ långsiktighet i planeringen

- arbeta kontinuerligt med det långsiktiga perspektivet. Treårsperspektivet räcker inte när utvärdering/planering ska göras av begreppet god ekonomisk hushållning – detta visar bland annat utredningen "En effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner"

Arbeta med att analysera kommunens kostnader och volymer

- ambitionsnivå i relation till begränsade resurser
- hitta möjliga effektiviseringsmöjligheter
- stämmer utfallet med den politiska viljeinriktningen
- jämför gärna med andra kommuner

Arbeta med lokalförsörjningsplanen och investeringsprognosen utifrån volymutvecklingen på lång sikt

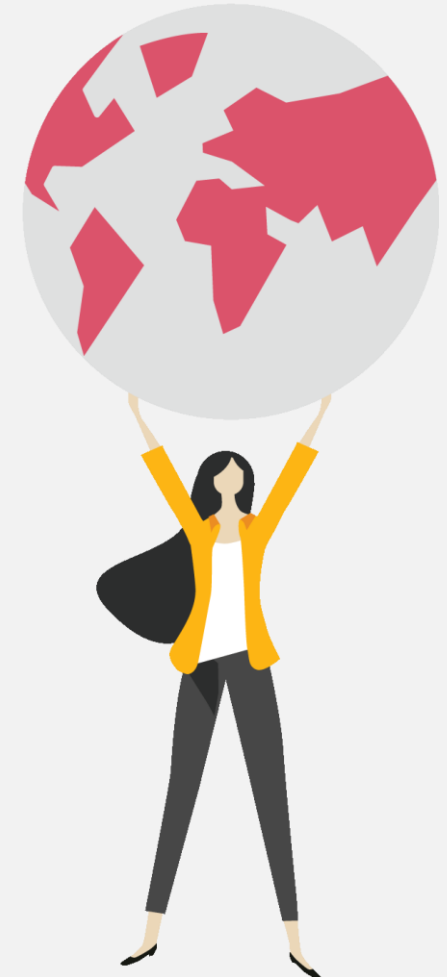
- vi ser att det finns tillgänglig kapacitet inom grundskola hänförligt till kommunens geografiska förutsättningar. Det kan finnas anledningar att se över kommunens skolstruktur

Säkerställ att budgetmodellen innehåller nödvändiga volymkomponenter

- omfördelning mellan verksamheterna när målgrupperna förändras

Säkerställ att de finansiella målen är anpassade för kommunens förutsättningar

- utvärdera om resultatmålet är erforderligt utifrån kommunens utmaningar
- buffert mot förändringar i intäkterna
- planera för skuldernas storlek/nivå samt självfinansieringsgrad
- hur stor andel av intäkterna ska tillåtas gå till räntebetalningar

Appendix

Uppräkningsprinciper och styckkostnad

<i>Verksamhet</i>	<i>Uppräkningsprincip</i>	<i>Kostnad, 2021</i>
Politiskt verksamhet	Befolkning 0–w	908
Infrastruktur och skydd	Befolkning 0–w	3 906
Kultur och fritid		
Bibliotek	Befolkning 0–w	634
Musik/kulturskola	Befolkning 7–15	2 469
Övrig kulturverksamhet	Befolkning 16–w	241
Fritidsgårdar	Befolkning 13–19	15
Övrig fritidsverksamhet	Befolkning 6–w	1 584
Förskola och skolbarnsomsorg		
Öppen förskola	Befolkning 0–5	304
Förskola	Befolkning 1–5	144 705
Familjedaghem 1–12 år	Befolkning 1–12	820

Uppräkningsprinciper och styckkostnad, forts

<i>Verksamhet</i>	<i>Uppräkningsprincip</i>	<i>Kostnad, 2021</i>
Öppen fritidsverksamhet	Befolkning 6–12	0
Fritidshem	Befolkning 6–12	30 327
Skolväsende för barn och ung.		
Förskoleklass	Befolkning 6	73 294
Grundskola	Befolkning 7–15	140 580
Obligatorisk särskola	Befolkning 7–15	7 516
Gymnasieskola	Befolkning 16–19	99 716
Gymnasiesärskola	Befolkning 16–19	9 213
Övrig utbildning		
Grundläggande vuxutbild.	Befolkning 20–64	862
Gy. vuxenutbild. o påbygg.	Befolkning 20–64	7 303
SFI	Befolkning 20–64	2 567

Uppräkningsprinciper och styckkostnad, forts

<i>Verksamhet</i>	<i>Uppräkningsprincip</i>	<i>Kostnad, 2021</i>
Vård och omsorg		
Vård och omsorg enl SoL o HSL (65+)	Befolkning 65–w, prislappar	..
Vård och omsorg enl SoL o HSL (-65)	Befolkning 0–64,	1 202
Insatser enligt LSS och LASS	Prislappar enligt LSS-utjämning	..
IFO, ekonomiskt bistånd	Befolkning 20–64	1 316
IFO, vuxenvård	Befolkning 20–64	1 782
IFO, barn- och ungdomsvård	Befolkning 0–19	11 599
Särskilda insatser		
Flyktningmottagande	0-w	514
Arbetsmarknadsåtgärder	Befolkning 20–64	1 610

Uppräkningsprinciper och styckkostnad, äldreomsorg

Givet de kostnader som kommunen har redovisat och antalet personer som erhåller vård i ordinärt respektive särskilt boende har en styckkostnad räknats fram.

Styckkostnaden för ordinärt respektive särskilt boende redovisas för fem åldersgrupper och är uppdelad på män respektive kvinnor.

Skillnader i styckkostnad speglar endast en högre andel som erhåller vård. Någon justering avseende antalet hemtjänsttimmar eller vårdtyngd inom särskilt boende är inte gjord.

Ålder	Kön	Ordinärt boende	Särskilt boende	Totalt
65-74 år	Män	7 251	13 489	20 740
	Kvinnor	6 735	5 592	12 327
75-79 år	Män	17 164	36 389	53 552
	Kvinnor	16 385	34 293	50 678
80-84 år	Män	28 954	74 730	103 684
	Kvinnor	55 984	99 761	155 745
85-89 år	Män	81 635	96 199	177 833
	Kvinnor	107 529	216 046	323 575
90-w år	Män	158 002	0	158 002
	Kvinnor	115 801	513 675	629 476

Uppräkningsprinciper och styckkostnad, LSS-verksamhet

Givet de kostnader som kommunen har redovisat för LSS-verksamheten och antalet personer som erhåller omsorg enligt de olika LSS-insatserna har en styckkostnad räknats ut.

För de LSS-insatser där inte kostnaderna finns uppdelade har riktvärden från LSS-utjämningsen använts.

Typ av insats	Kronor
<i>Bostad med särskild service</i>	
- vuxna (riktvärde)	1 317 230
- barn	1 646 538
- barn i familjehem	592 754
Daglig verksamhet	175 250
<i>Övriga insatser</i>	
- korttidsvistelse (riktvärde)	523 438
- korttidstillsyn	287 891
- avlösarservice	130 860
- ledsagarservice	130 860
- kontaktperson	52 344
<i>Personlig assistans</i>	
- enligt LSS (riktvärde)	1 540 364
- enligt LASS	770 182

Denna rapport har upprättats inom ramen för vårt uppdrag att tillhandahålla rådgivning avseende ekonomisk analys enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av avtal undertecknat 2022-11-16. Rapporten är endast upprättad för vår uppdragsgivares räkning, Krokoms kommun, organisationsnummer 212000-2478). Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (organisationsnummer 556029-6740)/PricewaterhouseCoopers AB tar inte något som helst ansvar gentemot någon annan än uppdragsgivaren som väljer att förlita sig på eller att agera utifrån innehållet i denna rapport. Inte heller tas något ansvar för att rapporten används för andra syften än för dem som förelegat vid uppdragets utförande .

© 2023 PricewaterhouseCoopers i Sverige AB. All rights reserved. In this document, “PwC” refers to Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB or PricewaterhouseCoopers AB which is a member firm of PricewaterhouseCoopers International Limited, each member firm of which is a separate legal entity.